

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

L 140

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

52 tomas

2009 m. birželio 5 d.

Turinys

I Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kuriuos skelbti privaloma

REGLAMENTAI

- ★ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 443/2009 nustatantis naujų keleivinių automobilių išmetamų teršalų normas pagal Bendrijos integruotą principą mažinti lengvųjų transporto priemonių išmetamo CO₂ kiekį ⁽¹⁾ 1

DIREKTYVOS

- ★ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičianti bei vėliau panaikinanti Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB ⁽¹⁾ 16
- ★ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/29/EB, iš dalies keičianti Direktyvą 2003/87/EB, siekiant patobulinti ir išplėsti Bendrijos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą ⁽¹⁾ 63
- ★ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/30/EB, iš dalies keičianti Direktyvos 98/70/EB nuostatas dėl benzino, dyzelinių degalų (dyzelino) ir gazolių kokybės rodiklių, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų stebėsenos ir mažinimo mechanizmą, iš dalies keičianti Tarybos direktyvos 1999/32/EB nuostatas dėl vidaus vandens kelių laivų kuro kokybės rodiklių ir panaikinanti Direktyvą 93/12/EEB ⁽¹⁾ 88
- ★ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 85/337/EEB, direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB, 2008/1/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006 ⁽¹⁾ 114

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE

Kaina: 26 EUR

(Tęsinys antrajame viršelyje)

LT

Aktai, kurių pavadinimai spausdinami paprastu šriftu, yra susiję su kasdieniu žemės ūkio reikalų valdymu ir paprastai galioja ribotą laikotarpį. Visų kitų aktų pavadinimai spausdinami ryškesniu šriftu ir prieš juos dedama žvaigždutė.

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS BENDRAI PRIIMTI SPRENDIMAI

- ★ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 406/2009/EB dėl valstybių narių pastangų mažinti jų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, Bendrijai siekiant įvykdyti įsipareigojimus iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas 136

I

(Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kuriuos skelbti privaloma)

REGLAMENTAI

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 443/2009

2009 m. balandžio 23 d.

nustatantis naujų keleivinių automobilių išmetamų teršalų normas pagal Bendrijos integruotą principą mažinti lengvųjų transporto priemonių išmetamo CO₂ kiekį

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 175 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Šiuo reglamentu siekiama nustatyti Bendrijoje įregistruotų naujų keleivinių automobilių išmetamų teršalų normas pagal Bendrijos integruotą principą mažinti lengvųjų transporto priemonių išmetamo CO₂ kiekį, tuo pačiu užtikrinant tinkamą vidaus rinkos funkcionavimą.
- (2) Laikydamosi Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos, kuri Europos bendrijos vardu buvo patvirtinta Tarybos sprendimu 94/69/EB ⁽³⁾, visos šalys privalo parengti ir įgyvendinti nacionalines, o reikiama atvejais ir regionines programas, į kurias būtų įtrauktos priemonės, skirtos švelninti klimato kaitą. Atsižvelgdama į tai, 2007 m. sausio mėn. Komisija pasiūlė, kad tarptautinių derybų kon-

tekste Europos Sąjunga turėtų siekti iki 2020 m. sumažinti išsivysčiusių šalių išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį 30 % (palyginti su 1990 m. lygmeniu) ir kad Sąjunga turėtų tvirtai nepriklausomai įsipareigoti iki 2020 m. sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį bent 20 % (palyginti su 1990 m. lygmeniu), neatsižvelgiant į kitų išsivysčiusių šalių sumažinimo dydį. Europos Parlamentas ir Taryba šiam tikslui pritarė.

- (3) Viena šių įsipareigojimų pasekmių – visos valstybės narės turės žymiai sumažinti keleivinių automobilių išmetamų teršalų kiekį. Kad išmetamų teršalų kiekis būtų žymiai sumažintas, valstybių narių ir Bendrijos lygiu turėtų būti įgyvendinamos strategijos ir priemonės visuose Bendrijos ekonomikos sektoriuose, ne tik pramonės ir energetikos. Pagal išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį kelių transportas Sąjungoje yra antras didžiausias sektorius, ir jame išmetamų teršalų kiekis toliau didėja. Jei kelių transporto poveikis klimato kaitai dar stiprės, tai gerokai pakenks išmetamų teršalų kiekio mažinimo rezultatams, pasiektiems kituose sektoriuose kovojant su klimato kaita.
- (4) Bendrijos tikslai naujų keleivinių automobilių atžvilgiu gamintojams suteikia daugiau planavimo tikrumo ir daugiau lankstumo siekiant laikytis išmetamo CO₂ kiekio mažinimo reikalavimų, nei tą suteiktų nacionaliniai mažinimo tikslai. Nustatant išmetamų teršalų normas svarbu atsižvelgti į poveikį rinkoms ir gamintojų konkurencingumui, tiesiogines ir netiesiogines verslui nustatomas sąnaudas ir naudą, kuri gaunama skatinant naujovių diegimą ir mažinant suvartojamos energijos kiekį.

⁽¹⁾ OL C 77, 2009 3 31, p. 1.

⁽²⁾ 2008 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2009 m. balandžio 6 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 33, 1994 2 7, p. 11.

- (5) Šis reglamentas pagrįstas Bendrijoje registruotų transporto priemonių išmetamo CO₂ kiekio nusistovėjusiu matavimo ir kontrolės procesu pagal 2000 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 1753/2000/EB, nustatantį naujų keleivinių automobilių vidutinio konkretaus išmetamųjų CO₂ dujų kiekio kontrolės sistemą ⁽¹⁾. Svarbu, kad išmetamo CO₂ kiekio mažinimo reikalavimų nustatymas ir toliau teiktų visos Bendrijos masto nuspėjamumą ir planavimo saugumą transporto priemonių gamintojams viso jų naujų lengvųjų automobilių parko Bendrijoje atžvilgiu.
- (6) Bendrijos strategiją mažinti lengvųjų automobilių išmetamo CO₂ kiekį Komisija priėmė 1995 m. Ši strategija buvo grindžiama trimis ramsčiais: savanorišku automobilių pramonės išpareigojimu mažinti išmetamų teršalų kiekį, geresniu vartotojų informavimu ir taupiai degalus vartojančių automobilių populiarinimu fiskalinėmis priemonėmis.
- (7) 1998 m. Europos automobilių gamintojų asociacija (ACEA) išpareigojo ne vėliau kaip 2008 m. sumažinti vidutinį parduotų naujų automobilių išmetamo CO₂ kiekį iki 140g CO₂/km; 1999 m. Japonijos automobilių gamintojų asociacija (JAMA) ir Korėjos automobilių gamintojų asociacija (KAMA) išpareigojo ne vėliau kaip 2009 m. sumažinti vidutinį parduotų naujų automobilių išmetamo CO₂ kiekį iki 140g CO₂/km. Šie išpareigojimai patvirtinti 1999 m. vasario 5 d. Komisijos rekomendacija 1999/125/EB dėl keleivinių automobilių išmetamo CO₂ kiekio mažinimo ⁽²⁾ (ACEA), 2000 m. balandžio 13 d. Komisijos rekomendacija 2000/303/EB dėl keleivinių automobilių išmetamo CO₂ kiekio mažinimo (KAMA) ⁽³⁾ ir 2000 m. balandžio 13 d. Komisijos rekomendacija 2000/304/EB dėl keleivinių automobilių išmetamo CO₂ kiekio mažinimo (JAMA) ⁽⁴⁾.
- (8) 2007 m. vasario 7 d. Komisija priėmė du komunikatus panašiomis temomis: komunikatą, kuriame išdėstyti Bendrijos strategijos dėl keleivinių automobilių ir nedidelės galios prekybos transporto priemonių išmetamo CO₂ kiekio mažinimo persvarstymo rezultatai ir komunikatą dėl konkurencingos automobilių pramonės reglamentavimo sistemos 21-ajame amžiuje (CARS 21). Komunikatuose pabrėžta, kad padaryta pažanga siekiant 140 g CO₂/km tikslo ne vėliau kaip 2008–2009 m., tačiau be papildomų priemonių Bendrijos 120 g CO₂/km tikslas iki 2012 m. pasiektas nebus.
- (9) Kad iki 2012 m. būtų pasiektas Bendrijos 120 g CO₂/km tikslas, komunikatuose pasiūlytas integruotas principas ir pranešta, jog Komisija pasiūlys teisės aktus Bendrijos tikslams pasiekti, kurie numatytų privalomai mažinti išmetamo CO₂ kiekį iki 130 g CO₂/km tikslo vidutiniam naujų automobilių parkui, patobulinus transporto priemonių variklio technologiją. Laikantis požiūrio pagal gamintojų savanoriškai prisiimtus išpareigojimus, tai bus taikoma toms sudedamosioms dalis, į kurias atsižvelgiama matuojant keleivinių automobilių išmetamo CO₂ kiekį pagal 2007 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 715/2007 dėl variklinių transporto priemonių tipo patvirtinimo atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekį iš lengvųjų keleivinių ir komercinių transporto priemonių (Euro 5 ir Euro 6) ir dėl transporto priemonių remonto ir priežiūros informacijos prieigos ⁽⁵⁾. CO₂/km bus sumažintas dar 10 g arba, jei techniniu atžvilgiu būtina, lygiavertčiu kiekiu, atlikus kitus technologinius patobulinimus ir daugiau vartojant tvarių biodegalų.
- (10) Teisės aktais, kurių pagrindu bus įgyvendinamos naujų automobilių parkui taikomos vidutinės normos, turėtų būti užtikrinta, kad atsižvelgiant į Europos automobilių gamintojų įvairovę mažinimo normos būtų tvarios ir bešališkos konkurencijos bei socialiniu požiūriu, taip pat turėtų būti užkirstas kelias nepateisinamam tų gamintojų tarpusavio konkurencijos iškraipymui. Teisės aktais turėtų būti tinkama siekti bendrųjų Kioto protokolo tikslų, kuriuos išsikėlė Bendrija, ir juos reikėtų papildyti kitomis labiau su eksploatavimu susijusiomis priemonėmis, pvz., skirtingi automobilių ir energijos mokesčiai.
- (11) Europos Sąjungos bendrajame biudžete turėtų būti numatytas tinkamas finansavimas, skirtas technologijų, kuriomis siekiama radikalai sumažinti kelių transporto priemonių išmetamo CO₂ kiekį, vystymui skatinti.
- (12) Siekiant išlaikyti įvairovę automobilių rinkoje ir jos gebėjimą tenkinti įvairius vartotojų poreikius, keleiviniams automobiliams taikomos CO₂ normos turėtų būti nustatomos pagal tiesinę priklausomybę nuo automobilių „naudos“. „Naudai“ apibrėžti masė yra tinkamas parametras, kuris parodo masės ir dabar išmetamų teršalų kiekio santykį, todėl atsižvelgiant į masę suskaičiuotos normos yra realesnės ir konkurencijos požiūriu bešališkos. Be to, duomenų apie masę jau yra. Turėtų būti renkami duomenys apie alternatyvius „naudos“ parametrus, pvz., automobilio ratų apibrėžtą jo plotą (tarpuvėžio pločio ir ratų bazės sandaugą), kad „naudos“ principu atliekamas ilgalaikis įvertinimas būtų paprastesnis. Komisija iki 2014 m. turėtų peržiūrėti duomenų tinkamumą ir, jeigu reikia, pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlymą dėl „naudos“ parametro pritaikymo.
- (13) Šiuo reglamentu siekiama automobilių pramonei pasiūlyti paskatų investuoti į naujas technologijas. Šiuo reglamentu aktyviai skatinamos ekologinės naujovės ir jame atsižvelgiama į būsimas technologijos naujoves. Naujoviškų varomosios jėgos technologijų kūrimą reikėtų ypatingai skatinti, nes jų dėka išmetamų teršalų kiekis būtų žymiai mažesnis nei tradicinių keleivinių automobilių išmetamų teršalų kiekis. Tokiu būdu yra skatinamas ilgalaikis Europos pramonės konkurencingumas ir sukuriama daugiau aukštos kokybės darbo vietų. Komisija turėtų apsvarstyti galimybę įtraukti ekologinių naujovių priemones į bandymų procedūrų peržiūrą pagal Reglamento (EB) Nr. 715/2007 14 straipsnio 3 dalį, atsižvelgdama į techninę ir ekonominę tokio įtraukimo poveikį.

⁽¹⁾ OL L 202, 2000 8 10, p. 1.

⁽²⁾ OL L 40, 1999 2 13, p. 49.

⁽³⁾ OL L 100, 2000 4 20, p. 55.

⁽⁴⁾ OL L 100, 2000 4 20, p. 57.

⁽⁵⁾ OL L 171, 2007 6 29, p. 1.

- (14) Pripažįstant labai dideles mokslinių tyrimų bei plėtros ir gamybos išlaidas, tenkančias pirmosios kartos labai mažai CO₂ išmetančios transporto priemonės vienetai, kurios bus įvestos į rinką po šio reglamento įsigaliojimo, šiuo reglamentu siekiama laikinai paspartinti ir palengvinti ypač mažai CO₂ išmetančių transporto priemonių pateikimo į Bendrijos rinką pradinėse jų panaudojimo komerciniais tikslais stadijose procesą.
- (15) Naudojant tam tikrus alternatyvius degalus galima žymiai sumažinti išmetamo CO₂ kiekį išgavimo ir panaudojimo santykio dydžių aspektu. Todėl šiame reglamente pateikiamos specifinės nuostatos, kuriomis siekiama skatinti tolesnį tam tikrų alternatyviais degalais varomų transporto priemonių platinimą Bendrijos rinkoje.
- (16) Kad normos būtų suderintos su požiūriu, kurio Komisija laikosi pagal CO₂ ir automobilių strategiją, ypač atsižvelgiant į gamintojų asociacijų savanoriškus įsipareigojimus, tos normos turėtų būti taikomos naujiems keleiviniams automobiliams, kurie Bendrijoje registruojami pirmą kartą ir kurie nebuvo anksčiau registruoti už Bendrijos ribų, išskyrus ribotą laikotarpį, kad nebūtų piktnaudžiuojama.
- (17) 2007 m. rugsėjo 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/46/EB, nustatančia motorinių transporto priemonių ir jų priekabų bei tokioms transporto priemonėms skirtų sistemų, sudėtinių dalių ir atskirų techninių mazgų patvirtinimo pagrindus ⁽¹⁾, nustatyta suderinta tvarka, apimanti administracines nuostatas ir bendruosius visų naujų transporto priemonių, kurioms taikoma minėta direktyva, patvirtinimo techninius reikalavimus. Už šio reglamento laikymąsi turėtų būti atsakingas tas pats subjektas, kuris atsakingas už visus tipo patvirtinimo proceso pagal tą direktyvą aspektus bei už produkcijos atitiktį.
- (18) Tipo patvirtinimo tikslais specialios paskirties transporto priemonėms, apibrėžtoms Direktyvos 2007/46/EB II priede, taikomi specialūs reikalavimai, todėl jos neturėtų patekti į šio reglamento taikymo sritį. Transporto priemonės, kurios prieš įsigaliojant šiam reglamentui buvo pripažintos priklausančiomis M₁ kategorijai, kurios pagamintos specialiai komerciniais tikslais taip, kad jose būtų galima patalpinti invalido vežimėlį, bei kurios atitinka Direktyvos 2007/46/EB II priede pateiktą specialios paskirties transporto priemonės apibrėžtį, neturėtų patekti į šio reglamento taikymo sritį, vadovaujantis Bendrijos politika, skirta padėti žmonėms su negalia.
- (19) Gamintojai turėtų turėti galimybių patys spręsti, kaip įvykdyti šiuo reglamentu jiems nustatomas normos, ir jiems turėtų būti leista skaičiuoti vidutinį jų naujų automobilių parko išmetamų teršalų kiekį, o ne taikyti CO₂ normas kiekvienam atskiram automobiliui. Todėl gamintojai turėtų užtikrinti, kad visų Bendrijoje įregistruotų naujų automobilių, už kuriuos tie gamintojai atsakingi, vidutinis savitasis išmetamų teršalų kiekis neviršytų teršalų išmetimo normų, nustatytų tiems automobiliams, vidurkio. Šis reikalavimas turėtų būti palaipsniui įvedamas nuo 2012 m. iki 2015 m., siekiant palengvinti pereigą.
- (20) Netinka tokį patį metodą naudoti nustatant išmetamų teršalų kiekio mažinimo normas, taikomas ir stambiems gamintojams, ir mažiems gamintojams, kurie laikomi nepriklausomais pagal šiame reglamente nustatytus kriterijus. Tokie maži gamintojai turėtų turėti alternatyvias teršalų kiekio mažinimo normas, susijusias su atitinkamo gamintojo transporto priemonių technologiniu potencialu mažinti jų savitąjį išmetamo CO₂ kiekį ir derančias su atitinkamų rinkos segmentų savybėmis. Į šią nukrypti leidžiančią nuostatą reikėtų atsižvelgti peržiūrint savitąsias teršalų išmetimo normas, pateikiamas I priede, o tokia peržiūra turėtų būti baigta ne vėliau kaip 2013 m. pradžioje.
- (21) Tam tikro rinkos segmento gamintojams turėtų būti leista vadovautis alternatyvia norma, kuri yra 25 % mažesnė nei jų vidutinis savitasis išmetamo CO₂ kiekis 2007 m. Reikėtų nustatyti lygiavertį tikslą tais atvejais, kai neturima duomenų apie gamintojo vidutinį savitąjį išmetamų teršalų kiekį 2007 m. Į šią nukrypti leidžiančią nuostatą reikėtų atsižvelgti peržiūrint savitąsias teršalų išmetimo normas, pateikiamas I priede, o tokia peržiūra turėtų būti baigta ne vėliau kaip 2013 m. pradžioje.
- (22) Nustatant vidutinį savitąjį išmetamo CO₂ kiekį, taikomą visiems Bendrijoje įregistruotiems naujiems automobiliams, už kuriuos atsakingi gamintojai, reikėtų atsižvelgti į visus automobilius, nepriklausomai nuo jų masės arba kitų ypatybių. Nors Reglamentą (EB) Nr. 715/2007 netaikomas keleiviniams automobiliams, kurių masė didesnė nei 2 610 kg ir kuriems tipo patvirtinimas nėra išplečiamas pagal Reglamentą (EB) Nr. 715/2007 2 straipsnio 2 dalį, tokių automobilių išmetamų teršalų kiekis turėtų būti matuojamas vadovaujantis tokia pačia matavimo procedūra, kuri keleiviniams automobiliams nustatyta Reglamente (EB) Nr. 692/2008 ⁽²⁾. Gauti išmetamo CO₂ kiekio dydžiai turėtų būti įtraukti į transporto priemonės atitikties liudijimą, kad juos būtų galima įtraukti į stebėsenos sistemą.
- (23) Siekiant suteikti lankstumo gamintojams vykdant šiuo reglamentu jiems nustatytas normas, jie gali susitarti viešai, skaidriai ir nediskriminuodami sudaryti bendrą fondą. Susitarimas sudaryti bendrą fondą turėtų būti sudaromas ne ilgesniam nei penkerių metų laikotarpiui, tačiau jo galiojimą būtų galima pratęsti. Jei gamintojai sudarytų bendrą fondą, jie turėtų būti laikomi įvykdę šiuo reglamentu jiems nustatytas normas, jei vidutinis viso bendro fondo išmetamų teršalų kiekis neviršys teršalų išmetimo normos, nustatytos bendram fondui.

⁽¹⁾ OL L 263, 2007 10 9, p. 1.

⁽²⁾ 2008 m. liepos 18 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 692/2008, igyvendinantis ir iš dalies keičiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 715/2007 dėl variklinių transporto priemonių tipo patvirtinimo atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekį iš lengvųjų keleivinių ir komercinių transporto priemonių (euro 5 ir euro 6) ir dėl transporto priemonių remonto ir priežiūros informacijos prieigos (OL L 199, 2008 7 28, p. 1).

- (24) Siekiant užtikrinti, kad šiuo reglamentu nustatytos normos būtų vykdomos, būtinas patikimai veikiantis pareigų laikymosi mechanizmas.
- (25) Naujų keleivinių automobilių savitasis išmetamo CO₂ kiekis matuojamas remiantis Bendrijoje suderintu pagrindu pagal Reglamente (EB) Nr. 715/2007 nustatytą metodiką. Siekiant kuo labiau sumažinti su šiuo reglamentu susijusią administravimo našą, vykdymas turėtų būti vertinamas pagal valstybių narių renkamus ir Komisijai pateikiamus duomenis apie naujų automobilių registravimą Bendrijoje. Kad vykdymo vertinimui pateikiami duomenys būtų palyginami, šių duomenų rinkimo ir pateikimo taisyklės turėtų būti kuo labiau suderintos.
- (26) Direktyvoje 2007/46/EB numatoma, kad gamintojai turi išduoti atitikties liudijimus, kuriuos turi turėti kiekvienas naujas keleivinis automobilis, ir kad valstybės narės turi leisti naują keleivinį automobilį registruoti ir pradėti eksploatuoti tik tada, kai jis turi galiojantį atitikties liudijimą. Valstybių narių renkami duomenys turėtų atitikti atitikties liudijimą, kurį keleiviniam automobiliui išdavė gamintojas, ir remtis tik jame pateikiama informacija. Jeigu valstybės narės dėl pateisinamų priežasčių nenaudoja atitikties liudijimo naujo keleivinio automobilio registracijos ir eksploatavimo pradžios procesui užbaigti, jos turėtų imtis būtinų priemonių, skirtų užtikrinti tinkamą stebėsenos procedūros tikslumą. Reikėtų Bendrijos standartų duomenų bazės, skirtos atitikties liudijimų duomenims. Ji turėtų būti naudojama kaip vienas bendras nuorodų šaltinis, sudarant valstybėms narėms sąlygas lengviau tvarkyti registracijos duomenis naujai registruojant transporto priemones.
- (27) Bendrijos lygmeniu turėtų būti vertinama, kaip gamintojai vykdo šiuo reglamentu nustatytas normas. Gamintojai, kurių vidutinis savitasis išmetamo CO₂ kiekis viršija šiuo reglamentu leidžiamas normas, turėtų mokėti mokestį už viršytą taršos normą už kiekvienus kalendorinius metus, pradedant 2012 m. Mokestis turėtų būti patikslintas tiek, kiek gamintojai viršijo jiems nustatytą normą. Ilgainiui mokestis turėtų būti didinamas. Siekiant užtikrinti pakankamai paskatų imtis priemonių mažinti savitąjį keleivinių automobilių išmetamo CO₂ kiekį, nustatant mokestį turėtų būti atsižvelgiama į technologines sąnaudas. Sumos, surinkamos iš mokesčių už viršytą taršos normą, turėtų būti laikomos Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įplaukomis.
- (28) Bet kurios nacionalinės priemonės, kurias valstybės narės gali taikyti arba įvesti vadovaudamosi Sutarties 176 straipsniu, atsižvelgiant į šio reglamento tikslą ir šiuo reglamentu nustatytas procedūras, neturėtų nustatyti papildomų arba griežtesnių nuobaudų gamintojams, kurie nesugeba įvykdyti šiuo reglamentu jiems nustatytų normų.
- (29) Šis reglamentas neturėtų kliudyti visapusiškai taikyti Bendrijos konkurencijos taisyklių.
- (30) Komisija turėtų apsvarstyti naujus būdus ilgalaikiam tikslui pasiekti, ypač kreivės nuolydį „naudos“ parametρά ir mokesčio už viršytą taršos normą sistemą.
- (31) Šiam reglamentui įgyvendinti būtinos priemonės turėtų būti tvirtinamos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką⁽¹⁾.
- (32) Visų pirma Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai atsižvelgus į šio reglamento taikymo patirtį iš dalies keisti stebėsenos ir ataskaitų teikimo reikalavimus, nustatyti mokesčių už viršytą taršos normą surinkimo metodus, priimti išsamias nuostatas dėl nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo tam tikriems gamintojams ir pritaikyti I priedą, siekiant atsižvelgti į Bendrijoje įregistruotų naujų keleivinių automobilių masės raidą ir atspindėti visus reguliuojamosios bandymų procedūros savitajam išmetamo CO₂ kiekiui matuoti pokyčius. Kadangi tos priemonės yra bendro pobūdžio ir skirtos iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas, *inter alia*, jį papildant naujomis neesminėmis nuostatomis, jos turi būti tvirtinamos pagal Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnyje nustatytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.
- (33) Sprendimas Nr. 1753/2000/EB turėtų būti panaikintas paprastinimo ir teisinio aiškumo tikslais.
- (34) Kadangi šio reglamento tikslo, t. y. nustatyti išmetamo CO₂ kiekio techninius reikalavimus naujiems keleiviniams automobiliams, siekiant užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą ir pasiekti bendrą Sąjungos tikslą sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, valstybės narės negali deramai pasiekti, ir kadangi dėl siūlomo veiksmo apimties bei poveikio to tikslo būtų geriau siekti Bendrijos lygiu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas ir tikslai

Šiuo reglamentu nustatomi naujų keleivinių automobilių eksploatacinių charakteristikų reikalavimai atsižvelgiant į išmetamo CO₂ kiekį, kad būtų užtikrintas tinkamas vidaus rinkos veikimas ir pasiektas pagrindinis Europos bendrijos tikslas – kad vidutinis

⁽¹⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

naujų automobilių parko išmetamų teršalų kiekis būtų 120 g CO₂/km. Šiame reglamente nustatomas tikslas – kad naujo keleivinio automobilio išmetamo CO₂ kiekis taptų 130 g CO₂/km, patobulinus transporto priemonių variklio technologiją, kaip skaičiuojama pagal Reglamentą (EB) Nr. 715/2007 ir jo įgyvendinimo priemones, bei panaudojant naujoviškas technologijas.

Šiame reglamente naujų automobilių parkui nustatoma nuo 2020 m. pradedama taikyti vidutinio išmetamų teršalų kiekio norma – 95 g CO₂/km, kaip nurodyta 13 straipsnio 5 dalyje.

Šis reglamentas bus papildytas kitomis priemonėmis, kurios būdamos Bendrijos integruoto požiūrio dalimi atitiktų 10 g CO₂/km sumažinimą.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis reglamentas taikomas Direktyvos 2007/46/EB II priede apibrėžtomis M₁ klasės variklinėms transporto priemonėms („keleiviniai automobiliai“), kurios Bendrijoje registruojamos pirmą kartą ir kurios anksčiau nebuvo registruotos už Bendrijos ribų („nauji keleiviniai automobiliai“).

2. Ankstesnė registracija už Bendrijos ribų, atlikta mažiau nei prieš tris mėnesius iki registracijos Bendrijoje, neįskaičiuojama.

3. Šis reglamentas netaikomas specialios paskirties transporto priemonėms, kaip apibrėžta Direktyvos 2007/46/EB II priedo A dalies 5 punkte.

3 straipsnis

Sąvokos

1. Šio reglamento tikslais taikomos šios sąvokos:

- vidutinis savitasis išmetamo CO₂ kiekis – gamintojo atžvilgiu – visų to gamintojo pagamintų naujų keleivinių automobilių savitojo išmetamo CO₂ kiekio vidurkis;
- atitikties liudijimas – Direktyvos 2007/46/EB 18 straipsnyje nurodytas liudijimas;
- gamintojas – asmuo arba įstaiga, atskaitingi patvirtinančiajai valdžios institucijai už visus klausimus, susijusius su EB tipo patvirtinimo tvarka pagal Direktyvą 2007/46/EB, ir atsakingi už produkcijos atitikties užtikrinimą;
- masė – parengto eksploatuoti automobilio masė su kėbulu, kaip pažymėta atitikties liudijime ir apibrėžta Direktyvos 2007/46/EB I priedo 2.6 skyriuje;
- automobilio ratų apibrėžtas jo plotas – tarpuvėžio pločio ir ratų bazės sandauga, nurodyta atitikties liudijime ir apibrėžta Direktyvos 2007/46/EB I priedo 2.1 ir 2.3 skirsniuose;

f) savitasis išmetamo CO₂ kiekis – keleivinio automobilio išmetamo CO₂ kiekis, išmatuotas pagal Reglamentą (EB) Nr. 715/2007 ir atitikties liudijime pažymėtas kaip išmetamo CO₂ masė (bendra). Keleivinių automobilių, kurių tipas nebuvo patvirtintas pagal Reglamentą (EB) Nr. 715/2007, „savitasis išmetamo CO₂ kiekis“ – išmetamo CO₂ kiekis, išmatuotas pagal tą pačią matavimo tvarką, kuri nurodyta keleiviniams automobiliams Reglamente (EB) Nr. 692/2008, arba taikant Komisijos patvirtintas procedūras tokių keleivinių automobilių išmetamo CO₂ kiekiui nustatyti;

g) savitoji teršalų išmetimo norma – kiekvieno gamintojo atžvilgiu – kiekvienam naujam keleiviniam automobiliui, kurį tas gamintojas yra pagaminęs, pagal I priedą leidžiamas vidutinis savitasis išmetamo CO₂ kiekis arba, jeigu gamintojui pagal 11 straipsnį suteikta nukrypti leidžianti nuostata, pagal tą nukrypti leidžiančią nuostatą leidžiama savitoji teršalų išmetimo norma.

2. Šio reglamento tikslais, „susijusių gamintojų grupė“ – gamintojas ir jo susijusios įmonės. Gamintojo atžvilgiu „susijusios įmonės“ yra:

- įmonės, kuriose gamintojas tiesiogiai arba netiesiogiai turi:
  - galią naudotis daugiau nei puse balsavimo teisių,
  - galią skirti daugiau nei pusę stebėtojų tarybos, valdybos arba įmonei teisiškai atstovaujančių organų narių, arba
  - teisę tvarkyti įmonės reikalus;
- įmonės, kurios gamintojo atžvilgiu tiesiogiai ar netiesiogiai turi a punkte išvardytas teises ar galias;
- įmonės, kuriose b punkte nurodytos įmonės tiesiogiai ar netiesiogiai turi a punkte išvardytas teises arba galias;
- įmonės, kuriose gamintojas kartu su viena ar daugiau a, b ar c punktuose nurodytų įmonių arba kuriose dvi arba daugiau pastarųjų įmonių kartu turi a punkte išvardytas teises ar galias;
- įmonės, kuriose a punkte išvardytas teises arba galias kartu turi gamintojas arba a–d punktuose nurodyta viena ar daugiau jo susijusių įmonių ir viena ar daugiau trečiųjų šalių.

4 straipsnis

Savitoji teršalų išmetimo norma

Kiekvienais kalendariniais metais, pradedant nuo 2012 m. sausio 1 d., kiekvienas keleivinių automobilių gamintojas užtikrina, kad jo vidutinis savitasis išmetamo CO₂ kiekis neviršytų pagal I

priedą arba, jeigu gamintojui pagal 11 straipsnį suteikta nukrypti leidžianti nuostata, pagal tą nukrypti leidžiančią nuostatą nustatytos savitosios teršalų išmetimo normos.

Siekiant nustatyti kiekvieno gamintojo vidutinį savitąjį išmetamo CO₂ kiekį, atsižvelgiama į šiuos tais metais įregistruotų kiekvieno gamintojo naujų keleivinių automobilių skaičiaus procentinius dydžius:

- 65 % – 2012 m.,
- 75 % – 2013 m.,
- 80 % – 2014 m.,
- 100 % – nuo 2015 m.

5 straipsnis

Ypatingieji kreditai

Skaičiuojant vidutinį savitąjį išmetamo CO₂ kiekį laikoma, kad kiekvienas naujas keleivinis automobilis, kurio savitasis išmetamo CO₂ kiekis yra mažesnis nei 50 g CO₂/km CO₂, yra:

- 3,5 automobilio – 2012 m.,
- 3,5 automobilio – 2013 m.,
- 2,5 automobilio – 2014 m.,
- 1,5 automobilio – 2015 m.,
- 1 automobilis nuo 2016 m.

6 straipsnis

Savitoji teršalų išmetimo norma alternatyviais degalais varomoms transporto priemonėms

Siekiant nustatyti, kaip gamintojas laikosi 4 straipsnyje nurodytos savitosios teršalų išmetimo normos, kiekvienai transporto priemonei, kuri suprojektuota taip, kad galėtų būti varoma benzino mišiniu, kuriame yra 85 % etanolio (E85) ir kuris atitinka taikytinus Bendrijos teisės aktus ar europinius techninius standartus, taikomas savitasis išmetamo CO₂ kiekis iki 2015 m. gruodžio 31 d. sumažinamas 5 % atsižvelgiant į didesnes technologines galimybes ir galimybes sumažinti išmetamų teršalų kiekį naudojant biodegalus. Toks sumažinimas taikomas tik tada, jei bent 30 % degalinių toje valstybėje narėje, kurioje transporto priemonė registruota, parduoda šio tipo alternatyvius degalus, atitinkančius taikytinuose Bendrijos teisės aktuose nustatytus biodegalams nustatytus tvarumo kriterijus.

7 straipsnis

Bendro fondo sudarymas

1. Gamintojai, išskyrus tuos, kuriems pagal 11 straipsnį buvo suteikta nukrypti leidžianti nuostata, siekdami vykdyti savo įpareigojimus pagal 4 straipsnį, gali sudaryti bendrą fondą.

2. Susitarimas sudaryti bendrą fondą gali būti sudaromas dėl vienerių arba daugiau kalendorinių metų, jeigu kiekvieno susitarimo bendra trukmė neviršija penkerių kalendorinių metų ir jeigu toks susitarimas įsigalioja ne vėliau kaip gruodžio 31 d. pirmų kalendorinių metų, dėl kurių susitarta sudaryti bendrą išmetamų teršalų fondą. Bendrą fondą sudarę gamintojai Komisijai perduoda šią informaciją:

- a) į bendrą fondą įtraukti gamintojai;
- b) bendro fondo valdytoju paskirtas gamintojas, kuris bus bendro fondo atstovas ryšiams ir bus atsakingas už mokesčio už viršytą taršos normą, nustatyto bendram fondui pagal 9 straipsnį, sumokėjimą; ir
- c) įrodymai, kad bendro fondo valdytojas sugebės vykdyti b punkte nustatytus įpareigojimus.

3. Jeigu pasiūlytas bendro fondo valdytojas neįvykdo reikalavimo sumokėti mokesť už viršytą taršos normą, nustatytą bendram fondui pagal 9 straipsnį, Komisija apie tai praneša gamintojams.

4. Į bendrą fondą įtraukti gamintojai kartu praneša Komisijai apie bet koki bendro fondo valdytojo pakeitimą ar jo finansinės būklės pasikeitimą, jeigu tie pokyčiai gali turėti įtakos jo sugebėjimui vykdyti reikalavimą sumokėti mokesť už viršytą taršos normą, nustatytą bendram fondui pagal 9 straipsnį, ir apie visas bendro fondo narių sudėties pasikeitimus ar bendro fondo panaikinimą.

5. Gamintojai gali sudaryti susitarimus dėl bendro fondo, jeigu jų susitarimai atitinka Sutarties 81 ir 82 straipsnius ir jeigu pateikę prašymą bet koks gamintojas komerciniu atžvilgiu pagrįstomis sąlygomis, viešai, skaidriai ir nediskriminuojamas gali dalyvauti bendrame fonde. Neribojant Bendrijos konkurencijos taisyklių taikymo tokiems bendriems fondams, visi bendro fondo nariai visų pirma turi užtikrinti, kad nebūtų nei dalijamasi duomenimis, nei keičiamasi informacija pagal jų bendro fondo susitarimą, išskyrus šią informaciją:

- a) vidutinis savitasis išmetamo CO₂ kiekis;
- b) savitoji teršalų išmetimo norma;
- c) bendras įregistruotų transporto priemonių skaičius.

6. 5 dalis netaikoma, jeigu visi į bendrą fondą įtraukti gamintojai priklauso tai pačiai susijusių gamintojų grupei.

7. , Bendro fondo, apie kurį informacija perduodama Komisijai, gamintojai laikomi vienu gamintoju vykdydami 4 straipsnyje nustatytas pareigas, išskyrus atvejus, kai pateikiamas 3 dalyje nurodytas pranešimas. Atskirų gamintojų, taip pat bendrų fondų stebėsenos ir ataskaitiniai duomenys registruojami, pateikiami ir skelbiami 8 straipsnio 4 dalyje nurodytame centriniame registre.

8 straipsnis

Vidutinio išmetamų teršalų kiekio stebėsenos ir duomenų apie jį teikimas

1. Kiekvienais kalendoriniais metais, pradedant 2010 m. sausio 1 d., kiekviena valstybė narė renka duomenis apie kiekvieną naują keleivinį automobilį, įregistruotą jos teritorijoje, kaip nurodyta II priedo A dalyje. Šie duomenys pateikiami gamintojams ir jų paskirtiems importuotojams arba atstovams kiekvienoje valstybėje narėje. Valstybės narės turi imtis visų įmanomų priemonių, kad užtikrintų skaidrų informaciją teikiančių institucijų darbą. Kiekviena valstybė narė turi užtikrinti, kad keleivinių automobilių, kurių tipas nebuvo patvirtintas pagal Reglamentą (EB) Nr. 715/2007, savitasis išmetamo CO₂ kiekis būtų apskaičiuotas ir įrašytas atitikties liudijime.

2. Ne vėliau kaip kiekvienų metų vasario 28 d., pradedant 2011 m., kiekviena valstybė narė nustato II priedo B dalyje nurodytą informaciją apie praėjusius kalendorinius metus ir pateikia ją Komisijai. Duomenys pateikiami laikantis II priedo C dalyje nurodytos formos.

3. Komisijos prašymu valstybė narė taip pat pateikia visus duomenis, surinktus pagal 1 dalį.

4. Komisija tvarko centrinį duomenų, kuriuos valstybės narės pateikė pagal šį straipsnį, registrą ir ne vėliau kaip kiekvienų metų birželio 30 d., pradedant 2011 m., preliminariai suskaičiuoja kiekvieno gamintojo:

- praėjusių kalendorinių metų vidutinį savitąjį išmetamo CO₂ kiekį;
- praėjusių kalendorinių metų savitąjį teršalų išmetimo normą; ir
- praėjusių kalendorinių metų jo vidutinio savitojo išmetamo CO₂ kiekio ir tų metų jo savitosios teršalų išmetimo normos skirtumą.

Kiekvienam gamintojui Komisija praneša jo preliminaraus skaičiavimo rezultata. Į pranešimą įtraukiami duomenys apie kiekvienoje valstybėje narėje įregistruotų naujų keleivinių automobilių skaičių ir tų automobilių savitąjį išmetamo CO₂ kiekį.

Registras turi būti viešas.

5. Gavę pranešimą apie pagal 4 dalį atlikto preliminaraus skaičiavimo rezultata, gamintojai Komisijai gali per tris mėnesius pranešti apie duomenyse esančias klaidas, nurodydami valstybę narę, kurioje, gamintojo nuomone, padaryta klaida.

Komisija svarsto visus gamintojų pateiktus pranešimus ir ne vėliau kaip spalio 31 d. arba patvirtina pagal 4 dalį atlikto preliminaraus skaičiavimo rezultatus, arba tuos rezultatus pataiso.

6. Jei remdamasi pagal 5 dalį atlikto skaičiavimu Komisija nustato, kad 2010 arba 2011 kalendoriniais metais gamintojo tais metais vidutinis savitasis išmetamo CO₂ kiekis viršija to gamintojo tų metų savitąjį teršalų išmetimo normą, Komisija praneša gamintojui.

7. Valstybės narės paskiria kompetentingą instituciją, kuri renka ir praneša stebėsenos duomenis pagal šį reglamentą, ir ne vėliau kaip 2009 m. gruodžio 8 d. praneša Komisijai apie paskirtą kompetentingą instituciją. Komisija vėliau apie tai informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.

8. Kiekvienais kalendoriniais metais, kuriais taikomas 6 straipsnis, valstybės narės pateikia Komisijai informaciją apie degalinių skaičių ir degalams E85 taikomus tvarumo kriterijus, kaip nurodyta tame straipsnyje.

9. Komisija gali priimti išsamias stebėsenos ir duomenų teikimo pagal šį straipsnį bei II priedo taikymo taisykles pagal 14 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą.

Atsižvelgdama į šio reglamento taikymo patirtį, Komisija gali iš dalies pakeisti II priedą. Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas, tvirtinamos pagal 14 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

9 straipsnis

Mokestis už viršytą taršos normą

1. Jei kiekvienais kalendoriniais metais, pradedant 2012 m., gamintojo vidutinis savitasis išmetamo CO₂ kiekis viršija jam tais metais nustatytą savitąjį teršalų išmetimo normą, Komisija gamintojui arba, bendro fondo atveju, bendro fondo valdytojui nustato mokestį už viršytą taršos normą.

2. 1 dalyje nustatytas mokestis už viršytą taršos normą skaičiuojamas pagal toliau pateikiamas formules:

a) Nuo 2012 m. iki 2018 m.:

- Kai gamintojo vidutinis savitasis išmetamo CO₂ kiekis viršija jo savitąjį teršalų išmetimo normą daugiau nei 3 g CO₂/km:

$$((\text{viršytas kiekis} - 3 \text{ g CO}_2/\text{km}) \times 95 \text{ EUR/g CO}_2/\text{km} + 1 \text{ g CO}_2/\text{km} \times 25 \text{ EUR/g CO}_2/\text{km} + 1 \text{ g CO}_2/\text{km} \times 15 \text{ EUR/g CO}_2/\text{km}) + 1 \text{ g CO}_2/\text{km} \times 5 \text{ EUR/g CO}_2/\text{km}) \times \text{naujų keleivinių automobilių skaičius.}$$

- ii) Kai gamintojo vidutinis savitasis išmetamo CO₂ kiekis viršija jo savitąją teršalų išmetimo normą daugiau nei 2 g CO₂/km, bet ne daugiau nei 3 g CO₂/km:

$$((\text{viršytas kiekis} - 2 \text{ g CO}_2/\text{km}) \times 25 \text{ EUR/g CO}_2/\text{km} + 1 \text{ g CO}_2/\text{km} \times 15 \text{ EUR/g CO}_2/\text{km} + 1 \text{ g CO}_2/\text{km} \times 5 \text{ EUR/g CO}_2/\text{km}) \times \text{naujų keleivinių automobilių skaičius.}$$

- iii) Kai gamintojo vidutinis savitasis išmetamo CO₂ kiekis viršija jo savitąją teršalų išmetimo normą daugiau nei 1 g CO₂/km, bet ne daugiau nei 2 g CO₂/km:

$$((\text{viršytas kiekis} - 1 \text{ g CO}_2/\text{km}) \times 15 \text{ EUR/g CO}_2/\text{km} + 1 \text{ g CO}_2/\text{km} \times 5 \text{ EUR/g CO}_2/\text{km}) \times \text{naujų keleivinių automobilių skaičius.}$$

- iv) Kai gamintojo vidutinis savitasis išmetamo CO₂ kiekis viršija jo savitąją teršalų išmetimo normą ne daugiau nei 1 g CO₂/km:

$$(\text{viršytas kiekis} \times 5 \text{ EUR/g CO}_2/\text{km}) \times \text{naujų keleivinių automobilių skaičius.}$$

- b) Nuo 2019 m.:

$$(\text{viršytas kiekis} \times 95 \text{ EUR/g CO}_2/\text{km}) \times \text{naujų keleivinių automobilių skaičius.}$$

Šio straipsnio tikslais, „viršytas kiekis“, apskaičiuotas kaip nurodyta 4 straipsnyje, – vienam kilometrui tenkantis teigiamas gramų skaičius, kuriuo, atsižvelgiant į dėl patvirtintų naujoviškų technologijų sumažėjusį išmetamo CO₂ kiekį, gamintojo vidutinis savitasis teršalų išmetimo kiekis viršijo jo kalendorinių metų savitąją teršalų išmetimo normą, suapvalintas tūkstantųjų tikslumu; ir „naujų keleivinių automobilių skaičius“ – gamintojo pagamintų naujų keleivinių automobilių, įregistruotų tais metais pagal 4 straipsnyje nustatytus laipsniško taikymo kriterijus, skaičius.

3. Komisija nustato metodus, kurių laikantis renkami 1 dalyje numatyti mokesčiai už viršytą taršos normą.

Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas, jį papildant, tvirtinamos pagal 14 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

4. Mokesčio už viršytą taršos normą sumos laikomos Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įplaukomis.

10 straipsnis

Gamintojų rezultatų skelbimas

1. Ne vėliau kaip kiekvienų metų spalio 31 d., pradedant 2011 m., Komisija skelbia sąrašą, kuriame nurodo kiekvieno gamintojo:

- a) praėjusių kalendorinių metų savitąją teršalų išmetimo normą;

- b) praėjusių kalendorinių metų vidutinį savitąjį išmetamo CO₂ kiekį;

- c) praėjusių kalendorinių metų vidutinio savitojo išmetamo CO₂ kiekio ir jo tų metų savitosios teršalų išmetimo normos skirtumą;

- d) visų naujų keleivinių automobilių Bendrijoje vidutinį savitąjį išmetamo CO₂ kiekį praėjusiais kalendoriniais metais; ir

- e) vidutinę visų naujų keleivinių automobilių Bendrijoje masę praėjusiais kalendoriniais metais.

2. Nuo 2013 m. spalio 31 d. pagal 1 dalį skelbiamame sąrašė taip pat nurodoma, ar praėjusiais kalendoriniais metais gamintojas laikėsi 4 straipsnyje nustatytų reikalavimų.

11 straipsnis

Tam tikriems gamintojams taikomos nukrypti leidžiančios nuostatos

1. Gamintojas gali pateikti prašymą jam taikyti nuo savitosios teršalų išmetimo normos, apskaičiuojamos pagal I priedą, nukrypti leidžiančią nuostatą, jei jis atsakingas už mažiau kaip 10 000 naujų keleivinių automobilių, per kalendorinius metus įregistruotų Bendrijoje, ir:

- a) nepriklauso susijusių gamintojų grupei; arba
- b) priklauso susijusių gamintojų grupei, kuri atsakinga iš viso už mažiau nei 10 000 naujų keleivinių automobilių, per kalendorinius metus įregistruotų Bendrijoje; arba
- c) priklauso susijusių gamintojų grupei, tačiau naudojasi savo gamybos įrenginiais ir projektavimo centru.

2. Nukrypti leidžianti nuostata, kurios prašoma pagal 1 dalį, gali būti suteikiama daugiausiai penkeriems metams. Prašymas teikiamas Komisijai ir jame nurodoma:

- a) gamintojo pavadinimas ir asmuo ryšiams;
- b) įrodymai, kad gamintojas atitinka nukrypti leidžiančios nuostatos pagal 1 dalį taikymo sąlygas;
- c) duomenys apie jo gaminamus keleivinius automobilius, įskaitant tų keleivinių automobilių masę ir savitąjį išmetamo CO₂ kiekį; ir

- d) savitoji teršalų išmetimo norma, atitinkanti gamintojo galimybes mažinti išmetamų teršalų kiekį, įskaitant ekonomines ir technologines galimybes mažinti jo savitąjį išmetamo CO₂ kiekį, ir atsižvelgiant į gaminamų automobilių tipo rinkos savybes.

3. Jei Komisija mano, kad gamintojas atitinka nukrypti leidžiančios nuostatos, kurios prašoma pagal 1 dalį, taikymo sąlygas, ir laiko, kad gamintojo siūloma savitoji teršalų išmetimo norma atitinka gamintojo galimybes mažinti išmetamų teršalų kiekį, įskaitant ekonomines ir technologines galimybes mažinti jo savitąjį išmetamo CO₂ kiekį, bei atsižvelgdama į gaminamų automobilių tipo rinkos savybes, Komisija suteikia gamintojui nukrypti leidžiančią nuostatą. Nukrypti leidžianti nuostata taikoma nuo metų, einančių po nukrypti leidžiančios nuostatos suteikimo dienos, sausio 1 d.

4. Gamintojas gali pateikti prašymą jam taikyti nuo savitosios teršalų išmetimo normos, apskaičiuojamos pagal I priedą, nukrypti leidžiančią nuostatą, jei jis kartu su visomis jo susijusiomis įmonėmis atsakingas už nuo 10 000 iki 300 000 per kalendorinius metus Bendrijoje įregistruotų naujų keleivinių automobilių.

Tokią prašymą gamintojas gali pateikti, kad nukrypti leidžianti nuostata būtų taikoma jam arba jam kartu su bet kuria jo susijusia įmone. Prašymas pateikiamas Komisijai ir jame turi būti:

- a) visa 2 dalies a ir c punktuose minėta informacija, įskaitant, reikiamais atvejais, informaciją apie visas susijusias įmones;
- b) norma, kuri yra: 25 % mažesnis kiekis, palyginti su vidutiniu savituoju išmetamo CO₂ kiekiu 2007 m., arba kai vienas prašymas pateikiamas dėl kelių susijusių įmonių – vidutiniškai 25 % mažesnis kiekis, palyginti su šių įmonių vidutiniu savituoju išmetamo CO₂ kiekiu 2007 m.

Tuo atveju, kai nėra informacijos apie gamintojo vidutinį savitąjį išmetamo CO₂ kiekį 2007 m., Komisija, atsižvelgdama į geriausią esamą išmetamo CO₂ kiekio mažinimo technologiją, naudojamą panašios masės keleiviniuose automobiliuose, ir į gaminamų automobilių tipo rinkos savybes, nustato lygiavertę mažinimo normą. Šia norma prašymą pateikęs asmuo vadovaujasi b punkto tikslais.

Komisija gamintojui suteikia nukrypti leidžiančią nuostatą, jei įrodyta, kad laikomasi šioje dalyje nurodytų nukrypti leidžiančios nuostatos kriterijų.

5. Gamintojas, kuriam pagal šį straipsnį taikoma nukrypti leidžianti nuostata, nedelsdamas praneša Komisijai apie visus pasikeitimus, kurie turi arba gali turėti įtakos jo atitikčiai nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo sąlygoms.

6. Jei remdamasi pranešimu pagal 5 dalį arba dėl kitų priežasčių Komisija mano, kad gamintojas nebeatitinka nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo sąlygų, Komisija nuo kitų kalendorinių metų sausio 1 d. nukrypti leidžiančią nuostatą atšaukia ir apie tai praneša gamintojui.

7. Jei gamintojas nepasiekia savo savitosios teršalų išmetimo normos, Komisija nustato gamintojui mokesť už viršytą taršos normą, kaip nurodyta 9 straipsnyje.

8. Komisija gali priimti išsamias 1–7 dalių įgyvendinimo nuostatas dėl, *inter alia*, kriterijų, kuriais nustatomos nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo sąlygos, aiškinimo, prašymų turinio ir programų mažinti savitąjį išmetamo CO₂ kiekį turinio ir vertinimo.

Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas, jį papildant, tvirtinamos pagal 14 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

9. Prašymai taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, įskaitant pagrindžiamąją informaciją, pranešimai pagal 5 dalį, atšaukimo dokumentai pagal 6 dalį ir bet koks mokesčio už viršytą taršos normą nustatymas pagal 7 dalį bei pagal 8 dalį patvirtintos priemonės skelbiami viešai pagal 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybių visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais ⁽¹⁾.

12 straipsnis

Ekologinės naujovės

1. Tiekėjui arba gamintojui paprašius atsižvelgiama į išmetamo CO₂ kiekį, sumažintą naudojant naujoviškas technologijas. Dėl tų technologijų naudojimo gamintojui taikoma vidutinė savitoji teršalų išmetimo norma gali būti sumažinta daugiausia 7 g CO₂/km.

2. Ne vėliau kaip 2010 m. Komisija priima išsamias nuostatas, susijusias su tokių naujoviškų technologijų patvirtinimo procedūra, laikydamosi 14 straipsnio 2 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros. Šios išsamios nuostatos turi būti grindžiamos toliau pateikiamais kriterijais, taikomais naujoviškoms technologijoms:

- a) tiekėjas arba gamintojas turi būti atskaitingas už išmetamo CO₂ kiekio sumažinimą naudojant naujoviškas technologijas;
- b) naujoviškos technologijos turi turėti įrodytą indėlį mažinant išmetamo CO₂ kiekį;
- c) naujoviškoms technologijoms neturi būti taikomas standartinis bandymų ciklas matuojant CO₂ kiekį, joms neturi būti taikomos privalomos nuostatos dėl papildomų priemonių, skirtų laikytis 1 straipsnyje nurodyto 10 g CO₂/km sumažinimo, ir jos neturi būti privalomos pagal kitas Bendrijos teisės aktų nuostatas.

3. Tiekėjas arba gamintojas, kuris prašo, kad priemonė būtų patvirtinta kaip naujoviška technologija, pateikia Komisijai pranešimą ir nepriklausomos sertifikuotos įstaigos atliktą patikros ataskaitą. Jei gali būti tos priemonės ir kitos jau patvirtintos naujoviškos technologijos sąsajų, tai tos sąsajos turi būti nurodytos pranešime, o patikros ataskaitoje turi būti įvertinta, kaip dėl šių sąsajų, naudojant kiekvieną priemonę, pakinta išmetamų teršalų kiekio sumažinimas.

⁽¹⁾ OL L 145, 2001 5 31, p. 43.

4. Komisija, remdamasi 2 dalyje nustatytais kriterijais, patvirtina išmetamų teršalų kiekio sumažinimą.

13 straipsnis

Peržiūra ir ataskaita

1. 2010 m. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje peržiūrima pažanga, pasiekta įgyvendinant Bendrijos integruotą principą mažinti lengvųjų transporto priemonių išmetamo CO₂ kiekį.

2. Ne vėliau kaip 2014 m. spalio 31 d., o paskui kas trejus metus priimamos priemonės I priedui iš dalies pakeisti taip, kad jame nurodytas M₀ skaičius būtų suderintas su naujų keleivinių automobilių vidutinės masės per praėjusius trejus kalendorinius metus vidurkiu.

Tos priemonės pirmą kartą įsigalioja 2016 m. sausio 1 d., o paskui kas trejus metus.

Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas, tvirtinamos pagal 14 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

3. Nuo 2012 m. Komisija atlieka poveikio vertinimus, kad ne vėliau kaip 2014 m., kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 715/2007 14 straipsnio 3 dalyje, galėtų peržiūrėti tame Reglamente nurodytą išmetamo CO₂ kiekio matavimo tvarką. Komisija visų pirma pateikia atitinkamus pasiūlymus pakoreguoti tą tvarką, kad būtų tinkamai atsižvelgiama į tikrąjį automobilių išmetamo CO₂ kiekį ir kad ji apimtų patvirtintas naujoviškas technologijas, kaip apibrėžta 12 straipsnyje, kurios galėtų būti naudojamos vykstant bandymų ciklui. Komisija užtikrina, kad ši tvarka vėliau būtų reguliariai peržiūrima.

Nuo tos dienos, kai pradama taikyti pakeista išmetamo CO₂ kiekio matavimo tvarka, naujoviškos technologijos pagal 12 straipsnyje nustatytą tvarką daugiau netvirtinamos.

4. Komisija ne vėliau kaip 2010 m. peržiūri Direktyvą 2007/46/EB, kad kiekvienas tipas ir (arba) variantas, ir (arba) modifikacija atitiktų vieną naujoviškų technologijų paketą.

5. Ne vėliau kaip 2013 m. sausio 1 d. Komisija baigia peržiūrėti I priede pateiktas savitąsias teršalų išmetimo normas ir 11 straipsnyje nurodytas nukrypti leidžiančias nuostatas, kad būtų galima nustatyti:

— būdus, kuriais ne vėliau kaip 2020 m. ekonomišką būdu būtų galima pasiekti ilgalaikį tikslą – 95 g CO₂/km, ir

— to tikslo įgyvendinimo aspektus, įskaitant mokestį už viršytą taršos normą.

Remdamasi tokios peržiūros rezultatais ir poveikio vertinimu, įskaitant bendrąjį poveikio visai automobilių pramonei ir susijusioms pramonės šakoms vertinimą, Komisija prireikus pateikia pasiūlymą iš dalies pakeisti šį reglamentą kuo neutralesniu (konkurencingumo aspektu) būdu, kuris būtų socialiai teisingas ir tvarus.

6. Komisija ne vėliau kaip 2014 m., po poveikio vertinimo, paskelbia ataskaitą apie galimybes gauti duomenis apie automobilio ratų apibrėžtą jo plotą ir jo naudojimą kaip „naudos“ parametras savitosioms teršalų išmetimo normoms nustatyti ir, reikiama atvejais, pateikia pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai iš dalies pakeisti I priedą.

7. Tvirtinamos priemonės, skirtos atlikti būtinus I priede pateiktų formulių taisymus, kad jos atspindėtų visus savitajam išmetamo CO₂ kiekiui matuoti taikomos reglamentuotos bandymų procedūros pokyčius.

Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas, tvirtinamos pagal 14 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

14 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda pagal Sprendimo Nr. 280/2004/EB⁽¹⁾ 9 straipsnį įsteigtas komitetas.

2. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas laikotarpis yra trys mėnesiai.

3. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

15 straipsnis

Panaikinimas

Sprendimas Nr. 1753/2000/EB panaikinamas nuo 2010 m. sausio 1 d.

Tačiau to sprendimo 4, 9 ir 10 straipsniai galioja tol, kol Komisija pateikia Europos Parlamentui 2009 kalendorinių metų stebėsenos duomenų ataskaitą.

(¹) 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 280/2004/EB dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos Bendrijoje monitoringo mechanizmo ir Kioto protokolo įgyvendinimo (OL L 49, 2004 2 19, p. 1).

16 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja trečią dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2009 m. balandžio 23 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
H.-G. PÖTTERING

Tarybos vardu
Pirmininkas
P. NEČAS

_____

I PRIEDAS

SAVITOSIOS TERŠALŲ IŠMETIMO NORMOS

1. Kiekvieno naujo keleivinio automobilio savitasis išmetamo CO₂ kiekis, apskaičiuojamas gramais kilometrui, šiame priede nurodytų skaičiavimų tikslais nustatomas pagal šias formules:

- a) 2012–2015 m.:

$$\text{Savitasis išmetamo CO}_2 \text{ kiekis} = 130 + a \times (M - M_0)$$

Čia:

M = transporto priemonės masė kilogramais (kg)

M₀ = 1 372,0

a = 0,0457

- b) Nuo 2016 m.:

$$\text{Savitasis išmetamo CO}_2 \text{ kiekis} = 130 + a \times (M - M_0)$$

Čia:

M = transporto priemonės masė kilogramais (kg)

M₀ = dydis, nustatomas, kaip nurodyta 13 straipsnio 2 dalyje.

a = 0,0457

2. Savitoji teršalų išmetimo norma, kuri kalendoriais metais nustatoma gamintojui, apskaičiuojama kaip kiekvieno jo pagaminto naujo keleivinio automobilio, įregistruoto tais kalendoriniais metais, savitojo išmetamo CO₂ kiekio vidurkis.
-

II PRIEDAS

STEBĖSENA IR PRANEŠIMAS APIE IŠMETAMŲ TERŠALŲ KIEKĮ

A DALIS. Duomenų apie naujus keleivinius automobilius rinkimas ir išmetamo CO₂ kiekiui stebėti būtinos informacijos nustatymas

1. Kiekvienais kalendoriniais metais, pradedant 2010 m. sausio 1 d., kiekviena valstybė narė renka šiuos duomenis apie kiekvieną jos teritorijoje įregistruotą naują keleivinį automobilį:
  - a) gamintojas;
  - b) tipas, variantas ir modifikacija;
  - c) išmetamo CO₂ kiekis (g/km);
  - d) masė (kg);
  - e) ratų bazė (mm); ir
  - f) tarpuvėžio plotis (mm).
2. 1 punkte nurodyti duomenys imami iš atitinkamo keleivinio automobilio atitikties liudijimo. Jeigu atitikties liudijime nurodoma ir mažiausia, ir didžiausia keleivinio automobilio masė, taikydamos šį reglamentą valstybės narės naudoja tik didžiausią masę. Dviejų rūšių degalais (benzinu ir dujomis) varomų transporto priemonių, kurių atitikties liudijime nurodytas savitojo išmetamo CO₂ kiekio skaičius abiejų rūšių degalams, atveju valstybės narės naudoja tik dujoms išmatuotą skaičių.
3. Kiekvienais kalendoriniais metais, pradedant 2010 m. sausio 1 d., kiekviena valstybė narė, taikydama B dalyje aprašytus metodus, kiekvienam gamintojui nustato:
  - a) visą jos teritorijoje įregistruotų naujų keleivinių automobilių skaičių;
  - b) vidutinį savitąjį išmetamo CO₂ kiekį, kaip nurodyta šio priedo B dalies 2 punkte;
  - c) vidutinę masę, kaip nurodyta šio priedo B dalies 3 punkte;
  - d) apie kiekvieno naujo keleivinio automobilio tipo kiekvieno varianto kiekvieną modifikaciją:
    - i) visą jos teritorijoje įregistruotų naujų keleivinių automobilių skaičių, kaip nurodyta šio priedo B dalies 1 punkte;
    - ii) savitojo išmetamo CO₂ kiekio ir išmetamų teršalų kiekio dalies sumažinimą pagal 12 straipsnį dėl naujoviškų technologijų naudojimo ar pagal 6 straipsnį dėl alternatyviais degalais varomų transporto priemonių;
    - iii) masę;
    - iv) automobilio ratų apibrėžtą jo plotą, kaip nurodyta šio priedo B dalies 5 punkte.

B DALIS. Metodika, skirta nustatyti informaciją naujų keleivinių automobilių išmetamo CO₂ kiekiui stebėti

Stebėsenos informacija, kurią valstybės narės privalo nustatyti pagal A dalies 3 punktą, nustatoma taikant šioje dalyje aprašytą metodiką.

1. Įregistruotų naujų keleivinių automobilių skaičius (N)

Valstybės narės nustato jų teritorijoje atitinkamais stebėsenos atlikimo metais įregistruotų naujų keleivinių automobilių skaičių (N).

2. Naujų keleivinių automobilių vidutinis savitasis išmetamo CO₂ kiekis (S_{ave})

Visų naujų keleivinių automobilių, įregistruotų valstybės narės teritorijoje stebėsenos atlikimo metais, vidutinis savitasis išmetamo CO₂ kiekis (S_{ave}) apskaičiuojamas visų naujų keleivinių automobilių savitąjį išmetamo CO₂ kiekį (S) dalijant iš naujų keleivinių automobilių skaičiaus (N).

$$S_{ave} = (1 / N) \times \Sigma S$$

3. Vidutinė naujų keleivinių automobilių masė

Vidutinė visų naujų keleivinių automobilių, įregistruotų valstybės narės teritorijoje stebėsenos atlikimo metais, masė (M_{ave}) apskaičiuojama visų naujų keleivinių automobilių masę (M) dalijant iš naujų keleivinių automobilių skaičiaus (N).

$$M_{ave} = (1 / N) \times \Sigma M$$

4. Naujų keleivinių automobilių modifikacijų pasiskirstymas

Turi būti renkami duomenys apie kiekvieno naujo keleivinio automobilio tipo kiekvieno varianto kiekvieną modifikaciją, naujai įregistruotų keleivinių automobilių skaičių, transporto priemonių masę, savitąjį išmetamo CO₂ kiekį ir automobilio ratų apibrėžtą jo plotą.

5. Automobilio ratų apibrėžtas jo plotas

Automobilio ratų apibrėžtas jo plotas – tai automobilio ratų bazės ir jo tarpuvėžio pločio sandauga.

C DALIS. Duomenų perdavimo forma

Valstybės narės A dalies 3 punkte aprašytus duomenis kiekvienais metais pateikia apie kiekvieną gamintoją tokia forma:

Jungtiniai duomenys:

Metai:				
Gamintojas	Bendras įregistruotų naujų keleivinių automobilių skaičius	Vidutinis savitasis išmetamo CO ₂ kiekis (g/km)	Vidutinė masė (kg)	Vidutinis automobilio ratų apibrėžtas jo plotas (m ²)
(1 gamintojas)	...	...	...	...
(2 gamintojas)	...	...	...	...
...	...	...	...	...
Iš viso (visi gamintojai)	...	...	...	...

Išsamūs kiekvieno gamintojo duomenys:

Metai	Gamintojas	Automobilio tipas	Variantas	Modifikacija	Naujoviška technologija (*) arba naujoviškų technologijų grupė, arba alternatyviais degalais varoma transporto priemonė (**)	Gamyklinė markė	Komeracinis pavadinimas	Bendras naujai įregistruotų automobilių skaičius	Savitas išmetamo CO ₂ kiekis (g/km)	Masė (kg)	Automobilio ratų apibrėžtas jo plotas (m ²)	Sumažintas išmetamų teršalų kiekis naudojant naujoviškas technologijas (*) arba pasinaudojant alternatyvių degalų galimybėmis (**)
1 metai	(1 gamintojo pavadinimas)	(1 tipo pavadinimas)	(1 varianto pavadinimas)	(1 modifikacijos pavadinimas)		...	...	...	...	...	...	...
1 metai	(1 gamintojo pavadinimas)	(1 tipo pavadinimas)	(1 varianto pavadinimas)	(2 modifikacijos pavadinimas)		...	...	...	...	...	...	...
1 metai	(1 gamintojo pavadinimas)	(1 tipo pavadinimas)	(2 varianto pavadinimas)	(1 modifikacijos pavadinimas)		...	...	...	...	...	...	...
1 metai	(1 gamintojo pavadinimas)	(1 tipo pavadinimas)	(2 varianto pavadinimas)	(2 modifikacijos pavadinimas)		...	...	...	...	...	...	...
1 metai	(1 gamintojo pavadinimas)	(2 tipo pavadinimas)	(1 varianto pavadinimas)	(1 modifikacijos pavadinimas)		...	...	...	...	...	...	...
1 metai	(1 gamintojo pavadinimas)	(2 tipo pavadinimas)	(1 varianto pavadinimas)	(2 modifikacijos pavadinimas)		...	...	...	...	...	...	...
1 metai	(1 gamintojo pavadinimas)	(2 tipo pavadinimas)	(2 varianto pavadinimas)	(1 modifikacijos pavadinimas)		...	...	...	...	...	...	...
1 metai	(1 gamintojo pavadinimas)	(2 tipo pavadinimas)	(2 varianto pavadinimas)	(2 modifikacijos pavadinimas)		...	...	...	...	...	...	...
1 metai	(1 gamintojo pavadinimas)	...	...	...		...	...	...	...	...	...	...
1 metai	(1 gamintojo pavadinimas)	...	...	...		...	...	...	...	...	...	...
1 metai	(1 gamintojo pavadinimas)	...	...	...		...	...	...	...	...	...	...
1 metai	(1 gamintojo pavadinimas)	...	...	...		...	...	...	...	...	...	...
1 metai	(1 gamintojo pavadinimas)	...	...	...		...	...	...	...	...	...	...

(*) Pagal 12 straipsnį.

(**) Pagal 6 straipsnį.

DIREKTYVOS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2009/28/EB

2009 m. balandžio 23 d.

dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičianti bei vėliau panaikinanti Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 175 straipsnio 1 dalį ir 95 straipsnį, susijusį su šios direktyvos 17, 18 ir 19 straipsniais,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Energijos vartojimo Europoje valdymas ir didesnis atsinaujinančių išteklių energijos naudojimas bei energijos taupymas ir didesnis energijos vartojimo efektyvumas yra vienos iš svarbių priemonių, reikalingų sumažinti išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir įvykdyti Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokolą ir kitus Bendrijos bei tarptautinius įsipareigojimus mažinti išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir po 2012 m., dalių. Tiems veiksniams taip pat tenka svarbus vaidmuo skatinant energijos tiekimo saugumą, technologijų plėtrą, naujoves ir užtikrinant užimtumo bei regioninės plėtros galimybes, ypač kaimo ir atskirtose vietovėse.
- (2) Daugiau tobulesnių technologijų, paskatų plėsti viešojo transporto tinklą ir juo naudotis, didesnis technologijų, kurias taikant taupoma energija, naudojimas ir atsinaujinančių išteklių energijos naudojimas transporte yra keletas iš

veiksmingiausių priemonių, kuriomis Bendrija gali sumažinti savo transporto sektoriaus, kuriame energijos tiekimo saugumo problema opiausia, priklausomybę nuo naftos importo ir daryti įtaką transporto kuro rinkai.

- (3) Pripažinta, kad naujovių diegimas ir tvari bei konkurencinga energetikos politika gali skatinti ekonomikos augimą. Energijos gamyba iš atsinaujinančių išteklių dažnai priklauso nuo vietos ar regioninių mažųjų ir vidutinių įmonių (M-V). Svarbios yra valstybėse narėse ir jų regionuose atsirandančios ekonomikos augimo ir užimtumo didinimo galimybės dėl to, kad regiono ir vietos lygmenimis investuojama į energijos gamybą iš atsinaujinančių išteklių. Todėl Komisija ir valstybės narės turėtų pritarti nacionalinėms ir regioninėms šių sričių plėtros priemonėms, skatinti vietos ir regioninius plėtros projektų vykdytojus keistis su atsinaujinančių išteklių energijos gamyba susijusia pažangiąja patirtimi ir skatinti naudoti šios srities struktūrinių fondų lėšas.
- (4) Sudarant palankias sąlygas atsinaujinančių energijos išteklių rinkos vystymuisi, reikia atsižvelgti į palankų poveikį regionų ir vietos plėtros galimybėms, eksporto perspektyvoms, socialinei sanglaidai ir užimtumui, ypač MVĮ ir nepriklausomų energijos gamintojų atžvilgiu.
- (5) Siekiant sumažinti Bendrijoje išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir sumažinti jos priklausomybę nuo energijos importo, reikėtų atsinaujinančių išteklių energijos plėtojimą glaudžiai susieti su didesniu energijos naudojimo efektyvumu.
- (6) Reikėtų remti decentralizuotos gamybos iš atsinaujinančių išteklių energijos technologijas parodomuoju ir pateikimo į rinką etapais. Perėjus prie decentralizuotos energijos gamybos būtų gauta įvairiapusės naudos, įskaitant vietinių energijos išteklių naudojimą, vietos energijos tiekimo saugumo padidėjimą, transportavimo atstumo sutrumpėjimą ir mažesnius energijos perdavimo nuostolius. Tokiu decentralizavimu taip pat būtų prisidedama prie bendruomenės vystymosi ir sanglaudos, nes būtų sudaroma galimybių gauti pajamų ir vietos lygmeniu sukuriama darbo vietų.

⁽¹⁾ OL C 77, 2009 3 31, p. 43.

⁽²⁾ OL C 325, 2008 12 19, p. 12.

⁽³⁾ 2008 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2009 m. balandžio 6 d. Tarybos sprendimas.

- (7) 2001 m. rugsėjo 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2001/77/EB dėl elektros, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, skatinimo elektros energijos vidaus rinkoje ⁽¹⁾ ir 2003 m. gegužės 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2003/30/EB dėl skatinimo naudoti biokurą ir kitą atsinaujinančių kurą transporte ⁽²⁾ buvo pateiktos įvairių atsinaujinančių išteklių energijos rūšių apibrėžtys. 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2003/54/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių ⁽³⁾ pateiktos elektros energijos sektoriaus apibrėžtys. Teisinio saugumo ir aiškumo sumetimais šioje direktyvoje vartotinos tos pačios ar panašios apibrėžtys.
- (8) Remiantis 2007 m. sausio 10 d. Komisijos komunikatu „Atsinaujinančių energijos išteklių planas. Atsinaujinančių išteklių energija 21 amžiuje: tvaresnės ateities kūrimas“, bendras atsinaujinančių išteklių energijos 20 % planinis rodiklis ir atsinaujinančių išteklių energijos transporte 10 % planinis rodiklis yra tinkami bei pasiekiami tikslai, o sistema, pagal kurią nustatomi privalomi planiniai rodikliai, verslo bendruomenei turėtų suteikti ilgalaikio stabilumo, kurio jai reikia užtikrinant tvarias atsinaujinančių išteklių energijos sektoriaus investicijas, dėl kurių mažėtų priklausomybė nuo importuoto iškastinio kuro ir būtų įdiegiama daugiau naujų energetikos srities technologijų. Šie planiniai rodikliai patvirtinti siekiant tikslo iki 2020 m. 20 % padidinti energijos vartojimo efektyvumą, kuris nustatytas 2006 m. spalio 19 d. Komisijos komunikate „Efektyvus energijos vartojimo veiksmų planas: išnaudoti potencialą“, kuriam pritarė 2007 m. kovo mėn. Europos Vadovų Taryba ir Europos Parlamentas savo 2008 m. sausio 31 d. rezoliucijoje dėl to veiksmų plano.
- (9) 2007 m. kovo mėn. posėdžiavusi Europos Vadovų Taryba dar kartą patvirtino Bendrijos įsipareigojimą ir po 2010 m. visos Bendrijos mastu plėtoti atsinaujinančių išteklių energiją. Ji patvirtino, kad atsinaujinančių išteklių energija iki 2020 m. turi sudaryti 20 % bendro suvartojamo Bendrijos energijos kiekio, o visos valstybės narės, veikiančios efektyviai, turi pasiekti, kad iki 2020 m. biodegalai sudarytų 10 % transporte suvartojamo benzino ir dyzelino kiekio. Ji taip pat nurodė, kad gali būti nustatyta, kad biodegalų planinis rodiklis būtų privalomas, jei tik gamyba bus tvari, antrosios kartos biodegalai taps komerciškai prieinamais, o 1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/70/EB dėl benzino ir dyzelinių degalų (dyzelino) kokybės ⁽⁴⁾ bus iš dalies pakeista, kad būtų galima pasiekti tinkamą įvairių rūšių degalų maišymo lygį. 2008 m. kovo mėn. Europos Vadovų Taryba pakartojo, kad būtina parengti bei taikyti biodegalams taikomus veiksmingus tvarumo kriterijus ir užtikrinti, kad prekyboje atsirastų antros kartos biodegalai. 2008 m. birželio mėn. Europos Vadovų Taryba dar kartą svarstė tvarumo kriterijų bei antros kartos biodegalų naudojimo plėtojimo klausimus ir pabrėžė, kad būtina įvertinti galimą biodegalų gamybos poveikį maistui skirtiems žemės ūkio produktams bei prirėkus imtis veiksmų trūkumams pašalinti. Ji taip pat pareiškė, kad reikėtų tęsti biodegalų gamybos ir naudojimo pasekmių aplinkos ir socialinėje srityse vertinimą.
- (10) Europos Parlamentas savo 2007 m. rugsėjo 25 d. rezoliucijoje dėl atsinaujinančių išteklių energijos plano Europoje ⁽⁵⁾ nurodė, kaip svarbu Bendrijos ir valstybių narių lygmeniu nustatyti atsinaujinančių išteklių energijos planinius rodiklius ir paragino Komisiją iki 2007 m. pabaigos pateikti pasiūlymą dėl atsinaujinančių išteklių energijos teisinės bazės.
- (11) Būtina nustatyti skaidrias ir aiškias atsinaujinančių išteklių energijos dalies apskaičiavimo ir tų išteklių nustatymo taisykles. Šiuo atveju turėtų būti įtraukta energija, esanti vandenynuose ir kituose vandens telkiniuose bangų, vandens srovių, potvynių, vandenyno terminės energijos gradientų ar druskingumo gradientų pavidalu.
- (12) Atsižvelgiant į dideles galimybes mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, žemės ūkio atliekų, pvz., mėšlo, sruvų ir kitų gyvulinės ir organinės kilmės atliekų, naudojimas biodujų gamybai duoda didelės naudos aplinkai gaminant šilumą ir elektros energiją bei biodegalus. Dėl decentralizuoto pobūdžio ir regioninės investavimo struktūros biodujų gamybos įrenginiai gali turėti lemiamos įtakos kaimo vietovių tvariai plėtrai ir atverti ūkininkams naujas galimybes gauti pajamų.
- (13) Atsižvelgiant į Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos pozicijas, reikėtų iki 2020 m. nustatyti Bendrijoje suvartojamos energijos kiekio privalomus nacionalinius planinius rodiklius, atitinkančius 20 % atsinaujinančių išteklių energijos ir 10 % atsinaujinančių išteklių energijos transporto sektoriuje.
- (14) Pagrindinė privalomų nacionalinių planinių rodiklių paskirtis – investuotojams suteikti tikrumo ir skatinti, kad būtų nuolat plėtojamos technologijos, kurias naudojant energija gaminama iš visų rūšių atsinaujinančių išteklių. Todėl sprendimo dėl to, ar planinis rodiklis yra privalomas, negalima atidėti iki atitinkamo įvykio ateityje.

⁽¹⁾ OL L 283, 2001 10 27, p. 33.

⁽²⁾ OL L 123, 2003 5 17, p. 42.

⁽³⁾ OL L 176, 2003 7 15, p. 37.

⁽⁴⁾ OL L 350, 1998 12 28, p. 58.

⁽⁵⁾ OL C 219 E, 2008 8 28, p. 82.

- (15) Kiekvienos valstybės narės įdirbis, atsinaujinančių išteklių energijos potencialas ir naudojamų energijos išteklių rūšys skiriasi. Todėl Bendrijos 20 % planinį rodiklį būtina išskaidyti į kiekvienai valstybei narei skirtus rodiklius, užtikrinant sąžiningą ir tinkamą paskirstymą, kuris būtų pagrįstas skirtingu valstybių narių įdirbiu ir galimybėmis, įskaitant tai, koks yra atsinaujinančių išteklių energijos panaudojimo lygis ir energijos balansas. Atliekant tokį išskaidymą, valstybėms narėms turėtų būti padalyta nustatyta bendra dalis, kuria turi padidėti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimas, vienodai padidinant kiekvienos valstybės narės dalį, įvertintą pagal jų BVP ir pritaikytą taip, kad atsispindėtų jų pradinis įdirbis; apskaita vykdoma pagal bendrą galutinį suvartojamą energijos kiekį, atsižvelgiant į valstybių narių ankstesnes pastangas naudoti atsinaujinančių išteklių energiją.
- (16) Tuo tarpu transporto sektoriuje kiekvienai valstybei narei reikėtų nustatyti vienodą 10 % atsinaujinančių išteklių energijos planinį rodiklį, kad būtų užtikrinta transporto kuro specifikacijų atitiktis ir prieinamumas. Kadangi prekiauti transporto kuru nėra sunku, mažai atitinkamų išteklių atsargų turinčios valstybės narės biodegalų lengvai galės gauti iš kitur. Nors atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo transporto sektoriuje planinį rodiklį Bendrijai būtų techniškai įmanoma įvykdyti panaudojant vien vidaus produkciją, tikėtina ir pageidautina, kad planinis rodiklis būtų faktiškai pasiektas derinant vidaus produkciją ir importą. Šiuo tikslu Komisija, atsižvelgdama, *inter alia*, į daugiašalių ir dvišalių derybų prekybos srityje plėtrą, į aplinkosaugos, socialinius ir ekonominius sumetimus bei į energijos tiekimo saugumą, turėtų stebėti biodegalų tiekimą Bendrijos rinkai ir, jei reikia, turėtų siūlyti atitinkamas priemones vidaus produkcijai ir importui tinkamai suderinti.
- (17) Energijos vartojimo efektyvumo gerinimas yra vienas iš svarbiausių Bendrijos tikslų, o siekis yra iki 2020 m. energijos vartojimo efektyvumą pagerinti 20 %. Tam siekiui kartu su esamais ir būsimais teisės aktais, įskaitant 2002 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/91/EB dėl pastatų energinio naudingumo ⁽¹⁾, 2005 m. liepos 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/32/EB, nustatančią ekologinio projektavimo reikalavimų energiją vartojantiems gaminiams nustatymo sistemą ⁽²⁾, ir 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/32/EB dėl energijos galutinio vartojimo efektyvumo ir energetinių paslaugų ⁽³⁾, tenka esminis vaidmuo užtikrinant, kad klimato ir energetikos tikslai būtų pasiekiami mažiausiomis sąnaudomis; jie taip pat gali suteikti naujų galimybių Europos Sąjungos ekonomikai. Energijos vartojimo efektyvumo ir energijos taupymo politika yra vieni iš veiksmingiausių metodų, kuriais valstybės narės gali padidinti atsinaujinančių išteklių energijos procentinę dalį, taigi valstybės lengviau pasieks šioje direktyvoje nustatytus su atsinaujinančių išteklių energija susijusius bendrus planinius nacionalinius ir transporto rodiklius.
- (18) Pareiga pastebimai gerinti energijos vartojimo efektyvumą visuose sektoriuose, kad būtų geriau įgyvendinti su atsinaujinančių išteklių energijos naudojimu susiję planiniai rodikliai, išreikšti kaip bendro galutinio energijos suvartojimo procentinė dalis, teks valstybėms narėms. Poreikis užtikrinti energijos vartojimo efektyvumą transporto sektoriuje yra neatidėliotinas, nes tikėtina, kad, nuolat augant bendrai transportui reikalingos energijos paklausai, bus vis sunkiau pasiekti privalomą atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo procentinę dalį. Todėl privalomas 10 % kiekio tikslas transportui, kurį turi pasiekti visos valstybės narės, turėtų būti apibrėžtas kaip transporto sektoriuje galutinai suvartojamos energijos dalis, kuri turi būti užtikrinta iš atsinaujinančių išteklių, o ne tik iš biodegalų.
- (19) Siekdamas užtikrinti, kad privalomi nacionaliniai bendri planiniai rodikliai būtų pasiekti, valstybės narės turėtų stengtis nustatyti indikatyvią trajektoriją, pagal kurią būtų galima siekti privalomų galutinių planinių rodiklių. Jos turėtų sudaryti nacionalinį atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų planą, įskaitant informaciją apie sektorių planinius rodiklius, kartu atsižvelgdamos į tai, kad biomasė naudojama įvairiais tikslais ir kad todėl ypač svarbu mobilizuoti naujus biomasės išteklius. Be to, valstybės narės turėtų nustatyti priemones, kaip siekti tų planinių rodiklių. Kiekviena valstybė savo nacionaliniame atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų plane apskaičiuodama bendrą galutinį savo numatomą suvartojamą energijos kiekį turėtų įvertinti, kiek energijos vartojimo efektyvumo ir energijos taupymo priemonės gali padėti siekti jos nacionalinių planinių rodiklių. Valstybės narės turėtų atsižvelgti į optimalų efektyvaus energijos vartojimo technologijų ir atsinaujinančių išteklių energijos derinimą.
- (20) Kad būtų galima pasinaudoti technologijų pažangos ir masto ekonomijos pranašumais, indikatyvioje trajektorijoje reikėtų atsižvelgti į galimybę, kad ateityje atsinaujinančių išteklių energijos naudojimas augs sparčiau. Todėl ypatingą dėmesį galima skirti sektoriams, kurie nepagrįstai kenčia dėl to, kad juos aplenkia technologinė pažanga ir masto ekonomija, ir todėl tebėra nepakankamai išplėtoti, bet kurie ateityje galėtų daug prisidėti prie 2020 m. planinių rodiklių įgyvendinimo.
- (21) Indikatyvios trajektorijos atskaitos taškas turėtų būti 2005 m., nes tai paskutiniai metai, kurių patikimais duomenimis apie nacionalinius atsinaujinančių išteklių energijos kiekius galima naudotis.

⁽¹⁾ OL L 1, 2003 1 4, p. 65

⁽²⁾ OL L 191, 2005 7 22, p. 29.

⁽³⁾ OL L 114, 2006 4 27, p. 64.

- (22) Siekiant šios direktyvos tikslų, būtina, kad Bendrija ir valstybės narės didelę finansinių išteklių dalį skirtų moksliniams tyrimams ir plėtrai, susijusiai su atsinaujinančių išteklių energijos technologijomis. Visų pirma, Europos naujovių ir technologijos institutas turėtų teikti išskirtinę pirmenybę atsinaujinančių išteklių energijos technologijų moksliniams tyrimams ir plėtrai.
- (23) Valstybės narės gali skatinti regionų ir vietos valdžios institucijas nusistatyti planinius rodiklius, kurie viršytų nacionalinius rodiklius, ir įtraukti regionų ir vietos valdžios institucijas į atsinaujinančių išteklių energijos nacionalinių veiksmų planų rengimo procesą ir į sąmoningumo apie atsinaujinančių išteklių energijos naudą ugdymo kampaniją.
- (24) Siekdamas visapusiškai išnaudoti su biomase susijusias galimybes, Bendrija ir valstybės narės turėtų skatinti, kad turimi medienos ištekliai būtų naudojami veiksmingiau ir kad būtų plėtojamos naujos miškininkystės sistemos.
- (25) Valstybių narių atsinaujinančių išteklių energijos potencialas yra skirtingas ir jos nacionaliniu lygmeniu naudoja įvairias paramos schemas atsinaujinančių išteklių energijai remti. Dauguma valstybių narių taiko paramos schemas, pagal kurias parama teikiama tik tai atsinaujinančių išteklių energijai, kuri gaminama jų teritorijoje. Kad nacionalinės paramos schemas tinkamai veiktų, itin svarbu, jog valstybės narės galėtų kontroliuoti nacionalinių paramos schemų poveikį ir sąnaudas, atsižvelgdamos į savo skirtingą potencialą. Viena iš pagrindinių priemonių šios direktyvos tikslui pasiekti yra nacionalinių paramos schemų tinkamo veikimo užtikrinimas pagal Direktyvą 2001/77/EB siekiant, kad būtų išsaugotas investuotojų pasitikėjimas, o valstybės narės, siekdamos įgyvendinti planinius rodiklius, galėtų parengti veiksmingas nacionalines priemones. Šia direktyva siekiama sudaryti palankesnes sąlygas tarpvalstybinei paramai, kuri teikiama atsinaujinančių išteklių energijai, nedarant poveikio nacionalinėms paramos schemoms. Ja nustatomi neprivalomi valstybių narių bendradarbiavimo mechanizmai, kuriais joms suteikiama galimybė susitarti, koku mastu viena valstybė narė remia energijos gamybą kitoje valstybėje narėje ir koku mastu energijos gamyba iš atsinaujinančių išteklių turėtų būti įskaitoma į vienos ar kitos valstybės narės bendrą nacionalinį planinį rodiklį. Siekiant užtikrinti abiejų planinių rodiklių įgyvendinimo priemonių, t. y. nacionalinių paramos schemų ir bendradarbiavimo mechanizmų, veiksmingumą, ypač svarbu, kad valstybės narės galėtų nuspręsti, ar jų nacionalinės paramos schemas taikomos atsinaujinančių išteklių energijai, pagamintai kitose valstybėse narėse, koku mastu jos taikomos, ir susitarti dėl to taikydamos šioje direktyvoje numatytus bendradarbiavimo mechanizmus.
- (26) Pageidautina, kad energijos kainose atsispindėtų energijos gamybos išorės sąnaudos, įskaitant, jei reikia, su aplinkos apsauga susijusias, socialines ir su sveikatos priežiūra susijusias sąnaudas.
- (27) Visuomenės parama būtina siekiant Bendrijos tikslų, susijusių su didesniu elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių išteklių, naudojimu, visų pirma tol, kol vidaus rinkos elektros energijos kainose atsispindės visos naudojamų energijos išteklių su aplinkos apsauga susijusios ir socialinės sąnaudos bei gaunama nauda.
- (28) Bendrija ir valstybės narės turėtų stengtis sumažinti bendrą suvartotos energijos kiekį transporto sektoriuje ir šiame sektoriuje padidinti energijos vartojimo efektyvumą. Pagrindinės priemonės siekiant sumažinti suvartotos energijos kiekį transporto sektoriuje apima transporto planavimą, paramą viešajam transportui, elektra varomų automobilių dalies gamyboje didinimą ir mažiau energijos naudojančių, mažesnio dydžio bei mažesnės variklio galios automobilių gamybą.
- (29) Valstybės narės turėtų siekti, kad visuose transporto sektoriuose naudojama atsinaujinančių išteklių energija būtų kuo įvairesnė. Komisija ne vėliau kaip 2015 m. birželio 1 d. turėtų pateikti ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai, kurioje būtų nurodytos galimybės didinti kiekviename transporto sektoriuje sunaudojamos atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą.
- (30) Šios direktyvos tikslais apskaičiuojant hidroenergijos ir vėjo energijos dalį, klimato pokyčių sukeltos pasekmės turėtų būti sušvelnintos panaudojant normalizavimo taisyklę. Be to, elektros energija, pagaminta hidroakumuliaciniais įrenginiais, kuriems naudojamas prieš tai į aukštutinį baseiną pakeltas vanduo, neturėtų būti laikoma elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančių išteklių.
- (31) Šilumos siurbliams, kuriais galima panaudoti tinkamos temperatūros oro termiņę, geotermiņę ar hidrotermiņę šilumą, funkcionuoti reikalinga elektros energija ar kita papildoma energija. Todėl energiją, kuri naudojama šilumos siurbliams veikti, reikėtų atimti iš bendro sunaudotos šilumos kiekio. Turėtų būti atsižvelgiama tik į šilumos siurblius, kurių produkcija žymiai viršija pradinę energiją, reikalingą jiems veikti.
- (32) Pasyvios energijos sistemose pastatų projektavimas naudojamas energijai įsisavinti. Tai laikoma sutaupyta energija. Siekiant išvengti dvigubo skaičiavimo, šioje direktyvoje į taip įsisavintą energiją neturėtų būti atsižvelgta.
- (33) Kai kuriose valstybėse narėse didelė dalis suvartojamos energijos bendrojo galutinio kiekio tenka aviacijai. Atsižvelgiant į esamus technologijų ir reguliavimo trūkumus, kurie trukdo komercinį biodegalų naudojimą aviacijoje, reikia tokioms valstybėms narėms suteikti dalinę išimtį neįtraukiant į jų nacionalinio oro transporto suvartojamos energijos bendrojo galutinio kiekio skaičiavimą jų pusantro karto viršijamo Bendrijos aviacijos suvartojamos energijos bendrojo galutinio kiekio vidurkio 2005 m. Eurostato

duomenimis, t. y. 6,18 %. Kipras ir Malta dėl to, kad yra sa-
los ir turi atokių regionų požymių, priklauso nuo aviacijos
kaip transporto rūšies, kuri labai svarbi jų piliečiams ir eko-
nomikai. Todėl Kipro ir Maltos nacionalinio oro transpor-
to suvartojamos energijos bendrasis galutinis kiekis yra
neproporcingai didelis, t. y. 2005 m. Bendrijos vidurkis
viršijamas tris kartus, ir todėl jos yra neproporcingai vei-
kiamos esamų technologijų ir reguliavimo trūkumų. Todėl
šių valstybių narių atžvilgiu reikėtų numatyti, kad išimtis
apimtų kiekį, kuriuo jos viršija Bendrijos aviacijos suvarto-
jamos energijos bendrojo galutinio kiekio vidurkį 2005 m.
Eurostato duomenimis, t. y. 4,12 %.

- (34) Norint sukurti energetikos modelį, pagal kurį būtų skati-
nama naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, reikia, kad
valstybės narės, taip pat ir regionai bei vietos valdžios ins-
titucijos, bendradarbiautų strateginėse srityse.
- (35) Valstybės narės turėtų būti skatinamos, tinkamai atsižvel-
giant į šios direktyvos nuostatas, visais tinkamais būdais
bendradarbiauti siekiant šioje direktyvoje nustatytų tikslų.
Toks bendradarbiavimas gali vykti visais lygiais, dvišalių ar
daugiašalių santykių pagrindu. Be šioje direktyvoje išimtinai
numatytų mechanizmų, kurie turi poveikį planinių ro-
diklių apskaičiavimui ir jų laikymuisi, būtent statistinių
perdavimų tarp valstybių narių, bendrų projektų ir bendrų
paramos schemų, bendradarbiavimas taip pat gali būti vyk-
domas, pvz., keičiantis informacija bei geriausia patirtimi,
kaip visų pirma numatyta šia direktyva sukurtoje skaidrumo
platformoje, ir savanoriškai koordinuojant veiksmus
pagal visų rūšių paramos schemas.
- (36) Siekiant sudaryti galimybes sumažinti šioje direktyvoje nu-
statytų planinių rodiklių pasiekimo kainą, reikėtų paleng-
vinti vienose valstybėse narėse energijos, pagamintos iš
atsinaujinančių išteklių, vartojimą kitose valstybėse narėse
ir suteikti galimybę valstybėms narėms į savo nacionalinius
planinius rodiklius įskaičiuoti kitose valstybėse narėse su-
vartotą atsinaujinančių išteklių energiją. Dėl šios priežas-
ties būtinos lankstumo priemonės, tačiau jos ir toliau
valdomos valstybių narių, kad nebūtų padaryta įtakos jų
galimybėms siekti savo nacionalinių planinių rodiklių. Tos
lankstumo priemonės yra statistiniai perdavimai, bendri
valstybių narių projektai arba bendros paramos schemas.
- (37) Turėtų būti įmanoma importuojamą elektros energiją, pa-
gamintą ne Bendrijoje iš atsinaujinančių energijos išteklių,
įskaičiuoti į valstybių narių planinius rodiklius. Tačiau, sie-
kiant užtikrinti, kad, didinant esamų atsinaujinančių ištek-
lių įvairovę ir juos visiškai arba iš dalies pakeičiant
tradiciniais energijos ištekliais, grynasis išmetamųjų šiltna-
mio efektą sukeliančių dujų kiekis nepadidėtų, turėtų būti
leidžiama atsižvelgti tik į atsinaujinančių išteklių energijos
įrenginių, pradėtų eksploatuoti po šios direktyvos įsigalio-
jimo, pagamintą elektros energiją arba padidinus įrenginio,

kuris buvo rekonstruotas po tos datos, galią. Siekiant už-
tikrinti tinkamą įprastinės energijos pakeitimo atsinauji-
nančių išteklių energija poveikį Bendrijoje ir trečiojoje
šalyse, reikėtų užtikrinti, kad tokį importą būtų galima at-
sekti ir į jį patikimai atsižvelgti. Bus apsvairstyta galimybė
sudaryti susitarimus su trečiosiomis šalimis dėl tokios pre-
kybos elektros energija iš atsinaujinančių energijos išteklių
organizavimo. Jeigu tuo tikslu priėmus sprendimą pagal
Energinės bendrijos sutartį⁽¹⁾, tos sutarties Susitariančio-
sioms Šalims taps privalomos atitinkamos šios direktyvos
nuostatos, joms bus taikomos šioje direktyvoje numatytos
valstybių narių bendradarbiavimo priemonės.

- (38) Kai valstybės narės su viena ar daugiau trečiųjų šalių vyk-
do bendrus projektus, susijusius su elektros energijos iš at-
sinaujinančių energijos išteklių gamyba, tikslinga, kad tie
bendri projektai būtų susiję tik su naujai pastatytais įren-
giniais arba įrenginiais, kurių pajėgumai neseniai buvo pa-
didinti. Tai padės užtikrinti, kad dėl atsinaujinančių išteklių
energijos importo į Bendriją nesumažėtų atsinaujinančių
išteklių energijai tenkanti trečiosios šalies bendro energijos
suvartojimo dalis. Be to, atitinkamos valstybės narės turė-
tų sudaryti palankesnes sąlygas atitinkamai trečiajai šaliai
viduje sunaudoti dalį įrenginiuose, kurie naudojami vyk-
dant bendrą projektą, pagamintos elektros energijos. Be to,
Komisija ir valstybės narės turėtų raginti atitinkamą trečia-
ją šalį plėtoti atsinaujinančių išteklių energijos politiką, į
kurią būtų įtraukti plataus užmojo tikslai.
- (39) Atsižvelgiant į tai, kad siekiant įgyvendinti didelės europi-
nės svarbos projektus trečiojoje šalyse, tokius kaip Vidur-
žemio jūros regiono saulės energijos planas, gali reikėti ilgo
parengiamojo laikotarpio prieš juos visiškai įjungiant į
Bendrijos teritoriją, reikėtų palengvinti jų plėtrą leidžiant
valstybėms narėms apskaičiuojant savo nacionalinius pla-
ninius rodiklius atsižvelgti į ribotą elektros energijos, pa-
gamintos pagal tokius projektus tinklų jungimo
laikotarpį, kiekį.
- (40) Administracijos, atsakingos už leidimų, sertifikatų ir licen-
cijų atsinaujinančių išteklių energijos įrenginiams išdavimo
procedūrų priežiūrą, veikla tam tikriems projektams tai-
kant taisykles turėtų būti objektyvi, skaidri, nediskriminuo-
janti ir proporcinga. Visų pirma reikėtų vengti
nereikalingos naštos, kuri galėtų atsirasti, kai atsinaujinan-
čių išteklių energijos projektai skirstomi pagal įrenginius,
kurie kelia didelę riziką sveikatai.
- (41) Įrodyta, kad skaidrių taisyklių stoka ir įvairių leidimų
išdavimo įstaigų tarpusavio koordinavimo nebuvimas
trukdo panaudoti atsinaujinančių išteklių energiją.
Todėl nacionalinėms, regioninėms ir vietos valdžios ins-
titucijoms persvarstant savo administracines procedūras, re-
glamentuojančias įrenginių ir susijusių perdavimo ir
skirstymo tinklo infrastruktūrą, kuriuose elektros energija,
šildymas ir aušinimas ar transporto kuras gaminami iš at-
sinaujinančių energijos išteklių, gamybos ir eksploatavimo

⁽¹⁾ OL L 198, 2006 7 20, p. 18.

- leidimų išdavimą, reikėtų atsižvelgti į specifinę atsinaujinančių išteklių energijos sektoriaus struktūrą. Administracinio patvirtinimo procedūros turėtų būti suderintos su skaidriais tvarkaraščiais atsinaujinančių išteklių energiją naudojančioms įrenginiams. Planavimo taisyklės ir gairės turėtų būti pritaikytos atsižvelgiant į ekonomišką ir naudingą aplinkai šildymo bei aušinimo ir elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių įrangą.
- (42) Siekdamas sparčiai didinti atsinaujinančių išteklių energijos panaudojimą ir kad ji būtų labai tvari ir naudinga aplinkai, valstybės narės, taikydamos administracines taisykles, planuodamos įrenginių licencijavimą, siekiant sumažinti taršą ir kontroliuoti pramonės įmones, kovos su oro tarša, pavojingų medžiagų išskyrimo į aplinką prevencijos ar mažinimo sistemas ir teisės aktus, turėtų atsižvelgti į atsinaujinančių energijos išteklių įnašą siekiant aplinkos ir klimato kaitos tikslų, visų pirma palyginti su neatsinaujinančių išteklių energijos įrenginiais.
- (43) Norint paskatinti atskirų piliečių įnašą siekiant šioje direktyvoje nustatytų tikslų, atitinkamos institucijos turėtų apsvarstyti galimybę tais atvejais, kai įdiegiami maži decentralizuoti atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įtaisai, pakeisti leidimus paprastais pranešimais kompetentingai įstaigai.
- (44) Turėtų būti užtikrinama šios direktyvos tikslų ir kitų Bendrijos aplinkos teisės aktų darna. Visų pirma, vykdydamos atsinaujinančių išteklių energijos įrenginių vertinimo, planavimo ar licencijavimo procedūras, valstybės narės turėtų atsižvelgti į visus Bendrijos aplinkos teisės aktus ir atsinaujinančių energijos išteklių naudą siekiant aplinkosaugos ir klimato kaitos tikslų, ypač palyginti su neatsinaujinančių išteklių energijos įrenginių nauda.
- (45) Nacionalinės techninės specifikacijos ir kiti reikalavimai, kuriems taikoma 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/34/EB, nustatanti informacijos apie techninius standartus, reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarką⁽¹⁾, susiję, pavyzdžiui, su kokybės lygiais, bandymų metodais ar naudojimo sąlygomis, neturėtų sudaryti kliūčių prekybai atsinaujinančių išteklių energijos įrenginiais ir sistemomis. Todėl atsinaujinančių išteklių energijos paramos schemos neturėtų nustatyti nacionalinių techninių specifikacijų, kurios nukryptų nuo galiojančių Bendrijos standartų arba kurios reikalautų, kad remiama įranga ar sistemos būtų sertifikuojamos ar bandomos nustatytoje vietovėje ar nustatyto subjekto.
- (46) Reikėtų, kad valstybės narės apsvarstytų mechanizmus, kaip skatinti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą centralizuotam šilumos ir vėsumos tiekimui.
- (47) Nacionaliniu ir regioniniu lygmeniu taisyklės ir įpareigojimai, kuriais nustatyti minimalūs atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo naujuose ir atnaujintuose pastatuose reikalavimai, labai paskatino atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą. Tos priemonės turėtų būti skatinamos platesniame Bendrijos kontekste, kartu statybos reglamentuose ir kodeksuose skatinant energijos požiūriu efektyvų atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą.
- (48) Siekdamas palengvinti ir paspartinti mažiausių privalomų atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimo naujuose pastatuose lygių nustatymą, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad tokių lygių būtų laikomasi, įtraukdamos atsinaujinančių išteklių energijos veiksnį į minimalius energinio naudingumo reikalavimus pagal Direktyvą 2002/91/EB, susijusius su sąnaudų atžvilgiu optimaliu pastatų išmetamo anglies kiekio mažinimu.
- (49) Kad būtų paskatintas atsinaujinančių išteklių energijos naudojimas, reikėtų pašalinti informacijos ir mokymo spragas, visų pirma šildymo ir aušinimo sektoriuje.
- (50) Jeigu galimybė pradėti ar vykdyti montuotojo profesinę veiklą yra susijusi su reglamentuojama profesija, taikomos profesinių kvalifikacijų pripažinimo išankstinės sąlygos, nustatytos 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo⁽²⁾. Todėl ši direktyva taikoma nepažeidžiant Direktyvos 2005/36/EB nuostatų.
- (51) Nors Direktyvoje 2005/36/EB nustatyti abipusio profesinės kvalifikacijos pripažinimo reikalavimai ir architektams, būtina toliau užtikrinti, kad architektai ir projektuotojai savo planuose ir projektuose tinkamai atsižvelgtų į optimalų atsinaujinančių energijos išteklių ir didelio veiksmingumo technologijų derinį. Todėl valstybės narės turėtų pateikti šiuo požiūriu atitinkamas gaires. Tai turėtų būti padaryta nepažeidžiant Direktyvos 2005/36/EB ir visų pirma jos 46 bei 49 straipsnių nuostatų.
- (52) Vienintelė šios direktyvos tikslu išduotų kilmės garantijų paskirtis yra įrodyti galutiniam vartotojui, kad tam tikra energijos dalis ar kiekis buvo pagaminti iš atsinaujinančių išteklių. Kilmės garantiją vienas turėtojas gali perduoti kitam turėtojui, neatsižvelgiant į energijos rūšį, su kuria ji susijusi. Tačiau siekiant užtikrinti, kad elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių vienetą vartotojui būtų atskleistas tik vieną kartą, turėtų būti vengiama kilmės garantijų dvigubo skaičiavimo ir dvigubo atskleidimo. Atsinaujinančių išteklių energija, kurios kilmės garantiją gamintojas pardavė atskirai, neturėtų būti atskleista ar parduota galutiniam vartotojui kaip atsinaujinančių išteklių energija. Svarbu atskirti žaliuosius sertifikatus, kurie naudojami įgyvendinant paramos schemas, ir kilmės garantijas.

(1) OL L 204, 1998 7 21, p. 27.

(2) OL L 255, 2005 9 30, p. 22.

- (53) Tikslinga leisti, kad besiformuojanti elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių vartotojų rinka prisidėtų statant naujus atsinaujinančių išteklių energijos įrenginius. Todėl valstybės narės turėtų turėti galimybę reikalauti, kad elektros energijos tiekėjai pagal Direktyvos 2003/54/EB 3 straipsnio 6 dalį atskleistų galutiniams vartotojams savo sunaudojamų energijos išteklių balansą, kad būtų užtikrinta bent mažiausia neseniai pastatytų energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminančių įrenginių kilmės garantijų procentinė dalis, jei toks reikalavimas atitinka Bendrijos teisę.
- (54) Svarbu teikti informaciją apie tai, kaip remiama elektros energija paskirstoma galutiniams energijos vartotojams pagal Direktyvos 2003/54/EB 3 straipsnio 6 dalį. Siekdama pagerinti šios vartotojams skiriamos informacijos, ypač dėl naujų įrenginių pagaminamos energijos iš atsinaujinančių išteklių kiekio, kokybę, Komisija turėtų vertinti valstybių narių naudojamų priemonių veiksmingumą.
- (55) 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/8/EB dėl termofikacijos skatinimo, remiantis naudingosios šilumos paklausa vidaus energetikos rinkoje⁽¹⁾ nustatomos kilmės garantijos, kuriomis įrodoma elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneraciniuose įrenginiuose, kilmė. Tokios kilmės garantijos negali būti naudojamos atskleidžiant atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą pagal Direktyvos 2003/54/EB 3 straipsnio 6 dalį, nes tokiu būdu gali būti atsirasti dvigubo skaičiavimo ir dvigubo atskleidimo rizika.
- (56) Kilmės garantijos savaime nesuteikia teisės naudotis nacionalinių paramos schemų teikiama nauda.
- (57) Būtina remti atsinaujinančių išteklių energijos integraciją į perdavimo ir skirstymo tinklą ir energijos saugojimo sistemų panaudojimą siekiant užtikrinti integruotą nutrūkstancią energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybą.
- (58) Reikėtų sparčiau plėtoti atsinaujinančių išteklių energijos projektus, įskaitant „europinės svarbos atsinaujinančių išteklių energijos projektus“ pagal Transeuropinio energijos tinklo (TEN-E) programą. Tuo tikslu Komisija taip pat turėtų išanalizuoti, kaip būtų galima pagerinti tokių projektų finansavimą. Ypatingą dėmesį reikėtų skirti atsinaujinančių išteklių energijos projektams, kurie padės žymiai pagerinti Bendrijos ir kaimyninių šalių energijos tiekimo saugumą.
- (59) Šalių tinklų sujungimas palengvina elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių integravimą. Tinklų sujungimas ne tik sušvelnina svyravimus, bet ir padeda suderinti išlaidas, skatinti tikrą konkurenciją, dėl kurios mažėja kainos, ir remti tinklų plėtrą. Be to, dalinimasis perdavimo pajėgumais ir jų optimalus naudojimas galėtų padėti išvengti per didelio naujų pajėgumų statybos poreikio.
- (60) Svarbu elektros energijai iš atsinaujinančių energijos išteklių suteikti pirmenybinę ir garantuotą prieigą siekiant integruoti atsinaujinančius energijos išteklius į elektros energijos vidaus rinką laikantis Direktyvos 2003/54/EB 11 straipsnio 2 dalies ir toliau plėtojant 11 straipsnio 3 dalį. Reikalavimai, susiję su tinklo patikimumo ir saugumo išlaikymu bei operatyvia kontrole ir valdymu, gali skirtis atsižvelgiant į nacionalinio tinklo ir jo veikimo ypatybes. Pirmenybinė prieiga prie tinklo elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojams užtikrina, kad jie galės parduoti ir perduoti elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių pagal sujungimo taisykles bet kuriuo metu, kai bus galima naudotis ištekliumi. Jeigu elektros energija iš atsinaujinančių energijos išteklių yra integruota į vidaus rinką, garantuota prieiga užtikrina, kad visai parduotai ir paremtai elektros energijai bus suteikta prieiga prie tinklo, sudarant sąlygas pasinaudoti kuo didesniu kiekiu elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių iš įrenginių, sujungtų su tinklu. Tačiau tai nereiškia, kad valstybės narės įpareigojamos remti ar nustatyti atsinaujinančių išteklių energijos pirkimo reikalavimus. Kitose sistemose elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių fiksuota kaina paprastai nustatoma kartu sistemos operatoriui nustatant pirkimo įpareigojimą. Tokiu atveju pirmenybinė prieiga jau būna suteikta.
- (61) Tam tikromis aplinkybėmis neįmanoma visiškai užtikrinti elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, perdavimo ir skirstymo nepakenkiant tinklo sistemos patikimumui ar saugumui. Tokiomis aplinkybėmis tiems gamintojams gali būti mokama finansinė kompensacija. Vis dėlto šios direktyvos tikslams pasiekti reikia nuolat didinti elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, perdavimą ir skirstymą nepakenkiant tinklo sistemos patikimumui ar saugumui. Šiuo tikslu valstybės narės turėtų imtis tinkamų priemonių, kad elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių skvarba būtų didesnė, *inter alia*, atsižvelgdamos į kintamų išteklių ir išteklių, kurių dar neįmanoma kaupti, ypatybes. Tiek, kiek tai būtina siekiant šioje direktyvoje nustatytų tikslų, turėtų būti kuo skubiau leidžiama naujiems atsinaujinančių išteklių energijos įrenginiams prisijungti prie tinklo. Siekdamas pagreitinti prisijungimo prie tinklo procedūras, valstybės narės gali numatyti pirmenybinio ar rezervuoto prijungimo galimybes naujiems įrenginiams, gaminantiems elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių.
- (62) Naujų elektros energijos ir dujų iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojų prijungimo prie elektros energijos ir dujų tinklų sąnaudos turėtų būti realios, skaidrios bei nediskriminacinės, taip pat turėtų būti deramai atsižvelgta į naudą, kurią elektros ir dujų tinklams duoda į juos įtraukti elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai ir vietiniai dujų iš atsinaujinančių išteklių gamintojai.

(1) OL L 52, 2004 2 21, p. 50.

- (63) Elektros energijos gamintojams, norintiems panaudoti atsinaujanančių išteklių energijos potencialą atokiuose Bendrijos regionuose, pvz., salose ir menkai apgyvendintuose regionuose, turėtų būti, kai tik įmanoma, taikomos priimanamos įsijungimo į tinklą kainos siekiant užtikrinti, kad jiems nebūtų sudaromos mažiau palankios sąlygos palyginti su gamintojais, įsikūrusiais srityse, kurių padėtis labiau centrinė, pramonė labiau išvystyta ir gyventojų tankumas didesnis.
- (64) Direktyvoje 2001/77/EB nustatyta elektros energijos iš atsinaujanančių energijos išteklių integravimo į tinklą sistema. Tačiau pasiektas integravimo laipsnis valstybėse narėse labai skiriasi. Dėl šios priežasties būtina stiprinti šią sistemą ir reguliariai persvarstyti jos taikymą nacionaliniu lygmeniu.
- (65) Biodegalai turėtų būti gaminami tausiu būdu. Todėl biodegalai, naudojami siekiant laikytis šioje direktyvoje nustatytų planinių rodiklių, ir tie biodegalai, kuriems taikomos nacionalinės paramos schemos, turėtų atitikti tvarumo kriterijus.
- (66) Bendrija turėtų imtis atitinkamų priemonių pagal šią direktyvą, įskaitant biodegalams taikomų tvarumo kriterijų skatinimą bei antros ir trečios kartos biodegalų plėtojamą Bendrijoje ir visame pasaulyje, bei atlikti daugiau žemės ūkio tyrimų bei kurti žinias tose srityse.
- (67) Kai biodegalams nustatomi tvarumo kriterijai, su jais susiję tikslai nebus pasiekti, jei tie kriterijų neatitinkantys produktai, kurie paprastai būtų naudojami kaip biodegalai, vietoj to naudojami kaip skystieji bioproduktai šildymo ar elektros energetikos sektoriuose. Todėl tvarumo kriterijai taip pat turėtų būti taikomi visiems skystiesiems bioproduktams.
- (68) 2007 m. kovo mėn. Europos Vadovų Taryba paragino Komisiją pateikti pasiūlymą dėl išsamios direktyvos dėl visų atsinaujanančių energijos išteklių naudojimo, kurioje galėtų būti pateikti kriterijai ir nuostatos tvariam bioenergijos tiekimui ir naudojimui užtikrinti. Tokie tvarumo kriterijai turėtų būti platesnės schemos, kuri apimtų ne tik biodegalus, bet ir visus skystuosius bioproduktus, sudėtinė dalis. Todėl tokie tvarumo kriterijai turėtų būti įtraukti į šią direktyvą. Siekiant užtikrinti nuoseklų energetikos ir aplinkos apsaugos politikos požiūrį ir išvengti papildomų verslo sektoriaus išlaidų ir aplinkos nuostatų painiavos, susijusios su požiūrio nenuoseklumu, svarbu numatyti tuos pačius biodegalų naudojimui taikomus šios direktyvos ir Direktyvos 98/70/EB tvarumo kriterijus. Dėl tų pačių priežasčių tokiau atveju reikėtų vengti dvigubo ataskaitų teikimo. Be to, Komisija ir kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos turėtų koordinuoti savo veiklą per komitetą, atsaikingą būtent už tvarumo aspektus. Be to, 2009 m. Komisija turėtų įvertinti, ar reikia įtraukti ir kitus biomasės naudojimo būdus ir su tuo susijusias sąlygas.
- (69) Didėjanti biodegalų bei skystųjų bioproduktų paklausa pasaulyje ir šioje direktyvoje numatytos jų naudojimo skatinimo priemonės neturėtų paskatinti naikinti didelės biologinės įvairovės žemės. Būtina saugoti tuos ribotus išteklius, kurie įvairiuose tarptautiniuose dokumentuose pripažįstami kaip turintys vertę visai žmonijai. Be to, vartotojams Bendrijoje būtų moralškai nepriimtina, kad padidėjus jų biodegalų ir skystųjų bioproduktų naudojimui galėtų būti sunaikinta didelės biologinės įvairovės žemė. Dėl šių priežasčių būtina nustatyti tvarumo kriterijus, pagal kuriuos biodegalų ir skystųjų bioproduktų skatinimo priemonės būtų taikomos tik jei galima garantuoti, kad jie nėra kilę iš vietovių, kurioms būdinga didelė biologinė įvairovė arba jei, gamtos apsaugos arba retų, galinčių išnykti arba nykstančių ekosistemų ar rūšių apsaugos tikslais nustatytų vietovių atveju, atitinkama kompetentinga institucija įrodo, kad žaliavų gamyba nekliudo siekti tų tikslų. Pagal tvarumo kriterijus turėtų būti laikoma, kad miškui būdinga didelė biologinė įvairovė, jei tai neliestas miškas pagal apibrėžtį, vartojamą Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijos (angl. FAO) Pasaulio miškų išteklių įvertinime, kuriuo šalys naudojasi visame pasaulyje pranešdamos apie neliesto miško apimtį, arba jei jis saugomas pagal nacionalinę gamtos apsaugos teisę. Tai turėtų būti taikoma ir vietovėms, kuriose renkami miško produktai, išskyrus medieną, jei žmonių daromas poveikis yra mažas. Kitų rūšių miškai, kaip apibrėžta FAO, pavyzdžiui, pakeisti natūralūs miškai, pusiau natūralūs miškai ir sodinti miškai, neturėtų būti laikomi neliestais miškais. Be to, atsižvelgiant į kai kurių pievų (vidutinio klimato bei tropinių), įskaitant labai didelės biologinės įvairovės savanas, stepes, krūmynus ir prerijas, labai didelę biologinę įvairovę, biodegalams, pagamintiems iš tokioje žemėje užaugintų žaliavų, neturėtų būti taikomos šioje direktyvoje numatytos skatinimo priemonės. Remdamasi geriausiais turimais moksliniais įrodymais ir atitinkamais tarptautiniais standartais, Komisija turėtų nustatyti atitinkamus kriterijus ir arealus, kad apibrėžtų tokias labai didelės biologinės įvairovės pievas.
- (70) Jei didelių anglies atsargų dirvožemyje ar augaluose turinti žemė yra pritaikoma biodegalų ir skystųjų bioproduktų žaliavoms auginti, dalis joje susikaupusios anglies bus išleidiama į atmosferą ir taip susiformuos anglies dioksidas. Dėl to atsiradęs neigiamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikis gali būti didesnis už teigiamą biodegaluose ar skystuosiuose bioproduktuose esančių šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikį; kai kuriais atvejais tas poveikio skirtumas gali būti didelis. Todėl apskaičiuojant sumažintą

išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį turėtų būti atsižvelgta į anglies poveikį naudojant biodegalus ir skystuosius bioproduktus. Tai yra būtina norint užtikrinti, kad apskaičiuojant sumažintą išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį būtų atsižvelgta į visą anglies poveikį naudojant biodegalus ir skystuosius bioproduktus.

- (71) Apskaičiuojant dėl žemės paskirties keitimo išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikį, ūkio subjektams turėtų būti suteikiama galimybė naudoti faktines anglies atsargų vertes, susijusias su etalonine žemės paskirtimi ir su žemės paskirtimi po pakeitimo. Jiems taip pat turėtų būti suteikiama galimybė naudoti standartines vertes. Tarpvyriausybines klimato kaitos grupės darbas yra tinkamas tokių standartinių verčių pagrindas. Šiuo metu tas darbas neišreiškiamas taip, kad jį netrukus galėtų taikyti ūkio subjektai. Todėl Komisija, remdamasi tuo darbu, turėtų parengti gaires, kuriomis būtų remiamasi apskaičiuojant anglies atsargų kitimą pagal šią direktyvą, taip pat tokių kitimą mišku apaugusių vietovių, kuriose medžių lajos danga užima 10–30 %, savanų, krūmynų ir stepių atžvilgiu.
- (72) Būtina, kad Komisija sukurtų metodiką, siekiant įvertinti durpynų sausinimo poveikį išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui.
- (73) Žemės paskirtis neturėtų būti pakeista biodegalų gamybai, jei jos anglies atsargų praradimo dėl paskirties pakeitimo negalima per pagrįstą laikotarpį, atsižvelgiant į poreikį neatidėliotinai kovoti su klimato kaita, kompensuoti šiltnamio efektą sukeliančių dujų sumažinimu iš biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos. Taip ūkio subjektams nereikėtų atlikti brangiai kainuojančių tyrimų ir keisti dideles anglies atsargas turinčios žemės, kuri, kaip paaiškėtų, nebūtų tinkama biodegalų ir skystųjų bioproduktų žaliavoms gaminti, paskirties. Duomenys apie pasaulio anglies atsargas rodo, kad prie tos kategorijos turėtų būti priskirtos šlapžemės ir ištisai mišku apaugusios vietovės, kuriose medžių lajos danga užima daugiau kaip 30 %. Taip pat reikėtų priskirti mišku apaugusias vietoves, kuriose medžių lajos danga užima 10–30 %, nebent būtų pateikiama įrodymų, kad jų anglies atsargos pakankamai mažos, kad būtų galima pagrįsti jų paskirties keitimą pagal šioje direktyvoje nustatytas taisykles. Nurodant šlapžemes turėtų būti atsižvelgta į 1971 m. vasario 2 d. Ramsare priimtoje Konvencijoje dėl tarptautinės reikšmės šlapžemių, ypač vandens paukščių buveinių, nustatytą apibrėžtį.
- (74) Šioje direktyvoje numatytais skatinimo priemonėmis bus skatinama visame pasaulyje gaminti daugiau biodegalų ir skystųjų bioproduktų. Jei biodegalai ir skystieji bioproduktai gaminami iš Bendrijoje pagamintų žaliavų, jie taip pat turėtų atitikti Bendrijos aplinkosaugos reikalavimus žemės ūkiui, įskaitant taikomus požeminio ir paviršinio vandens

kokybės apsaugai, ir socialinius reikalavimus. Tačiau kelia susirūpinimą tai, kad gaminant biodegalus ir skystuosius bioproduktus tam tikrose trečiojoje šalyse gali būti nesilaikoma būtiniausių aplinkosaugos ar socialinių reikalavimų. Todėl tikslinga skatinti, kad būtų rengiami daugiašaliai bei dvišaliai susitarimai ir savanoriškos tarptautinės ar nacionalinės schemos, kurios apimtų pagrindinius aplinkosaugos bei socialinius aspektus, kad visame pasaulyje būtų skatinama tvari biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamyba. Jeigu tokių susitarimų ar schemų nėra, valstybės narės turėtų reikalauti, kad ūkio subjektai pateiktų pranešimą tais klausimais.

- (75) Atsižvelgdama į būtinybę tvariai valdyti biomasės išteklius, Komisija iki 2009 m. turėtų išanalizuoti reikalavimus, taikytinus biomasės, išskyrus skystuosius bioproduktus ir biodegalus, naudojimo energijos reikmėms tvarumo schemai.
- (76) Tvarumo kriterijai bus veiksmingi tik tuo atveju, jei jie nulems rinkos dalyvių elgesio pokyčius. Tie pokyčiai įvyks tuo atveju, jei, palyginti su tų kriterijų neatitinkančiais produktais, biodegalams ir skystiesiems bioproduktams, kurie atitinka nustatytus kriterijus, būtų taikomos patrauklesnės kainos. Pagal masės balanso metodą, naudojamą tikrinant, ar laikomasi nustatytų kriterijų, tarp tvarumo kriterijus atitinkančių biodegalų bei skystųjų bioproduktų gamybos ir biodegalų bei skystųjų bioproduktų suvartojimo Bendrijoje egzistuoja ryšys, užtikrinantis atitinkamą pasiūlos ir paklausos pusiausvyrą ir patrauklesnę kainą, palyginti su sistemomis, kur tokio ryšio nėra. Siekiant užtikrinti, kad tvarumo kriterijus atitinkantys biodegalai ir skystieji bioproduktai galėtų būti parduodami brangiau, atitiktis tokiems kriterijams turėtų būti tikrinama taikant masės balanso metodą. Tokiu būdu būtų išsaugotas sistemos vientisumas ir tuo pačiu pramonei nebūtų užkrauta nepagrįsta našta. Tačiau reikėtų apsvaistinti ir kitus patikros metodus.
- (77) Prireikus Komisija turėtų tinkamai atsižvelgti į Tūkstantmečio ekosistemos vertinimą, kuriame yra duomenų, naudingų siekiant išsaugoti bent jau tas vietoves, kuriose esant kritinėms situacijoms teikiamos pagrindinės ekosistemos paslaugos, pvz., vandenskyros apsauga ir erozijos kontrolė.
- (78) Tikslinga stebėti biomasės auginimo poveikį, pavyzdžiui, dėl žemės paskirties keitimo, įskaitant išstūmimą, invazinių svetimų rūšių įdiegimą ir kitą poveikį biologinei įvairovei, ir poveikį maisto gamybai bei vietos klestėjimui. Komisija turėtų atsižvelgti į visus atitinkamus informacijos šaltinius, įskaitant FAO bado žemėlapi. Biodegalų naudojimą reikėtų skatinti taip, kad būtų skatinamas didesnis žemės ūkio produktyvumas ir nualintos žemės naudojimas.

- (79) Bendrija yra suinteresuota skatinti plėtoti daugiašalius bei dvišalius susitarimus ir savanoriškas tarptautines ar nacionalines programas, kuriais būtų nustatomi tvarių biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos standartai ir užtikrinama, kad biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamyba atitiktų tuos standartus. Todėl reikėtų pasirūpinti, kad būtų nuspręsta, jog tokiuose susitarimuose ar programose būtų pateikiama patikimų įrodymų ir duomenų, su sąlyga, kad jie atitinka adekvačius patikimumo, skaidrumo ir nepriklausomo audito standartus.
- (80) Būtina nustatyti aiškias šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, kuris išmetamas naudojant biodegalus bei skystuosius bioproduktus ir su jais lygintinus iškastinio kuro produktus, apskaičiavimo taisykles.
- (81) Apskaičiuojant išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, susidarantį gaminant ir naudojant kurą, reikėtų atsižvelgti į šalutinius produktus. Politikos analizės tikslais tinka naudoti pakaitinį metodą, tačiau jis nėra tinkamas reguliavimo, susijusio su pavieniais ūkio subjektais ir pavienėmis transporto kuro siuntomis, tikslais. Tais atvejais tinkamiausias metodas yra energijos paskirstymo metodas, nes jį nesunku taikyti, juo galima remtis ilgesniu laikotarpiu, jis leidžia iki minimumo sumažinti neproduktyvias pasckatas ir duoda rezultatus, kuriuos apskritai galima palyginti su rezultatais, gautais taikant pakaitinį metodą. Komisija, teikdama ataskaitas, politikos analizės tikslais taip pat turėtų nurodyti rezultatus, gautus naudojant pakaitinį metodą.
- (82) Siekiant išvengti neproporcingos administracinės naštos, turėtų būti sudarytas bendrų biodegalų gamybos planų numatytųjų verčių sąrašas, kuris turėtų būti atnaujinamas ir plečiamas, kai gaunama tolesnių patikimų duomenų. Ūkio subjektai visada turėtų turėti galimybę biodegalus ir skystuosius bioproduktus susieti su tame sąrašė nustatytais mažesniais išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiais. Jei sumažinto išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio numatytoji vertė pagal gamybos planą yra mažesnė už reikalaujamą minimalų sumažinto išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio lygį, gamintojai, norintys įrodyti, kad jie laikosi šio minimalaus lygio, turėtų įrodyti, kad faktiniai jų gamybos proceso metu išmetami kiekiai yra mažesni nei tie, kurie buvo numatyti apskaičiuojant numatyšanas vertes.
- (83) Tikslinga, kad duomenys, naudojami apskaičiuojant numatyšanas vertes, būtų gaunami iš nepriklausomų mokslinių ekspertų šaltinių ir prireikus būtų atnaujinami tiems ekspertams tęsiant savo darbą. Komisija turėtų skatinti tuos ekspertus, kai jie atnaujiną savo darbą, nagrinėti dujų kiekio, išmetamo auginant, klausimą, regioninių ir klimato sąlygų poveikį, auginimo naudojant tvarius žemės ūkio ir ekologinio ūkininkavimo metodus poveikį ir mokslinį gamintojų Bendrijoje ir trečiojoje šalyse bei pilietinės visuomenės įnašą.
- (84) Siekiant išvengti skatinimo auginti biodegalų ir skystųjų bioproduktų žaliavas vietose, kuriose dėl to būtų išmetama daug šiltnamio efektą sukeliančių dujų, numatytosios auginimo vertės turėtų būti naudojamos tik tiems regionams, kur tokio poveikio galimybės negalima patikimai atmesti. Tačiau, siekiant išvengti neproporcingos administracinės naštos, tikslinga, kad valstybės narės nustatytų dėl auginimo išmetamųjų kiekių, be kita ko, dėl trąšų naudojimo, nacionalinius arba regioninius vidutinius kiekius.
- (85) Pasaulinė žemės ūkio produktų paklausa auga. Dalis tos padidėjusios paklausos bus patenkinta padidinus žemės ūkiui skirtos žemės plotą. Vienas iš būdų, kaip padidinti žemės ūkio produkcijai auginti skirtos žemės plotą – labai nualintos ar labai užterštos žemės, kuri dėl tokios būklės negali būti naudojama, atkūrimas žemės ūkio tikslams. Pagal tvarumo schemą turėtų būti skatinama naudoti atkurtą nualintą žemę, kadangi biodegalų ir skystųjų bioproduktų naudojimo skatinimas prisidės prie žemės ūkio produktų paklausos augimo. NET jei patys biodegalai yra pagaminti naudojant ariamojoje žemėje išaugintas žaliavas, dėl gynojo pasėlių paklausos padidėjimo, atsirandančio dėl biodegalų naudojimo skatinimo, galėtų padidėti grynasis pasėliais apsodintas plotas. Tai galėtų paveikti didesnes atsargas turinčią žemę, ir tokiu atveju anglies atsargų praradimas būtų žalingas. Siekiant sumažinti tą riziką tikslinga įdiegti papildomas priemones, kuriomis skatinama didinti pasėliams jau naudojamos žemės našumą, naudoti nualintą žemę ir parengti kitoms biodegalus naudojančioms šalims taikomus tvarumo reikalavimus, panašius į šioje direktyvoje nustatytus Bendrijos biodegalų naudojimo reikalavimus. Komisija turėtų parengti konkrečią metodiką, kaip sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų dėl netiesioginių žemės paskirties pokyčių, kiekį. Tai darydama, Komisija geriausių prieinamų mokslo duomenų pagrindu, visų pirma turėtų apsvarstyti netiesioginių žemės paskirties pokyčių faktoriaus įtraukimą apskaičiuojant išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, ir poreikį skatinti tvarių biodegalų naudojimą, kuris sumažintų žemės paskirties pokyčių poveikį ir pagerintų biodegalų tvarumą, atsižvelgiant į netiesioginius žemės paskirties pokyčius. Kurdamą tą metodiką, Komisija, *inter alia*, turėtų atsižvelgti į galimus netiesioginius žemės paskirties pokyčius, atsiradusius dėl biodegalų, pagamintų iš nemaisinės celiuliozės ir lignoceliuliozės.
- (86) Norint sudaryti sąlygas pasiekti atitinkamą biodegalų rinkos rodiklį, būtina užtikrinti, kad į rinką būtų pateikiama dyzelino, kuriame būtų didesnis biodyzelino kiekis nei numatyta standarte EN590/2004.
- (87) Siekiant užtikrinti, kad biodegalai, kuriems gaminti naudojamos įvairios žaliavos, taptų komerciškai perspektyvūs, pagal nacionalinius biodegalų išpareigojimus tokiems biodegalams turėtų būti suteikta daugiau reikšmės.

- (88) Norint užtikrinti nuolatinę pažangą plėtojant atsinaujinančių išteklių energiją nacionaliniu ir Bendrijos lygmeniu, būtina reguliariai teikti ataskaitas. Tikslinga reikalauti naudoti suderintą nacionalinių atsinaujinančių išteklių energijos veikslių planų, kuriuos valstybės narės turėtų pateikti, modelį. Tokiuose planuose būtų galima nurodyti numatytiems priemonėms apskaičiuotas sąnaudas ir jų naudą, priemonės, susijusias su esamos tinklo infrastruktūros būtinu išplėtimu arba įtampos padidiniu, apskaičiuotas atsinaujinančių išteklių energijos plėtojimo sąnaudas ir jų naudą, viršijančias pagal indikatyvią trajektoriją reikalingą dydį, informaciją apie nacionalines paramos schemas ir informaciją apie atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą naujuose arba atnaujintuose pastatuose.
- (89) Kurdamos paramos sistemos, valstybės narės gali skatinti naudoti biodegalus, suteikiančius papildomos naudos, įskaitant įvairinimo galimybę, kurią suteikia iš atliekų, liekanų, nemaistinės celiuliozės medžiagos, lignoceliuliozės medžiagos bei dumblių ir nelaistomų augalų, auginamų sausringose vietovėse kovojant su dykumėjimu, gaminami biodegalai, tinkamai atsižvelgdamos į skirtingas energijos gamybos iš tradicinių biodegalų ir iš papildomos naudos suteikiančių biodegalų sąnaudas. Valstybės narės gali skatinti investicijas į šių ir kitų atsinaujinančių išteklių energijos technologijų, kurios gali tapti konkurencingos tik po tam tikro laiko, mokslinius tyrimus ir plėtrą.
- (90) Šios direktyvos įgyvendinimas atitinkamais atvejais turėtų atspindėti Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimanant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais nuostatas, visų pirma įgyvendintas 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/4/EB dėl visuomenės galimybes susipažinti su informacija apie aplinką ⁽¹⁾.
- (91) Šiai direktyvai įgyvendinti būtinos priemonės turėtų būti patvirtintos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽²⁾.
- (92) Visų pirma Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai pritaikyti metodinius principus ir vertes, būtinas įvertinti, ar tvarumo kriterijai yra patenkinti biodegalų ir skystųjų bioproduktų atžvilgiu, transporto kuro energetinę vertę pritaikyti prie technikos ir mokslo pažangos, nustatyti kriterijus ir arealus, siekiant apibrėžti didelės bioįvairovės pievas, ir nustatyti išsamias labai nualintas ar labai užterštas žemės apibrėžtis. Kadangi tos priemonės yra bendro pobūdžio ir skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, *inter alia*, ją papildant naujomis neesminėmis nuostatomis, jos turi būti tvirtinamos pagal Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnyje numatytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.
- (93) Direktyvos 2001/77/EB ir Direktyvos 2003/30/EB nuostatos, kurios sutampa su šios direktyvos nuostatomis, turėtų būti panaikintos nuo vėliausio įmanomo laiko, nustatyto šios direktyvos perkėlimui. 2010 m. planinius rodiklius ir ataskaitų teikimą reglamentuojančios nuostatos turėtų būti paliktos galioti iki 2011 m. pabaigos. Todėl būtina atitinkamai iš dalies pakeisti Direktyvą 2001/77/EB ir Direktyvą 2003/30/EB.
- (94) Kadangi 17–19 straipsniuose numatytos priemonės taip pat turi poveikį vidaus rinkos veikimui suderindamos tvarumo kriterijus, kuriuos, siekiant planinių apskaitos tikslų pagal šią direktyvą, turi atitikti biodegalai ir skystieji bioproduktai, ir todėl pagal 17 straipsnio 8 dalį palengvina prekybą tokias sąlygas atitinkančiais biodegalais ir skystais bioproduktais tarp valstybių narių, jos grindžiamos Sutarties 95 straipsniu.
- (95) Tvarumo schema turėtų nekliudyti valstybėms narėms savo nacionalinėse paramos schemose atsižvelgti į biodegalų ir skystųjų bioproduktų, kuriais užtikrinama už tvarumo schemoje nustatytą minimumą didesnė nauda, didesnes gamybos sąnaudas.
- (96) Kadangi šios direktyvos bendrųjų tikslų, t. y. pasiekti, kad iki 2020 m. atsinaujinančių išteklių energijos dalis sudarytų 20 % Bendrijos energijos suvartojimo bendro galutinio kiekio, o atsinaujinančių išteklių energijos dalis – 10 % kiekvienoje valstybėje narėje transporto sektoriuje sunaudojamos energijos kiekio, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl siūlomo veiksmo masto tų tikslų būtų geriau siekti Bendrijos lygiu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.
- (97) Pagal Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros ⁽³⁾ 34 punktą valstybės narės raginamos savo ir Bendrijos interesų labui parengti lenteles, kurios kuo geriau iliustruotų šios direktyvos ir perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių atitiktį, ir jas viešai paskelbti,

⁽¹⁾ OL L 41, 2003 2 14, p. 26.

⁽²⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

⁽³⁾ OL C 321, 2003 12 31, p. 1.

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

Šioje direktyvoje nustatoma bendra skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją sistema. Joje nustatomi privalomi nacionaliniai planiniai rodikliai, kuriais apibrėžiama, kokią bendro galutinio energijos suvartojimo dalį turi sudaryti atsinaujinančių išteklių energija ir kokią dalį transporto sektoriuje suvartojamos energijos turi sudaryti atsinaujinančių išteklių energija. Joje nustatomos su atsinaujinančių išteklių energija susijusios taisyklės, reglamentuojančios statistinius perdavimus tarp valstybių narių, bendrus valstybių narių bei valstybių narių ir trečiųjų šalių projektus, kilmės garantijas, administracines procedūras, informavimą ir mokymą, taip pat prieigą prie elektros energijos tinklo. Joje nustatomi tvarumo kriterijai biodegalams ir skystiesiems bioproduktams.

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžtys

Šioje direktyvoje taikomos Direktyvoje 2003/54/EB pateiktos sąvokų apibrėžtys.

Taip pat taikomos tokios sąvokų apibrėžtys:

- a) „atsinaujinančių išteklių energija“ – atsinaujinančių neiškastinių išteklių energija, būtent, vėjo, saulės energija, aeroterminiai, geoterminiai, hidroterminiai ištekliai ir vandenynų energija, hidroenergija, biomasė, sąvartynų dujos, nuotekų perdėbimo įrenginių dujos ir biologinės dujos;
- b) „aeroterminė energija“ – šilumos energija, susikaupusi ore;
- c) „geoterminė energija“ – šilumos energija, susikaupusi po kietuoju žemės sluoksniu;
- d) „hidroterminė energija“ – šilumos energija, susikaupusi paviršiniuose vandenyse;
- e) „biomasė“ – biologiškai skaidi biologinės kilmės produktų, atliekų ir liekanų, gaunamų žemės ūkyje (įskaitant augalinės ir gyvulinės kilmės medžiagas), miškų ūkyje ir susijusiose pramonės šakose, įskaitant žuvininkystę ir akvakultūrą, dalis, taip pat biologiškai skaidi pramoninių ir buitinių atliekų dalis;
- f) „bendras galutinis energijos suvartojimas“ – energijos tikslais pramonei, transportui, namų ūkiams, paslaugų sektoriui (įskaitant viešąsias paslaugas), žemės ūkiui, miškininkystei ir žuvininkystei tiekiami energijos produktai, įskaitant elektros energijos ir šilumos, kurią elektros energijos ir šilumos gamybai sunaudoja energetikos sektorius, suvartojimą ir įskaitant elektros energijos bei šilumos nuostolius paskirstymo ir perdavimo proceso metu;

- g) „centralizuotas šilumos tiekimas“ ar „centralizuotas vėsumos tiekimas“ – šilumos energijos paskirstymas garų, karšto vandens ar ataušintų skysčių forma iš centrinio gamybos šaltinio tinklu grupės pastatų arba vietų erdvės ar procesų šildymui ar aušinimui;
- h) „skystieji bioproduktai“ – energijos tikslais, išskyrus transportui, bet įskaitant elektros energijai, šildymui ir aušinimui, iš biomasės pagamintas skystasis kuras;
- i) „biodegalai“ – iš biomasės pagamintas skystasis arba dujinis transporto kuras;
- j) „kilmės garantija“ – elektroninis dokumentas, kurio vienintelė paskirtis yra įrodyti galutiniam vartotojui, kad tam tikra energijos dalis ar kiekis buvo pagamintas iš atsinaujinančių išteklių, kaip reikalaujama pagal Direktyvos 2003/54/EB 3 straipsnio 6 dalį;
- k) „paramos schema“ – valstybės narės arba valstybių narių grupės taikoma priemonė, schema ar mechanizmas, kuriuo skatinama naudoti atsinaujinančių išteklių energiją: mažinami tos energijos kaštai, didinama kaina, už kurią ją galima parduoti, arba nustatomas atsinaujinančių išteklių energijos įpareigojimas ar kitomis priemonėmis didinama tokios energijos pirkimo apimtis. Tai apima, be kita ko, paramą investicijoms, neapmokestinimą ar mokesčių sumažinimą, mokesčių grąžinimą, paramos schemas atsinaujinančių išteklių energijos įpareigojimams vykdyti, įskaitant schemas, pagal kurias naudojamos žaliosios sertifikatai, ir tiesioginio kainų rėmimo schemas, įskaitant fiksuotus supirkimo tarifus ir priemonių mokėjimus;
- l) „įpareigojimas naudoti atsinaujinančių išteklių energiją“ – nacionalinė paramos schema, pagal kurią energijos gamintojai privalo tam tikrą dalį energijos gaminti iš atsinaujinančių išteklių energijos, energijos tiekėjai privalo užtikrinti, kad tam tikra dalis jų tiekiamos energijos būtų atsinaujinančių išteklių energija, arba energijos vartotojai privalo užtikrinti, kad tam tikrą jų vartojamos energijos dalis būtų atsinaujinančių išteklių energija. Tai apima schemas, pagal kurias tokie reikalavimai gali būti įvykdomi naudojantis žaliaisiais sertifikatais;
- m) „faktinė vertė“ – konkretaus biodegalų gamybos proceso tam tikrų arba visų etapų metu sumažintas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, apskaičiuotas pagal V priedo C dalyje nustatytą metodiką;
- n) „tipinė vertė“ – sumažinto šiltnamio efektą sukeliančių dujų tipinio kiekio apytikrė vertė naudojant konkretų biodegalų gamybos būdą;
- o) „numatytoji vertė“ – naudojant tipinę vertę ir naudojantis iš anksto nustatytais veiksniais nustatoma vertė, kuri šioje direktyvoje nustatytais aplinkybėmis gali būti naudojama vietoj faktinės vertės.

3 straipsnis

Atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo privalomi bendrieji nacionaliniai planiniai rodikliai ir priemonės

1. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad bendro galutinio energijos suvartojimo dalis, kurią sudaro atsinaujinančių išteklių energija, apskaičiuota pagal 5–11 straipsnius, 2020 m. pasiektų bent bendrą jos nacionalinį tiems metams nustatytą atsinaujinančių išteklių energijos dalies planinį rodiklį, kaip nurodyta I priedo A dalies lentelės trečiajame stulpelyje. Tokie privalomi bendrieji nacionaliniai planiniai rodikliai atitinka tikslą, kad 2020 m. atsinaujinančių išteklių energijos dalis sudarytų bent 20 % bendro galutinio Bendrijos energijos suvartojimo. Siekdamas, kad šiame straipsnyje nustatyti planiniai rodikliai būtų lengviau pasiekiami, valstybės narės skatina ir ragina efektyvų energijos vartojimą ir taupymą.

2. Valstybės narės nustato veiksmingas priemones, kad užtikrintų, jog atsinaujinančių išteklių energijos dalis būtų lygi arba viršytų dalį, nurodytą I priedo B dalyje nustatytoje indikatyvioje trajektorijoje.

3. Siekdamas įvykdyti šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytus planinius rodiklius, valstybės narės gali, *inter alia*, taikyti tokias priemones:

- a) paramos schemas;
- b) valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimo ir bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis priemonės, skirtas jų bendriesiems nacionaliniams planiniams rodikliams įvykdyti pagal 5–11 straipsnius.

Nepažeidžiant Sutarties 87 ir 88 straipsnių, valstybės narės pagal šios Direktyvos 5–11 straipsnius turi teisę nuspręsti, koku mastu jos teikia paramą atsinaujinančių išteklių energijai, gaminamai kitoje valstybėje narėje.

4. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad 2020 m. jos atsinaujinančių išteklių energijos dalis, sunaudojama visų rūšių transporte, sudarytų bent 10 % tos valstybės narės transporto sektoriaus galutinio energijos suvartojimo.

Šios dalies tikslais taikomos tokios nuostatos:

- a) pirmos pastraipos tikslais apskaičiuojant vardiklį, t. y. visą transporto sektoriuje suvartojamos energijos kiekį, įskaičiuojamas tik benzinas, dyzelinas, biodegalai, sunaudoti kelių ir geležinkelių transporte, ir elektros energija;
- b) pirmos pastraipos tikslais apskaičiuojant skaitiklį, t. y. transporto sektoriuje suvartojamos atsinaujinančių išteklių energijos kiekį, įskaičiuojama visų rūšių atsinaujinančių išteklių energija, sunaudojama visų rūšių transporte;
- c) a ir b punktų tikslais apskaičiuodamos elektros energijos, kuri gaminama iš atsinaujinančių išteklių ir naudojama visų rūšių elektrinėse kelių transporto priemonėse, dalį valstybės narės gali pasirinkti elektros energijos iš atsinaujinančių energijos

išteklių dalies Bendrijoje vidurkį arba jų pačių pagamintos elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių dalį, nustatytą prieš dvejus metus iki nagrinėjamų metų. Be to, apskaičiuojant elektrinių kelių transporto priemonių sunaudotos elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių kiekį, laikoma, kad tas sunaudotas kiekis yra 2,5 karto didesnis nei faktinės elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių sąnaudos.

Prireikus Komisija ne vėliau kaip 2011 m. gruodžio 31 d. pateikia pasiūlymą, pagal kurį leidžiama tam tikromis sąlygomis atsižvelgti į visą elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių išteklių, kiekį, suvartojamą visų rūšių elektrinėse transporto priemonėse.

Prireikus Komisija taip pat ne vėliau kaip 2011 m. gruodžio 31 d. pateikia pasiūlymą dėl vandenilio iš atsinaujinančių išteklių dalies bendrame kuro balanse apskaičiavimo metodikos.

4 straipsnis

Nacionaliniai atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų planai

1. Kiekviena valstybė narė patvirtina nacionalinį atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų planą. Nacionaliniuose atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų planuose nustatomi valstybių narių suvartotos atsinaujinančių išteklių energijos dalių 2020 m. nacionaliniai planiniai rodikliai transporto, elektros energijos ir šildymo bei aušinimo sektoriuose, atsižvelgiant į kitų su energijos vartojimo efektyvumu susijusių politikos priemonių poveikį galutiniam energijos suvartojimui, ir atitinkamos priemonės, kurių reikia imtis tiems nacionaliniams bendriesiems planiniams rodikliams pasiekti, įskaitant vietas, regioninių ir nacionalinių valdžios institucijų bendradarbiavimą, planuojamus statistinius perdavimus ar bendrus projektus, nacionalinę esamų biomasės išteklių plėtojimo ir naujų biomasės išteklių sutelkimo skirtingoms reikmėms politiką, ir priemones, kurių reikia imtis 13–19 straipsniuose nustatytiems reikalavimams įvykdyti.

Komisija ne vėliau kaip 2009 m. birželio 30 d. patvirtina nacionalinių atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų planų modelį. Šis modelis apima VI priede nustatytus būtiniausius reikalavimus. Valstybės narės, pateikdamos nacionalinius atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų planus, laikosi to modelio.

2. Valstybės narės savo nacionalinius atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų planus Komisijai pateikia ne vėliau kaip 2010 m. birželio 30 d.

3. Kiekviena valstybė narė likus šešiams mėnesiams iki jos nacionalinio atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų plano pateikimo, paskelbia ir Komisijai pateikia prognozių dokumentą, kuriame nurodo:

- a) iki 2020 m. jos numatomą pagaminti energijos iš atsinaujinančių išteklių perteklių lyginant su indikatyvia trajektorija, kuri būtų galima perduoti kitoms valstybės narėms remiantis 6–11 straipsniais, taip pat apskaičiuotą jos bendrą projektų potencialą; ir
- b) iki 2020 m. jos numatomą atsinaujinančių išteklių energijos poreikį, kuris turės būti patenkintas ne vidaus gamybos pajėgumais.

Ta informacija gali apimti aspektus, susijusius su sąnaudomis ir nauda bei finansavimu. Valstybių narių ataskaitose ta prognozė atnaujinama, kaip nustatyta 22 straipsnio 1 dalies l ir m punktuose.

4. Valstybė narė, kurios atsinaujinančių išteklių energijos dalis per paskutinį dvejų metų laikotarpį tapo mažesnė už I priedo B dalyje nustatytą indikatyvią trajektoriją, ne vėliau kaip kitų metų birželio 30 d. Komisijai pateikia iš dalies pakeistą nacionalinį atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų planą ir jame nustato adekvačias ir proporcingas priemones, skirtas užtikrinti, kad per pagrįstą laikotarpį minėtoji dalis vėl atitiktų I priedo B dalyje pateiktą indikatyvią trajektoriją.

Jei valstybė narė nedideliu skirtumu neįvykdė indikatyvios trajektorijos, Komisija, atsižvelgdama į priemones, kurių ėmėsi ir imsis valstybė narė, gali priimti sprendimą atleisti valstybę narę nuo įpareigojimo pateikti iš dalies pakeistą nacionalinį atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų planą.

5. Komisija įvertina nacionalinius atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų planus, visų pirma pagal 3 straipsnio 2 dalį valstybių narių numatytų atitinkamų priemonių tinkamumą. Gavusi nacionalinį atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų planą ar iš dalies pakeistą nacionalinį atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų planą, Komisija gali pateikti rekomendaciją.

6. Komisija nusiunčia Europos Parlamentui nacionalinius atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų planus ir prognozių dokumentus tokius, kokie jie buvo viešai paskelbti skaidrumo platformoje, kaip nurodyta 24 straipsnio 2 dalyje, taip pat rekomendacijas, kaip nurodyta šio straipsnio 5 dalyje.

5 straipsnis

Atsinaujinančių išteklių energijos dalies apskaičiavimas

1. Bendras galutinis atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimas kiekvienoje valstybėje narėje apskaičiuojamas sudedant šiuos rodiklius:

- a) bendro galutinio elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių suvartojimo;
- b) bendro galutinio atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimo šildymui ir aušinimui; ir
- c) galutinio atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimo transporto sektoriuje.

Apskaičiuojant bendro galutinio atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimo dalį, į dujas, elektros energiją ir vandenilį iš atsinaujinančių energijos išteklių atsižvelgiama tik vieną kartą pagal pirmos pastraipos a, b arba c punktą.

Vadovaujantis 17 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, į 17 straipsnio 2–6 dalyse nustatytus tvarumo kriterijų neatitinkančius biodegalus ir skystuosius bioproduktus neatsižvelgiama.

2. Jei valstybė narė mano, kad dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) jai yra neįmanoma pasiekti, kad jos atsinaujinančių išteklių energijos dalis bendrame galutiniam energijos suvartojime 2020 m. pasiektų I priedo lentelės trečiajame stulpelyje nustatytą dydį, ji apie tai kuo greičiau praneša Komisijai. Komisija priima sprendimą dėl to, ar buvo įrodytos *force majeure* aplinkybės. Jei Komisija nusprendžia, kad įrodytos *force majeure* aplinkybės, ji sprendžia, kaip pakoreguoti valstybės narės bendrą galutinį atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimą 2020 m.

3. 1 dalies a punkto tikslais bendras galutinis elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių suvartojimas apskaičiuojamas kaip valstybėje narėje iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintos elektros energijos kiekis (neįskaitant elektros energijos, pagaminamos hidroakumuliaciniais įrenginiais, kuriems naudojamas prieš tai į aukštutinį baseiną pakeltas vanduo).

Įvairių kurų deginančiose jėgainėse, kuriose naudojami atsinaujinantys ir tradiciniai ištekliai, skaičiuojama tik iš atsinaujinančių energijos išteklių pagaminta elektros energijos dalis. Atliekant šį apskaičiavimą, kiekvieno energijos ištekliaus indėlis apskaičiuojamas remiantis jo energetine verte.

Iš hidroenergijos ir vėjo energijos pagaminta elektros energija skaičiuojama pagal II priede nustatytas normalizavimo taisykles.

4. 1 dalies b punkto tikslais bendras galutinis atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimas šildymui ir aušinimui apskaičiuojamas kaip valstybėje narėje iš atsinaujinančių išteklių pagamintas centralizuotai tiekiamos šilumos bei vėsumos kiekis ir kitos atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimas pramonėje, namų ūkiuose, teikiant paslaugas, žemės ūkyje, miškininkystėje ir žuvininkystėje šildymo, aušinimo ir technologinio proceso tikslais.

Įvairių kurų deginančiose jėgainėse, kuriose naudojami atsinaujinantys ir tradiciniai energijos ištekliai, atsižvelgiama tik į šildymo bei aušinimo, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, dalį. Atliekant šį apskaičiavimą, kiekvieno energijos ištekliaus indėlis apskaičiuojamas remiantis jo energetine verte.

Į aeroterminę, geoterminę ir hidroterminę šilumos energiją, išgautą šilumos siurblių pagalba, atsižvelgiama 1 dalies b punkto tikslais, su sąlyga, kad galutinė energijos išėiga žymiai viršija pradinės energijos sąnaudas, reikalingas šilumos siurblių veikimui. Šilumos kiekis, laikomas atsinaujinančių išteklių energija pagal šią direktyvą, apskaičiuojamas pagal VII priede nustatytą metodiką.

Pagal 1 dalies b punktą neįskaičiuojama šilumos energija, gauta pasyviose energetinėse sistemose, kuriose mažesnis energijos suvartojimas pasiekiamas pasyviai per pastato konstrukcijas arba iš šilumos, kuri gaunama naudojant neatsinaujinančių išteklių energiją.

5. III priede išvardyto transporto kuro energetinė vertė yra tokia, kaip nustatyta tame priede. III priedas gali būti pritaikytas prie mokslo ir technikos pažangos. Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, tvirtinamos pagal 25 straipsnio 4 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

6. Atsinaujinančių išteklių energijos dalis apskaičiuojama bendrą galutinį atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimą padalijus iš bendro galutinio energijos iš visų energijos išteklių suvartojimo (išreiškiama procentine dalimi).

Pirmos pastraipos tikslais 1 dalyje nurodyta suma koreguojama pagal 6, 8, 10 ir 11 straipsnius.

Apskaičiuojant valstybės narės bendrą galutinį energijos suvartojimą siekiant nustatyti, ar jis atitinka šioje direktyvoje nustatytus planinius rodiklius ir indikatyvią trajektoriją, energijos, sunaudotos aviacijos sektoriuje, kiekis laikomas ne didesniu kaip 6,18 %, palyginti su valstybės narės bendru galutiniu energijos suvartojimu. Kipro ir Maltos energijos, sunaudotos aviacijos sektoriuje, kiekis laikomas ne didesniu kaip 4,12 %, palyginti su tų valstybių narių bendru galutiniu energijos suvartojimu.

7. Apskaičiuojant santykinę atsinaujinančių išteklių energijos dalį taikoma 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1099/2008 dėl energijos statistikos ⁽¹⁾ pateikta metodika ir apibrėžtys.

Valstybės narės užtikrina statistinės informacijos, naudojamos apskaičiuojant tas sektorių bei bendras dalis, ir statistinės informacijos, pateikiamos Komisijai pagal Reglamentą (EB) Nr. 1099/2008, suderinamumą.

6 straipsnis

Statistiniai perdavimai tarp valstybių narių

1. Valstybės narės gali susitarti dėl nustatyto atsinaujinančių išteklių energijos kiekio statistinio perdavimo iš vienos valstybės narės į kitą valstybę narę ir nustatyti jo tvarką. Perduotas kiekis yra:

- atimamas iš atsinaujinančių išteklių energijos kiekio, į kurį atsižvelgiama vertinant, kaip perdavimą atliekanti valstybė narė laikosi 3 straipsnio 1 ir 2 dalių reikalavimų; ir
- pridedamas prie atsinaujinančių išteklių energijos kiekio, į kurį atsižvelgiama vertinant, kaip perdavimą priimanti kita valstybė narė laikosi 3 straipsnio 1 ir 2 dalių reikalavimų.

Statistinis perdavimas neturi įtakos tam, kaip įgyvendinamas perduodančiosios valstybės narės nacionalinis planinis rodiklis.

2. 1 dalyje nurodyti susitarimai gali galioti vienerius ar daugiau metų. Apie juos pranešama Komisijai ne vėliau kaip per 3 mėnesius pasibaigus kiekvieniems metams, kuriais jie galioja. Komisijai siunčiamoje informacijoje, be kita ko, nurodomas perduodamos energijos kiekis ir kaina.

3. Perdavimai laikomi įvykusiais tik po to, kai visos perdavime dalyvavusios valstybės narės apie perdavimą praneša Komisijai.

⁽¹⁾ OL L 304, 2008 11 14, p. 1.

7 straipsnis

Valstybių narių bendri projektai

1. Dvi ar daugiau valstybių narių gali bendradarbiauti vykdydamos visų tipų bendrus projektus, susijusius su elektros energijos, šildymo ar aušinimo gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių. Į tą bendradarbiavimą gali būti įtraukti ir privatūs ūkio subjektai.

2. Valstybės narės praneša Komisijai, kokia elektros energijos, šildymo ar aušinimo, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, dalis ar koks kiekis pagal bet kurią jų teritorijoje įgyvendinamą bendrą projektą, kuris pradėtas po 2009 m. birželio 25 d., arba padidinant įrenginio, kuris buvo rekonstruotas po tos datos, pajėgumus, laikomas įskaitomu į kitos valstybės narės nacionalinį bendrąjį planinį rodiklį, siekiant įvertinti, ar atitinkama šios direktyvos reikalavimams.

3. 2 dalyje nurodytame pranešime:

- aprašomas siūlomas įrenginys arba nurodomas rekonstruotas įrenginys;
- nurodoma įrenginyje pagamintos elektros energijos, šildymo arba aušinimo dalis arba kiekis, kuris laikomas įskaitomu į kitos valstybės narės nacionalinį bendrąjį planinį rodiklį;
- nurodoma valstybė narė, kurios naudai teikiamas pranešimas; ir
- nurodomas kalendoriniais metais išreikštas laikotarpis, kurio metu įrenginyje iš atsinaujinančių energijos išteklių pagaminta elektros energija arba šildymas ar aušinimas turi būti laikomi įskaitomais į kitos valstybės narės nacionalinį bendrąjį planinį rodiklį.

4. 3 dalies d punkte nurodytas laikotarpis negali būti ilgesnis kaip iki 2020 m. Bendro projekto trukmė gali būti ilgesnė kaip iki 2020 m.

5. Pagal šį straipsnį pateikto pranešimo negalima keisti ar panaikinti, jei nėra pranešimą teikiančios valstybės narės ir pagal 3 dalies c punktą nurodytos valstybės narės bendro susitarimo.

8 straipsnis

Valstybių narių bendrų projektų rezultatai

1. Per tris mėnesius pasibaigus kiekvieniems 7 straipsnio 3 dalies d punkte nustatyto laikotarpio metams valstybė narė, pateikusi pranešimą pagal 7 straipsnį, parengia pranešimo raštą, kuriame nurodo:

- elektros energijos arba šildymo ar aušinimo bendrą kiekį, per metus pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių įrenginyje, kuris nurodytas pagal 7 straipsnį pateiktame pranešime; ir

- b) elektros energijos arba šildymo ar aušinimo kiekį, per metus pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių tame įrenginyje, kuris turi būti įskaitomas į kitos valstybės narės nacionalinį bendrąjį planinį rodiklį remiantis pranešimo sąlygomis.
2. Pranešančioji valstybė narė pranešimo raštą siunčia valstybei narei, kurios naudai buvo pateiktas pranešimas, ir Komisijai.
3. Siekiant įvertinti, kaip laikomasi šios direktyvos reikalavimų, susijusių su nacionaliniais bendraisiais planiniais rodikliais, elektros energijos arba šildymo ar aušinimo kiekis, pagamintas iš atsinaujinančių energijos išteklių, apie kurį pranešta pagal 1 dalies b punktą:
- a) atimamas iš atsinaujinančių energijos išteklių elektros energijos arba šildymo ar aušinimo kiekio, į kurį atsižvelgiama vertinant, kaip 1 dalyje nurodytą pranešimo raštą pateikianti valstybė narė laikosi reikalavimų; ir
- b) pridedamas prie atsinaujinančių energijos išteklių elektros energijos arba šildymo ar aušinimo kiekio, į kurį atsižvelgiama vertinant, kaip 2 dalyje nurodytą pranešimo raštą gaunanti valstybė narė laikosi reikalavimų.
- b) elektros energija pagaminta naujai pastatytame įrenginyje, pradėjusiame veikti po 2009 m. birželio 25 d., arba padidinus pajėgumus įrenginyje, kuris buvo rekonstruotas po tos datos, įgyvendinant 1 dalyje nurodytą bendrą projektą; ir
- c) pagamintos ir eksportuotos elektros energijos kiekio atžvilgiu nebuvo suteikta parama pagal trečiosios šalies paramos schemą, išskyrus įrenginiui suteiktą paramą investicijoms.
3. Valstybės narės gali kreiptis į Komisiją, prašydamos 5 straipsnio tikslais atsižvelgti į elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių, pagamintą ir sunaudotą trečiojoje šalyje, kai jungiamosios linijos tarp valstybės narės ir trečiosios šalies tiesimo parengiamasis laikotarpis labai ilgas, tokiomis sąlygomis:
- a) jungiamosios linijos tiesimas turi būti pradėtas ne vėliau kaip 2016 m. gruodžio 31 d.;
- b) turi būti neįmanoma pradėti eksploatuoti jungiamąją liniją ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d.;
- c) turi būti įmanoma pradėti eksploatuoti jungiamąją liniją ne vėliau kaip 2022 m. gruodžio 31 d.;
- d) pradėjus eksploatuoti jungiamąją liniją ji bus naudojama elektros energijai, gaminamai iš atsinaujinančių energijos išteklių, eksportuoti į Bendriją pagal 2 dalį;
- e) prašymas susijęs su 2 dalies b ir c punktuose nustatytais kriterijais atitinkančiu bendru projektu, kurį vykdant bus naudojama jungiamoji linija po to, kai ji bus pradėta eksploatuoti, ir su elektros energijos kiekiu, kuris nėra didesnis nei elektros energijos kiekis, kuris bus eksportuojamas į Bendriją po to, kai jungiamoji linija bus pradėta eksploatuoti.

9 straipsnis

Valstybių narių ir trečiųjų šalių bendri projektai

1. Viena ar kelios valstybės narės gali bendradarbiauti su viena ar keliomis trečiosiomis šalimis įgyvendindamos visų rūšių bendrus projektus, susijusius su elektros energijos gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių. Į tokią bendradarbiavimą gali būti įtraukti ir privatūs ūkio subjektai.
2. Vertinant šios direktyvos reikalavimų, susijusių su nacionaliniais bendraisiais planiniais rodikliais, atitiktį, į trečiojoje šalyje iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintą elektros energiją atsižvelgiama tik tuo atveju, jeigu tenkinamos šios sąlygos:
- a) elektros energija suvartojama Bendrijoje; laikoma, kad šis reikalavimas tenkinamas, kai:
- i) visi atsakingi perdavimo sistemos operatoriai kilmės šalyje, paskirties šalyje ir, jei taikoma, visose trečiosiose tranzito šalyse galutinai priskyrė elektros energijos kiekį, lygiavertį kiekiui, į kurį atsižvelgiama, paskirtiems tinklų sujungimo pajėgumams;
- ii) atsakingas perdavimo sistemos operatorius, veikiantis jungiamosios linijos Bendrijos pusėje, galutinai įtraukė į balansą elektros energijos kiekį, lygiavertį kiekiui, į kurį atsižvelgiama; ir
- iii) paskirti pajėgumai ir elektros energijos gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių 2 dalies b punkte nurodytame įrenginyje yra susiję su tuo pačiu laikotarpiu;
4. Komisijai pranešama apie elektros energijos dalį ar kiekį, kuris pagamintas įrenginyje trečiosios šalies teritorijoje ir kuris laikomas įskaitomu į vienos ar daugiau valstybių narių nacionalinį bendrąjį planinį rodiklį, atitiktis 3 straipsnio reikalavimams įvertinimo tikslais. Kai dalyvauja daugiau nei viena valstybė narė, apie šios dalies ar kiekio paskirstymą valstybėms narėms pranešama Komisijai. Ši dalis ar kiekis negali viršyti faktiškai į Bendriją eksportuotos ir joje suvartotos dalies ar kiekio, atitinkančių šio straipsnio 2 dalies a punkto i ir ii papunkčiuose nurodytą kiekį ir jo 2 dalies a punkte išdėstytas sąlygas. Pranešimą pateikia kiekviena valstybė narė, į kurios bendrąjį nacionalinį planinį rodiklį įskaitoma elektros energijos dalis ar kiekis.
5. 4 dalyje nurodytame pranešime:
- a) aprašomas siūlomas įrenginys arba nurodomas rekonstruotas įrenginys;
- b) nurodoma elektros energijos dalis arba kiekis, pagamintas įrenginyje, kuris laikomas įskaitomu į valstybės narės nacionalinį planinį rodiklį, taip pat, laikantis konfidencialumo reikalavimų, atitinkami finansiniai susitarimai;

c) kalendoriniais metais nurodomas laikotarpis, kurio metu įrenginyje pagaminta elektros energija turi būti laikoma įskaitoma į valstybės narės nacionalinį bendrąjį planinį rodiklį; ir

d) kartu pateikiamas trečiosios šalies, kurios teritorijoje pradėjo veikti įrenginys, rašytinis b ir c punktų patvirtinimas ir įrenginyje pagamintos elektros energijos dalis arba kiekis, kuris bus naudojamas trečiojoje šalyje.

6. 5 dalies c punkte nurodytas laikotarpis neturi būti ilgesnis kaip iki 2020 m. Bendro projekto trukmė gali būti ilgesnė kaip iki 2020 m.

7. Pagal šį straipsnį pateikto pranešimo negalima keisti ar panaikinti, jei nėra pranešimą teikiančios valstybės narės ir trečiosios šalies, kuri pagal 5 dalies d punktą patvirtino bendrą projektą, bendro susitarimo.

8. Valstybės narės ir Bendrija ragina atitinkamas Energijos bendrijos sutarties ištaigas laikantis Energijos bendrijos sutarties imtis priemonių, kurios būtinos, kad tos sutarties Susitariančiosios Šalys tarp valstybių narių galėtų taikyti šioje direktyvoje nustatytas nuostatas dėl bendradarbiavimo.

10 straipsnis

Valstybių narių ir trečiųjų šalių bendrų projektų rezultatai

1. Per 3 mėnesius pasibaigus kiekvieniems 9 straipsnio 5 dalies c punkte nurodyto laikotarpio metams valstybė narė, pateikusi pranešimą pagal 9 straipsnį, parengia pranešimo raštą, kuriame nurodo:

a) elektros energijos bendrą kiekį, per tuos metus pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių įrenginyje, kuris nurodytas pagal 9 straipsnį pateiktame pranešime;

b) elektros energijos kiekį, per metus tame įrenginyje pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, kuris turi būti įskaitomas į jos nacionalinį bendrąjį planinį rodiklį remiantis pranešimo sąlygomis pagal 9 straipsnį; ir

c) įrodymą, kad tenkinamos 9 straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos.

2. Valstybė narė nusiunčia pranešimo raštą trečiajai šaliai, kuri pagal 9 straipsnio 5 dalies d punktą patvirtino projektą, ir Komisijai.

3. Siekiant įvertinti, kaip laikomasi šios direktyvos reikalavimų, susijusių su nacionaliniais bendraisiais planiniais rodikliais, elektros energijos kiekis, pagamintas iš atsinaujinančių energijos išteklių, apie kurį pranešta pagal 1 dalies b punktą, pridedamas prie atsinaujinančių energijos išteklių kiekio, į kurį atsižvelgiama vertinant, kaip pranešimo raštą pateikianti valstybė narė laikosi reikalavimų.

11 straipsnis

Bendros paramos schemos

1. Nedarant įtakos valstybių narių išpareigojimams pagal 3 straipsnį, dvi ar daugiau valstybių narių gali nuspręsti savanorišku pagrindu sujungti savo nacionalines paramos schemas ar iš dalies koordinuoti jų veiklą. Tokiais atvejais tam tikras atsinaujinančių išteklių energijos kiekis, pagamintas vienos dalyvaujančios valstybės narės teritorijoje, gali būtų įskaitytas į kitos dalyvaujančios valstybės narės nacionalinį bendrąjį planinį rodiklį, jeigu atitinkamos valstybės narės:

a) padarė atsinaujinančių išteklių energijos nurodytų kiekių statistinį perdavimą iš vienos valstybės narės kitai valstybei narei pagal 6 straipsnį; arba

b) nustatė paskirstymo taisyklę, dėl kurios susitarė dalyvaujančios valstybės narės ir pagal kurią atsinaujinančių išteklių energijos kiekiai paskirstomi dalyvaujančioms valstybėms narėms. Apie tokią taisyklę pranešama Komisijai ne vėliau kaip per 3 mėnesius pasibaigus pirmiesiems metais, kuriais ji įsigalioja.

2. Per 3 mėnesius pasibaigus kiekvieniems metams kiekviena valstybė narė, kuri teikia pranešimą pagal 1 dalies b punktą, pateikia pranešimo raštą, kuriame nurodo bendrą elektros energijos arba šildymo ar aušinimo iš atsinaujinančių energijos išteklių kiekį, pagamintą tais metais, kuriais taikoma paskirstymo taisyklė.

3. Siekiant įvertinti, kaip laikomasi šios direktyvos reikalavimų, susijusių su nacionaliniais bendraisiais planiniais rodikliais, elektros energijos arba šildymo ar aušinimo iš atsinaujinančių energijos išteklių kiekis, apie kurį pranešta pagal 2 dalį, paskirstomas atitinkamoms valstybėms narėms pagal paskirstymo taisyklę, apie kurią buvo pranešta.

12 straipsnis

Pajėgumo padidėjimas

7 straipsnio 2 dalyje ir 9 straipsnio 2 dalies b punkte atsinaujinančių išteklių energijos vienetai, pagaminti padidėjus įrenginio pajėgumui, vertinami taip, lyg jie būtų pagaminti atskirame įrenginyje, kuris pradėtas eksploatuoti tuo momentu, kai pajėgumas padidėjo.

13 straipsnis

Administracinės procedūros, reglamentai ir kodeksai

1. Valstybės narės užtikrina, kad visos leidimų, sertifikavimo ir licencijavimo procedūros reglamentuojančios nacionalinės taisyklės, taikomos elektros energijos, šildymo ir aušinimo gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių jėgainėms bei susijusioms perdavimo ir paskirstymo tinklų infrastruktūroms ir biomasės pavertimo biodegalais ar kitais energijos produktais procesams, būtų proporcingos ir būtinos.

Valstybės narės visų pirma imasi reikiamų veiksmų užtikrindamos, kad:

- a) atsižvelgiant į valstybių narių ir jų administracinių struktūrų bei organizacinius skirtumus, būtų aiškiai koordinuojama ir apibrėžta atitinkama nacionalinių, regioninių ir vietos administracinių įstaigų, atsakingų už leidimų išdavimą, sertifikavimą ir licencijavimą, įskaitant teritorijų planavimą, atsakomybę ir nustatyti skaidrūs sprendimų dėl projektavimo ir statybos paraiškų priėmimo tvarkaraščio terminai;
- b) tinkamu lygiu būtų teikiama išsami informacija apie leidimų išdavimą, sertifikavimą ir licencijavimo paraiškų, susijusių su atsinaujinančių išteklių energijos įrenginiais, tvarkymą ir apie pareiškėjams teikiamą pagalbą;
- c) administracinės procedūros būtų supaprastintos ir pagreitinotos atitinkamu administraciniu lygmeniu;
- d) leidimų išdavimą, sertifikavimą ir licencijavimą reglamentuojančios taisyklės būtų objektyvios, skaidrios, proporcingos, nediskriminuojančios pareiškėjų, ir kad jomis būtų visiškai atsižvelgta į konkrečių atsinaujinančių išteklių energijos technologijų ypatybes;
- e) vartotojų, projektuotojų, architektų, statytojų ir įrangos bei sistemų montuotojų mokami administraciniai mokesčiai būtų skaidrūs ir atitiktų sąnaudas; ir
- f) mažesnės apimties projektams ir atitinkamais atvejais decentralizuotiems energijų iš atsinaujinančių išteklių gaminantiems įtaisams būtų nustatomos paprastesnės ir mažesnę našta užkraunančios leidimų išdavimo procedūros, įskaitant reikalavimą pranešti, jei tai galima pagal taikomą teisinę bazę.

2. Valstybės narės aiškiai apibrėžia visas technines specifikacijas, kurias turi atitikti atsinaujinančių išteklių energiją naudojančios įrenginiai ir sistemos, kad jiems būtų galima pritaikyti paramos schemas. Jei yra nustatyti Europos standartai, įskaitant ekologinius ženklus, energijos duomenų etiketes ir kitas Europos standartizacijos įstaigų nustatytas techninių normatyvų sistemas, tokios techninės specifikacijos parengiamos pagal tokius standartus. Tokiose techninėse specifikacijose nenurodoma, kur įrenginiai ir sistemos turi būti sertifikuojami, ir jos neturėtų trukdyti vidaus rinkos veikimui.

3. Valstybės narės ragina visus subjektus, visų pirma vietos bei regionines administracines įstaigas, planuojant, projektuojant, stant ir atnaujinant pramoninius ar gyvenamuosius rajonus, užtikrinti, kad būtų įdiegti įrenginiai ir sistemos, skirti elektros energijos, šildymo ir aušinimo iš atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui, taip pat centralizuotam šilumos ir vėsumos tiekimui. Prireikus valstybės narės visų pirma skatina vietos ir regionines administracines įstaigas įtraukti šildymo ir aušinimo iš atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą į miestų infrastruktūros planavimą.

4. Valstybės narės į savo statybos reglamentus ir kodeksus įtraukia tinkamas priemones, kad būtų didinama visų rūšių atsinaujinančių išteklių energijos dalis statybos sektoriuje.

Nustatydamos tokias priemones arba savo regioninėse paramos schemose, valstybės narės gali atsižvelgti į nacionalines priemones, susijusias su ženkliu energijos vartojimo efektyvumo didinimu ir susijusias su kogeneracija bei su pasyviais, mažai energijos vartojančiais ar nulinės energijos pastatais.

Ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 31 d. valstybės narės savo statybos reglamentuose ir kodeksuose arba kitu tą patį poveikį turinčiu būdu, kai tinkama, nustato reikalavimą, kad naujuose pastatuose ir esamuose pastatuose, kuriuos reikia kapitališkai atnaujinti, būtų naudojami minimalūs atsinaujinančių išteklių energijos kiekiai. Valstybės narės leidžia, kad tie minimalūs kiekiai būtų užtikrinami, *inter alia*, naudojant centralizuotai tiekiamą šilumą ir vėsumą, kurių gamybai naudojama didelė atsinaujinančių energijos išteklių dalis.

Pirmos pastraipos reikalavimas taikomas ginkluotosioms pajėgoms tik tokiu mastu, kad jo taikymas nepakenktų ginkluotųjų pajėgų veiklos pobūdžiui ir svarbiausiam tikslui, ir netaikomas medžiagoms, naudojamoms išimtinai kariniais tikslais.

5. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinio, regionų ir vietos lygio nauji viešieji pastatai ir esami viešieji pastatai, kuriuos reikia kapitališkai atnaujinti, nuo 2012 m. sausio 1 d. atliktų pavyzdinių vaidmenį taikant šią direktyvą. Valstybės narės gali, *inter alia*, numatyti, kad šio įpareigojimo laikomasi, jei laikomasi nulinės energijos pastatų standartų arba viešųjų pastatų ar mišrių privačių ir viešųjų pastatų stogus trečiosios šalys naudoja energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybai.

6. Remdamosi savo statybos reglamentais ir kodeksais, valstybės narės skatina naudoti atsinaujinančių išteklių energiją naudojančias šildymo bei aušinimo sistemas ir įrenginius, smarkiai sumažinančius energijos vartojimą. Siekdamos populiarinti tokias sistemas ir įrenginius, valstybės narės taiko energijos, ekologinių ženklų ar kitus atitinkamus sertifikatus ar standartus, nustatytus nacionaliniu ar Bendrijos lygmeniu, jei tokie yra nustatyti.

Valstybės narės skatina naudoti biomasės konversijos technologijas, kurių konversijos efektyvumas yra bent 85 % buitiniams bei komerciniams reikmėms ir bent 70 % pramoniniams reikmėms.

Šilumos siurblių atveju valstybės narės skatina naudoti tuos, kurie atitinka Komisijos sprendimu 2007/742/EB, nustatančiu ekologinius kriterijus, taikomus suteikiant Bendrijos ekologinį ženklą elektra arba dujomis varomiems arba absorbciniams dujiniais šilumos siurbliams ⁽¹⁾ nustatytus minimalius ekologinio ženklinimo reikalavimus.

⁽¹⁾ OL L 301, 2007 11 20, p. 14.

Valstybės narės skatina naudoti saulės šilumos energijos sertifikuotus įrenginius ir sistemas, remiantis Europos standartais, jei jie yra nustatyti, įskaitant ekologinius ženklus, energijos duomenų etiketes ir kitas Europos standartizacijos įstaigų nustatytas techninių normatyvų sistemas.

Pagal šią dalį vertindamos sistemų bei įrenginių konversijos efektyvumą ir sąnaudų bei produkcijos santykį, valstybės narės taiko Bendrijos procedūras, arba, jei tokių nėra, tarptautines procedūras, jei tokios procedūros nustatytos.

14 straipsnis

Informavimas ir mokymas

1. Valstybės narės užtikrina, kad su informacija apie paramos priemones galėtų susipažinti visi atitinkami subjektai, pavyzdžiui, šildymo, aušinimo ir elektros energijos įrenginių bei sistemų ir transporto priemonių, kuriose gali būti naudojama atsinaujinančių išteklių energija, vartotojai, statytojai, montuotojai, architektai ir tiekėjai.

2. Valstybės narės užtikrina, kad įrenginių ar sistemos tiekėjas arba nacionalinės kompetentingos institucijos teiktų informaciją apie įrenginių ir sistemų, kuriose naudojami šildymas, aušinimas ir elektros energija iš atsinaujinančių energijos išteklių, teikiamą naudą, sąnaudas ir energijos veiksmingumą.

3. Valstybės narės užtikrina, kad nedidelių biomasės katilų ir krosnių, saulės fotoelektros ir saulės šilumos energijos sistemų, seklių geoterminių sistemų bei šilumos siurblių montuotojai nuo 2012 m. gruodžio 31 d. galėtų naudotis sertifikavimo schemomis arba lygiavertėmis kvalifikavimo schemomis. Tose schemose gali būti atsižvelgta atitinkamai į esamas schemas ir struktūras ir jos grindžiamos IV priede nustatytais kriterijais. Vadovaudamasi tais kriterijais, kiekviena valstybė narė pripažįsta kitos valstybės narės išduotą sertifikatą.

4. Valstybės narės viešai paskelbia informaciją apie sertifikavimo schemas ar lygiavertes kvalifikavimo schemas, kaip nurodyta 3 dalyje. Valstybės narės taip pat paskelbia montuotojų, kurie yra kvalifikuoti ar sertifikuoti pagal 3 dalyje nurodytas nuostatas, sąrašą.

5. Valstybės narės užtikrina, kad visiems atitinkamiems subjektams, visų pirma projektuotojams ir architektams, būtų pateiktos gairės, kad planuodami, projektuodami, statydami ir rekonstruodami pramoninius ar gyvenamuosius rajonus jie galėtų tinkamai apsvastyti, kaip būtų galima optimaliai suderinti atsinaujinančius energijos išteklius, didelio efektyvumo technologijas ir centralizuotą šilumos bei vėsumos tiekimą.

6. Valstybės narės, dalyvaujant vietos ir regioninėms institucijoms, parengia tinkamas informavimo, sąmoningumo ugdymo, orientavimo arba mokymo programas, kad piliečiai būtų informuojami apie atsinaujinančių išteklių energijos plėtojimo bei naudojimo praktines galimybes ir naudą.

15 straipsnis

Iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintos elektros energijos, šildymo ir aušinimo kilmės garantijos

1. Siekiant pagal Direktyvos 2003/54/EB 3 straipsnio 6 dalį įrodyti galutiniams vartotojams, kokią energijos tiekėjo tiekiamos energijos dalį ar kokį kiekį sudaro atsinaujinančių išteklių energija, valstybės narės užtikrina, kad elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmė gali būti kaip tokia garantuota pagal šią direktyvą, remiantis objektyviais, skaidriais ir nediskriminuojančiais kriterijais.

2. Tuo tikslu valstybės narės užtikrina, kad elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojo prašymu išduodama kilmės garantija. Valstybės narės gali nurodyti išduoti kilmės garantijas atsinaujinančių energijos išteklių šildymo ir aušinimo iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojų prašymu. Toks nurodymas gali būti pateikiamas taikant minimalią galios ribą. Kilmės garantija turi būti standartinė, suteikiama 1 MWh energijos. Kiekvienam pagamintos energijos vienetui išduodama ne daugiau kaip viena kilmės garantija.

Valstybės narės užtikrina, kad į tą patį atsinaujinančių išteklių energijos vienetą būtų atsižvelgta tik vieną kartą.

Valstybės narės gali numatyti, kad parama nebus suteikta gamintojui, kai tam gamintojui suteikta kilmės garantija, skirta tai pačiai pagamintai atsinaujinančių išteklių energijai.

Kilmės garantija neatlieka jokios funkcijos valstybės narės atitikties 3 straipsnio reikalavimams požiūriu. Kilmės garantijų perdavimas kartu ar atskirai su fiziniu energijos perdavimu nedaro jokio poveikio valstybių narių sprendimui naudoti statistinius perdavimus, bendrus projektus ar bendras paramos schemas laikantis planinių rodiklių arba pagal 5 straipsnį apskaičiuojant bendrą galutinį atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimą.

3. Kilmės garantija turi būti pasinaudojama tik per dvylika mėnesių nuo atitinkamo energijos vieneto gamybos. Kilmės garantija panaikinama, ją panaudojus.

4. Valstybės narės ar paskirtos kompetentingos įstaigos prižiūri kilmės garantijų išdavimą, perdavimą ir panaikinimą. Paskirtos kompetentingos įstaigos neturi sutampančios atsakomybės geografinėje teritorijoje ir neužsiima gamybos, prekybos ir tiekimo veikla.

5. Valstybės narės ar paskirtos kompetentingos įstaigos įgyvendina atitinkamus mechanizmus, kuriais užtikrina, kad kilmės garantijos būtų išduodamos, perduodamos ir panaikinamos elektroniniu būdu ir kad jos būtų tikslios, patikimos ir apsaugotos nuo klastojimo.

6. Kilmės garantijoje nurodoma bent tokia informacija:

a) energijos išteklius, iš kurio buvo pagaminta energija, taip pat gamybos pradžios ir pabaigos datos;

b) ar ji yra susijusi su:

16 straipsnis

- i) elektros energija, arba
  - ii) šildymu ar aušinimu;
- c) įrenginio, kuriame pagaminta energija, identifikaciniai duomenys, vieta, tipas bei pajėgumas;
- d) ar ir kokiu mastu įrenginiui buvo skirta parama investicijoms, ar ir kokiu mastu energijos vienetui buvo suteikta kitokia parama pagal nacionalinę paramos schemą ir paramos schemos rūšis;
- e) data, kai įrenginys pradėjo veikti; ir
- f) išdavimo data bei valstybė ir unikalus identifikacinis numeris.

7. Jeigu elektros energijos tiekėjui nustatytas reikalavimas įrodyti, kokią jo tiekiamos energijos dalį ar koki kiekį jo energijos balanse sudaro atsinaujinančių išteklių energija Direktyvos 2003/54/EB 3 straipsnio 6 dalies tikslais, jis gali tai padaryti pasinaudodamas savo kilmės garantijomis.

8. Kilmės garantijas atitinkantis atsinaujinančių išteklių energijos kiekis, kurį elektros energijos tiekėjas perdavė trečiajai šaliai, atimamas iš jo tiekiamos energijos dalies, tenkančios atsinaujinančių išteklių energijai taikant Direktyvos 2003/54/EB 3 straipsnio 6 dalį.

9. Valstybės narės pripažįsta kitų valstybių narių išduotas kilmės garantijas pagal šią direktyvą tik kaip 1 dalyje ir 6 dalies a–f punktuose nurodytos informacijos įrodymą. Valstybė narė gali atsisakyti pripažinti kilmės garantiją tik tuo atveju, kai ji turi tinkamai pagrįstų abejonų dėl jos tikslumo, patikimumo ar tikrumo. Valstybė narė apie tokį atsisakymą ir jo priežastis praneša Komisijai.

10. Jei Komisija nustato, kad kilmės garantiją atsisakoma pripažinti nepagrįstai, ji gali priimti sprendimą, kuriuo reikalaujama, kad atitinkama valstybė narė garantiją pripažintų.

11. Valstybė narė, laikydamosi Bendrijos teisės, gali nustatyti objektyvius, skaidrius ir nediskriminacinius kilmės garantijų naudojimo kriterijus, taikomus laikantis Direktyvos 2003/54/EB 3 straipsnio 6 dalyje nustatytų pareigų.

12. Tais atvejais, kai energijos tiekėjai parduoda atsinaujinančių išteklių energiją vartotojams nurodydami atsinaujinančių išteklių energijos naudą aplinkai ar kitą naudą, valstybės narės gali reikalauti, kad energijos tiekėjai santraukos forma pateiktų informaciją apie atsinaujinančių išteklių energijos dalį ar kiekį, pagamintą įrenginiuose, kurie pradėjo veikti, arba pajėgumų, kurie buvo padidinti po 2009 m. birželio 25 d..

Prieiga prie tinklų ir jų eksploatavimas

1. Valstybės narės imasi tinkamų veiksmų, kad sukurtų perdavimo ir paskirstymo tinklo infrastruktūrą, pažangiuosius tinklus, saugyklas ir elektros energijos sistemą, siekdamas sudaryti sąlygas saugiai eksploatuoti elektros energijos sistemą, nes tai leidžia toliau plėtoti elektros energijos gamybą iš atsinaujinančių energijos išteklių, įskaitant tarpsteminį sujungimą tarp valstybių narių ir tarp valstybių narių bei trečiųjų šalių. Valstybės narės taip pat imasi tinkamų veiksmų, kad paspartintų tinklo infrastruktūros leidimų procedūrą ir koordinuotų tinklo infrastruktūros patvirtinimo procedūrą su administracinėmis bei planavimo procedūromis.

2. Laikydamosi tinklo patikimumo ir saugumo išlaikymo reikalavimų, grindžiamų skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, kuriais apibrėžia kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos:

a) valstybės narės užtikrina, kad perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai savo teritorijoje garantuotų elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, perdavimą ir skirstymą;

b) valstybės narės taip pat arba nustato pirmenybę elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, gamintojams naudotis elektros tinklų sistema arba užtikrina prieigą prie sistemos;

c) valstybės narės užtikrina, kad tvarkydami reikalus, susijusius su elektros energijos gamybos įrenginiais, perdavimo sistemos operatoriai, kiek leidžia saugus nacionalinės elektros energijos sistemos veikimas ir remiantis skaidriais bei nediskriminaciniais kriterijais, pirmenybę teiktų gamybos įrenginiams, naudojančioms atsinaujinančius energijos išteklius. Valstybės narės užtikrina, kad būtų imtasi tinkamų su tinklu bei rinka susijusių veiklos priemonių, kad būtų iki minimumo sumažintas elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, tiekimo apribojimas. Jei imasi esminių priemonių siekiant apriboti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą, kad būtų užtikrintas nacionalinės elektros energijos sistemos saugumas ir energijos tiekimo saugumas, valstybės narės užtikrina, kad atsakingi sistemų operatoriai apie tokias priemones praneštų kompetentingai reguliavimo institucijai ir nurodytų, kokių ištaisomųjų priemonių jie ketina imtis, kad būtų užkirstas kelias netinkamiems apribojimams.

3. Valstybės narės reikalauja, kad perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai sudarytų ir paskelbtų savo standartinės taisyklės, reglamentuojančias sąnaudų padengimą ir pasidalijimą atliekant techninius pertvarkymus (pavyzdžiui, jungimą į tinklą ir tinklo įtampos padidinimą, tinklo eksploatavimo gerinimą ir taisyklės dėl nediskriminacinio tinklo kodeksų įgyvendinimo), kurie yra reikalingi, kad nauji gamintojai, tiekiantys elektros energiją, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, galėtų būti įjungti į bendrą tinklą.

Tos taisyklės yra grindžiamos objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, kuriais atsižvelgiama į visą naudą ir sąnaudas, susijusias su šių gamintojų įjungimu į tinklą ir į konkrečias gamintojų, išikūrusių atokiuose ir menkai apgyvendintuose regionuose, aplinkybes. Tose taisyklėse gali būti nustatyti įvairūs jungimo tipai.

4. Prireikus valstybės narės gali reikalauti, kad perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai visiškai arba iš dalies padengtų 3 dalyje nurodytas sąnaudas. Valstybės narės ne vėliau kaip 2011 m. birželio 30 d. (o vėliau – kas dveji metai) persvarsto ir imasi būtinų priemonių tobulinti sistemas ir taisykles, reglamentuojančias šio straipsnio 3 dalyje nurodytų sąnaudų padengimą, kad užtikrintų naujų gamintojų įtraukimą, kaip nurodyta toje dalyje.

5. Valstybės narės reikalauja, kad perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai kiekvienam naujam energijos iš atsinaujinančių išteklių gamintojui, norinčiam būti prijungtam prie sistemos, būtų pateikta išsami ir būtina reikalinga informacija, įskaitant:

- a) išsamią su prijungimu susijusių sąnaudų sąmatą;
- b) pagrįstą ir tikslų jungimo į tinklą prašymų pateikimo ir svarytymo grafiką;
- c) pagrįstą orientacinę siūlomų prijungimų prie tinklo grafiką.

Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojams, norintiems savo įrenginius prijungti prie tinklų, valstybės narės gali leisti skelbti konkursus prijungimo darbams atlikti.

6. 3 dalyje nurodytomis sąnaudomis dalijamasi taikant mechanizmą, grindžiamą objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, kuriuose atsižvelgiama į naudą, kurią gauna iš pradžių ir vėliau prie sistemos prisijungę gamintojai, taip pat perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai.

7. Valstybės narės užtikrina, kad elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių (ypač atokiuose regionuose, pvz., salose ir menkai apgyvendintuose regionuose) gamintojai nebūtų diskriminuojami taikant perdavimo ir skirstymo tarifus. Valstybės narės užtikrina, kad perdavimo ir skirstymo tarifų taikymas nebūtų diskriminuojantis dujų iš atsinaujinančių energijos išteklių atžvilgiu.

8. Valstybės narės užtikrina, kad tarifai, taikomi už atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių jėgainių pagamintos elektros energijos perdavimą ir skirstymą, atspindėtų realų sąnaudų efektyvumą tokias jėgaines prijungus prie tinklo. Toks sąnaudų efektyvumas galėtų būti užtikrintas tiesiogiai naudojant žemos įtampos tinklą.

9. Prireikus valstybės narės įvertina, ar, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas dujų iš atsinaujinančių energijos išteklių integravimui, reikia išplėsti egzistuojančią dujų tinklo infrastruktūrą.

10. Prireikus valstybės narės reikalauja, kad jų teritorijoje veiktys perdavimo ir paskirstymo sistemų operatoriai pagal 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/55/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių⁽¹⁾ 6 straipsnį paskelbtų technines taisykles, visų pirma

prisijungimo prie tinklų taisykles, apimančias dujų kokybės, dujų kvapo neutralizavimo ir dujų slėgio reikalavimus. Valstybės narės taip pat reikalauja, kad perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai, remdamiesi skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, skelbtų prijungimo tarifus, taikomus prijungiant atsinaujinančių dujų šaltinius.

11. Savo nacionaliniuose atsinaujinančių išteklių energijos veiksnių planuose valstybės narės įvertina, ar būtina statyti naują infrastruktūrą centralizuotam šilumos ir vėsumos, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, tiekimui, kad būtų galima įgyvendinti 3 straipsnio 1 dalyje nurodytą 2020 m. nacionalinį planinį rodiklį. Vadovaudamasi tuo įvertinimu valstybės narės prireikus imasi veiksnių, kad plėtotų centralizuoto šilumos tiekimo infrastruktūrą, siekdamos sudaryti sąlygas šildymo ir aušinimo gamybai didelėse biomasės, saulės ir geoterminėse jėgainėse.

17 straipsnis

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų tvarumo kriterijai

1. Nepaisant to, ar žaliavos buvo išaugintos Bendrijos teritorijoje, ar už jos ribų, į energiją iš biodegalų ir skystųjų bioproduktų a, b ir c punktuose nurodytais tikslais atsižvelgiama tik tuo atveju, jei jie atitinka šio straipsnio 2–6 dalyse nustatytus tvarumo kriterijus:

- a) atitikties šios direktyvos reikalavimams, susijusiems su nacionaliniais planiniais rodikliais, vertinimas;
- b) atitikties atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo įpareigojimams vertinimas;
- c) galimybė gauti finansinę paramą už biodegalų ir skystųjų bioproduktų naudojimą.

Tačiau tam, kad a, b ir c punktuose nurodytais tikslais būtų atsižvelgta į biodegalus ir skystuosius bioproduktus, pagamintus iš atliekų ir liekanų, išskyrus žemės ūkio, akvakultūros, žuvininkystės ir miškininkystės liekanas, jie turi atitikti tik 2 dalyje nustatytus tvarumo kriterijus.

2. Išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas dėl biodegalų ir skystųjų bioproduktų naudojimo, į kurį atsižvelgiama 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, turi sudaryti mažiausiai 35 %.

Nuo 2017 m. sausio 1 d. išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas dėl biodegalų ir skystųjų bioproduktų naudojimo, į kurį atsižvelgiama 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, turi sudaryti mažiausiai 50 %. Nuo 2018 m. sausio 1 d. tas išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas turi sudaryti mažiausiai 60 % dėl biodegalų ir skystųjų bioproduktų, pagamintų įrenginiuose, kuriuose gamyba pradėta 2017 m. sausio 1 d. ar vėliau, naudojimo.

⁽¹⁾ OL L 176, 2003 7 15, p. 27.

Išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas dėl biodegalų ir skystųjų bioproduktų naudojimo apskaičiuojamas pagal 19 straipsnio 1 dalį.

Kai biodegalai ir skystieji bioproduktai pagaminti įrenginiuose, kurie buvo eksploatuojami 2008 m. sausio 23 d., pirma pastraipa taikoma nuo 2013 m. balandžio 1 d.

3. Biodegalai ir skystieji bioproduktai, į kuriuos atsižvelgiama 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, neturi būti pagaminti iš žaliavų, gautų iš labai didelės biologinės įvairovės žemės, t. y. žemės, kuriai 2008 m. sausio mėn. ar vėliau taikomas vienas iš toliau nurodytų apibūdinimų (nepaisant to, ar tas apibūdinimas žemei vis dar taikomas):

- a) neliestas miškas ir kitos miškingos vietovės, t. y. miškas ir kitos miškingos vietovės, kuriose auga vietinės rūšys ir nėra aiškiai matomų žmogaus veiklos požymių, o ekologiniai procesai nėra pastebimai sutrikdyti;
- b) vietovės, nustatytos:
  - i) pagal įstatymus arba atitinkamos kompetentingos institucijos gamtos apsaugos tikslais; arba
  - ii) kaip apsaugos vietovės, kuriose susitelkusios retos, galinčios išnykti arba nykstančios ekosistemos ar rūšys, pripažintos pagal tarptautinius susitarimus arba įtrauktos į tarpvyriausybinių organizacijų ar Tarptautinės gamtos išsaugojimo sąjungos sudarytus sąrašus, jeigu jos pripažįstamos pagal 18 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą;

nebent pateikiama įrodymų, kad tų žaliavų gamyba tiems gamtos apsaugos tikslams nepakenkė;

- c) labai didelės biologinės įvairovės pievos:
  - i) labai didelės biologinės įvairovės natūralios pievos, būtent pievos, kurios liktų pievos be žmogaus įsikišimo ir kuriose išlikusi natūrali rūšių įvairovė ir kurios ekologinės savybės ir procesai nepakitę; arba
  - ii) labai didelės biologinės įvairovės nenatūralios pievos, būtent pievos, kurios nebebūtų pievos be žmogaus įsikišimo ir kurios pasižymi rūšių įvairove bei yra nenunio-kotos, išskyrus atvejus, kai pateikiama įrodymų, kad žaliavos nuėmimas yra būtinas siekiant išsaugoti jai taikomą pievos apibūdinimą.

Komisija nustato kriterijus ir arealus, kad nustatytų, kurioms pievoms taikomas pirmos pastraipos c punktas. Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas jų papildant, tvirtinamos pagal 25 straipsnio 4 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

4. Biodegalai ir skystieji bioproduktai, į kuriuos atsižvelgiama 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, neturi būti pagaminti iš žaliavų, gautų iš žemės, kurioje yra didelių anglies atsargų, būtent žemės, kuriai 2008 m. sausio mėn. taikytas ir toliau nebetaikomas vienas iš toliau nurodytų apibūdinimų:

- a) šlapžemės, būtent žemė, nuolat arba didelę metų dalį padengta arba permirkusi vandeniu;
- b) ištisai mišku apaugusios vietovės, būtent žemė, kurioje daugiau nei vieno hektaro plote medžių aukštis didesnis negu penki metrai, o medžių lajos danga užima daugiau kaip 30 %, arba medžiai gali pasiekti tas ribas *in situ*;
- c) žemė, kurioje daugiau nei vieno hektaro plote medžių aukštis didesnis negu penki metrai, o medžių lajos danga užima nuo 10 % iki 30 %, arba medžiai gali pasiekti tas ribas *in situ*, nebent pateikti įrodymai, kad ploto anglies atsargos iki ir po paskirties keitimo yra tokios, kad taikant V priedo C dalyje nustatytą metodiką būtų įgyvendintos šio straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos.

Šios dalies nuostatos netaikomos, jei žaliavų gavimo laikotarpiu žemei taikytas toks pats apibūdinimas kaip ir 2008 m. sausio mėn.

5. Biodegalai ir skystieji bioproduktai, į kuriuos atsižvelgiama 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, neturi būti pagaminti iš žaliavų, gautų iš žemės, kuri 2008 m. sausio mėn. buvo durpynas, nebent pateikiama įrodymų, kad tos žaliavos auginimui ir derliaus nuėmimui nereikalingas anksčiau nenusausintos dirvos sausinimas.

6. Biodegalų ir skystųjų bioproduktų, į kuriuos atsižvelgiama 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, gamybai naudojamos Bendrijoje išaugintos žemės ūkio žaliavos, gaunamos laikantis reikalavimų bei standartų, nurodytų 2009 m. sausio 19 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 73/2009, nustatančio bendrąsias tiesiogines paramos schemų ūkininkams pagal bendrą žemės ūkio politiką taisykles ir nustatančio tam tikras paramos schemas ūkininkams⁽¹⁾, II priedo A dalies skirsnio „Aplinka“ bei 9 punkto nuostatose, ir pagal to reglamento 6 straipsnio 1 dalį apibrėžtų būtiniausių geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės reikalavimų.

7. Kas dvejus metus Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą apie tai, kokių nacionalinių priemonių, vykdydamas 2–5 dalyse nustatytus tvarumo kriterijus ir siekdamas apsaugoti dirvožemį, vandenį bei orą, ėmėsi trečiosios šalys bei valstybės narės, kurios yra svarbus biodegalų šaltinis arba kuriose auginama daug Bendrijoje suvartojamiems biodegalams pagaminti reikalingų žaliavų. Pirmoji ataskaita pateikiama 2012 m.

⁽¹⁾ OL L 30, 2009 1 31, p. 16.

Komisija kas dvejus metus pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl didesnės biodegalų paklausos poveikio socialiniam tvarumui Bendrijoje bei trečiosiose šalyse, dėl Bendrijos biodegalų politikos poveikio galimybei, visų pirma besivystančių šalių gyventojams, įsigyti maisto produktų prieinamomis kainomis, ir dėl platesnių vystymosi klausimų. Ataskaitose aptariamas žemės naudojimo teisių laikymasis. Ataskaitose dėl trečiųjų šalių bei valstybių narių, kuriose auginama daug Bendrijoje suvartojamiems biodegalams pagaminti reikalingų žaliavų, nurodoma, ar šalis yra ratifikavusi ir įgyvendinusi kiekvieną iš toliau išvardytų Tarptautinės darbo organizacijos konvencijų:

- Konvenciją dėl priverstinio ar privalomojo darbo (Nr. 29),
- Konvenciją dėl asociacijų laisvės ir teisės jungtis į organizacijas gynimo (Nr. 87),
- Konvenciją dėl teisės jungtis į organizacijas ir vesti kolektyvines derybas principų taikymo (Nr. 98),
- Konvenciją dėl vienodo atlyginimo vyrams ir moterims už lygiavertį darbą (Nr. 100);
- Konvenciją dėl priverstinio darbo panaikinimo (Nr. 105),
- Konvenciją dėl diskriminacijos darbo ir profesinės veiklos srityje (Nr. 111),
- Konvenciją dėl minimalaus įdarbinimo amžiaus (Nr. 138),
- Konvenciją dėl nepriimtino vaikų darbo uždraudimo ir neatidėliotinių veiksmų tokiam darbui panaikinti (Nr. 182).

Tose ataskaitose dėl trečiųjų šalių bei valstybių narių, kuriose auginama daug Bendrijoje suvartojamiems biodegalams pagaminti reikalingų žaliavų, nurodoma, ar šalis yra ratifikavusi ir įgyvendinusi:

- Kartachenos protokolą dėl biologinės saugos,
- Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvenciją.

Pirmoji ataskaita pateikiama 2012 m. Prireikus Komisija siūlo ištaisomuosius veiksmus, ypač jei yra įrodymų, kad biodegalų gamyba turi didelį poveikį maisto produktų kainoms.

8. Remdamosi kitais tvarumo sumetimais, valstybės narės 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytais tikslais neatsisako atsižvelgti į biodegalus ir skystuosius bioproduktus, gautus laikantis šio straipsnio.

9. Komisija ne vėliau kaip 2009 m. gruodžio 31 d. pateikia ataskaitą apie biomasės, išskyrus biodegalus ir skystuosius bioproduktus, panaudojimo energijos tikslais tvarumo schemos reikalavimus. Kartu su ta ataskaita, jei to reikia, pateikiami pasiūlymai Europos Parlamentui ir Tarybai dėl biomasės naudojimo energijos tikslais tvarumo schemos. Ta ataskaita ir joje esantys pasiūlymai yra grindžiami geriausiais turimais moksliniais įrodymais, atsižvelgiant į naujus inovacinių procesų pokyčius. Jeigu tuo tikslu atlikus analizę paaiškėja, kad būtų tikslinga padaryti V priede pateiktos apskaičiavimo metodikos ar tvarumo kriterijų anglies atsargų srityje, taikomų biodegalams ir skystiesiems bioproduktams, pakeitimus, susijusius su miškų biomase, Komisija prireikus tuo pačiu metu pateikia pasiūlymus Europos Parlamentui ir Tarybai šioje srityje.

18 straipsnis

Atitikties biodegalų ir skystųjų bioproduktų tvarumo kriterijams patikrinimas

1. Jeigu į biodegalus ir skystuosius bioproduktus reikia atsižvelgti 17 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, valstybės narės reikalauja, kad ūkio subjektai įrodytų, jog yra įvykdyti 17 straipsnio 2–5 dalyse nustatyti tvarumo kriterijai. Tuo tikslu jos reikalauja, kad ūkio subjektai naudotų masės balanso sistemą, kuri:

- a) leidžia maišyti skirtingomis tvarumo charakteristikomis pasižyminčių žaliavų ar biodegalų siuntas;
- b) reikalauja, kad informacija apie a punkte nurodytų siuntų tvarumo charakteristikas ir dydžius ir toliau būtų priskiriama mišiniui; ir
- c) numato, kad visų iš mišinio pašalintų siuntų suma turi tas pačias tvarumo charakteristikas esant tam pačiam jų kiekiui, kaip visų į mišinį įmaišytų siuntų suma.

2. 2010 ir 2012 m. Komisija pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai dėl 1 dalyje aprašyto masės balanso patikros metodo taikymo ir dėl galimybės leisti taikyti kitus patikros metodus kai kurių arba visų rūšių žaliavoms, biodegalams ar skystiesiems bioproduktams. Atlikdama vertinimą Komisija atsižvelgia į tuos patikros metodus, pagal kuriuos nereikia, kad informacija apie tvarumo charakteristikas ir toliau būtų fiziškai priskiriama konkrečioms siuntoms ar mišiniams. Atliekant vertinimą atsižvelgiama į poreikį išlaikyti patikros sistemos vientisumą ir veiksmingumą, kartu vengiant nustatyti nepagrįstą našą pramonei. Kartu su ataskaita prireikus pateikiami pasiūlymai Europos Parlamentui ir Tarybai dėl kitų patikros metodų taikymo.

3. Valstybės narės imasi priemonių užtikrinti, kad ūkio subjektai pateiktų patikimą informaciją ir valstybės narės prašymu pateiktų duomenis, kurie buvo panaudoti rengiant informaciją. Valstybės narės reikalauja, kad ūkio subjektai parengtų tinkamą nepriklausomo pateikiamos informacijos audito standartą ir pateiktų įrodymų, kad tai buvo padaryta. Atliekant auditą patikrinama, ar ūkinio subjektų naudojamos sistemos yra tikslios, patikimos ir apsaugotos nuo sukčiavimo. Audito metu įvertinamas mėginių ėmimo dažnumas ir metodika, taip pat įvertinamas duomenų patikimumas.

Pirmoje pastraipoje nurodyta informacija apima visų pirma informaciją apie 17 straipsnio 2–5 dalyse nustatytą tvarumo kriterijų laikymąsi, tinkamą bei svarbią informaciją apie priemones, kurių imtasi siekiant apsaugoti dirvožemį, vandenį bei orą, atkurti nualintą žemę, užkirsti kelią tam, kad vietovėse, kuriose vandens yra mažai, vanduo būtų vartojamas netaupiai, ir tinkamą bei svarbią informaciją apie priemones, kurių imtasi siekiant atsižvelgti į 17 straipsnio 7 dalies antroje pastraipoje nurodytus aspektus.

Komisija pagal 25 straipsnio 3 dalyje nurodytą patariamąją procedūrą nustato pirmose dviejose pastraipose nurodytos tinkamos bei svarbios informacijos sąrašą. Ji visų pirma užtikrina, kad tokios informacijos pateikimas nebūtų pernelyg didelė administracinė našta apskritai ūkio subjektams ar ypač smulkiems ūkininkams, gamintojų organizacijoms ir kooperatyvams.

Šioje dalyje nustatyti įpareigojimai taikomi neatsižvelgiant į tai, ar biodegalai ar skystieji bioproductai gaminami Bendrijoje ar importuojami.

Valstybės narės pateikia šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos suvestinę Komisijai. Komisija tos informacijos santrauką paskelbia 24 straipsnyje nurodytoje skaidrumo platformoje, išsaugodama komercinės neskelbtinos informacijos konfidencialumą.

4. Bendrija siekia sudaryti dvišalius ar daugiašalius susitarimus su trečiosiomis šalimis, kuriuose būtų nuostatų dėl tvarumo kriterijų, atitinkančių šios direktyvos nuostatas. Kai Bendrija sudaro susitarimus, kuriose yra nuostatų dėl aspektų, kuriems taikomi 17 straipsnio 2–5 dalyse nustatyti tvarumo kriterijai, Komisija gali nuspręsti, kad tais susitarimais įrodoma, jog iš tose šalyse išaugintų žaliavų pagaminti biodegalai ir skystieji bioproductai atitinka atitinkamus tvarumo kriterijus. Sudarant tuos susitarimus tinkamas dėmesys skiriamas priemonėms, kurių imtasi teritorijoms, kurios teikia pagrindines ekosistemos paslaugas (pvz., vandenskyros apsauga ir erozijos kontrolė) kritinėse situacijose, taip pat dirvožemiui, vandeniui ir orui apsaugoti, netiesioginiams žemės paskirties pokyčiams ir nualintai žemei atkurti, užkirsti kelią tam, kad vietovėse, kuriose vandens yra mažai, vanduo būtų vartojamas netaupiai ir 17 straipsnio 7 dalies antroje pastraipoje nurodytiems aspektams.

Komisija gali nuspręsti, kad 17 straipsnio 2 dalies tikslais savanoriškų nacionalinių ar tarptautinių biomasės produktų gamybos standartus nustatančių schemų duomenys yra tikslūs arba kad jais remiantis biodegalų siuntos atitinka 17 straipsnio 3–5 dalyse nustatytus tvarumo kriterijus. Komisija gali nuspręsti, kad tų schemų duomenys yra tikslūs siekiant pateikti informaciją apie priemones, kurių imtasi teritorijoms, kurios teikia pagrindines ekosistemos paslaugas (pvz., vandenskyros apsauga ir erozijos kontrolė) kritinėse situacijose, taip pat dirvožemiui, vandeniui ir orui apsaugoti, nualintai žemei atkurti, užkirsti kelią tam, kad vietovėse, kuriose vandens yra mažai, vanduo būtų vartojamas netaupiai ir apie 17 straipsnio 7 dalies antroje pastraipoje nurodytus aspektus. 17 straipsnio 3 dalies b punkto ii papunkčio tikslais Komisija taip pat gali pripažinti retų, galinčių išnykti arba nykstančių ekosistemų ar rūšių apsaugos vietas, pripažintas pagal tarptautinius susitarimus arba įtrauktas į tarpvyriausybinių organizacijų ar Tarptautinės gamtos išsaugojimo sąjungos sudarytus sąrašus.

Komisija gali nuspręsti, kad 17 straipsnio 2 dalies tikslais savanoriškų nacionalinių ar tarptautinių schemų, kuriomis matuojamas sumažintas išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, duomenys yra tikslūs.

Komisija gali nuspręsti, kad žemė, kuriai taikoma nacionalinė ar regioninė atkūrimo programa, skirta labai nualintai ar labai užterštai žemei pagerinti, atitinka V priedo C dalies 9 punkte nurodytus kriterijus.

5. Komisija priima sprendimus pagal 4 dalį tik tuo atveju, jei atitinkamas susitarimas ar schema atitinka tinkamus patikimumo, skaidrumo ir nepriklausomo audito standartus. Schemų, kuriomis matuojamas sumažintas išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, atveju, tokios schemos taip pat turi atitikti V priede pateiktus metodikos reikalavimus. 17 straipsnio 3 dalies b punkto ii papunktyje nurodytų labai didelės biologinės įvairovės vertės vietovių sąrašai turi atitikti tinkamus objektyvumo standartus ir būti suderinami su tarptautiniu mastu pripažintais standartais; turi būti numatytos tinkamos skundų pateikimo procedūros.

6. Sprendimai pagal 4 dalį priimami laikantis 25 straipsnio 3 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros. Tokie sprendimai galioja ne ilgiau kaip penkerius metus.

7. Jei ūkio subjektas pateikia įrodymų ar duomenų, gautų pagal susitarimą ar schemą, dėl kurios pagal 4 dalį buvo priimtas sprendimas, tiek, kiek tas sprendimas taikomas, valstybė narė nereikalauja, kad tiekėjas pateiktų papildomų įrodymų, jog 17 straipsnio 2–5 dalyse nustatyti tvarumo kriterijai yra įvykdyti, arba pateiktų informaciją apie priemones, nurodytas šio straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje.

8. Valstybės narės prašymu arba savo iniciatyva Komisija išnagrinėja 7b straipsnio taikymą biodegalų ar skystojo bioproducto šaltiniui ir pagal 25 straipsnio 3 dalyje nurodytą patariamąją procedūrą per šešis mėnesius nuo prašymo gavimo nusprendžia, ar

atitinkama valstybė narė 17 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytais tikslais gali atsižvelgti į biodegalus ar skystąjį bioproduktą iš to šaltinio.

9. Ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 31 d. Komisija pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai:

- dėl sistemos, kuri yra nustatyta siekiant teikti informaciją apie tvarumo kriterijus, veiksmingumo; ir
- ar yra pagrįsta bei tikslinga, atsižvelgiant į naujausius mokslinius įrodymus bei Bendrijos tarptautinius įsipareigojimus, nustatyti privalomus reikalavimus oro, dirvožemio ar vandens apsaugai.

Prireikus Komisija siūlo ištaisomuosius veiksmus.

19 straipsnis

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų įtakos šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui apskaičiavimas

1. 17 straipsnio 2 dalies tikslais, sumažintas išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis naudojant biodegalus ir skystuosius bioproduktus apskaičiuojamas taip:

- kai gamybos būdai taikoma numatytoji sumažinto išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio vertė yra nustatyta V priedo A arba B dalyje, o šių biodegalų ar skystųjų bioproduktų e_i vertė, apskaičiuota pagal V priedo C dalies 7 punktą, yra lygi nuliui arba mažesnė už nulį, naudojant tą numatytąją vertę;
- naudojant faktinę vertę, apskaičiuotą pagal V priedo C dalyje nustatytą metodiką; arba
- naudojant vertę, apskaičiuotą kaip V priedo C dalies 1 punkte nurodytos formulės veiksnį, kai V priedo D arba E dalyje nurodytos numatytosios išskaidytos vertės gali būti naudojamos kai kuriems veiksniams, ir faktinių verčių, apskaičiuotų pagal V priedo C dalyje nustatytą metodiką visiems kitiems veiksniams, suma.

2. Ne vėliau kaip 2010 m. kovo 31 d. valstybės narės Komisijai pateikia ataskaitą, į kurią įtraukiamas sąrašas tų vietovių jų teritorijoje, kurios pagal 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1059/2003 dėl bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus (NUTS) nustatymo⁽¹⁾ klasifikuojamos kaip Teritorinių statistinių vienetų nomenklatūros (toliau – NUTS) 2 lygio teritoriniai vienetai arba kaip labiau išskaidyto NUTS lygio vienetai, kai tikėtina, kad tipinis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis auginant žemės ūkio žaliavas gali būti mažesnis už išmetamą kiekį, apie kurį pranešta pagal šios direktyvos V priedo D dalies antraštinę dalį „Numatytosios išskaidytos auginimo vertės“, arba jam lygus; kartu pateikiamas metodo ir duomenų, panaudotų sudarant tą sąrašą, aprašymas. Taikant tą metodą atsižvelgiama į dirvožemio charakteristikas, klimatą ir tikėtiną žaliavų derlių.

⁽¹⁾ OL L 154, 2003 6 21, p. 1.

3. V dalies A dalyje nurodytos numatytosios vertės biodegalams ir V priedo D dalyje nurodytos numatytosios išskaidytos auginimo vertės biodegalams ir skystiesiems bioproduktams gali būti naudojamos tik tada, jei jų žaliavos:

- auginamos ne Bendrijoje;
- auginamos Bendrijos vietovėse, įtrauktose į 2 dalyje nurodytus sąrašus; arba
- gaunamos iš atliekų ar liekanų, išskyrus žemės ūkio, akvakultūros ir žuvininkystės kilmės liekanas.

Biodegalams ir skystiesiems bioproduktams, kuriems netaikomi a, b ar c punktai, naudojamos faktinės auginimo vertės.

4. Ne vėliau kaip 2010 m. kovo 31 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pranešimą apie galimybes parengti trečiųjų šalių vietovių, kuriose tikėtina, kad tipinis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis auginant žemės ūkio žaliavas gali būti mažesnis už išmetamą kiekį, apie kurį pranešta pagal V priedo D dalies antraštinę dalį „Auginimas“, arba jam lygus, sąrašą; jeigu įmanoma, kartu pateikiami tokie sąrašai ir jų sudarymui naudotų metodų bei duomenų aprašymas. Prireikus su pranešimu pateikiami atitinkami pasiūlymai.

5. Ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 31 d., o vėliau – kas dvejus metus Komisija pateikia ataskaitą dėl V priedo B ir E dalyse pateiktų apskaičiuotų tipinių ir numatytųjų verčių, atkreipdama ypatingą dėmesį į transporto ir perdirbimo pramonės išmetamų teršalų kiekį ir prireikus gali nuspręsti ištaisyti vertes. Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, tvirtinamos pagal 25 straipsnio 4 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

6. Ne vėliau kaip 2010 m. gruodžio 31 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje įvertinamas netiesioginio žemės paskirties pakeitimo poveikis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui ir aptariami būdai kuo labiau sumažinti tą poveikį. Prireikus prie šios ataskaitos pridedamas pasiūlymas, pagrįstas geriausiaisiais turimais moksliniais įrodymais, kuriame pateikiama konkreti kiekio, išmetamo dėl anglies atsargų kitimo, susijusio su netiesioginiu žemės paskirties keitimu, apskaičiavimo metodika, pagal kurią užtikrinamas šios direktyvos, ypač 17 straipsnio 2 dalies, laikymasis.

Į tokį pasiūlymą įtraukiamos apsaugos priemonės, būtinos siekiant suteikti užtikrintumą investicijoms, kurios įvykdytos prieš pradėdant taikyti tą metodiką. Kalbant apie įrenginius, kuriuose biodegalai buvo gaminami iki 2013 m. pabaigos, tai, kad taikomos pirmoje pastraipoje nurodytos priemonės, iki 2017 m. gruodžio 31 d. nereiškia, kad jų pagaminti biodegalai bus laikomi neatitinkančiais šios direktyvos tvarumo reikalavimų, jei kitu atveju jie atitiktų minėtus reikalavimus, su sąlyga, kad išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis būtų sumažintas bent 45 %. Tai taikoma 2012 m. pabaigoje biodegalų įrenginių pajėgumams.

Europos Parlamentas ir Taryba siekia ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 31 d. priimti sprendimą dėl bet kokių Komisijos pateiktų tokio pobūdžio pasiūlymų.

7. V priedą galima patikslinti atsižvelgiant į technikos ir mokslo pažangą, be kita ko, papildant jį kitų biodegalų gamybos būdų, kai naudojamos tos pačios ar kitos žaliavos, vertėmis ir pakeičiant C dalyje nustatytą metodiką. Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, *inter alia*, ją papildant, tvirtinamos pagal 25 straipsnio 4 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

V priede nustatytų numatytųjų verčių ir metodikos atveju ypač daug dėmesio skiriama:

- atliekų ir liekanų apskaitos metodui,
- šalutinių produktų apskaitos metodui,
- kogeneracijos apskaitos metodui ir
- žemės ūkio produktų derliaus liekanoms taikomam apibūdinimui šalutiniai produktai.

Biodyzelinui iš augalinių arba gyvūninių aliejų atliekų taikomos numatytosios vertės turi būti peržiūrėtos kuo greičiau.

Tikslinant ar papildant V priede pateiktą numatytųjų verčių sąrašą laikomasi tokių taisyklių:

- a) jeigu veiksnio indėlis į bendrą išmetamą kiekį yra mažas, jeigu pokytis nedidelis ar jeigu faktinių verčių nustatymo kaina yra didelė arba jas nustatyti labai sunku, numatytosios vertės turi būti įprastų gamybos procesų tipinės vertės;
- b) visais kitais atvejais numatytosios vertės turi būti nuosaikios, palyginti su įprastais gamybos procesais.

8. Parengiamos išsamios sąvokų apibrėžtys, įskaitant technines specifikacijas, kurias reikia nustatyti V priedo C dalies 9 punkte nustatytų kategorijų atžvilgiu. Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas ją papildant, tvirtinamos pagal 25 straipsnio 4 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

20 straipsnis

Igyvendinimo priemonės

Nustatant 17 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje, 18 straipsnio 3 dalies trečioje pastraipoje, 18 straipsnio 6 dalyje, 18 straipsnio 8 dalyje, 19 straipsnio 5 dalyje, 19 straipsnio 7 dalies pirmoje pastraipoje ir 19 straipsnio 8 dalyje nurodytas įgyvendinimo priemonės, visokeriopa atsižvelgiama į Direktyvos 98/70/EB 7a straipsnio tikslus.

21 straipsnis

Su atsinaujinančių išteklių energija transporto sektoriuje susijusios specialiosios nuostatos

1. Valstybės narės užtikrina, kad visuomenei būtų pateikiama informacija apie visų skirtingų transporto sektoriuje naudojamų atsinaujinančių energijos išteklių prieinamumą ir naudą aplinkai. Valstybės narės reikalauja, kad pardavimo vietose būtų nurodytos

biodegalų, įmaišytų į mineralinius naftos produktus, procentinės dalys, kai jos viršija 10 % tūrio vertę.

2. Siekiant įrodyti, kad laikomasi ūkio subjektams nustatytų nacionalinių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo įpareigojimų ir 3 straipsnio 4 dalyje nurodyto atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo visų rūšių transporte planinio rodiklio, iš atliekų, liekanų, nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės pagamintų biodegalų dalis turi būti du kartus didesnė nei kitų biodegalų dalis.

22 straipsnis

Valstybių narių ataskaitų teikimas

1. Kiekviena valstybė narė ne vėliau kaip 2011 m. gruodžio 31 d., o vėliau – kas dvejus metus, Komisijai pateikia ataskaitą apie pažangą skatinant ir naudojant atsinaujinančių išteklių energiją. Paskutinė reikalaujama pateikti ataskaita yra šešta ataskaita, kuri turi būti pateikta ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 31 d.

Ataskaitoje visų pirma nurodoma:

- a) sektoriaus (elektros energijos, šildymo ir aušinimo bei transporto) ir bendra atsinaujinančių išteklių energijos dalis per pastaruosius dvejus kalendorinius metus ir priemonės, kurių imtasi ar planuojama imtis nacionaliniu lygmeniu, siekiant skatinti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą, atsižvelgiant į I priedo B dalyje nurodytą indikatyvią trajektoriją, laikantis 5 straipsnio;
- b) paramos schemų ir kitų atsinaujinančių išteklių energijos skatinimo priemonių nustatymas bei veikimas ir priemonių, naudojamų valstybės narės nacionaliniame atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų plane nustatytoms priemonėms, įgyvendinimo pažanga bei informacija apie tai, kaip remiama elektros energija paskirstoma galutiniams vartotojams pagal Direktyvos 2003/54/EB 3 straipsnio 6 dalį;
- c) kaip, jei taikytina, valstybė narė parengė savo paramos schemas, kad atsižvelgtų į atsinaujinančių išteklių energijos panaudojimo būdus, kurie teikia papildomos naudos palyginti su kitais panašiais panaudojimo būdais, tačiau kurie taip pat gali būti siejami su didesnėmis sąnaudomis, įskaitant biodegalus, pagamintus iš atliekų, liekanų, nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės;
- d) kilmės garantijų sistemos elektros energijai, šildymui ir aušinimui iš atsinaujinančių energijos išteklių veikimas ir sistemos patikimumui ir apsaugai nuo sukčiavimo užtikrinti;
- e) pažanga, padaryta vertinant ir tobulinant administracines procedūras, siekiant pašalinti reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias kliūtis, trukdančias atsinaujinančių išteklių energijos plėtrai;

- f) priemonės, kurių imtasi siekiant užtikrinti elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, perdavimą bei skirstymą ir tobulinti sistemą ar taisykles, reglamentuojančias 16 straipsnio 3 dalyje nurodytų išlaidų padengimą ir pasidalijimą;
- g) biomasės išteklių prieinamumo ir naudojimo energijos tikslais pokyčiai;
- h) prekių kainos ir žemės naudojimo pokyčiai valstybėje narėje, susiję su padidėjusiu biomasės ir kitų rūšių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimu;
- i) iš atliekų, liekanų, nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės pagamintų biodegalų plėtojimas ir tokio kuro dalis;
- j) numatomas biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos poveikis biologinei įvairovei, vandens ištekliams, vandens ir dirvožemio kokybei valstybėje narėje;
- k) numatomas grynasis sumažintas išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis naudojant atsinaujinančių išteklių energiją;
- l) iki 2020 m. numatomas pagaminti atsinaujinančių išteklių energijos perviršis palyginti su indikatyvia trajektorija, kuri būtų galima perduoti kitoms valstybėms narėms, taip pat numatomi galimi bendri projektai;
- m) iki 2020 m. numatoma atsinaujinančių išteklių energijos paklausa, kuri turės būti patenkinta ne vidaus gamybos pajėgumais; ir
- n) informacija apie tai, kaip apskaičiuojama biologiškai skaidžių atliekų dalis naudojant atliekas energijos gamybai ir kokių priemonių imtasi siekiant, kad tokie apskaičiavimai būtų tikslesni ir tikrinami.

2. Apskaičiuodama grynąjį sumažintą išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, valstybė narė, teikdama 1 dalyje nurodytas ataskaitas, gali naudoti tipines V priedo A ir B dalyse nurodytas vertes.

3. Savo pirmojoje ataskaitoje valstybė narė nurodo, ar ji ketina:

- a) nustatyti vieną bendrą administracinę įstaigą, atsakingą už leidimų, sertifikavimo ir licencijavimo paraiškų atsinaujinančių išteklių energiją naudojančioms įrenginiams tvarkymą ir pagalbos teikimą pareiškėjams;
- b) nustatyti automatinį atsinaujinančių išteklių energiją naudojančių įrenginių planavimo ir paraiškų leidimams gauti tvirtinimą, jei per nustatytus terminus leidimus išduodanti institucija nepateikia atsakymo; arba

- c) nurodyti geografines vietas, kuriose galima naudoti atsinaujinančių išteklių energiją pagal žemės paskirties planus ir diegti centralizuotą šilumos ir vėsumos tiekimą.

4. Kiekvienoje ataskaitoje valstybė narė gali koreguoti ankstesnių ataskaitų duomenis.

23 straipsnis

Komisijos vykdoma stebėseną ir ataskaitų teikimas

1. Komisija stebi Bendrijoje suvartojamų biodegalų ir skystųjų bioproduktų kilmę ir jų gamybos poveikį, įskaitant netiesioginio žemės paskirties keitimo poveikį, žemės naudojimui Bendrijoje ir pagrindinėse trečiojoje tiekimo šalyse. Tokia stebėseną grindžiama valstybių narių ataskaitomis, teikiamomis pagal 22 straipsnio 1 dalį, ir atitinkamų trečiųjų šalių bei tarpvyriausybinių organizacijų ataskaitomis, moksliniais tyrimais ir visa kita svarbia informacija. Komisija taip pat stebi prekių kainos pokyčius, susijusius su biomasės naudojimu energijai, ir visą teigiamą ir neigiamą poveikį maisto saugumui. Komisija kontroliuoja visus įrenginius, kuriems taikoma 19 straipsnio 6 dalis.

2. Komisija veda dialogą ir keičiasi informacija su trečiosiomis šalimis, biodegalų gamintojais bei vartotojų organizacijomis ir pilietine visuomene dėl bendro šioje direktyvoje numatytų priemonių, susijusių su biodegalais ir skystaisiais bioproduktais, įgyvendinimo. Tai darydama, ji ypatingą dėmesį skiria poveikiui, kurį biodegalų gamyba gali daryti maisto produktų kainoms.

3. Remdamasi valstybių narių pagal 22 straipsnio 1 dalį pateiktomis ataskaitomis bei šio straipsnio 1 dalyje nurodyta stebėseną ir analize, Komisija kas dvejus metus atsiskaito Europos Parlamentui ir Tarybai. Pirmoji ataskaita pateikiama 2012 m.

4. Teikdama ataskaitas apie išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, sumažintą naudojant biodegalus, Komisija naudoja valstybių narių pateiktas vertes ir vertina, ar apskaičiavimas pasikeistų, jei, taikant pakaitinį metodą, būtų atsižvelgta į šalutinius produktus, ir jei pasikeistų, tai kaip.

5. Savo ataskaitose Komisija visų pirma analizuoja:

- a) įvairių biodegalų santykinę naudą aplinkai ir sąnaudas, Bendrijos importo politikos poveikį šiems veiksniams, energetinio saugumo aspektus ir būdus suderinti vidaus produkciją ir importą;
- b) padidėjusios biodegalų paklausos poveikį tvarumui Bendrijoje ir trečiojoje šalyse, atsižvelgiant į poveikį ekonomikai bei aplinkai, įskaitant poveikį biologinei įvairovei;

- c) galimybę moksliai bei objektyviai nustatyti didelės biologinės vertės geografinius plotus, kurie nėra numatyti 17 straipsnio 3 dalyje;
- d) padidėjusios biomasės paklausos poveikį biomasę naudojančioms sektoriams;
- e) galimybę naudoti iš atliekų, liekanų, nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės pagamintus biodegalus;
- f) netiesioginius žemės paskirties pokyčius, atsižvelgiant į visų gamybos būdus.

Prireikus Komisija siūlo koreguojamuosius veiksmus.

6. Remiantis valstybių narių ataskaitomis, teikiamomis pagal 22 straipsnio 3 dalį, Komisija tiria, ar veiksmingos valstybių narių taikomos priemonės siekiant įkurti vieną bendrą administracinę įstaigą, atsakingą už leidimų, sertifikavimo ir licencijavimo paraiškų tvarkymą ir pagalbos teikimą pareiškėjams.

7. Komisija, siekdama geresnio finansavimo ir koordinavimo įgyvendinant 3 straipsnio 1 dalyje nurodytą 20 % tikslą, ne vėliau kaip 2010 m. gruodžio 31 d. parengia atsinaujinančių išteklių energijos analizę ir veiksmų planą, kuriais visų pirma siekiama:

- a) geriau panaudoti struktūrinius fondus ir pagrindų programas;
- b) geriau ir daugiau panaudoti Europos investicijų banko ir kitų viešųjų finansų institucijų skiriamas lėšas;
- c) sudaryti geresnes sąlygas pasinaudoti rizikos kapitalu, ypač išnagrinėjant galimybes sukurti investicijų į atsinaujinančių išteklių energiją Bendrijoje rizikos pasidalijimo mechanizmą, panašų į Pasaulinio energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančių energijos išteklių fondo iniciatyvą, skirtą trečiojiems šalims;
- d) geriau koordinuoti Bendrijos ir nacionalinį finansavimą ir kitų formų paramą; ir
- e) geriau koordinuoti su atsinaujinančių išteklių energija susijusias iniciatyvas, kurių sėkmingas įgyvendinimas priklauso nuo veikėjų keliose valstybėse narėse vykdomos veiklos.

8. Ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 31 d. Komisija pateikia ataskaitą, kurioje visų pirma nagrinėjami šie aspektai:

- a) peržiūrima minimali sumažinta išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio dalis, taikoma nuo 17 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje nurodytų datų, remiantis poveikio vertinimu, kuriame visų pirma atsižvelgiama į technologijų

raidą, esamas technologijas ir pirmos bei antros kartos biodegalus, kuriuos gaminant išmetama labai mažai šiltnamio efektą sukeliančių dujų;

- b) 3 straipsnio 4 dalyje nurodyto planinio rodiklio atžvilgiu peržiūrima:

i) priemonių, kurios turi būti įgyvendintos norint pasiekti šį planinį rodiklį, ekonominis efektyvumas;

ii) galimybės įgyvendinti šį planinį rodiklį, kartu užtikrinant biodegalų gamybos Bendrijoje ir trečiojoje šalyse tvarumą ir atsižvelgiant į poveikį ekonomikai, aplinkai bei socialinį poveikį, įskaitant netiesioginį poveikį biologiškai įvairovei, taip pat galimybę antros kartos biodegalus naudoti komerciniais tikslais, įvertinimas;

iii) planinio rodiklio įgyvendinimo poveikis galimybei įsigyti maisto produktų prieinamomis kainomis;

iv) galimybė elektrines, hibridines bei vandenilines transporto priemones naudoti komerciniais tikslais ir metodika, pasirinkta siekiant apskaičiuoti atsinaujinančių išteklių energijos dalį, sunaudojamą transporto sektoriuje;

v) konkrečių rinkos sąlygų įvertinimas, visų pirma atsižvelgiant į rinkas, kuriose transporto kurui tenka daugiau kaip pusė galutinio energijos suvartojimo, ir rinkas, kurios visiškai priklauso nuo importuojamų biodegalų;

- c) šios direktyvos, visų pirma bendradarbiavimo mechanizmų, taikymo įvertinimas, siekiant užtikrinti, kad šie mechanizmai ne tik leistų valstybėms narėms toliau taikyti 3 straipsnio 3 dalyje nurodytas nacionalines paramos schemas, bet ir suteiktų joms galimybę pasiekti I priede apibrėžtus nacionalinius planinius rodiklius užtikrinant kuo didesnę sąnaudų efektyvumą, taip pat technologijų raidos įvertinimas ir išvados, kurias reikia padaryti siekiant Bendrijos lygmeniu įgyvendinti tikslą, kad 20 % energijos sudarytų atsinaujinančių išteklių energija.

Remdamasi šia ataskaita, Komisija prireikus pateikia pasiūlymus Europos Parlamentui ir Tarybai, kuriuose nagrinėjami minėtieji aspektai, visų pirma:

— a punkte nurodyto aspekto atžvilgiu – tame punkte nurodytos minimalios sumažintos išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio dalies pakeitimas, ir

— c punkte nurodyto aspekto atžvilgiu – tinkamas šioje direktyvoje numatytų bendradarbiavimo priemonių pritaikymas, siekiant pagerinti jų veiksmingumą, kad būtų įgyvendintas 20 % tikslas. Tokiais pasiūlymais nedaroma įtakos nei 20 % tikslui, nei valstybių narių kontrolei nacionalinių paramos schemų ir bendradarbiavimo priemonių atžvilgiu.

9. Komisija 2018 m. pristatys atsinaujinančių energijos išteklių planą, skirtą laikotarpiui po 2020 m.

Kartu su tuo planu, jei reikia, Europos Parlamentui ir Tarybai pateikiami pasiūlymai laikotarpiui po 2020 m. Plane atsižvelgiama į šios direktyvos įgyvendinimo patirtį ir į technologinę pažangą atsinaujinančių išteklių energijos srityje.

10. 2021 m. Komisija teikia ataskaitą, kurioje persvarstoma, kaip taikoma ši direktyva. Toje ataskaitoje ypač atsižvelgiama į tai, kuo, sudarant galimybes valstybėms narėms pasiekti I priede apibrėžtus nacionalinius planinius rodiklius užtikrinant kuo didesnę sąnaudų efektyvumą, svarbūs šie aspektai:

- a) prognozių ir nacionalinių atsinaujinančių išteklių energijos veiksnių planų rengimo procesas;
- b) bendradarbiavimo mechanizmų veiksmingumas;
- c) technologinė plėtra atsinaujinančių išteklių energijos srityje, įskaitant biodegalų naudojimo komercinėje aviacijoje plėtrą;
- d) nacionalinių paramos schemų veiksmingumas; ir
- e) 8 ir 9 dalyse nurodytų Komisijos ataskaitų išvados.

24 straipsnis

Skaidrumo platforma

1. Komisija sukuria internetinę viešą skaidrumo platformą. Ta platforma turi padidinti skaidrumą ir sudaryti palankesnes sąlygas valstybių narių bendradarbiavimui, visų pirma vykdant 6 straipsnyje nurodytus statistinius perdavimus bei 7 ir 9 straipsniuose nurodytus bendrus projektus, ir jį skatinti. Be to, šia platforma galima naudotis siekiant viešai paskelbti atitinkamą informaciją, kuri, Komisijos ar valstybės narės nuomone, yra ypač svarbi įgyvendinant šią direktyvą ir siekiant joje numatytų tikslų.

2. Komisija, atitinkamais atvejais suvestine forma, išsaugodama komercinės neskelbtinos informacijos konfidencialumą, skaidrumo platformoje viešai skelbia šią informaciją:

- a) valstybių narių nacionalinius atsinaujinančių išteklių energijos veiksnių planus;
- b) 4 straipsnio 3 dalyje nurodytus valstybių narių prognozių dokumentus, prie kurių kuo greičiau pridėjama Komisijos parengta gamybos perviršio ir numatomos importo paklausos santrauka;
- c) atitinkamos valstybės narės prašymu, valstybių narių pasiūlymus bendradarbiauti vykdant statistinius perdavimus ar bendrus projektus;

d) 6 straipsnio 2 dalyje nurodytą informaciją apie statistinius perdavimus tarp valstybių narių;

e) 7 straipsnio 2 ir 3 dalyse bei 9 straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodytą informaciją apie bendrus projektus;

f) valstybių narių nacionalines ataskaitas, nurodytas 22 straipsnyje;

g) Komisijos ataskaitas, nurodytas 23 straipsnio 3 dalyje.

Tačiau informaciją pateikusios valstybės narės prašymu Komisija viešai neskelbia 4 straipsnio 3 dalyje nurodytų valstybių narių prognozių dokumentų ar 22 straipsnio 1 dalies l ir m punktuose nurodytos informacijos, pateiktos valstybių narių nacionalinėse ataskaitose.

25 straipsnis

Komitetai

1. Išskyrus 2 dalyje nurodytus atvejus, Komisijai padeda Atsinaujinančių energijos išteklių komitetas.

2. Su biodegalų ir skystųjų bioproduktų tvarumu susijusiais klausimais Komisijai padeda Biodegalų ir skystųjų bioproduktų tvarumo komitetas.

3. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 3 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

4. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

26 straipsnis

Pakeitimai ir panaikinimas

1. Nuo 2010 m. balandžio 1 d. panaikinami Direktyvos 2001/77/EB 2 straipsnis, 3 straipsnio 2 dalis ir 4–8 straipsniai.

2. Nuo 2010 m. balandžio 1 d. panaikinami Direktyvos 2003/30/EB 2 straipsnis, 3 straipsnio 2 dalis ir 3–5 dalys ir 5 bei 6 straipsniai.

3. Nuo 2012 m. sausio 1 d. Direktyvos 2001/77/EB ir 2003/30/EB panaikinamos.

27 straipsnis

Perkėlimas

1. Nepažeidžiant 4 straipsnio 1, 2 ir 3 dalių, valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini šiai direktyvai įgyvendinti ne vėliau kaip 2010 m. gruodžio 5 d.

Valstybės narės, priimdamos priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Tokios nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės Komisijai pateikia šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės nuostatų tekstus.

28 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

29 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2009 m. balandžio 23 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
H.-G. PÖTTERING

Tarybos vardu
Pirmininkas
P. NEČAS

I PRIEDAS

Bendrieji nacionaliniai planiniai atsinaujinančių išteklių energijos dalies bendrame galutiniame energijos suvartojime rodikliai 2020 m ⁽¹⁾A. *Bendrieji nacionaliniai planiniai rodikliai*

	Atsinaujinančių išteklių energijos dalis bendrame galutiniame energijos suvartojime, 2005 m. (S_{2005})	Atsinaujinančių išteklių energijos dalies bendrame galutiniame energijos suvartojime planinis rodiklis, 2020 m. (S_{2020})
Belgija	2,2 %	13 %
Bulgarija	9,4 %	16 %
Čekija	6,1 %	13 %
Danija	17,0 %	30 %
Vokietija	5,8 %	18 %
Estija	18,0 %	25 %
Airija	3,1 %	16 %
Graikija	6,9 %	18 %
Ispanija	8,7 %	20 %
Prancūzija	10,3 %	23 %
Italija	5,2 %	17 %
Kipras	2,9 %	13 %
Latvija	32,6 %	40 %
Lietuva	15,0 %	23 %
Liuksemburgas	0,9 %	11 %
Vengrija	4,3 %	13 %
Malta	0,0 %	10 %
Nyderlandai	2,4 %	14 %
Austrija	23,3 %	34 %
Lenkija	7,2 %	15 %
Portugalija	20,5 %	31 %
Rumunija	17,8 %	24 %
Slovėnija	16,0 %	25 %
Slovakija	6,7 %	14 %
Suomija	28,5 %	38 %
Švedija	39,8 %	49 %
Jungtinė Karalystė	1,3 %	15 %

B. *Indikatyvi trajektorija*

3 straipsnio 2 dalyje nurodytą indikatyvią trajektoriją sudaro šios nurodytos atsinaujinančių išteklių energijos dalys:

$S_{2005} + 0,20 (S_{2020} - S_{2005})$, kaip dviejų metų (2011–2012 m.) vidurkis;

$S_{2005} + 0,30 (S_{2020} - S_{2005})$, kaip dviejų metų (2013–2014 m.) vidurkis;

⁽¹⁾ Pabrėžiama, kad gairėse dėl valstybės pagalbos aplinkos apsaugos srityje pripažįstama, jog atsinaujinančių išteklių energijos skatinimui nuolat reikalingi nacionaliniai paramos mechanizmai, kad būtų galima pasiekti šiame priede nustatytus nacionalinius tikslus.

$S_{2005} + 0,45 (S_{2020} - S_{2005})$, kaip dviejų metų (2015–2016 m.) vidurkis; ir

$S_{2005} + 0,65 (S_{2020} - S_{2005})$, kaip dviejų metų (2017–2018 m.) vidurkis,

kai

S_{2005} – tos valstybės narės dalis 2005 m., kaip nurodyta A dalies lentelėje,

ir

S_{2020} – tos valstybės narės dalis 2020 m., kaip nurodyta A dalies lentelėje.

—

II PRIEDAS

Normalizavimo taisyklė iš hidroenergijos ir vėjo energijos pagamintai elektros energijai apskaičiuoti

Ši taisyklė taikoma siekiant apskaičiuoti elektros energiją, pagamintą iš hidroenergijos tam tikroje valstybėje narėje:

$$Q_{N(norm)} = C_N \times \left[\sum_{i=N-14}^N \frac{Q_i}{C_i} \right] / 15$$

kai:

- N = ataskaitiniai metai;
- $Q_{N(norm)}$ = apskaičiuoti naudojamas normalizuotas elektros energijos kiekis, pagamintas visose valstybės narės hidroelektrinėse N metais;
- Q_i = elektros energijos kiekis, faktiškai pagamintas visose valstybės narės hidroelektrinėse i metais, matuojamas GWh, neįskaitant elektros energijos kiekio, pagaminto hidroakumuliaciniuose įrenginiuose, naudojančiuose prieš tai pakeltą vandenį;
- C_i = visų valstybės narės, neįskaitant hidroakumuliacijos, hidroelektrinių bendra instaliuotoji galia i metų pabaigoje, matuojama MW.

Ši taisyklė taikoma tam tikroje valstybėje narėje iš vėjo energijos pagamintai elektros energijai apskaičiuoti:

$$Q_{N(norm)} = \frac{C_N + C_{N-1}}{2} \times \frac{\sum_{i=N-n}^N Q_i}{\sum_{j=N-n}^N \left(\frac{C_j + C_{j-1}}{2} \right)}$$

kai:

- N = ataskaitiniai metai;
- $Q_{N(norm)}$ = apskaičiuoti naudojamas normalizuotas elektros energijos kiekis, pagamintas visose valstybės narės vėjo jėgainėse N metais;
- Q_i = elektros energijos kiekis, faktiškai pagamintas visose valstybės narės vėjo jėgainėse i metais, matuojamas GWh;
- C_j = visų valstybės narės vėjo jėgainių bendra instaliuotoji galia j metų pabaigoje, matuojama MW;
- n = 4 arba metų skaičius prieš N metus, už kuriuos turima atitinkamos valstybės narės galios ir gamybos duomenų, priklausomai nuo to, kuris iš jų mažesnis.

III PRIEDAS

Transporto kuro energetinė vertė

Kuras	Energetinė vertė pagal masę (žemutinė kuro degimo šiluma, MJ/kg)	Energetinė vertė pagal tūrį (žemutinė kuro degimo šiluma, MJ/l)
Bioetanolis (iš biomasės pagamintas etanolis)	27	21
Bio-ETBE (etil-tret-butileris, pagamintas iš bioetanolio)	36 (iš kurių 37 % iš atsinaujinančių išteklių)	27 (iš kurių 37 % iš atsinaujinančių išteklių)
Biometanolis (iš biomasės pagamintas metanolis, naudotinas kaip biodegalai)	20	16
Bio-MTBE (metil-tret-butileris, pagamintas iš biometanolio)	35 (iš kurių 22 % iš atsinaujinančių išteklių)	26 (iš kurių 22 % iš atsinaujinančių išteklių)
Bio-DME (iš biomasės pagamintas dimetileris, naudotinas kaip biodegalai)	28	19
Bio-TAEE (tret-amiletileris, pagamintas iš bioetanolio)	38 (iš kurių 29 % iš atsinaujinančių išteklių)	29 (iš kurių 29 % iš atsinaujinančių išteklių)
Biobutanolis (iš biomasės pagamintas butanolis, naudotinas kaip biodegalai)	33	27
Biodyzelinas (metilesteris, pagamintas iš dyzelino kokybės augalinių arba gyvūninių aliejų, naudotinas kaip biodegalai)	37	33
Fišerio-Tropšo biodyzelinas (iš biomasės pagamintas sintetinis angliavandenilis arba sintetinių angliavandenilių mišinys)	44	34
Hidrinimu valytas augalinis aliejus (augalinis aliejus, termocheminu būdu apdorotas vandeniliu)	44	34
Grynas augalinis aliejus (aliejus, pagamintas iš aliejingų augalų taikant spaudimo, ekstrahavimo ar kitas palyginamas procedūras, žalias arba valytas, bet chemiškai nemodifikuotas, kai jis suderinamas su nagrinėjamais variklių tipais ir su atitinkamais išmetimo reikalavimais)	37	34
Biodujos (iš biomasės ir (arba) iš biologiškai skaidžios atliekų dalies pagamintas dujinis kuras, kuris gali būti išvalytas iki gamtinių dujų kokybės, naudotinas kaip biodegalai arba generatorinės dujos)	50	—
Benzinas	43	32
Dyzelinas	43	36

IV PRIEDAS

Montuotojų sertifikavimas

14 straipsnio 3 dalyje nurodytos sertifikavimo schemos arba lygiavertės kvalifikavimo schemos grindžiamos šiais kriterijais:

1. Sertifikavimo arba kvalifikavimo procesas turi būti skaidrus, jį turi aiškiai apibrėžti valstybė narė arba jos paskirta administracinė įstaiga.
2. Biomasės, šilumos siurblių, seklių geoterminių ir saulės fotoelektros bei saulės terminių įrenginių montuotojai sertifikuojami pagal akredituotą mokymo programą arba mokymų rengėjo.
3. Mokymo programą ar rengėją akredituoja valstybės narės arba jų paskirtos administracinės įstaigos. Akredituojanti įstaiga užtikrina, kad mokymo rengėjo siūloma mokymo programa būtų tęstinė ir regioninio arba nacionalinio masto. Mokymų rengėjas turi turėti pakankamai techninių priemonių praktiniams mokymams rengti, įskaitant laboratorinę įrangą ar atitinkamas priemones. Mokymų rengėjas be pagrindinių mokymų taip pat turi pasiūlyti trumpesnius kvalifikacijos kėlimo kursus aktualiais klausimais, įskaitant apie naujas technologijas, kad būtų sudarytos sąlygos apie įrenginius mokytis visą gyvenimą. Mokymų rengėjas gali būti įrangos ar sistemos gamintojas, institutai arba asociacijos.
4. Mokymus, kuriuos užbaigus suteikiamas montuotojo sertifikatas arba montuotojo kvalifikacija, sudaro teorinė ir praktinė dalys. Mokymų pabaigoje montuotojas turi būti įgijęs įgūdžių, būtinų atitinkamai įrangai ir sistemoms montuoti, atitikti vartotojo veiklos rezultatų ir patikimumo poreikius, užtikrinti darbo kokybę ir atitikti visus galiojančius kodeksus ir standartus, įskaitant energijos ir ekologinio ženklinimo.
5. Mokymo kursai užbaigiami egzaminu, kurį išlaikius išduodamas sertifikatas arba suteikiama kvalifikacija. Egzaminą sudaro praktinis sėkmingo biomasės katilų ar krosnių, šilumos siurblių, seklių geoterminių įrenginių, saulės fotoelektros ar saulės terminių įrenginių sumontavimo įvertinimas.
6. 14 straipsnio 3 dalyje nurodytose sertifikavimo schemose arba lygiavertėse kvalifikavimo schemose deramai atsižvelgiama į šias gaires:
  - a) Akredituotos mokymo programos turėtų būti siūlomos darbo patirties turintiems montuotojams, turintiems arba besiruošiantiems įgyti tokią kvalifikaciją:
    - i) biomasės katilų ir krosnių montuotojams: santechniko, vamzdžių klojėjo, šildymo inžinieriaus ar sanitarinės ir šildymo ar aušinimo įrangos techniko kvalifikacija yra būtina sąlyga;
    - ii) šilumos siurblių montuotojams: santechniko ar aušinimo inžinieriaus kvalifikacija, taip pat baziniai elektriko ir santechniko įgūdžiai (vamzdžių pjovimas, vamzdžių jungčių litavimas, vamzdžių jungčių kljavimas, izoliavimas, jungčių sandarinimas, nuotėkio testavimas ir šildymo ar aušinimo sistemų montavimas) yra būtina sąlyga;
    - iii) fotoelektros ar terminių saulės įrenginių montuotojui: santechniko arba elektriko kvalifikacija ir santechniko, elektriko ir dangų klojėjo įgūdžiai, įskaitant žinias apie vamzdžių jungčių litavimą, vamzdžių jungčių kljavimą, jungčių sandarinimą, santechninės įrangos nuotėkio testavimą, gebėjimą sujungti laidus, žinias apie pagrindines dengimo medžiagas, hidroizoliacijos ir sandarinimo metodus yra būtina sąlyga; arba
    - iv) profesinis montuotojų mokymas, kuriuo siekiama suteikti montuotojo įgūdžių, atitinkančių 3 metų išsilavinimą a, b arba c punktuose nurodytose srityse, įskaitant teorinį mokymąsi ir praktiką darbo vietoje.
  - b) Teorinėje biomasės krosnių ir katilų montavimo mokymų dalyje turėtų būti apžvelgta biomasės rinkos padėtis ir turėtų būti nagrinėjami ekologiniai aspektai, biomasės kuras, logistika, priešgaisrinė apsauga, susijusios subsidijos, degimo technika, deginimo sistemos, optimalūs hidrauliniai sprendiniai, sąnaudų bei pelningumo palyginimas ir biomasės katilų bei krosnių projektavimas, montavimas ir priežiūra. Mokymuose taip pat turėtų būti suteikiama išsamių žinių apie Europos standartus, taikomus technologijoms ir biomasės kurui, pavyzdžiui, granulėms, ir apie susijusių nacionalinę ir Bendrijos teisę, taikomą biomasei.

- c) Teorinėje šilumos siurblių montuotojo mokymų dalyje turėtų būti apžvelgiama padėtis šilumos siurblių rinkoje ir turėtų būti nagrinėjami įvairių regionų geoterminiai ištekčiai ir žemės šaltinių temperatūra, dirvožemio ir uolienų šiluminio laidumo nustatymas, geoterminių išteklių naudojimo reglamentai, šilumos siurblių naudojimo pastuose pagrįstumas ir tinkamiausias šilumos siurblių sistemos nustatymas ir žinios apie jų techninius reikalavimus, saugumą, oro filtravimą, sujungimą su šilumos šaltiniu ir sistemos išdėstymą. Mokymuose taip pat turėtų būti suteikiama išsamių žinių apie visus šilumos siurbliams taikomus Europos standartus, ir apie atitinkamą nacionalinę ir Bendrijos teisę. Montuotojas turėtų įrodyti turįs šiuos pagrindinius gebėjimus:
- i) bazinis šilumos siurblio fizinių ir veikimo principų suvokimas, įskaitant šilumos siurblio ciklo charakteristikas: ryšys tarp šilumos šaltinuvo žemų temperatūrų ir šilumos šaltinio aukštų temperatūrų, sistemos veiksmingumo, naudingumo koeficiento (COP) ir sezoninio naudingumo koeficiento (SPF) nustatymas;
  - ii) šilumos siurblio ciklo komponentų ir jų funkcijos, įskaitant kompresorių, išsiplėtimo vožtuvą, garintuvą, kondensatorių, įrenginius ir įtaisus, tepalinę alyvą, šaltnešį, perkaitinimo, dalinio aušinimo ir aušinimo su šilumos siurbliais galimybes, suvokimas; ir
  - iii) gebėjimas pasirinkti sudedamąsias dalis ir pritaikyti jų dydį tipiškais montavimo atvejais, įskaitant tipinių įvairių pastatų šilumos apkrovimo verčių nustatymą, taip pat karšto vandens gamybai pagal energijos suvartojimą, šilumos siurblio galios nustatymą šilumos poreikiui, kuris būtinas karšto vandens gamybai, pastato šilumos kaupimo masei ir nepertraukiamai srovės grandinei; nustatyti buferinės cisternos komponentą, jos tūrį ir antrosios šildymo sistemos integravimą.
- d) Teorinėje mokymų apie fotoelektros ir terminių saulės energijos įrenginių montavimą dalyje turėtų būti apžvelgta padėtis saulės energijos produktų rinkoje bei sąnaudų ir pelningumo palyginimas ir turėtų būti nagrinėjami ekologiniai aspektai, sudedamosios dalys, saulės energijos sistemų charakteristikos ir matmenys, tikslų sistemų ir sudedamųjų dalių parinkimas, šilumos poreikio nustatymas, priešgaisrinė apsauga, susijusios subsidijos, taip pat saulės fotoelektros ir saulės šilumos įrenginių projektavimas, montavimas ir priežiūra. Mokymuose taip pat turėtų būti suteikiama išsamių žinių apie visus Europos technologijos normatyvus bei sertifikavimą, pvz., *Solar Keymark*, ir susijusią nacionalinę ir Bendrijos teisę. Montuotojas turėtų įrodyti turįs šiuos pagrindinius gebėjimus:
- i) sugebėti dirbti saugiai, naudoti būtinus įrankius ir įrangą, laikytis saugos kodeksų bei standartų ir nustatyti santehnikos, elektros ir kitus pavojus, susijusius su saulės įrenginiais;
  - ii) sugebėti identifikuoti sistemas ir jų sudedamąsias dalis, būdingas aktyvioms ir pasyvioms sistemoms, įskaitant mechaninę konstrukciją, ir nustatyti sudedamųjų dalių vietą bei sistemos išdėstymą ir konfigūraciją;
  - iii) sugebėti nustatyti būtiną montavimo vietą, fotoelektros ir saulės energiją naudojančio vandens šildytuvo krypties nustatymą ir posvirį, atsižvelgiant į šešėlio nustatymą, saulės energijos prieigą, struktūrinį integravimą, įrenginio tinkamumą pastatui ar klimatui, įvairių montavimo metodų, tinkamų dangos tipams, nustatymą ir montavimui būtinos įrangos sistemos balansą; ir
  - iv) saulės fotoelektros sistemoms – sugebėti pritaikyti elektros projektą, įskaitant projekto srovių nustatymą, atitinkamų rūšių laidininkų pasirinkimą ir kiekvienos elektros grandinės parametru, visos susijusios įrangos ir posistemų tinkamo dydžio, parametru bei vietų nustatymą ir atitinkamo sujungimo taško pasirinkimą.
- e) Montuotojo pažymėjimas turėtų galioti ribotą laiką; kad pažymėjimo galiojimas būtų pratęstas, būtina dalyvauti kvalifikacijos kėlimo seminare ar renginyje.

V PRIEDAS

Biodegalų, skystųjų bioproduktų ir lygintino iškastinio kuro sukeliama šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikio apskaičiavimo taisyklės

A. Tipinės ir numatytosios biodegalų vertės, jei jie gaminami neišmetant anglies (neto) dėl žemės paskirties pakeitimo

Biodegalų gamybos būdas	tipinė sumažinto išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio dalis	numatytoji sumažinto išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio dalis
etanolis iš cukrinių runkelių	61 %	52 %
etanolis iš kviečių (proceso kuras nenurodytas)	32 %	16 %
etanolis iš kviečių (lignitas kaip proceso kuras kogeneraciniame įrenginyje)	32 %	16 %
etanolis iš kviečių (gamtinės dujos kaip proceso kuras, naudojant standartinį katilą)	45 %	34 %
etanolis iš kviečių (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneraciniame įrenginyje)	53 %	47 %
etanolis iš kviečių (šiaudai kaip proceso kuras kogeneraciniame įrenginyje)	69 %	69 %
etanolis iš kukurūzų, pagamintas Bendrijoje (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneraciniame įrenginyje)	56 %	49 %
etanolis iš cukranendrių	71 %	71 %
etil-tret-butyleterio (ETBE) dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygi naudojamo etanolio gamybos būdo sumažintai daliai	
tret-amileterio (TAEE) dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygi naudojamo etanolio gamybos būdo sumažintai daliai	
biodyzelinas iš rapsų grūdų	45 %	38 %
biodyzelinas iš saulėgrąžų	58 %	51 %
biodyzelinas iš sojos pupelių	40 %	31 %
biodyzelinas iš palmių aliejaus (procesas nenurodytas)	36 %	19 %
biodyzelinas iš palmių aliejaus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	62 %	56 %
biodyzelinas iš augalinių arba gyvūninės kilmės (*) aliejų atliekų	88 %	83 %
hidrinimu valytas augalinis rapsų grūdų aliejus	51 %	47 %
hidrinimu valytas augalinis saulėgrąžų aliejus	65 %	62 %
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (procesas nenurodytas)	40 %	26 %
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	68 %	65 %
grynintas augalinis rapsų grūdų aliejus	58 %	57 %
biodujos iš buitinių organinių atliekų kaip suslėgtosios gamtinės dujos	80 %	73 %
biodujos iš šlapiojo mėšlo kaip suslėgtosios gamtinės dujos	84 %	81 %
biodujos iš sausojo mėšlo kaip suslėgtosios gamtinės dujos	86 %	82 %

(*) Neįskaitant gyvūninės kilmės aliejų, pagamintų iš gyvūnų šalutinių produktų, klasifikuojamų kaip 3 kategorijos medžiagos pagal 2002 m. spalio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1774/2002, nustatantį sveikatos taisykles gyvūninės kilmės šalutiniams produktams, neskirtiems vartoti žmonėms (*).

- B. Ateities biodegalų, kurių 2008 m. sausio mėn. nebuvo rinkoje arba rinkoje buvo tik maži jų kiekiai, įvertintos tipinės ir numatytosios vertės, jei pakeitus žemės paskirtį biodegalai gaminami neišmetant anglies (neto)

Biodegalų gamybos būdas	tipinė sumažinto išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio dalis	numatytoji sumažinto išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio dalis
etanolis iš kviečių šiaudų	87 %	85 %
etanolis iš medienos atliekų	80 %	74 %
etanolis iš auginamo miško medienos	76 %	70 %
Fišerio-Tropšo dyzelinas iš medienos atliekų	95 %	95 %
Fišerio-Tropšo dyzelinas iš auginamo miško medienos	93 %	93 %
dimetileteris (DME) iš medienos atliekų	95 %	95 %
DME iš auginamo miško medienos	92 %	92 %
metanolis iš medienos atliekų	94 %	94 %
metanolis iš auginamo miško medienos	91 %	91 %
metil-tret-butileterio (MTBE) dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygi naudojamo metanolio gamybos būdo sumažintai daliai	

C. Metodika

1. Šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų gaminant ir naudojant transporto kurą, biodegalus ir skystuosius bioproduktus, kiekis apskaičiuojamas taip:

$$E = e_{ec} + e_l + e_p + e_{td} + e_u - e_{sca} - e_{ccs} - e_{ccr} - e_{ee},$$

kai:

- E = bendras naudojant kurą išmetamas kiekis;
 e_{ec} = kiekis, išmetamas išgaunant arba auginant žaliavas;
 e_l = metams apskaičiuotas anglies atsargų kitimo, susijusio su žemės paskirties keitimu, išmetamas kiekis;
 e_p = kiekis, išmetamas perdirbant;
 e_{td} = kiekis, išmetamas transportuojant ir skirstant;
 e_u = kiekis, išmetamas naudojant kurą;
 e_{sca} = dėl anglies kaupimosi dirvožemyje, pasitelkiant geresnį žemės ūkio valdymą, sumažinta išmetamo kiekio dalis;
 e_{ccs} = dėl anglies sugavimo ir geologinio saugojimo sumažinta išmetamo kiekio dalis;
 e_{ccr} = dėl anglies sugavimo ir pakeitimo sumažinta išmetamo kiekio dalis; ir
 e_{ee} = dėl kogeneracijos būdu papildomai pagamintos elektros energijos sumažinta išmetamo kiekio dalis.

Į kiekį, išmetamą gaminant mechanizmus ir įrangą, neatsižvelgiama.

2. Naudojant kurą išmetamųjų kuro šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis E išreiškiamas CO₂ ekvivalento gramais kuro energijos MJ, g CO_{2eq}/MJ.
3. Nukrypstant nuo 2 punkto, transporto kurui g CO_{2eq}/MJ apskaičiuotas vertes galima pataisyti, siekiant atsižvelgti į kuro skirtumus, susijusius su naudingumu darbu, išreikštu km/MJ. Tokie pataisymai daromi tik tokiu atveju, jei įrodomi naudingumo darbo skirtumai.
4. Naudojant biodegalus sumažinta biodegalų ir skystųjų bioproduktų išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio dalis apskaičiuojama taip:

$$\text{SUMAŽINTA DALIS} = (E_F - E_B)/E_F$$

kai:

- E_B = bendras biodegalų arba skystojo bioprodukto išmetamas kiekis; ir
 E_F = bendras lygintinio iškastinio kuro išmetamas kiekis.

5. Šiltnamio efektą sukeliančios dujos, į kurias atsižvelgiama pagal 1 punktą, yra CO₂, N₂O ir CH₄. CO₂ ekvivalentui apskaičiuoti tos dujos įvertinamos taip:

CO₂: 1

N₂O: 296

CH₄: 23

6. Į kiekį, kuris išmetamas išgaunant arba auginant žaliavas (e_{c0}), įtraukiamas kiekis, išmetamas vykstant gavybos arba auginimo procesams, kiekis, išmetamas renkant žaliavas, su atliekomis ir nuotėkiu susijęs išmetamas kiekis ir kiekis, susijęs su gavybai arba auginimui naudojamų cheminių medžiagų arba produktų gamyba. CO₂ sugavimas auginant žaliavas neįskaičiuojamas. Išskaičiuojami patvirtinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo sumažinimo dėl fakelinio deginimo visose pasaulio naftos gavybos vietose kiekiai. Kiekio, kuris išmetamas auginant, įverčius galima gauti vietoj faktinių verčių taikant vidurkius, apskaičiuotus geografinėms vietovėms, kurie būtų mažesni palyginti su tais, kurie naudojami numatytosioms vertėms apskaičiuoti.

7. Metinis kiekis, išmetamas dėl anglies atsargų kitimo, susijusio su žemės paskirties keitimu (e_t), apskaičiuojamas bendrą per 20 metų išmetamą kiekį dalijant po lygiai. Tiems išmetamiems kiekiams apskaičiuoti taikoma tokia taisyklė:

$$e_t = (CS_R - CS_A) \times 3,664 \times 1/20 \times 1/P - e_B \text{ (}^1\text{)}$$

kai:

e_t = metinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų dėl anglies atsargų kitimo, susijusio su žemės paskirties keitimu (išmatuotas kaip CO₂ ekvivalento masė biodegalų energijos vienetui), kiekis;

CS_R = anglies atsargos ploto vienetui, susijusios su etalonine žemės paskirtimi (išmatuota kaip anglies masė ploto vienetui, įskaitant dirvožemį ir augmeniją). Etaloninė žemės paskirtis yra žemės naudojimas 2008 m. sausio mėn. arba 20 metų iki žaliavos gavimo, atsižvelgiant į tai, kuri data vėlesnė;

CS_A = anglies atsargos ploto vienetui, susijusios su faktine žemės paskirtimi (išmatuota kaip anglies masė ploto vienetui, įskaitant dirvožemį ir augmeniją). Tais atvejais, kai anglies atsargos susikaupia per daugiau kaip vienerius metus, CS_A vertė – numatomos atsargos ploto vienetui po 20 metų arba pasėliams pasiekus brandą, atsižvelgiant į tai, kuri data ankstesnė;

P = pasėlių produktyvumas (išmatuotas kaip biodegalų arba skystojo bioproducto energija ploto vienetui per metus); ir

e_B = 29 g CO₂eq/MJ biodegalų arba skystojo bioproducto priedas, jei biomasė gauta iš atkurtos nualintos žemės 8 punkte nustatytais sąlygomis.

8. Suteikiamas 29 g CO₂eq/MJ priedas, jeigu pateikiami įrodymai, kad žemė:

a) 2008 m. sausio mėn. nebuvo naudojama žemės ūkio ar bet kuriai kitai veiklai; ir

b) priskiriama vienai iš šių kategorijų:

i) labai nualinta žemė, įskaitant žemę, kuri anksčiau buvo žemės ūkio paskirties žemė;

ii) labai užteršta žemė.

29 g CO₂eq/MJ priedas taikomas laikotarpiu iki 10 metų nuo žemės naudojimo paskirties pakeitimo į žemės ūkio paskirtį datos, jei užtikrinamas nuolatinis anglies atsargų didėjimas, taip pat žymiai sumažinamas erozijos pasireiškimas į papunktyje nurodytoje žemėje, ir jei sumažinamas ii papunktyje nurodytos žemės užterštumas.

9. 8 punkto b papunktyje nurodytos kategorijos apibrėžiamos taip:

a) „labai nualinta žemė“ – žemė, kuri gana ilgą laiką buvo labai druskinga arba turėjo labai mažai organinių medžiagų ir buvo labai paveikta erozijos;

b) „labai užteršta žemė“ – žemė, kuri dėl dirvožemio užterštumo netinkama maisto produktų ir pašarų auginimui.

Tokia žemė apima žemę, dėl kurios Komisija priima sprendimą pagal 18 straipsnio 4 dalies ketvirtą pastraipą.

(¹) Koeficientas, gaunamas dalijant CO₂ molekulinį svorį (44,010 g/mol) iš anglies molekulinio svorio (12,011 g/mol), lygus 3,664.

10. Komisija ne vėliau kaip 2009 m. gruodžio 31 d. priima žemėje esančių anglies atsargų apskaičiavimo gaires, parengtas remiantis 2006 m. Tarpvyriausybines klimato kaitos komisijos gairėmis dėl nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos (4 tomas). Komisijos gairėmis remiamasi šios direktyvos tikslais apskaičiuojant žemėje esančias anglies atsargas.
11. Į kiekį, kuris išmetamas perdirbant (e_p), turi būti įtrauktas su pačiu perdirbimu susijęs išmetamas kiekis, su atliekomis ir nuotėkiu susijęs išmetamas kiekis ir kiekis, susijęs su perdirbimui naudojamų cheminių medžiagų arba produktų gamyba.

Norint apskaičiuoti elektros energijos, pagamintos ne kuro gamybos gamykloje, suvartojimą, tos elektros energijos gamybos ir skirstymo išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio intensyvumas laikomas lygiu elektros energijos gamybos ir skirstymo vidutiniam išmetimo intensyvumui apibrėžtame regione. Nukrypstant nuo šios taisyklės, gamintojai gali naudoti tam tikros elektros energijos gamybos įmonės vidutinę vertę toje įmonėje pagamintai elektros energijai, jei ta įmonė neįjungta į elektros energijos sistemą.

12. Į kiekį, išmetamą transportuojant ir skirstant (e_{td}), turi būti įtrauktas kiekis, išmetamas transportuojant bei saugant žaliavas bei pusgaminius ir saugant bei skirstant gatavas medžiagas. Kiekiui, išmetamam transportuojant ir skirstant, į kurį turi būti atsižvelgta pagal 6 punktą, šis punktas netaikomas.
13. Naudojant kurą išmetamas kiekis (e_u) biodegalams ir skystiesiems bioproduktams turi būti prilygintas nuliui.
14. Išmetamas kiekis, sumažinamas sugaunant ir geologiškai saugant anglį (e_{ccs}), į kurį dar neatsižvelgta apskaičiuojant e_p , yra tik tas kiekis, kurio išvengiama sugaunant ir izoliuojant išmetamą CO₂ kiekį, tiesiogiai susijusį su kuro gamyba, transportavimu, perdirbimu ir skirstymu.
15. Išmetamas kiekis, sumažinamas sugaunant ir pakeičiant anglį (e_{cvt}), yra tik tas kiekis, kurio išvengiama sugaunant CO₂, kurio anglis yra iš biomasės ir kuris yra naudojamas pakeisti komerciniuose produktuose ir paslaugose naudojamą iškastinio kuro CO₂.
16. Į sumažintą išmetamo kiekio dalį dėl kogeneracijos būdu papildomai pagamintos elektros energijos (e_{ee}) atsižvelgiama jį siejant su elektros energijos pertekliumi, gautu kuro gamybos sistemose, kuriose naudojama kogeneracija, išskyrus atvejus, kai kogeneracijai naudojamas kuras yra šalutinis produktas, o ne žemės ūkio produktų derliaus liekana. Apskaičiuojant tą perteklinę elektros energiją daroma prielaida, kad kogeneracijos įrenginio dydis yra mažiausias dydis, kurio reikia norint tiekti šilumos kiekį, reikalingą kurui gaminti. Sumažinta išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio dalis, susijusi su ta pertekline elektros energija, prilyginama šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui, kuris susidarytų, kai toks pats elektros energijos kiekis būtų pagamintas elektros energijos gamybos įrenginyje, naudojančiame tą patį kurą, kuris naudojamas ir kogeneracijos įrenginyje.
17. Kai kuro gamybos procese gaminamas ir kuras, kuriam apskaičiuojamas išmetamas kiekis, ir vienas arba keli kiti produktai (šalutiniai produktai), išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis kurui arba jo tarpiniam produktui ir šalutiniams produktams turi būti paskirstytas proporcingai jų energetinei vertei (nustatyta kaip žemutinė kuro degimo šiluma kitų nei elektros energija šalutinių produktų atveju).
18. Norint atlikti 17 punkte nurodytą apskaičiavimą, paskirstomas išmetamas kiekis yra $e_{ec} + e_l +$ tos e_p , e_{td} ir e_{ee} dalys, kurios išmetamos prieš šalutinio produkto gamybos proceso etapą ir per jį. Jei koks nors priskyrimas prie šalutinių produktų atliktas ankstesniame būvio ciklo proceso etape, šiam tikslui vietoj bendro šio išmetamo kiekio naudojama dalis to išmetamo kiekio, kuris buvo priskirtas tarpiniam kuro produktui paskutiniame tokio proceso etape.

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų atveju, atliekant tą apskaičiavimą atsižvelgiama į visus šalutinius produktus, įskaitant elektros energiją, kuriai netaikomas 16 punktas, išskyrus žemės ūkio produktų derliaus liekanas, įskaitant šiaudus, išspaudas, lukštus, burbuolių kotus ir riešutų kevalus. Apskaičiuojant daroma prielaida, kad neigiamos energetinės vertės šalutinių produktų energetinė vertė lygi nuliui.

Laikoma, kad atliekų, žemės ūkio produktų derliaus liekanų, įskaitant šiaudus, išspaudas, lukštus, burbuolių kotus bei riešutų kevalus, ir perdirbimo liekanų, įskaitant neapdorotą gliceriną (nerafinuotą gliceriną), kuro būvio ciklo metu išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis iki tų medžiagų surinkimo proceso yra lygus nuliui.

Jei kuras gaminamas naftos perdirbimo gamykloje, atliekant 17 punkte nurodytą apskaičiavimą, analizės vienetas yra gamykla.

19. Atliekant 4 punkte nurodytą su biodegalais susijusį apskaičiavimą, kaip lygintino iškastinio kuro vertės E_F naudojamos naujausios turimos vidutinės faktinės kiekio, išmetamo Bendrijoje naudojant benzino ir dyzelino iškastines dalis, vertės, nurodytos Direktyvoje 98/70/EB. Jei tokių duomenų nėra, naudojama vertė turi būti 83,8 gCO_{2eq}/MJ.

Atliekant 4 punkte nurodytus su skystaisiais bioproductais, kurie naudojami elektros energijai gaminti, susijusius apskaičiavimus, lygintino iškastinio kuro vertė E_F turi būti 91 g CO_{2eq}/MJ.

Atliekant 4 punkte nurodytus su skystaisiais bioproductais, kurie naudojami šilumai gaminti, susijusius apskaičiavimus, lygintino iškastinio kuro vertė E_F turi būti 77 g CO_{2eq}/MJ.

Atliekant 4 punkte nurodytus su skystaisiais bioproductais, kurie naudojami kogeneracijai, susijusius apskaičiavimus, lygintino iškastinio kuro vertė E_F turi būti 85 g CO_{2eq}/MJ.

D. Numatytosios išskaidytos biodegalų ir skystųjų bioproductų vertės

Numatytosios išskaidytos auginimo vertės: e_{cc} , kaip apibrėžta šio priedo C dalyje

Biodegalų ir skystųjų bioproductų gamybos būdas	Tipinis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)	Numatytasis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)
etanolis iš cukrinių runkelių	12	12
etanolis iš kviečių	23	23
etanolis iš kukurūzų, pagamintas Bendrijoje	20	20
etanolis iš cukranendrių	14	14
ETBE dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
TAAE dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
biodyzelinas iš rapsų grūdų	29	29
biodyzelinas iš saulėgrąžų	18	18
biodyzelinas iš sojos pupelių	19	19
biodyzelinas iš palmių aliejaus	14	14
biodyzelinas iš augalinių arba gyvūninės kilmės (*) aliejų atliekų	0	0
hidrinimu valytas augalinis rapsų grūdų aliejus	30	30
hidrinimu valytas augalinis saulėgrąžų aliejus	18	18
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus	15	15
grynintas augalinis rapsų grūdų aliejus	30	30
biodujos iš buitinių organinių atliekų kaip suslėgtosios gamtinės dujos	0	0
biodujos iš šlapiojo mėšlo kaip suslėgtosios gamtinės dujos	0	0
biodujos iš sausojo mėšlo kaip suslėgtosios gamtinės dujos	0	0

(*) Neįskaitant gyvūninės kilmės aliejų, pagamintų iš gyvūnų šalutinių produktų, klasifikuojamų kaip 3 kategorijos medžiagos pagal Reglamentą (EB) Nr. 1774/2002.

Numatytosios išskaidytos perdirbimo (įskaitant perteklinę elektros energiją) vertės: $e_p - e_{ee}$, kaip apibrėžta šio priedo C dalyje

Biodegalų ir skystųjų bioproductų gamybos būdas	Tipinis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)	Numatytasis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)
etanolis iš cukrinių runkelių	19	26
etanolis iš kviečių (proceso kuras nenurodytas)	32	45
etanolis iš kviečių (lignitas kaip proceso kuras kogeneraciniame įrenginyje)	32	45
etanolis iš kviečių (gamtinės dujos kaip proceso kuras, naudojant standartinį katilą)	21	30
etanolis iš kviečių (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneraciniame įrenginyje)	14	19

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Tipinis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)	Numatytasis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)
etanolis iš kviečių (šiaudai kaip proceso kuras kogeneraciniame įrenginyje)	1	1
etanolis iš kukurūzų, pagamintas Bendrijoje (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneraciniame įrenginyje)	15	21
etanolis iš cukranendrių	1	1
ETBE dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
TAAE dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
biodyzelinas iš rapsų grūdų	16	22
biodyzelinas iš saulėgrąžų	16	22
biodyzelinas iš sojos pupelių	18	26
biodyzelinas iš palmių aliejaus (procesas nenurodytas)	35	49
biodyzelinas iš palmių aliejaus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	13	18
biodyzelinas iš augalinių arba gyvūninės kilmės aliejų atliekų	9	13
hidrinimu valytas augalinis rapsų grūdų aliejus	10	13
hidrinimu valytas augalinis saulėgrąžų aliejus	10	13
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (procesas nenurodytas)	30	42
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	7	9
grynintas augalinis rapsų grūdų aliejus	4	5
biodujos iš buitinių organinių atliekų kaip suslėgtosios gamtinės dujos	14	20
biodujos iš šlapijojo mėšlo kaip suslėgtosios gamtinės dujos	8	11
biodujos iš sausojo mėšlo kaip suslėgtosios gamtinės dujos	8	11

Numatytosios išskaidytos transportavimo ir skirstymo vertės: e_{td} , kaip apibrėžta šio priedo C dalyje

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Tipinis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)	Numatytasis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)
etanolis iš cukrinių runkelių	2	2
etanolis iš kviečių	2	2
etanolis iš kukurūzų, pagamintas Bendrijoje	2	2
etanolis iš cukranendrių	9	9
ETBE dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
TAAE dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
biodyzelinas iš rapsų grūdų	1	1
biodyzelinas iš saulėgrąžų	1	1
biodyzelinas iš sojos pupelių	13	13
biodyzelinas iš palmių aliejaus	5	5
biodyzelinas iš augalinių arba gyvūninės kilmės aliejų atliekų	1	1
hidrinimu valytas augalinis rapsų grūdų aliejus	1	1
hidrinimu valytas augalinis saulėgrąžų aliejus	1	1
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus	5	5
grynintas augalinis rapsų grūdų aliejus	1	1
biodujos iš buitinių organinių atliekų kaip suslėgtosios gamtinės dujos	3	3
biodujos iš šlapijojo mėšlo kaip suslėgtosios gamtinės dujos	5	5
biodujos iš sausojo mėšlo kaip suslėgtosios gamtinės dujos	4	4

Bendros auginimo, perdirbimo, transportavimo ir skirstymo vertės

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Tipinis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)	Numatytasis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)
etanolis iš cukrinių runkelių	33	40
etanolis iš kviečių (proceso kuras nenurodytas)	57	70
etanolis iš kviečių (lignitas kaip proceso kuras kogeneraciniame įrenginyje)	57	70
etanolis iš kviečių (gamtinės dujos kaip proceso kuras, naudojant standartinį katilą)	46	55
etanolis iš kviečių (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneraciniame įrenginyje)	39	44
etanolis iš kviečių (šiaudai kaip proceso kuras kogeneraciniame įrenginyje)	26	26
etanolis iš kukurūzų, pagamintas Bendrijoje (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneraciniame įrenginyje)	37	43
etanolis iš cukranendrių	24	24
ETBE dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygus naudojamo etanolio gamybos būdo kiekiui	
TAAE dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygus naudojamo etanolio gamybos būdo kiekiui	
biodyzelinas iš rapsų grūdų	46	52
biodyzelinas iš saulėgrąžų	35	41
biodyzelinas iš sojos pupelių	50	58
biodyzelinas iš palmių aliejaus (procesas nenurodytas)	54	68
biodyzelinas iš palmių aliejaus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	32	37
biodyzelinas iš augalinių arba gyvūninės kilmės aliejų atliekų	10	14
hidrinimu valytas augalinis rapsų grūdų aliejus	41	44
hidrinimu valytas augalinis saulėgrąžų aliejus	29	32
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (procesas nenurodytas)	50	62
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	27	29
grynintas augalinis rapsų grūdų aliejus	35	36
biodujos iš buitinių organinių atliekų kaip suslėgtosios gamtinės dujos	17	23
biodujos iš šlapiojo mėšlo kaip suslėgtosios gamtinės dujos	13	16
biodujos iš sausojo mėšlo kaip suslėgtosios gamtinės dujos	12	15

- E. Ateities biodegalų ir skystųjų bioproduktų, kurių 2008 m. sausio mėn. buvo rinkoje arba rinkoje buvo tik maži jų kiekiai, įvertintos išskaidytos numatytosios vertės

Išskaidytos numatytosios auginimo vertės: e_{ec} , kaip apibrėžta šio priedo C dalyje

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Tipinis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)	Numatytasis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)
etanolis iš kviečių šiaudų	3	3
etanolis iš medienos atliekų	1	1
etanolis iš auginamo miško medienos	6	6
Fišerio-Tropšo dyzelinas iš medienos atliekų	1	1
Fišerio-Tropšo dyzelinas iš auginamo miško medienos	4	4
DME iš medienos atliekų	1	1
DME iš auginamo miško medienos	5	5
metanolis iš medienos atliekų	1	1
metanolis iš auginamo miško medienos	5	5
MTBE dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygus naudojamo metanolio gamybos būdo kiekiui	

Išskaidytos numatytosios perdirbimo vertės (įskaitant perteklinę elektros energiją): $e_p - e_{ee}$, kaip apibrėžta šio priedo C dalyje

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Tipinis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)	Numatytasis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)
etanolis iš kviečių šiaudų	5	7
etanolis iš medienos	12	17
Fišerio-Tropšo dyzelinas	0	0
DME iš medienos	0	0
metanolis iš medienos	0	0
MTBE dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygus naudojamo metanolio gamybos būdo kiekiui	

Išskaidytos numatytosios transportavimo ir skirstymo vertės: e_{td} , kaip apibrėžta šio priedo C dalyje

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Tipinis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)	Numatytasis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)
etanolis iš kviečių šiaudų	2	2
etanolis iš medienos atliekų	4	4
etanolis iš auginamo miško medienos	2	2
Fišerio-Tropšo dyzelinas iš medienos atliekų	3	3
Fišerio-Tropšo dyzelinas iš auginamo miško medienos	2	2
DME iš medienos atliekų	4	4
DME iš auginamo miško medienos	2	2
metanolis iš medienos atliekų	4	4
metanolis iš auginamo miško medienos	2	2
MTBE dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygus naudojamo metanolio gamybos būdo kiekiui	

Bendros auginimo, perdirbimo, transportavimo ir skirstymo vertės

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Tipinis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)	Numatytasis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)
etanolis iš kviečių šiaudų	11	13
etanolis iš medienos atliekų	17	22
etanolis iš auginamo miško medienos	20	25
Fišerio-Tropšo dyzelinas iš medienos atliekų	4	4
Fišerio-Tropšo dyzelinas iš auginamo miško medienos	6	6
DME iš medienos atliekų	5	5
DME iš auginamo miško medienos	7	7
metanolis iš medienos atliekų	5	5
metanolis iš auginamo miško medienos	7	7
MTBE dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygus naudojamo metanolio gamybos būdo kiekiui	

VI PRIEDAS

Būtiniausi reikalavimai, taikomi nacionalinių atsinaujinančių išteklių energijos veikslių planų suderintam modeliui

1. Tikėtinas galutinis energijos suvartojimas:

Bendras galutinis energijos suvartojimas elektros energijos, transporto ir šildymo bei aušinimo sektoriuose 2020 m., atsižvelgiant į energijos vartojimo efektyvumo politikos priemonių poveikį.

2. Nacionaliniai sektorių planiniai rodikliai 2020 m. ir atsinaujinančių išteklių energijos numatoma dalis elektros energijos, šildymo bei aušinimo ir transporto sektoriuose:

- a) planuojama atsinaujinančių išteklių energijos dalis elektros energijos sektoriuje 2020 m.;
- b) išankstiniai numatomos atsinaujinančių išteklių energijos dalies elektros energijos sektoriuje skaičiavimai;
- c) planuojama atsinaujinančių išteklių energijos dalis šildymo ir aušinimo sektoriuje 2020 m.;
- d) išankstiniai numatomos atsinaujinančių išteklių energijos dalies šildymo ir aušinimo sektoriuje skaičiavimai;
- e) išankstiniai atsinaujinančių išteklių energijos dalies transporto sektoriuje skaičiavimai;
- f) nacionalinė indikatyvi trajektorija, kaip nurodyta 3 straipsnio 2 dalyje ir I priedo B dalyje.

3. Planinių rodiklių įgyvendinimo priemonės:

- a) visų krypčių politikos ir priemonių, susijusių su skatinimu naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, apžvalga;
- b) konkrečios priemonės 13, 14 ir 16 straipsniuose nustatytiems reikalavimams įvykdyti, įskaitant poreikį išplėsti ar sustiprinti esamą infrastruktūrą, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos atsinaujinančių išteklių energijos kiekių, kurie reikalingi norint įgyvendinti 2020 m. nacionalinį planinį rodiklį, integravimui, leidimų procedūrų spartinimo priemonės, su technologijomis nesusijusių kliūčių mažinimo priemonės ir priemonės, susijusios su 17–21 straipsniais;
- c) paramos schemos, skirtos skatinti naudoti atsinaujinančių išteklių energiją elektros energijos sektoriuje, kurias taiko valstybė narė ar valstybių narių grupė;
- d) paramos schemos, skirtos skatinti naudoti atsinaujinančių išteklių energiją šildymo ir aušinimo sektoriuje, kurias taiko valstybė narė ar valstybių narių grupė;
- e) paramos schemos, skirtos skatinti naudoti atsinaujinančių išteklių energiją transporto sektoriuje, kurias taiko valstybė narė ar valstybių narių grupė;
- f) konkrečios priemonės, skirtos skatinti naudoti biomasės energiją, visų pirma sutelkiant naujus biomasės išteklius, atsižvelgiant į:
  - i) biomasės prieinamumą (šalies vidaus potencialą ir importą);
  - ii) priemonės, skirtas padidinti biomasės prieinamumą, atsižvelgiant į kitus biomasės naudotojus (žemės ūkio ir miškininkystės sektorius);
- g) planuojamas statistinių perdavimų tarp valstybių narių naudojimas ir planuojamas dalyvavimas bendruose projektuose su kitomis valstybėmis narėmis bei trečiosiomis šalimis:
  - i) numatomas pagaminti atsinaujinančių išteklių energijos pavidalus palyginti su indikatyvia trajektorija, kuri būtų galima perduoti kitoms valstybėms narėms;
  - ii) numatomi galimi bendri projektai;
  - iii) numatoma atsinaujinančių išteklių energijos paklausa, kuri turės būti patenkinta ne vidaus gamybos pajėgumais.

4. Vertinimas:

- a) kiek kiekviena atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo technologija padės siekti privalomų atsinaujinančių išteklių energijos dalies elektros energijos, šildymo, aušinimo ir transporto sektoriuose 2020 m. rodiklių ir indikatyvios trajektorijos;
  - b) kiek energijos vartojimo efektyvumas ir energijos taupymas padės siekti privalomų atsinaujinančių išteklių energijos dalies elektros energijos, šildymo, aušinimo ir transporto sektoriuose 2020 m. rodiklių ir indikatyvios trajektorijos.
-

VII PRIEDAS

Energijos, gaunamos panaudojus šilumos siurblius, apskaičiavimas

Aeroterminės, geoterminės ar hidroterminės energijos, kurią panaudoja šilumos siurbLIAI, kiekis, kuris pagal šią direktyvą laikomas atsinaujinančių išteklių energija, E_{RES} , apskaičiuojamas pagal šią formulę:

$$E_{RES} = Q_{usable} * (1 - 1/SPF)$$

kur

- Q_{usable} – įvertinta visa panaudojama šiluma, kurią patiekia šilumos siurbLIAI, atitinkantys 5 straipsnio 4 dalyje nurodytus kriterijus, kurie įgyvendinami taip: atsižvelgiama tik į šilumos siurblius, kurių $SPF > 1,15 * 1/\eta$;
- SPF – tų šilumos siurblių įvertintas vidutinis sezoninis naudingumo koeficientas;
- η yra visas bendras pagamintos elektros energijos ir pirminės elektros energijos, sunaudotos elektros energijos gamybai, kiekių santykis, apskaičiuojamas kaip ES vidurkis, pagrįstas Eurostato duomenimis.

Ne vėliau kaip 2013 m. sausio 1 d. Komisija nustato gaires, kaip valstybės narės turi įvertinti Q_{usable} ir SPF vertes, esant skirtingoms šilumos siurblių technologijoms ir taikymui, atsižvelgiant į klimato sąlygų skirtumus, ypač į labai šaltą klimatą.

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2009/29/EB,

2009 m. balandžio 23 d.

iš dalies keičianti Direktyvą 2003/87/EB, siekiant patobulinti ir išplėsti Bendrijos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 175 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB ⁽⁴⁾ buvo sukurta Bendrijos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (Bendrijos sistema), skirta skatinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų mažinimą ekonomiškai ir veiksmingu būdu.
- (2) Pagrindinis Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (JTBBKKK), kuri Europos bendrijos vardu patvirtinta Tarybos sprendimu 94/69/EB ⁽⁵⁾, sudarymo tikslas – stabilizuoti tokio lygio šiltnamio efektą sukeliančių dujų koncentraciją atmosferoje, kad klimato sistema būtų apsaugota nuo pavojingo antropogeninio poveikio. Norint pasiekti šį tikslą būtina užtikrinti, kad metinė vidutinė žemės paviršiaus temperatūra nepakiltų daugiau kaip 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu. Iš Tarpyvyriausybinių klimato kaitos komiteto (TKKK) vėliausios vertinimo ataskaitos matyti, kad šį tikslą bus galima pasiekti tik tuomet, jei bendras šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų kiekis nustos didėti ne vėliau kaip 2020 m. Tai reiškia, kad emisijų mažinimo procese Bendrija turi labiau stengtis, kuo greičiau į šį procesą turėtų būti įtrauktos išsivysčiusios šalys ir besivystančios šalys būtų skatinamos jame dalyvauti..
- (3) 2007 m. kovo mėn. Europos Vadovų Taryba tvirtai įsipareigojo iki 2020 m. bendrą šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų kiekį Bendrijoje sumažinti bent 20 %, palyginti su 1990 m. lygiu, arba 30 %, jei kitos išsivysčiusios šalys

įsipareigos panašiai sumažinti emisijų kiekį, o ekonomiškai labiau pažengusios besivystančios šalys tinkamai prisidės prie šio tikslo, atsižvelgdamos į savo įsipareigojimus ir galimybes. Iki 2050 m. bendrą šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų kiekį reikėtų sumažinti ne mažiau kaip 50 %, palyginti su 1990 m. Emisijų kiekis turėtų būti mažinamas visuose ekonomikos sektoriuose, įskaitant tarptautinę jūrų laivybą ir aviaciją. Aviacijos sektorius, įtrauktas į Bendrijos sistemą, prisideda prie tokio mažinimo. Jeigu valstybės narės nepatvirtintų tarptautinio susitarimo, kuris apimtų tarptautinės laivybos sektoriaus emisijas mažinimo rodikliuose, parengtuose pasitelkiant Tarptautinę jūrų organizaciją, arba ne vėliau kaip 2011 m. gruodžio 31 d. Bendrija nepatvirtintų nė vieno susitarimo, parengto remiantis JTBBKKK, tai Komisija turėtų pateikti pasiūlymą, pagal kurį būtų numatyta įtraukti siekį mažinti emisijas tarptautinės laivybos sektoriuje į Bendrijos įsipareigojimą, kuris turėtų įsigaliooti iki 2013 m. Toks pasiūlymas, kuriame būtų atsižvelgiama į galimą naudą aplinkai, turėtų turėti kuo mažesnę neigiamą poveikį Bendrijos konkurencingumui.

- (4) Savo 2008 m. sausio 31 d. rezoliucijoje dėl Balio konferencijos dėl klimato kaitos rezultatų (COP 13 ir COP/MOP 3) ⁽⁶⁾ Europos Parlamentas priminė savo požiūrį, kad pramoninės šalys turėtų įsipareigoti sumažinti savo šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas mažiausiai 30 % iki 2020 m. ir mažiausiai 60–80 % iki 2050, palyginti su 1990 m. lygiu. Atsižvelgdama į tai, kad tikimasi teigiamų penkioliktosios konvencijos šalių konferencijos (COP 15), kuri bus rengiama 2009 m. Kopenhagoje, derybų rezultatų, Europos Sąjunga turėtų pradėti rengti griežtesnius emisijų mažinimo iki 2020 m. ir vėlesniu laikotarpiu tikslus bei siekti užtikrinti, kad nuo 2013 m., jei būtina, pagal Bendrijos sistemą būtų galima taikyti griežtesnes emisijų ribas – tai būtų viena iš Bendrijos indėlio į naują tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos (toliau – tarptautinis susitarimas dėl klimato kaitos) dalių.
- (5) Norint padėti siekti šių ilgalaikių tikslų, reikėtų numatyti prognozuojamą seką, pagal kurią turėtų būti mažinamos įrenginių, kuriems taikoma Bendrijos sistema, emisijos. Kad būtų galima rentabiliai įvykdyti Bendrijos įsipareigojimą bent 20 %, palyginti su 1990 m., sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, iki 2020 m. tiems įrenginiams pagal suteiktus apyvartinius taršos leidimus leidžiamos emisijos turėtų būti 21 % mažesnės už jų 2005 m. emisijas.

⁽¹⁾ OL C 27, 2009 2 3, p. 66.⁽²⁾ OL C 325, 2008 12 19, p. 19.⁽³⁾ 2008 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2009 m. balandžio 6 d. Tarybos sprendimas.⁽⁴⁾ OL L 275, 2003 10 25, p. 32.⁽⁵⁾ OL L 33, 1994 2 7, p. 11.⁽⁶⁾ OL C 68 E, 2009 3 21, p. 13.

- (6) Kad Bendrijos sistema būtų patikimesnė ir lengviau nuspėjama, reikėtų apibrėžti nuostatas, kuriomis būtų siekiama padidinti Bendrijos sistemos indėlį siekiant tikslo daugiau nei 20 % sumažinti bendrą emisijų kiekį, ypač atsižvelgiant į Europos Vadovų Tarybos tikslą iki 2020 m. emisijas sumažinti 30 %, – tai būtina moksliniu požiūriu, kad būtų galima išvengti pavojingos klimato kaitos.
- (7) Kai Bendrija ir trečiosios šalys pasirašys tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos, kuriuo bus nustatytos po 2012 m. taikytinos tinkamos pasaulinio masto priemonės, reikėtų sudaryti palankesnes sąlygas naudoti kreditus už taršos mažinimą tose šalyse. Prieš pasirašant tokį susitarimą, vis dėlto reikėtų suteikti daugiau aiškumo dėl galimybių ir toliau naudoti kreditus iš Bendrijai nepriklausančių šalių.
- (8) Nors pirmuoju prekybos laikotarpiu sukaupta patirtis rodo Bendrijos sistemos potencialą, o įgyvendinus antrojo prekybos laikotarpio nacionalinius paskirstymo planus emisijų kiekis iki 2012 m. smarkiai sumažės, 2007 m. atliktos peržiūros metu patvirtinta, kad siekiant geriau pasinaudoti emisijos leidimų prekybos sistemos privalumais, išvengti vidaus rinkos iškraipymo ir sudaryti geresnes sąlygas emisijos leidimų prekybos sistemų sąsajoms, būtina labiau suderinta emisijos leidimų prekybos sistema. Be to, reikėtų užtikrinti didesnę nuspėjamumą ir išplėsti sistemos taikymo sritį įtraukiant į ją naujus sektorius ir dujas, kad rinkai būtų siunčiami aiškesni anglies dioksido kainos signalai, kuriais būtų skatinamos būtinos investicijos, ir būtų siūlomos naujos taršos mažinimo galimybės, dėl kurių sumažės bendros taršos mažinimo sąnaudos ir padidės sistemos efektyvumas.
- (9) Šiltnamio efektą sukeliančių dujų sąvoką reikėtų suderinti su JTBBBB pateiktu jų sąvoka, taip pat reikėtų aiškiau išdėstyti nuostatas dėl galimo atskirų šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikio visuotiniam atšilimui nustatymo ir atnaujinimo.
- (10) Bendrijos sistemą reikėtų taikyti ir kitiems įrenginiams, kurių emisijas galima stebėti, tikrinti ir teikti ataskaitas taip pat tiksliai, kaip numatyta pagal dabar galiojančius stebėjimo, ataskaitų teikimo ir tikrinimo reikalavimus.
- (11) Jei mažiems įrenginiams, kurių emisijos neviršija 25 000 tonų CO₂ ekvivalento per metus, taikomos lygiavertės šiltnamio efektą sukeliančių išmetamųjų dujų mažinimo priemonės, ypač susijusios su mokesčiais, reikėtų nustatyti tvarką, pagal kurią valstybėms narėms būtų leidžiama neįtraukti tokių mažų įrenginių į emisijos leidimų prekybos sistemą, kol taikomos tos priemonės. Jeigu ligoninės imtųsi atitinkamų priemonių, jos taip pat galėtų būti neįtraukiamos į sistemą. Taikant šią ribą gaunama santykinai didžiausia nauda, susijusi su administracinių išlaidų kiekvienai CO₂ ekvivalento tonai, kuri neįtraukiama į sistemą, sumažėjimu, nes taikoma paprastesnė administracinė tvarka. Atsiskaitus penkerių metų trukmės emisijų leidimų paskirstymo laikotarpiu ir siekiant padidinti patikimumą bei nuspėjamumą, reikėtų nustatyti, kaip dažnai turi būti peržiūrimi šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimai. Valstybės narės siūlo mažiems įrenginiams skirtas priemones, kurias taikant ir atsižvelgiant į tai, kas numatyta pagal emisijos leidimų prekybos sistemą, atitinkamai mažinama tarša. Šios priemonės galėtų apimti apmokestinimą, susitarimus su pramonės atstovais ir reguliavimą. Atsižvelgiant į neatidėliotiną poreikį sumažinti nebūtiną administracinę našta mažesniems teršėjams, valstybės narės gali nustatyti supaprastintas šios direktyvos įgyvendinimo procedūras ir priemones.
- (12) Informacija apie šios direktyvos taikymą turėtų būti lengvai prieinama, ypač mažoms ir vidutinio dydžio įmonėms (MVI).
- (13) Visas Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekis turėtų būti mažinamas tolygiai, skaičiuojant nuo 2008–2012 m. laikotarpio vidurio ir užtikrinant, kad ilgainiui taikant apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą emisijos mažėtų laipsniškai ir prognozuojamai. Kad Bendrijos sistema rentabiliu padėtų įvykdyti Bendrijos įsipareigojimą iki 2020 m. bendrą emisijų kiekį sumažinti bent 20 %, apyvartinių taršos leidimų kiekis per metus turėtų sumažėti 1,74 %, palyginti su apyvartinių taršos leidimų, kuriuos valstybės narės išduoda pagal Komisijos sprendimus dėl 2008–2012 m. valstybių narių nacionalinių paskirstymo planų, kiekiu.
- (14) Šis indėlis – taikant Bendrijos sistemą 2020 m. 21 % sumažėjęs emisijų kiekis, palyginti su 2005 m. praneštu kiekiu, atsižvelgiant į sistemos taikymo srities išplėtimo nuo 2005–2007 m. iki 2008–2012 m. laikotarpio poveikį ir prekybos sektoriaus 2005 m. emisijų duomenis, naudotus vertinant Bulgarijos ir Rumunijos 2008–2012 m. nacionalinius paskirstymo planus; todėl 2020 m. galima išduoti daugiausia 1720 milijonų apyvartinių taršos leidimų. Tikslūs emisijų kiekiai bus apskaičiuoti tuomet, kai valstybės narės išduos leidimus pagal Komisijos sprendimus dėl 2008–2012 m. nacionalinių paskirstymo planų, nes tam tikriems įrenginiams suteikiami apyvartiniai taršos leidimai bus patvirtinti su sąlyga, kad jų emisijų kiekis būtų pagrįstas ir patikrintas. Kai 2008–2012 m. laikotarpio apyvartiniai taršos leidimai bus išduoti, Komisija paskelbs visą Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekį. Visą Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekį reikėtų pakoreguoti atsižvelgiant į įrenginius, kuriems Bendrijos sistema pradeda taikyti arba kurie išbraukiami iš sistemos 2008–2012 m. arba nuo 2013 m.
- (15) Atsižvelgiant į būtinas papildomas Bendrijos ekonomikos pastangas, *inter alia*, būtina, kad peržiūretos Bendrijos sistemos ekonominis efektyvumas būtų kuo didesnis ir kad apyvartinių taršos leidimų suteikimo sąlygos Bendrijoje būtų visiškai suderintos. Todėl pagrindinis apyvartinių taršos leidimų paskirstymo būdas turėtų būti aukcionai, nes paprastai laikoma, kad tai paprasčiausia irekonomiškai

veiksmingiausia sistema. Be kita ko, taip turėtų būti išvengta netikėtai didelio pelno, o naujiems rinkos dalyviams ir sparčiau nei vidutiniškai augančios ekonomikos šalims būtų sudarytos tokios pat konkurencijos sąlygos, kaip ir esamiems įrenginiams.

(16) Siekiant išsaugoti Bendrijos sistemos veiksmingumą aplinkosaugos ir administraciniu požiūriais ir išvengti konkurencijos iškraipymų ir pernelyg anksti neišieškoti naujiems rinkos dalyviams skirtų apyvartinių taršos leidimų rezervo, turėtų būti suderintos naujiems rinkos dalyviams taikomos taisyklės ir užtikrinta, kad visos valstybės narės vadovautųsi tuo pačiu principu, ypač kai tai susiję su įrenginių „žymiu dideliu išplėtimu“. Todėl būtina įtraukti nuostatas, pagal kurias tvirtinamos suderintos šios direktyvos įgyvendinimo taisyklės. Jei tinkama, remiantis šiomis taisyklėmis, „žymus didelis išplėtimas“ turėtų būti apibrėžtas kaip veikiančiuose įrenginiuose eksploatuojamų pajėgumų padidinimas mažiausiai 10 % arba kaip gerokai didesnis įrenginių emisijų kiekis, kurį lemia didesni eksploatuojami pajėgumai. Tik žymiai labai išplėtus įrenginius turėtų būti skiriama apyvartinių taršos leidimų iš naujiems rinkos dalyviams skirto rezervo.

(17) Visos valstybės narės turės nemažai investuoti, kad iki 2020 m. sumažintų savo CO₂ taršos intensyvumą, o valstybės narės, kurių pajamos vienam gyventojui vis dar gerokai mažesnės už Bendrijos vidurkį ir kurios dar tik veiasi turtingesnes valstybes nares, taip pat turės dėti daug pastangų, kad pagerintų energijos vartojimo efektyvumą. Siekiant užkirsti kelią konkurencijos iškraipymui Bendrijos vidaus rinkoje ir užtikrinti didžiausią ekonominę efektyvumą Bendrijai pereinant prie saugios ir tvarios mažo anglies dioksido kiekio ekonomikos, būtų nepagrįsta atskirų valstybių narių ekonomikos sektoriams Bendrijos sistemoje taikyti skirtingą tvarką. Todėl valstybių narių, kuriose pajamos vienam gyventojui santykinai mažesnės, o augimo perspektyvos geresnės, pastangoms remti būtina parengti kitus mechanizmus. 88 % visų apyvartinių taršos leidimų, kurie bus parduodami aukcione, reikėtų paskirstyti valstybėms narėms atsižvelgiant į jų 2005 m. emisijų santykinę dalį Bendrijos sistemoje arba į 2005–2007 m. laikotarpio vidurkį, pasirenkant didesnį iš šių dydžių. Siekiant solidarumo ir ekonomikos augimo Bendrijoje, 10 % bendro kiekio turėtų būti paskirstyta minėtoms valstybėms narėms, kad jos galėtų mažinti emisijų kiekį ir prisitaikyti prie klimato kaitos poveikio. Paskirstant 10 % bendro kiekio reikėtų atsižvelgti į pajamų vienam gyventojui lygį 2005 m. bei ekonomikos augimo perspektyvas valstybėse narėse ir daugiau leidimų skirti toms valstybėms narėms, kuriose žemas pajamų vienam gyventojui lygis ir geros augimo perspektyvos. Valstybės narės, kuriose vidutinis pajamų vienam gyventojui lygis daugiau nei 20 % viršija Bendrijos vidurkį, turėtų prisidėti prie šio paskirstymo, išskyrus tuos atvejus, kai tiesioginės viso paketo išlaidos, apskaičiuotos Komisijos poveikio vertinime, pridėtame prie ES tikslų, susijusių su klimato kaita ir atsinaujinančiais energijos šaltiniais, įgyvendinimo iki 2020 m. paketo, viršija 0,7 % BVP. Kitus 2 % viso apyvartinių taršos leidimų, kurie bus parduodami aukcionuose, skaičiaus reikėtų paskirstyti toms valstybėms

narėms, kurių šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos 2005 m. buvo bent 20 % mažesnės už normą baziniais metais, kuri joms taikoma pagal Kioto protokolą.

(18) Atsižvelgiant į tai, kiek daug pastangų būtina dėti siekiant kovoti su klimato kaita ir prisitaikyti prie neišvengiamų jos padarinių, bent 50 % pajamų, gautų parduodant apyvartinius taršos leidimus aukcionuose, turėtų būti skirta šiems tikslams: mažinti šiltnamio efektą sukeliančių emisijas; prisitaikyti prie klimato kaitos padarinių; finansuoti mokslinius tyrimus ir technologijų plėtrą, kuriais siekiama mažinti emisijas ir prisitaikyti prie klimato kaitos; plėtoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius, kad būtų galima įvykdyti Sąjungos įsipareigojimą užtikrinti iki 2020 m. 20 % visos energijos gauti iš atsinaujinančiųjų išteklių; įvykdyti Bendrijos įsipareigojimą iki 2020 m. 20 % padidinti energijos vartojimo efektyvumą; užtikrinti aplinkai nežalingą šiltnamio efektą sukeliančių dujų surinkimą ir geologinį saugojimą; finansuoti įnašus į Pasaulinį energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančios energijos fondą ir į Prisaikymo fondą, įsteigtą Poznanėje vykusios konferencijos dėl klimato kaitos (COP 14 ir COP/MOP 4) metu, numatyti priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią miškų kirtimui ir sudaryti palankesnes sąlygas prisitaikyti besivystančiose šalyse; spręsti socialinius klausimus, kaip antai galimo elektros kainų padidėjimo poveikis mažesnes arba vidutines pajamas gaunantiems namų ūkiams. Ši dalis yra gerokai mažesnė už numatomas grynąsias viešosios valdžios institucijų pajamas iš aukcionų, atsižvelgiant į potencialiai mažesnes pelno mokesčio pajamas. Be to, parduodant apyvartinius taršos leidimus aukcione gautas pajamas reikėtų panaudoti Bendrijos sistemos valdymo administracinėms išlaidoms padengti. Į šią direktyvą reikėtų įtraukti nuostatas dėl iš aukciono gautų lėšų naudojimo šiems tikslams stebėsenos. Pranešimas apie lėšų panaudojimą neatleidžia valstybių narių nuo Sutarties 88 straipsnio 3 dalyje numatyto įpareigojimo pranešti apie tam tikras nacionalines priemones. Šia direktyva nedaromas poveikis jokiems būsimų valstybės pagalbos procedūrų, kurių gali būti imamasi pagal Sutarties 87 ir 88 straipsnius, rezultatams.

(19) Dėl šių priežasčių nuo 2013 m. elektros energijos sektoriuje turėtų būti taisyklė, kad visi leidimai parduodami aukcione, atsižvelgiant į jo galimybes perkelti padidėjusią CO₂ kainą, o už CO₂ surinkimą ir geologinį saugojimą nereikėtų teikti nemokamų leidimų, nes paskata tai daryti atsiranda todėl, kad emisijų, kurios yra saugomos, apyvartinių taršos leidimų atsisakyti nereikalaujama. Elektros energijos gamybos įrenginiams nemokami apyvartiniai taršos leidimai gali būti suteikiami centriniam šildymui ir aušinimui bei šilumos ir šalčio gamybai pasitelkus didelio naudingumo termofikaciją, kaip apibrėžta 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/8/EB dėl termofikacijos skatinimo, remiantis naudingosios šilumos paklausa vidaus energetikos rinkoje (¹), jei nemokami leidimai suteikiami tokią šilumą gaminantiems įrenginiams kituose sektoriuose, kad nebūtų iškraipoma konkurencija.

(¹) OL L 52, 2004 2 21, p. 50.

- (20) Pagrindinė ilgalaikė paskata rinkti ir saugoti CO₂ bei diegti naujas atsinaujinančios energijos technologijas būtų ta, kad nebūtų reikalaujama atsisakyti apyvartinių taršos leidimų už išmetamo CO₂ kiekį, kuris yra nuolat saugomas arba kurio buvo išvengta. Be to, siekiant, kad greičiau pradėtų veikti pirmieji komerciniai įrenginiai ir novatoriškos atsinaujinančių energijos šaltinių technologijos, papildomos išmokos iš naujiems rinkos dalyviams skirto rezervo turėtų būti skiriamos pirmiesiems tokiems įrenginiams Sąjungoje už pakankamu mastu saugojamas ar išvengtas išmesti CO₂ tonas, jeigu esama susitarimo dėl dalijimosi žiniomis. Papildomą finansavimą reikėtų skirti pakankamo masto novatoriško pobūdžio projektams, kuriuos operatorius žymiai bendrai finansuoja, iš principo padengdamas daugiau nei pusę atitinkamų investicijų sąnaudų, ir atsižvelgiant į projekto gyvybingumą.
- (21) Kitiems Bendrijos sistemai priklausantiems sektoriams reikėtų numatyti pereinamojo laikotarpio sistemą, pagal kurią 2013 m. nemokamų apyvartinių taršos leidimų kiekis būtų 80 % kiekio, kuris atitinka tų įrenginių 2005–2007 m. viso Bendrijos emisijų kiekio procentinę dalį, kaip viso metinio Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekio proporcija. Po to, siekiant, kad 2027 m. nemokamų apyvartinių taršos leidimų visai nebūtų skiriama, nemokamų apyvartinių taršos leidimų kiekį reikėtų mažinti kiekvienais metais vienodomis dalimis taip, kad 2020 m. liktų 30 % nemokamų apyvartinių taršos leidimų.
- (22) Siekiant užtikrinti, kad gerai veiktų anglies dioksido ir elektros rinkos, apyvartinių taršos leidimų laikotarpiu nuo 2013 m. pardavimas aukcione turėtų prasidėti ne vėliau kaip 2011 m. ir turėtų būti grindžiamas skaidriais ir objektyviais iš anksto apibrėžtais principais.
- (23) Nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo pereinamuoju laikotarpiu tvarka turėtų būti nustatyta suderintomis Bendrijos lygmens taisyklėmis („*ex ante*“ santykiniai taršos rodikliai), kad Bendrijoje būtų kuo mažiau iškraipoma konkurencija. Tose taisyklėse reikėtų atsižvelgti į technologijas, kurios išmeta mažai CO₂ ir efektyviai vartoja energiją, pakaitalus, alternatyvius gamybos procesus, biomasės naudojimą, atsinaujinančiąją energiją ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų surinkimą bei saugojimą. Tokiomis taisyklėmis nereikėtų skatinti didinti emisijų kiekį ir reikėtų užtikrinti, kad vis daugiau apyvartinių taršos leidimų būtų parduodama aukcione. Skiriamų leidimų skaičių būtina nustatyti prieš prasidedant prekybos laikotarpiui, kad tinkamai veiktų rinka. Remiantis šiomis suderintomis taisyklėmis, gali būti atsižvelgta ir į taršą, kuri sukeliama naudojant degiąsias išmetamąsias dujas, kai šios išmetamosios dujos neišvengiamai išskiriamos pramoninių procesų metu. Šiuo požiūriu, remiantis taisyklėmis, gali būti numatyta suteikti nemokamų apyvartinių taršos leidimų išmetamąsias dujas deginančių įrenginių arba įrenginių, kuriuose šios dujos susidaro, operatoriams. Rengiant taisykles taip pat reikėtų vengti nepagrįsto konkurencijos iškraipymo pramonės įrenginiams tiekiamos elektros energijos ir šilumos ir aušinimo rinkose. Be to, reikėtų vengti nepagrįsto konkurencijos iškraipymo pramonės veikloje, vykdomoje įrenginiuose, kuriuose darbą atlieka tas pats operatorius arba subrangovas. Šias taisykles reikėtų taikyti naujiems rinkos dalyviams, užsiimantiems tokia pat veikla, kaip ir esami įrenginiai, kuriems pereinamuoju laikotarpiu suteikiami nemokami leidimai. Kad vidaus rinkoje nebūtų iškraipoma konkurencija, naujiems rinkoms dalyviams nereikėtų teikti nemokamų apyvartinių taršos leidimų už elektros energijos gamybą. Neišdalytus naujiems rinkos dalyviams rezervuotus apyvartinius taršos leidimus 2020 m. reikėtų parduoti aukcione.
- (24) Paskatinta 2007 m. gruodžio 3–14 d. JTBBBB šalių tryliktojoje konferencijoje ir 3-iajame Kioto protokolo šalių susitikime Balyje, Indonezijoje pasiektos pažangos Bendrija ir toliau vadovaus deryboms dėl ambicingo tarptautinio susitarimo dėl klimato kaitos, kurį įgyvendinus būtų pasiektas tikslas užtikrinti, kad pasaulinė temperatūra nepadidėtų daugiau nei 2 °C. Jei kitos išsivysčiusios šalys ir kiti pagrindiniai teršėjai nepasirašys šio tarptautinio susitarimo, dėl to galėtų padidėti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų kiekis trečiojoje šalyje, kur pramonei negaliojant panašūs anglies dioksido apribojimai („anglies dioksido nutekėjimas“), ir kartu tam tikriems tarptautiniuose sektoriuose daug energijos suvartojantiems Bendrijos sektoriams ar jų dalims gali būti sukurtos nepalankios ekonominės sąlygos. Dėl to galėtų sumažėti aplinkosaugos vientisumas ir Bendrijos veiksmų nauda. Siekdama spręsti anglies dioksido nutekėjimo rizikos problemas, Bendrija nustatytus kriterijus atitinkantiems sektoriams ar jų dalims iki 100 % apyvartinių taršos leidimų turėtų suteikti nemokamai. Šių sektorių ir sektorių dalių apibrėžtys ir reikalingos priemonės turėtų būti iš naujo įvertintos, kad veiksmų būtų imtasi, kai jų reikia, ir kad būtų išvengta per didelio kompensavimo. Jei konkrečiuose sektoriuose ar jų dalyse, kuriuose elektros energija sudaro didelę gamybos sąnaudų dalį ir yra veiksmingai gaminama, galima tinkamai pagrįsti, kad anglies dioksido nutekėjimo rizikos kitaip išvengti negalima, imantis priemonių galima atsižvelgti į elektros energijos suvartojimą gamybos procese nekeičiant viso apyvartinių taršos leidimų kiekio. Turėtų būti įvertinama dioksido nutekėjimo rizika šiuose sektoriuose arba sektorių dalyse, pradedant 3 skaitmenų lygmeniu (NACE-3 klasifikatorius) arba, prireikus ir jei turimi atitinkami duomenys, 4 skaitmenų lygmeniu (NACE-4 klasifikatorius).
- (25) Todėl Komisija ne vėliau kaip 2010 m. birželio 30 d. turėtų peržiūrėti padėtį, pasitarti su visais suinteresuotais socialiniais partneriais ir atsižvelgdama į tarptautinių derybų rezultatus pateikti ataskaitą ir visus reikiamus pasiūlymus. Ne vėliau kaip 2009 m. gruodžio 31 d. Komisija turėtų nustatyti, kuriuose daug energijos suvartojančiuose pramonės sektoriuose ar jų pošakiuose gali atsirasti anglies dioksido nutekėjimo rizika. Savo analizę ji turėtų pagrįsti vertinimu, ar tam tikras pramonės sektorius negali įtraukti būtinų apyvartinių taršos leidimų išlaidų ir produktų kainas ir kartu neperleisti didelės rinkos dalies ne Bendrijoje esantiems įrenginiams, kurie nesima panašių veiksmų jų emisijų kiekiui mažinti. Daug energijos suvartojantiems pramonės

sektoriams, kuriems, kaip nustatyta, gresia didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, būtų galima suteikti daugiau nemokamų apyvartinių taršos leidimų arba pradėti taikyti veiksmingą išmetamo anglies dioksido kiekio suvienodinimo sistemą, siekiant sudaryti panašias sąlygas Bendrijos įrenginiams, kuriems gresia didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, ir trečiųjų šalių įrenginiams. Pagal tokią sistemą importuotojams būtų galima taikyti reikalavimus, kurie būtų ne mažiau palankūs už Bendrijos įrenginiams taikomus reikalavimus, pavyzdžiui, reikalaujant atsakyti apyvartinių taršos leidimų. Visi veiksmai turėtų atitikti JTBBBB principus, visų pirma bendros, bet diferencijuotos atsakomybės ir atitinkamų galimybių principą, atsižvelgiant į ypatingą mažiausiai išsivysčiusių šalių (MIŠ) padėtį. Jie taip pat turėtų atitikti tarptautinius Bendrijos išpareigojimus, įskaitant pareigas pagal PPO susitarimą.

(26) Diskusijos Europos Vadovų Taryboje dėl sektorių ar jų pošiakių, kuriems būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, ar jų dalių nustatymo yra išimtinio pobūdžio ir nedaro jokio poveikio Komisijos naudojimosi pagal Sutarties 202 straipsnį jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarkai.

(27) Valstybės narės gali laikytis nuomonės, kad būtina laikinai kompensuoti kai kuriuos įrenginius, kuriems, kaip nustatyta, gresia didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, t. y. sąnaudas, susijusias su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujų emisijomis, dėl kurių kylančioms sąnaudoms įtakos turėjo elektros kainos. Tokia parama turėtų būti suteikiama tik kai tai būtina, ji turėtų būti proporcinga ir turėtų būti užtikrinama, kad Bendrijos sistema toliau skatintų tausoti energiją ir pereiti nuo „pilkosios“ prie „žaliosios“ elektros energijos.

(28) Siekiant užtikrinti vienodas konkurencijos sąlygas Bendrijoje, reikėtų suderinti nuostatas, pagal kurias operatoriai Bendrijos sistemoje naudoja kreditus, gautus už emisijų mažinimą ne Bendrijoje. JTBBBB Kioto protokole išsivysčiusioms šalims nustatyti 2008–2012 m. kiekybiniai emisijų tikslai ir numatyta sukurti patvirtintus išmetamųjų teršalų mažinimo vienetus (PTMV) (gaunamus pagal švarios plėtos mechanizmo projektus (ŠPP) ir išmetamųjų teršalų mažinimo vienetus (TMV) (gaunamus pagal bendrai įgyvendinamus (BĮ) projektus) kuriuos išsivysčiusios šalys naudoja, kad iš dalies pasiektų tuos tikslus. Nepaisant to, kad nuo 2013 m. pagal Kioto protokolą nebebus galimybės gauti TMV, nes priimančiosioms šalims nenustatyti nauji kokybiniai emisijų tikslai, pagal švarios plėtos mechanizmą kreditus būtų galima gauti ir toliau. Kai bus tarptautinis susitarimas dėl klimato kaitos, tą susitarimą sudariusios šalys turėtų nustatyti tolesnio PTMV ir TMV naudojimo sąlygas. Jei tokio susitarimo nebus, numachių toliau naudoti PTMV ir TMV sumažėtų šios paskatos veiksmingumas ir būtų sunkiau pasiekti Bendrijos tikslus

naudoti daugiau atsinaujinančiosios energijos. PTMV ir TMV naudojimas turėtų būti suderinamas su Bendrijos nustatyto tikslu iki 2020 m. 20 % visos energijos gauti iš atsinaujinančiųjų išteklių ir skatinti energijos vartojimo efektyvumą, naujoves bei technologijų plėtrą. Kai tai padeda siekti minėtų tikslų, reikėtų numatyti galimybę sudaryti susitarimus su trečiosiomis šalimis siekiant sukurti paskatas mažinti emisijų kiekį tose šalyse, dėl kurių dar labiau realiai sumažėtų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų kiekis, kartu būtų skatinamos naujovės Bendrijoje įsisteigusiose įmonėse ir technologijų plėtra trečiojoje šalyse. Tokius susitarimus galėtų ratifikuoti daugiau nei viena šalis. Bendrijai sudarius tinkamą tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos, reikėtų suteikti daugiau galimybių naudoti projektų trečiojoje šalyse kreditais ir tuo pat metu nustatyti didesnius emisijų mažinimo tikslus, siektinus naudojantis Bendrijos sistema.

(29) Galimybės prognozuoti sumetimais operatoriams reikėtų suteikti aiškumo dėl galimybės po 2012 m. panaudoti likusią dalį PTMV ir TMV, kuriuos jiems leista naudoti 2008–2012 m. ir kuriuos jie gavo už tinkamus naudoti Bendrijos sistemoje 2008–2012 m. laikotarpiui projektų tipus. Kadangi valstybės narės anksčiau nei 2015 m. negali perkelti operatorių turimų PTMV ir TMEV į kitą išpareigojimų laikotarpį pagal tarptautinius susitarimus (PTMV ir TMV „perkėlimas“), ir tik tuo atveju, jei valstybės narės nutars leisti tų PTMV ir TMV perkėlimą atsižvelgiant į ribotas teises perkelti tokius kreditus, minėtą aiškumą reikėtų užtikrinti reikalaujant, kad valstybės narės leistų operatoriams iškeisti tokius PTMV ir TMV, suteiktus už emisijų mažinimą iki 2012 m., ir apyvartinius taršos leidimus, kurie galios nuo 2013 m. Tačiau šis reikalavimas neturėtų galioti ilgiau kaip iki 2015 m. kovo 31 d., nes valstybių narių nereikėtų įpareigoti pripažinti PTMV ir TMV, jei jos nėra įsitikinusios, kad galės juos panaudoti vykdydamos priimtus tarptautinius išpareigojimus. Operatoriams reikėtų suteikti tokias pat garantijas dėl PTMV, suteiktų už emisijų mažinimą nuo 2013 m. pagal projektus, kurie buvo parengti iki 2013 m. Svarbu, kad valstybės narės naudotųsi kreditais, gautais įgyvendinant projektus, kuriuos vykdančios šalys patikimai, papildomai ir nuolat mažinamas emisijų kiekis, taip pat gaunama aiški ir tvari vystymosi nauda ir nedaroma didelio neigiamo poveikio aplinkai ar neigiamo socialinio poveikio. Turėtų būti nustatytos procedūros, pagal kurias į sistemą būtų galima neįtraukti konkretaus tipo projektų.

(30) Jei tarptautinio susitarimo dėl klimato kaitos sudarymas vėluotų, reikėtų numatyti galimybę panaudoti kreditus iš labai kokybiškų projektų Bendrijos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje pasirašant susitarimus su trečiosiomis šalimis. Tokiais dvišaliais arba daugiašaliais susitarimais būtų galima sudaryti sąlygas Bendrijos sistemoje ir toliau pripažinti projektus, už kuriuos PTMV suteikiami iki 2012 m., bet vėliau pagal Kioto protokolą tokios galimybės nebebus.

- (31) MIŠ, kurios atsakingos už labai nedaug šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų, yra labiausiai neapsaugotos nuo klimato kaitos padarinių. Todėl iš aukcionų gautas pajamas naudojant tam, kad besivystančios šalys galėtų lengviau prisitaikyti prie klimato kaitos poveikio, ypatingą pirmenybę reikėtų teikti MIŠ poreikiams. Atsižvelgiant į tai, kad tose šalyse vykdoma labai nedaug ŠPM projektų, reikėtų garantuoti, kad po 2012 m. kreditai už jose pradėtus projektus būtų pripažįstami net tuo atveju, jei nebus pasirašytas tarptautinis susitarimas dėl klimato kaitos, jei šie projektai yra neabejotinai papildomi ir prisideda prie tvaraus vystymosi. Ši teisė MIŠ turėtų galioti iki 2020 m., su sąlyga, kad jos iki to laiko ratifikuotų tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos arba sudarytų dvišalį ar daugiašalį susitarimą su Bendrija.
- (32) Ateityje sudarius tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos, galės būti naudojami papildomi kreditai, sudarantys iki pusės Bendrijos sistemoje papildomai sumažinto emisijų kiekio, o itin kokybiški ŠPM kreditai iš trečiųjų šalių turėtų būti pripažįstami Bendrijos sistemoje tik tuomet, jei nuo 2013 m. tos šalys ratifikuos tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos.
- (33) Bendrija ir jos valstybės narės turėtų leisti vykdyti veiklą pagal projektus tik tuo atveju, jeigu visų projekto dalyvių būstinė yra su tokiais projektais susijusį tarptautinį susitarimą pasirašiusioje šalyje, kad būtų užkirstas kelias įmonėms pasinaudoti padėtimi valstybėse, kurios nepasirašė tarptautinio susitarimo, išskyrus tuos atvejus, kai tos įmonės įsikūrusios su Bendrijos sistema susijusiose trečiojoje šalyse arba federalinei valdžiai atskaitinguose ar regioniniuose administraciniuose vienetuose.
- (34) Tai, kad tam tikrose šios direktyvos nuostatose nurodoma, kad Bendrija patvirtins tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos, netrukdo valstybėms narėms taip pat sudaryti minėtąjį susitarimą.
- (35) Atsižvelgiant į sukauptą patirtį, reikėtų patobulinti Bendrijos sistemos nuostatas, susijusias su emisijų stebėjimu, ataskaitų teikimu ir tikrinimu.
- (36) Sąjunga turėtų įkurti tarptautiniu mastu pripažįstamą miškų kirtimo mažinimo ir miškų įveisimo bei miškų atželdinimo sistemą, remiančią tikslą – pagal Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvenciją, atsižvelgiant į galiojančius susitarimus, sukurti finansinius mechanizmus, kurie sudarytų pagal Kopenhagoje konferencijoje dėl klimato kaitos (COP 15 ir COP/MOP 5) pasiektiną tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos numatytos efektyvios, veiksmingos, teisingos ir darnios finansinės struktūros dalį.
- (37) Siekiant patikslinti, kad direktyva 2003/87/EB taikoma visų tipų katilams, degikliams, turbinoms, šildytuvams, kūrykloms, atliekų deginimo įrenginiams, kalcinavimo įrenginiams, džiovinimo krosnims, krosnims, džiovykloms, varikliams, kuro elementams, cheminės cirkuliacijos degimo įrenginiams, fakelams ir terminio arba katalizinio deginimo įrenginiams, į ją reikėtų įtraukti „kuro deginimo“ apibrėžimą.
- (38) Siekiant užtikrinti, kad asmenys galėtų vieni kitiems perduoti apyvartinius taršos leidimus Bendrijoje be jokių apribojimų ir kad Bendrijos sistemą būtų galima susieti su trečiųjų šalių, federalinei valdžiai atskaitingų arba regioninių administracinių vienetų emisijos leidimų sistemomis, nuo 2012 m. sausio mėn. visi apyvartiniai taršos leidimai turėtų būti registruojami Bendrijos registre, sukurtame 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 280/2004/EB dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos Bendrijoje monitoringo mechanizmo ir Kioto protokolo įgyvendinimo (¹). Šios nuostatos neturėtų prieštarauti nuostatomis dėl nacionalinių registrų, kuriuose registruojamos emisijos, kurių neapima Bendrijos sistema, tvarkymo. Bendrijos registro paslaugos turėtų būti tokios pat kokybės kaip ir nacionalinių registrų paslaugos.
- (39) Nuo 2013 m. Bendrijos sistema turėtų būti suderintai taikoma aplinkai nežalingiems CO₂ surinkimui, perdavimui ir geologiniam saugojimui.
- (40) Reikėtų numatyti galimybę sudaryti susitarimus, kad būtų abipusiai pripažinti pagal Bendrijos sistemą išduodami apyvartiniai taršos leidimai ir leidimai pagal kitas trečiosios šalies arba federalinei valdžiai atskaitingo ar regioninio administracinio vieneto privalomas šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų prekybos sistemas, kuriomis nustatomos didžiausios absoliučiosios emisijos ribos.
- (41) Sąjungos kaimynystėje esančios trečiosios šalys turėtų būti skatinamos prisijungti prie Bendrijos sistemos, jei jos laikosi šios direktyvos nuostatų. Derėdamasi su šalimis kandidatėmis, potencialiomis šalimis kandidatėmis ir šalimis, kurioms taikoma Europos kaimynystės politika, bei teikdama joms finansinę ir techninę pagalbą, Komisija turi naudotis kiekviena galimybe skatinti šį tikslą. Tai palengvintų technologijų ir žinių perdavimą šioms šalims ir būtų visiems naudinga ekonominiu, aplinkos apsaugos ir socialiniu požiūriais.
- (42) Šioje direktyvoje būtina numatyti susitarimus, kurie turėtų būti sudaromi siekiant Bendrijos sistemos ir kitų privalomų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų prekybos sistemų, pagal kurias taikoma Bendrijos sistemą atitinkanti absoliuti emisijos riba, savitarpio pripažinimo, atsižvelgiant į tai, ar ambicingi aplinkosaugos siekiai, ir į tai, ar taikoma patikima ir panaši emisijos stebėsenos, atskaitomybės ir patikrinimo priemonė bei atitikties sistema.

(¹) OL L 49, 2004 2 19, p. 1.

- (43) Atsižvelgiant į patirtį, įgytą taikant Bendrijos sistemą, reikėtų leisti išduoti apyvartinius taršos leidimus projektams, kuriuos įgyvendinant mažinamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų kiekis, su sąlyga, kad tie projektai būtų įgyvendinami pagal suderintas Bendrijos lygmeniu priimtas taisykles ir nebūtų dvigubai skaičiuojamas sumažintas emisijų kiekis, taip pat nebūtų trukdoma išplėsti Bendrijos sistemos taikymo sritį arba imtis kitų politikos priemonių emisijų, kurių neapima Bendrijos sistema, kiekiui mažinti.
- (44) Šiai direktyvai įgyvendinti būtinos priemonės turėtų būti priimtose pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽¹⁾.
- (45) Visų pirma Komisijai turėtų būti įgaliota priimti priemonės dėl naujo rinkos dalyvio apibrėžties nustatymo taisyklių suderinimo, apyvartinių taršos leidimų pardavimo aukcionuose, apyvartinių taršos leidimų suteikimo visoje Bendrijoje pereinamuoju laikotarpiu, tam tikrų demonstracinių projektų atrinkimo kriterijų ir tvarkos nustatymo, sektorių arba jų pošakių, kuriems būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, sąrašo sukūrimo, kreditų naudojimo, emisijų stebėjimo, ataskaitų teikimo ir tikrinimo, tikrintojų akreditavimo, projektams taikomų suderintų taisyklių įgyvendinimo bei kai kurių priedų pakeitimo. Kadangi šios priemonės yra bendro pobūdžio ir skirtos Direktyvos 2003/87/EB neesminėms nuostatomis iš dalies pakeisti arba papildyti direktyvą, *inter alia*, pridodant ar keičiant naujas neesmines nuostatas, jos turi būti priimamos laikantis Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnyje numatytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.
- (46) Todėl Direktyvą 2003/87/EB reikėtų atitinkamai iš dalies pakeisti.
- (47) Reikėtų numatyti reikalavimą iš anksto perkelti į nacionalinę teisę tas nuostatas, pagal kurias rengiamasi naudoti peržiūrėtą Bendrijos sistemą nuo 2013 m.
- (48) Siekiant tinkamai užbaigti 2008–2012 m. prekybos laikotarpį, Direktyvos 2003/87/EB su pakeitimais, padarytais Direktyva 2004/101/EB ⁽²⁾, Direktyva 2008/101/EB ⁽³⁾ ir

Reglamentu (EB) Nr. 219/2009 ⁽⁴⁾, nuostatos ir toliau turėtų būti taikomos nedarant įtakos Komisijos galimybei priimti priemones, būtinas tam, kad nuo 2013 m. būtų galima naudoti peržiūrėtą Bendrijos sistemą.

- (49) Šios direktyvos taikymas nedaro poveikio Sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymui.
- (50) Šia direktyva paisoma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje nustatytų pagrindinių teisių ir pripažintų principų.
- (51) Kadangi šios direktyvos tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl šios Direktyvos veiksmų masto bei poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Bendrijos lygiu, Bendrija gali patvirtinti priemones laikydama si Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva nenumatoma nieko, kas nėra būtina siekiant tų tikslų.
- (52) Remiantis Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros ⁽⁵⁾ 34 punkto nuostatomis, valstybės narės raginamos atsižvelgti į savo ir į Bendrijos interesus bei parengti nuosavas lenteles, pagal kurias būtų kuo geriau iliustruota šios direktyvos ir perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių koreliacija, ir viešai jas paskelbti.

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 2003/87/EB pakeitimai

Direktyva 2003/87/EB iš dalies keičiama taip:

- 1) 1 straipsnis papildomas šiomis pastraipomis:

„Šioje direktyvoje taip pat numatoma mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, kad jos sumažėtų iki tokio lygio, kuriam esant moksliniu požiūriu būtų galima išvengti pavojingos klimato kaitos.

Šioje direktyvoje taip pat yra nuostatos, skirtos didesniai kaip 20 % Bendrijos sumažinimo išpareigojimui įvertinti ir įgyvendinti ir kurios bus taikomos Bendrijai sudarius tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos ir pagal jį išpareigojus šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas sumažinti daugiau negu numatyta 9 straipsnyje, kaip matyti iš išpareigojimo dėl 30 %, kuris buvo patvirtintas Europos Vadovų Tarybos 2007 m. kovo mėn.“;

⁽¹⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

⁽²⁾ 2004 m. spalio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/101/EB, iš dalies keičianti Direktyvą 2003/87/EB, nustatančią šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje, dėl Kioto protokolo projektų mechanizmų (OL L 338, 2004 11 13, p. 18).

⁽³⁾ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/101/EB, iš dalies keičianti Direktyvą 2003/87/EB, kad į šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų prekybos sistemą Bendrijoje būtų įtrauktos aviacijos veiklos rūšys (OL L 8, 2009 1 13, p. 3).

⁽⁴⁾ 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 219/2009 dėl kai kurių teisės aktų, kuriems galioja Sutarties 251 straipsnyje nustatyta tvarka, nuostatų, susijusių su reguliavimo procedūra su tikrinimu, suderinimo su Tarybos sprendimu 1999/468/EB Suderinimas su reguliavimo procedūra su tikrinimu – Antra dalis (OL L 87, 2009 3 31, p. 109).

⁽⁵⁾ OL C 321, 2003 12 31, p. 1.

- 2) 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:
- a) c punktas pakeičiamas taip:
- „c) šiltnamio efektą sukeliančios dujos – II priede išvardytos dujos ir kiti natūralūs ir antropogeninės kilmės dujiniai atmosferos komponentai, kurie absorbuoja ir pakartotinai išspinduliuoja infraraudonosios spinduliuojančios spindulius;“;
- b) h punktas pakeičiamas taip:
- „h) „naujas rinkos dalyvis“:
- įrenginys, vykdamas vieną arba daugiau I priede nurodytų veiklos rūšių ir kuriam po 2011 m. birželio 30 d. pirmą kartą išduotas šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų leidimas, arba
  - įrenginys, pirmą kartą vykdamas veiklą, įtrauktą į Bendrijos sistemą pagal 24 straipsnio 1 arba 2 dalį, arba
  - įrenginys, vykdamas vieną arba daugiau I priede nurodytų veiklos rūšių arba veiklą, įtrauktą į Bendrijos sistemą pagal 24 straipsnio 1 arba 2 dalį, ir kurio pajėgumai buvo žymiai išplėsti po 2011 m. birželio 30 d.; tik tiek, kiek tai susiję su tokiu išplėtimu.“;
- c) pridedami šie punktai:
- „t) kuro deginimas – kuro oksidacija, nesvarbu, kaip naudojama šiuo procesu gaminama šilumos, elektros arba mechaninė energija, ir ar vykdoma bet kokia kita su šiuo procesu tiesiogiai susijusi veikla, įskaitant išmetamųjų dujų šlapią valymą;
- u) elektros energijos gamybos įrenginys – įrenginys, kuriuo 2005 m. sausio 1 d. gaminta ar vėliau gaminama trečiosioms šalims parduoti skirta elektros energija ir kuriame nevykdoma jokia kita I priede nurodyta veikla, išskyrus „kuro deginimą“.“;
- 3) 3c straipsnio 2 dalyje žodžiai „11 straipsnio 2 dalyje“ pakeičiami žodžiais „13 straipsnio 1 dalyje“;
- 4) 3g straipsnio 2 dalyje žodžiai „pagal 14 straipsnį priimtų gairių“ pakeičiami žodžiais „14 straipsnyje nurodyto reglamento“;
- 5) 4 straipsnis pakeičiamas taip:

„4 straipsnis

Šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų leidimai

Valstybės narės užtikrina, kad nuo 2005 m. sausio 1 d. jokių įrenginys nevykdytų I priede išvardytos veiklos, kurią vykdamas išmetamos su ja susijusios šiltnamio efektą

sukeliantios dujos, jeigu įrenginio operatorius neturi kompetentingos institucijos pagal 5 ir 6 straipsnį išduoto leidimo arba jeigu įrenginiui pagal 27 straipsnį netaikomi Bendrijos sistemos reikalavimai. Tai taip pat taikoma ir 24 straipsnyje nurodytiems įrenginiams.“;

- 6) 5 straipsnio d dalis pakeičiama taip:

„d) priemonių, numatytų stebėti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisiją ir teikti ataskaitas laikantis 14 straipsnyje nurodyto reglamento.“;

- 7) 6 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 1 dalis papildoma šia pastraipa:

„Kompetentinga institucija bent kas penkerius metus peržiūri šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų leidimą ir padaro visus reikiamus pakeitimus.“;

- b) 2 dalies c punktas pakeičiamas taip:

„c) stebėsenos planas, kuris atitinka 14 straipsnyje nurodytame reglamente numatytus reikalavimus. Valsstybės narės gali leisti operatoriams atnaujinti stebėsenos planus nekeičiant leidimo. Operatoriai pakeistus stebėsenos planus pateikia kompetentingai institucijai, kad ji juos patvirtintų.“;

- 8) 7 straipsnis pakeičiamas taip:

„7 straipsnis

Su įrenginiais susiję pakeitimai

Operatorius kompetentingą instituciją informuoja apie visus numatomus įrenginio pobūdžio ar veikimo pakeitimus arba jo pajėgumų išplėtimą, arba žymų jų sumažinimą, dėl ko gali tekti atnaujinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų leidimą. Reikiamais atvejais kompetentinga institucija atnaujina leidimą. Jeigu keičiasi įrenginio operatoriaus tapatybė, kompetentinga institucija atnaujina leidimą, kuriame įrašo naujo operatoriaus pavadinimą ir adresą.“;

- 9) 9 straipsnis pakeičiamas taip:

„9 straipsnis

Visas Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekis

Nuo 2013 m. kasmet išduodamas visas Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekis turi mažėti tolygiai, pradedant skaičiuoti nuo 2008–2012 m. laikotarpio vidurio. Apyvartinių taršos leidimų kiekis turi mažėti mažėja pagal 1,74 % linijinį koeficientą, palyginti su vidutiniu metiniu bendru apyvartinių taršos leidimų, kuriuos valstybės narės išduoda pagal Komisijos sprendimus dėl 2008–2012 m. nacionalinių paskirstymo planų, kiekiu.

Iki 2010 m. birželio 30 d. Komisija paskelbia visą 2013 m. Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekį, kuris apskaičiuojamas remiantis bendru apyvartinių taršos leidimų, kuriuos valstybės narės išdavė arba turi išduoti pagal Komisijos sprendimus dėl 2008–2012 m. nacionalinių paskirstymo planų, kiekiu.

Po 2020 m. Komisija peržiūri linijinį koeficientą ir, jei reikia, pateikia pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai, siekiant iki 2025 priimti sprendimą.“;

10) Įterpiamas šis straipsnis:

„9a straipsnis

Viso Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekio koregavimas

1. Įrenginiams, kurie pagal 24 straipsnio 1 dalį į Bendrijos sistemą įtraukiami 2008–2012 m., nuo 2013 m. sausio 1 d. išduotinių apyvartinių taršos leidimų kiekis koreguojamas atsižvelgiant į vidutinį metinį apyvartinių taršos leidimų, išduotų tiems įrenginiams jų įtraukimo į sistemą laikotarpiu, kiekį, kuris savo ruožtu koreguojamas taikant 9 straipsnyje nurodytą linijinį koeficientą.

2. Jei įrenginiai, kuriais vykdoma I priede išvardytų rūšių veikla, į Bendrijos sistemą įtraukiami tik nuo 2013 m., valstybės narės užtikrina, kad tokių įrenginių operatoriai atitinkamai kompetentingai institucijai pateiktų tinkamai pagrįstus ir nepriklausomai patikrintus emisijos duomenis, kad į juos būtų galima atsižvelgti koreguojant visos Bendrijos išduotinių apyvartinių taršos leidimų skaičių.

Visi šie duomenys atitinkamai kompetentingai institucijai pateikiami ne vėliau kaip 2010 m. balandžio 30 d., vadovaujantis pagal 14 straipsnio 1 dalį priimtomis nuostatomis.

Jei pateikti duomenys yra tinkamai pagrįsti, kompetentinga institucija ne vėliau kaip 2010 m. birželio 30 d. juos praneša Komisijai, ir atitinkamai koreguojamas išduotinių apyvartinių taršos leidimų kiekis, pakoreguotas taikant 9 straipsnyje nurodytą linijinį koeficientą. Įrenginių, išmetančių kitas šiltnamio efektą sukeliančias dujas, nei anglies dioksidas, atveju kompetentinga institucija gali pranešti mažesnę išmetamų dujų kiekį pagal jų emisijų mažinimo potencialą.

3. Komisija ne vėliau 2010 m. rugsėjo 30 d. paskelbia 1 ir 2 dalyse minėtus pakoreguotus kiekius.

4. Įrenginiams, kurie pagal 27 straipsnį neįtraukti į Bendrijos sistemą, nuo 2013 m. sausio 1 d. išduotinių visos Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekis sumažinamas siekiant atspindėti vidutinę metinę patikrintą šių įrenginių emisijų 2008–2010 m., patikslintą 9 straipsnyje nurodytu linijiniu koeficientu.“;

11) 10 straipsnis pakeičiamas taip:

„10 straipsnis

Apyvartinių taršos leidimų pardavimas aukcione

1. Nuo 2013 m. visus apyvartinius taršos leidimus, išskyrus tuos, kurie suteikiami nemokamai pagal 10a ir 10c straipsnį, valstybės narės parduoda aukcionuose. Ne vėliau kaip 2010 m. gruodžio 31 d. Komisija nustato ir paskelbia numatytą aukcionuose parduodamų apyvartinių taršos leidimų kiekį.

2. Visą apyvartinių taršos leidimų, kuriuos kiekviena valstybė narė parduoda aukcione, kiekį sudaro:

a) 88 % visų apyvartinių taršos leidimų, kurie bus parduodami aukcione, paskirstytų valstybėms narėms dalimis, kurios atitinka tam tikros valstybės narės 2005 m. patikrintą emisijų dalį Bendrijos sistemoje arba 2005–2007 m. laikotarpio vidurkį, pasirenkant didesnį iš šių dydžių;

b) 10 % visų apyvartinių taršos leidimų, kurie bus parduodami aukcione, paskirstytų tam tikroms valstybėms narėms siekiant solidarumo ir ekonomikos augimo Bendrijoje; todėl leidimų, kuriuos tos valstybės narės parduoda aukcione pagal a punktą, skaičius padidinamas IIa priede nurodyta procentine dalimi; ir

c) 2 % viso apyvartinių taršos leidimų, kurie bus parduodami aukcionuose, kiekio paskirstomi toms valstybėms narėms, kurių šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos 2005 m. buvo bent 20 % mažesnės už normą baziniais metais, kuri joms taikoma pagal Kioto protokolą. Šios procentinės dalies paskirstymas atitinkamoms valstybėms narėms nustatytas IIb priede.

Taikant a punktą, valstybių narių, kurios 2005 m. nedalyvavo Bendrijos sistemoje, apyvartinių taršos leidimų dalis apskaičiuojama naudojant jų pagal 2007 m. Bendrijos sistemą patikrintus emisijų duomenis.

Jei būtina, b ir c punktuose minėti procentiniai dydžiai proporcingai koreguojami taip, kad būtų paskirstyta atitinkamai 10 % ir 2 % apyvartinių taršos leidimų.

3. Valstybės narės turi nustatyti, kaip naudojamos apyvartinių taršos leidimų pardavimo aukcione gautos pajamos. Ne mažiau kaip 50 % pajamų, gautų parduodant apyvartinius taršos leidimus aukcione pagal 2 dalį, įskaitant visas pajamas, gautas iš aukcionų pagal tos dalies b ir c punktus, arba šių pajamų vertės finansinis atitiktumu, turėtų būti naudojami viešam ar daugiau iš šių tikslų:

a) mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų kiekį, be kita ko finansuojant įnašus į Pasaulinį energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančios energijos fondą bei Prisitaijimo fondą, įsteigtą Poznanėje vykusios Konferencijos dėl klimato kaitos (COP 14 ir COP/MOP 4) metu, prisitaikyti prie klimato kaitos padarinių ir finansuoti mokslinius tyrimus bei technologijų plėtrą ir demonstracinius projektus,

kuriais siekiama mažinti emisijų ir prisitaikyti prie klimato kaitos, įskaitant dalyvavimą iniciatyvose pagal Europos strateginį energetikos technologijų planą ir Europos technologijų platformose;

- b) plėtoti atsinaujinančius energijos išteklius, kad būtų galima įvykdyti Bendrijos išsipareigojimą iki 2020 m. 20 % visos energijos gauti iš atsinaujinančiųjų išteklių, ir plėtoti kitas technologijas, kuriomis prisidedama pereinant prie saugios ir tvarios ekonomikos, kai išmetami nedideli anglies dioksido kiekiai, ir kurios padeda įvykdyti Bendrijos išsipareigojimą iki 2020 m. 20 % padidinti energijos vartojimo efektyvumą;
- c) finansuoti priemones, kuriomis siekiama išvengti miškų kirtimo ir įveisti miškus bei juos atželdinti besivystančiose šalyse, kurios ratifikavo būsimą tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos; perduoti šioms šalims technologijas ir padėti lengviau prisitaikyti prie neigiamo klimato kaitos poveikio jose;
- d) padėti skatinti sekvestraciją pasitelkiant miškininkystę Bendrijoje;
- e) užtikrinti aplinkai nežalingą CO₂ surinkimą ir geologinį saugojimą, ypač iš kietą iškastinį kurą deginančių jėgainių ir daugelio pramonės sektorių ir jų pošakių, įskaitant trečiąsias šalis;
- f) skatinti perėjimą prie nedidelį kiekį teršalų išmetančių ir viešojo transporto priemonių;
- g) finansuoti mokslinius tyrimus bei technologijų plėtrą energijos vartojimo efektyvumo ir švərių technologijų srityje tuose sektoriuose, kuriuos apima ši direktyva;
- h) taikyti priemones, skirtas padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir pastatų šiluminę izoliaciją ar suteikti finansinę paramą, siekiant spręsti socialinius klausimus, susijusius su mažesnes ir vidutines pajamas gaunančiais namų ūkiais;
- i) padengti Bendrijos sistemos valdymo administracines išlaidas.

Laikoma, kad valstybės narės įvykdė šios dalies nuostatas, jei jos turi ir įgyvendina fiskalinės arba finansinės paramos politiką, įskaitant visų pirma trečiosiose šalyse, arba vidaus reguliavimo politiką, kuria subalansuojama pirmoje pastraipoje nurodytiems tikslams skirta finansinė parama, sudaranti mažiausiai 50 % pajamų, gautų iš prekybos apyvartiniais taršos leidimais aukcionuose, kaip nurodyta 2 dalyje, įskaitant pajamas iš aukcionų, nurodytas 2 dalies b ir c punktuose.

Valstybės narės pagal Sprendimą Nr. 280/2004/EB teikiamose ataskaitose informuoja Komisiją apie pajamų naudojimą ir veiksmus, kurių imtasi pagal šią dalį.

4. Iki 2010 m. birželio 30 d. Komisija priima reglamentą dėl aukcionų terminų, administravimo ir kitų aspektų, kad jie būtų rengiami atvirai, skaidriai, suderintai ir nediskriminuojant. Siekiant šio tikslo procesas turėtų būti nuspėjamas, ypač kiek tai susiję su aukcionų laiku ir seka bei numatytu pardudamų apyvartinių taršos leidimų kiekiu.

Aukcionai rengiami taip, kad:

- a) operatoriams, visų pirma visoms MVĮ, kurioms taikoma Bendrijos sistema, būtų užtikrinamos visos, sąžiningos ir teisingos galimybės juose dalyvauti;
- b) visiems dalyviams būtų užtikrinama prieiga prie tos pačios informacijos tuo pačiu metu ir kad dalyviai nepakenktų aukcionų sistemos veikimui;
- c) aukcionų rengimas ir dalyvavimas juose būtų ekonomiškai efektyvus ir būtų išvengta nepagrįstų administracinių išlaidų; bei
- d) mažiems teršėjams būtų suteikta prieiga prie apyvartinių taršos leidimų.

Ši priemonė, skirta šios direktyvos neesminėms nuostatomis iš dalies pakeisti ją papildant, priimama laikantis 23 straipsnio 3 dalyje nustatytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.

Valstybės narės pateikia ataskaitą apie tinkamą kiekvieno aukciono taisyklių, visų pirma sąžiningos ir atviros galimybės dalyvauti, skaidrumo, kainodaros ir techninių bei veiklos aspektų, įgyvendinimą. Šios ataskaitos pateikiamos per mėnesį po įvykusio aukciono ir paskelbiamos Komisijos tinklavietėje.

5. Komisija stebi, kaip veikia Europos anglies dioksido rinka. Kasmet ji pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje aptariama, kaip veikia anglies dioksido rinka, įskaitant aukcionų vykdymą, aptariamas likvidumas ir pardudotų leidimų kiekis. Prireikus valstybės narės užtikrina, kad visa reikiama informacija būtų pateikta Komisijai vėliausiai prieš du mėnesius iki ji priima ataskaitą.“;

12) Įterpiami šie straipsniai:

„10a straipsnis

Nemokamo apyvartinių taršos leidimų suteikimo pereinamoju laikotarpiu Bendrijos taisyklės

1. Ne vėliau kaip 2010 m. gruodžio 31 d. Komisija priima visai Bendrijai taikomas ir visiškai suderintas įgyvendinimo priemones dėl apyvartinių taršos leidimų paskirstymo pagal 4, 5, 7 ir 12 dalis, įskaitant 19 dalies suderintam taikymui būtinas nuostatas.

Tokios priemonės, skirtos šios direktyvos neesminėms nuostatoms iš dalies pakeisti ją papildant, priimamos laikantis 23 straipsnio 3 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.

Pirmoje pastraipoje nurodytomis priemonėmis kiek įmanoma apibrėžiami visos Bendrijos *ex ante* santykiniai taršos rodikliai siekiant užtikrinti, kad leidimai būtų skirstomi skatinant mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas bei naudoti efektyviai energiją vartojančias technologijas, atsižvelgiant į efektyviausius metodus, pakaitalus, alternatyvius gamybos procesus, didelio naudingumo termofikaciją, veiksmingą energijos gaminimą iš dujų atliekų, biomasės naudojimą ir anglies dioksido surinkimą, transportavimą bei saugojimą ten, kur yra tokie įrenginiai, ir kad nebūtų skatinama didinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų. Nemokami leidimai jokiai elektros energijos gamybai nesuteikiami, išskyrus 10c straipsnyje numatytus atvejus ir elektrą, gaminamą iš dujų atliekų.

Iš esmės, kiekvienam sektoriui ir jo pošakiui taikomas santykinis taršos rodiklis apskaičiuojamas nuo galutinio produkto, o ne nuo žaliavų, siekiant, kad per visą atitinkamo sektoriaus arba jo pošakio gamybos procesą būtų kuo labiau sumažintos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos ir padidėtų energijos naudojimo efektyvumas.

Apibrėždama principus, pagal kuriuos nustatomi atskirų sektorių *ex ante* santykiniai taršos rodikliai, Komisija konsultuojasi su suinteresuotomis šalimis, įskaitant atitinkamus sektorius.

Bendrijai patvirtinus tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos, pagal kurį šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas privaloma sumažinti tiek, kiek ir Bendrijoje, Komisija peržiūri tas priemones ir numato, kad nemokami apyvartiniai taršos leidimai suteikiami tik tuomet, kai tai visiškai pagrįsta atsižvelgiant į tą susitarimą.

2. Apibrėžiant principus, pagal kuriuos nustatomi atskirų sektorių ar jų pošakių *ex ante* santykiniai taršos rodikliai, išieiti tašku nurodomos 10 % veiksmingiausių sektoriaus arba jo pošakio įrenginių Bendrijoje vidutinės eksploataavimo charakteristikos 2007–2008 m. Komisija konsultuojasi su suinteresuotomis šalimis, įskaitant atitinkamus sektorius ir jų pošakius.

14 ir 15 straipsniuose nurodytuose reglamentuose nustatomos suderintos su šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijomis pramoninių procesų metu susijusių stebėsenos, atskaitų teikimo ir tikrinimo taisyklės, skirtos *ex ante* santykinų taršos rodiklių nustatymui.

3. Pagal 4 ir 8 dalis ir nepaisant 10c straipsnio, elektros energijos gamybos įrenginiams, anglies dioksido surinkimo įrenginiams, transportavimo vamzdynams arba saugykloms nemokami apyvartiniai taršos leidimai nesuteikiami.

4. Šilumos gamybai ar vėsinimui nemokami apyvartiniai taršos leidimai suteikiami centriniam šildymui ir didelio naudingumo termofikacijai, kaip apibrėžta Direktyvoje 2004/8/EB, siekiant patenkinti ekonomiškai pagrįstą paklausą. Po 2013 m. kiekvienais metais bendras minėtiems įrenginiams tokiai šilumos gamybai suteikiamų apyvartinių taršos leidimų skaičius koreguojamas taikant 9 straipsnyje nurodytą linijinį koeficientą.

5. Didžiausias metinis apyvartinių taršos leidimų skaičius, pagal kurį apskaičiuojamas leidimų skaičius įrenginiams, kurių neapima 3 dalis ir kurie nėra nauji rinkos dalyviai, negali viršyti šios sumos:

- viso metinio Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekio, nustatyto pagal 9 straipsnį, padauginto iš bendros vidutinės patikrintos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos 2005–2007 m. iš įrenginių, įtrauktų į Bendrijos sistemą 2008–2012 m., dalies, kurią išmetė įrenginiai, kurių neapima 3 dalis; ir
- bendros vidutinės patikrintos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos 2005–2007 m. iš įrenginių, kurie į Bendrijos sistemą įtraukti tik nuo 2013 m. ir kurių neapima 3 dalis, pakoreguoto taikant 9 straipsnyje nurodytą linijinį koeficientą.

Prireikus taikomas bendras, įvairius sektorius apimantis pataisos koeficientas.

6. Valstybės narės taip pat gali priimti finansines priemones, skirtas sektoriams arba jų pošakiams, kuriems, kaip nustatyta, gresia didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, susijusi su šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisija dėl kurios kylančioms sąnaudoms įtakos turėjo elektros kainos, siekiant kompensuoti šias sąnaudas, jei remiamasi taikomomis ir priimamomis šios srities valstybės pagalba reglamentuojančiomis taisyklėmis.

Šios priemonės paremtos netiesioginių CO₂ emisijų vienam produkcijos vienetui taršos rodikliais. Šie taršos rodikliai apskaičiuojami atitinkamam sektoriui ar jo pošakiui pagal elektros energijos kiekį, suvartotą vienam produkcijos vienetui, naudojant veiksmingiausias turimas technologijas, ir CO₂ emisijas, siejamas su atitinkamu Europos elektros energijos produkcijos mišiniu.

7. Penki procentai viso Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekio, nustatyto pagal 9 ir 9a straipsnius 2013–2020 m. laikotarpiui, atidedami naujiems rinkos dalyviams – tai didžiausias leidimų kiekis, kurį galima paskirstyti naujiems rinkos dalyviams vadovaujantis pagal šio straipsnio 1 dalį priimtomis taisyklėmis. Valstybės narės parduoda aukcione Bendrijos rezervo apyvartinius taršos leidimus, kurie 2013–2020 m. nei paskirstomi naujiems rinkos dalyviams, nei naudojami pagal šio straipsnio 8, 9 ar 10 dalį, pagal 10 straipsnio 2 dalį atsižvelgiant į tai, kokia šio rezervo dalimi pasinaudojo įrenginiai valstybėse narėse, ir pagal 10 straipsnio 4 dalį ir atitinkamas įgyvendinimo nuostatas nustatant aukciono sąlygas ir laiką.

Paskirstytų apyvartinių taršos leidimų kiekis koreguojamas taikant 9 straipsnyje nurodytą linijinį koeficientą.

Naujų rinkos dalyvių vykdomai elektros energijos gamybos veiklai nemokami leidimai nesuteikiami.

Ne vėliau kaip 2010 m. gruodžio 31 d. Komisija priima suderintas naujo rinkos dalyvio sąvokos taikymo taisykles, pirmiausia kiek tai susiję su sąvoka „didelis išplėtimas“.

Tokios priemonės, skirtos šios direktyvos neesminėms nuostatoms iš dalies pakeisti ją papildant, priimamos laikantis 23 straipsnio 3 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.

8. Iki 2015 m. gruodžio 31 d. naujiems rinkos dalyviams skirtame rezerve pateikiama ne daugiau kaip 300 mln. apyvartinių taršos leidimų, skirtų padėti skatinti ne daugiau kaip 12 komercinių, Sąjungos teritorijoje vykdomų CO₂ surinkimo ir geologinio saugojimo demonstravimo projektų statybą ir eksploatavimą bei skatinti novatoriškų atsinaujinančių energijos šaltinių technologijų demonstravimo projektus.

Suteikiami apyvartiniai taršos leidimai, skirti remti demonstravimo projektus, pagal kuriuos siekiama geografinio požiūriu subalansuotose vietovėse plėtoti daug platus pobūdžio CO₂ surinkimo ir saugojimo bei novatoriškų energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių technologijų, kurios kol kas dar nėra komerciškai rentabilios. Leidimai skiriami pagal patikrintą CO₂ kiekį, kuris nebuvo išmestas.

Projektai atrenkami remiantis objektyviais ir skaidriais kriterijais, į kuriuos įtraukiami reikalavimai dalintis žiniomis. Tie kriterijai ir sąlygos priimami pagal 23 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu ir pateikiami visuomenei.

Apyvartiniai taršos leidimai atidedami trečioje pastraipoje nurodytus kriterijus atitinkantiems projektams. Valstybės narės Parama šiems projektams skiriama per valstybės nares, ji papildo žymų įrenginio operatoriaus skiriamą bendrą finansavimą. Juos taip pat galėtų bendrai finansuoti atitinkama valstybė narė, o taip pat jie turėtų būti finansuojami kitomis priemonėmis. Joks projektas negauna šiuo mechanizmu teikiamos paramos, viršijančios 15 % visų šiam tikslui skirtų apyvartinių taršos leidimų. Į šiuos apyvartinius taršos leidimus atsižvelgiama pagal 7 dalį.

9. Lietuva, kuri pagal Protokolo Nr. 4 dėl Ignalinos atominės elektrinės Lietuvoje, kuris pridėtas prie 2003 m. Stojimo akto, 1 straipsnį įsipareigojo iki 2009 m. gruodžio 31 d. uždaryti Ignalinos atominės elektrinės 2-ąjį bloką, gali prašyti pagal 10 straipsnio 4 dalyje nurodytą reglamentą aukcionuose parduoti apyvartinių taršos leidimų iš naujiems rinkos dalyviams skirto rezervo, jeigu Lietuvos bendras patikrintas emisijų kiekis 2013–2015 m. pagal Bendrijos sistemą viršija Lietuvos įrenginiams išduotų nemokamų apyvartinių taršos leidimų, skiriamų elektros gamybos metu išsiskyrusioms emisijoms tuo laikotarpiu, sumą ir tris aštuntadalius apyvartinių taršos leidimų, kuriuos Lietuva parduoda aukcionuose 2013–2020 m. laikotarpiui. Didžiausias leidimų skaičius gaunamas iš to laikotarpio perteklinių emisijų, jeigu šis perteklius atsirado dėl didesnio elektros energijos gamybos metu išmetamo dujų kiekio, atėmus kiekį, kuriuo šioje valstybėje narėje 2008–2012 m. suteikti leidimai viršijo patikrintą teršalų kiekį, pagal Bendrijos sistemą skiriamą Lietuvai tuo laikotarpiu. Į šiuos apyvartinius taršos leidimus atsižvelgiama pagal 7 dalį.

10. Valstybės narės, kurių elektros tinklai sujungti su Lietuva ir kurios 2007 m. iš Lietuvos importavo daugiau kaip 15 % savo suvartojamos elektros energijos, ir kuriose dujų emisijos padidėjo dėl investicijų į naują elektros gamybą, *mutatis mutandis* gali taikyti 9 dalį, laikydamosi toje dalyje nustatytų sąlygų.

11. Laikantis 10b straipsnio, pagal šio straipsnio 4–7 dalis nemokamai suteikiamų apyvartinių taršos leidimų skaičius 2013 m. yra 80 % leidimų skaičiaus, nustatyto taikant 1 dalyje minėtas priemones, o vėliau, siekiant, kad 2027 m. nemokamų apyvartinių taršos leidimų visai nebūtų skiriama, nemokamai suteikiamų leidimų skaičius mažėja kiekvienais metais vienodomis dalimis, taigi 2020 m. suteikiama 30 % nemokamų apyvartinių taršos leidimų.

12. Laikantis 10b straipsnio 2013 m. ir kiekvienais tolesniais metais iki 2020 m. įrenginiams sektoriuose arba jų pošakiuose, kuriems būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, pagal 1 dalį nemokamai suteikiama iki 100 % pagal 1 dalį nustatyto apyvartinių taršos leidimų skaičiaus.

13. Ne vėliau kaip 2009 m. gruodžio 31 d., o vėliau kas penkerius metus Komisija po diskusijų Europos Vadovų Taryboje nustato 12 dalyje nurodytų sektorių arba jų pošakių sąrašą, remdamasi 14–17 dalyse nurodytais kriterijais.

Kiekvienais metais Komisija savo iniciatyva arba valstybės narės prašymu, įtraukia sektorių arba jo pošakį į pirmoje pastraipoje nurodytą sąrašą, jei analitinėje ataskaitoje gali būti įrodyta, kad šis sektorius arba jo pošakis atlikus pakeitimus, kurie turėjo didelės įtakos šio sektoriaus ar jo pošakio vykdomai veiklai, atitinka 14–17 dalyse nurodytus kriterijus.

Šio straipsnio įgyvendinimo tikslais Komisija konsultuojasi su valstybėmis narėmis, atitinkamais sektoriais arba jų pošakiais ir kitais atitinkamais suinteresuotais subjektais.

Tokios priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas ją papildant, priimamos laikantis 23 straipsnio 3 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.

14. Siekdama nustatyti 12 dalyje nurodytus sektorius arba jų pošakius Komisija Bendrijos lygmeniu įvertina, koku mastu atitinkamas sektorius ar jo pošakis pagal suskirstymo lygį gali perkelti reikalingų apyvartinių taršos leidimų tiesiogines sąnaudas ir įgyvendinus šią direktyvą dėl padidėjusios elektros energijos kainų susidariusias netiesiogines sąnaudas į produktų kainas neperleisdamas didelės rinkos dalies ne Bendrijoje esantiems įrenginiams, išmetantiems daugiau anglies dioksido. Šie vertinimai grindžiami vidutine anglies dioksido kaina, nurodyta Komisijos poveikio vertinime pridėtame prie ES tikslų, susijusių su klimato kaita ir atsinaujinančiais energijos šaltiniais, įgyvendinimo iki 2020 m. paketo, ir, sektorių arba jų pošakių prekybos, gamybos ir pridėtinės vertės paskutinių trejų metų duomenimis, jei tokių duomenų yra.

15. Laikoma, kad sektoriuje ar jo pošakyje esama didelės anglies dioksido nuotėkio rizikos, jei:

- a) dėl šios direktyvos įgyvendinimo atsirandančių papildomų sąnaudų tiesiogiai ar netiesiogiai labai padidėtų gamybos sąnaudos, apskaičiuojamos kaip bendrosios pridėtinės vertės dalis, mažiausiai 5 %; ir
- b) prekybos su trečiosiomis šalimis intensyvumas apibrėžiamas kaip bendros eksporto į valstybes, kurios yra trečiosios šalys, vertės ir importo iš trečiųjų šalių, vertės santykis su Bendrijos bendra rinkos apimtimi (metinė apyvarta ir bendra importo iš trečiųjų šalių vertė) yra didesnis kaip 10 %.

16. Nepaisant 15 dalies nuostatų, laikoma, kad sektoriuje ar jo pošakyje taip pat esama didelės anglies dioksido nuotėkio rizikos, jei:

- a) dėl šios direktyvos įgyvendinimo atsirandančių papildomų sąnaudų tiesiogiai ar netiesiogiai labai padidėtų gamybos sąnaudos, apskaičiuojamos kaip bendrosios pridėtinės vertės dalis, mažiausiai 30 %; arba
- b) jei prekybos su trečiosiomis šalimis intensyvumas apibrėžiamas kaip bendros eksporto į valstybes, kurios yra trečiosios šalys, vertės ir importo iš trečiųjų šalių, vertės santykis su Bendrijos bendra rinkos apimtimi (metinė apyvarta ir bendra importo iš trečiųjų šalių vertė) yra didesnis kaip 30 %;

17. 13 dalyje nurodytas sąrašas gali būti papildomas atlikus kokybinį vertinimą, atsižvelgiant į šiuos kriterijus, jei turimi atitinkami duomenys:

- a) kiek galima būtų sumažinti atskirų atitinkamo sektoriaus ir (arba) jo pošakių įrenginių šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas arba elektros energijos suvartojimą, prireikus atsižvelgiant į gamybos išlaidų padidėjimą, kurį gali sukelti susijęs investavimas, pavyzdžiui, taikant veiksmingiausias metodus;
- b) dabartines ir planuojamas rinkos savybes, įskaitant atvejus, kai prekybos intensyvumo ar tiesioginio ir netiesioginio kainų padidėjimo rodikliai priartėja prie 16 dalies antroje pastraipoje nurodytos vienos iš ribų;
- c) pelno maržas, kaip galimą sprendimų dėl ilgalaikių investicijų ir (arba) vietos pakeitimo rodiklį.

18. 13 dalyje nurodytas sąrašas nustatomas atsižvelgus (jei yra reikiamų duomenų) į:

- a) kiek trečiosios šalys, gaminančios didelę dalį pasaulio produktų sektoriuje, kuriame laikoma, kad esama didelės anglies dioksido sklaidos rizikos, tvirtai įsipareigoja

per tą patį laikotarpį ir panašia apimtimi kaip ir Bendrijoje sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas atitinkamuose sektoriuose, ir

- b) kiek šiose valstybėse esančių įrenginių anglies dioksido emisijos yra panašios kaip Bendrijoje.

19. Nemokami apyvartiniai taršos leidimai neskiriami įrenginiui, kuris nutraukė veiklą, išskyrus tuomet, kai operatorius kompetentingai institucijai įrodo, kad tas įrenginys atnaujins gamybą per apibrėžtą ir pagrįstą laikotarpį. Laikoma, kad įrenginiai, kurių šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų leidimo galiojimas baigėsi ar buvo atšauktas, ir įrenginiai, kurių veikla ar veiklos atnaujinimas techniškai neįmanomas, nutraukė veiklą.

20. Komisija tarp priemonių, priimtų pagal 1 dalį, įrašo priemones apibrėžti įrenginiams, kurie iš dalies nutraukia veiklą ar itin sumažina savo pajėgumus, ir, jei reikia, atitinkamai pritaiko jiems išduodamų nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičių.

10b straipsnis

Priemonės tam tikriems daug energijos vartojantiems sektoriams remti anglies dioksido nutekėjimo atveju

1. Ne vėliau kaip 2010 m. birželio 30 d. Komisija, atsižvelgdama į tarptautinių derybų rezultatus ir tai, kiek dėl jų sumažės pasaulinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, taip pat pasitarusi su visais reikiamais socialiniais partneriais, Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia analitinę ataskaitą, kurioje įvertina padėtį daug energijos suvartojančiuose sektoriuose ar jų pošakiuose, kuriems, kaip nustatyta, būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika. Kartu pateikiami visi reikiami pasiūlymai, pavyzdžiui:

- a) pakoreguoti tiems sektoriams ar jų pošakiams pagal 10a straipsnį nemokamai suteikiamų apyvartinių taršos leidimų dalį;
- b) įtraukti į Bendrijos sistemą produktų, gaminamų pagal 10a straipsnį nustatytuose sektoriuose ar jų pošakiuose, importuotojus;
- c) įvertinti anglies dioksido nutekėjimo poveikį valstybių narių energijos saugumui, ypač kai elektros jungtys su likusia Sąjungos dalimi nepakankamos ir kai esama elektros jungčių su trečiosiomis šalimis, ir su tuo susijusias priemones.

Vertinant, kokios priemonės yra tinkamos, be kita ko atsižvelgiama į bet kokius įpareigojančius sektorių susitarimus, kuriuos įgyvendinant pasaulinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų kiekis mažėja tiek, kad būtų galima veiksmingai kovoti su klimato kaita, ir kuriuos galima stebėti, tikrinti ir taikyti privalomas vykdymo užtikrinimo priemones.

2. Komisija ne vėliau kaip 2011 m. kovo 31 d. įvertina, ar priimti sprendimai dėl sektorių ir jų pošakių pagal 1 dalį gautamų nemokamų apyvartinių taršos leidimų dalies, įskaitant pagal 10a straipsnio 2 dalį iš anksto nustatytų rodiklių poveikį, gali daryti žymų poveikį apyvartinių taršos leidimų, kuriuos valstybės narės turi parduoti pagal 10a straipsnio 2 dalį, kiekiui, palyginti su galimybe, kad 2020 m. visi apyvartinių taršos leidimai būtų parduodami visiems sektoriams. Komisija prireikus pateikia atitinkamus pasiūlymus Europos Parlamentui ir Tarybai, atsižvelgdama į tų pasiūlymų galimą poveikį paskirstymui.

10c straipsnis

Galimybė pereinamuoju laikotarpiu gauti nemokamų leidimų elektros energijos gamybai modernizuoti

1. Kaip išimtį 10a straipsnio 1–5 dalims valstybės narės gali išduoti pereinamojo laikotarpio nemokamus apyvartinius taršos leidimus elektros energiją gaminantiems įrenginiams, veikiantiems 2008 m. gruodžio 31 d., arba įrenginiams, kurių investicijos praktiškai pradėtos tą pačią dieną, jei tenkinama viena iš šių sąlygų:

- nacionalinis elektros energijos tinklas 2007 m. nebuvo tiesiogiai ar netiesiogiai sujungtas su tarpusavyje sujungtų tinklų sistema, kurią valdo Elektros perdavimo koordinavimo sąjunga (UCTE);
- arba jei tik 2007 m. nacionalinis elektros energijos tinklas buvo tiesiogiai ar netiesiogiai sujungtas su tinklu, kurį valdo UCTE, vienintele mažiau negu 400 MW galingumo linija; arba
- arba jei 2006 m. daugiau, nei 30 % elektros energijos buvo pagaminta iš vienos rūšies iškastinio kuro ir bendrasis vidaus produktas vienam gyventojui rinkos kainomis neviršijo 50 % Bendrijos vidutinio bendrojo vidaus produkto rinkos kainos vienam gyventojui.

Susijusi valstybė narė pateikia Komisijai nacionalinį investicijų planą, pagal kurį siekiama modifikuoti ir tobulinti infrastruktūrą ir švarias technologijas. Nacionaliniame plane taip pat turi būti numatyta įvairinti energijos išteklių derinį bei tiekimo šaltinius tokia dalimi, kuri bent kuo labiau atitiktų nemokamų apyvartinių taršos leidimų rinkos vertę pagal planuojamas investicijas, atsižvelgdama į poreikį kuo labiau riboti tiesiogiai susijusius kainų padidėjimus. Atitinkama valstybė narė kiekvienais metais pateikia Komisijai ataskaitą apie investicijas į infrastruktūros tobulinimą ir švarias technologijas. Investicijos, atliktos nuo 2009 m. birželio 25 d., galėtų būti priskiriamos šiam tikslui.

2. Nemokami pereinamojo laikotarpio leidimai atimami iš apyvartinių taršos leidimų dalies, kuriuos kitu atveju atitinkama valstybė narė pagal 10 straipsnio 2 dalį parduotų aukcione, skaičiaus. 2013 m. visi nemokami pereinamojo laikotarpio leidimai negali viršyti 70 % vidutinio patikrintų metinio šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų 2005–2007 m. iš tokių elektros gamintojų, ta suma kuri

atitinka bendrą galutinį nacionalinį susijusios valstybės suvartojimą, ir vėliau laipsniškai mažėja iki 2020 m., kuomet nemokami apyvartiniai taršos leidimai nebus teikiami. Valstybių narių, kurios 2005 m. nedalyvavo Bendrijos sistemoje, atitinkamas emisijų kiekis apskaičiuojamas naudojant jų 2007 m. Bendrijos sistemos patikrintas emisijas.

Suinteresuota valstybė narė gali nustatyti, kad susijusio įrenginio operatorius pagal šį straipsnį išduotus apyvartinius taršos leidimus gali naudoti tik atsisakydamas apyvartinių taršos leidimų pagal 12 straipsnio 3 dalį to paties įrenginio šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijai tais metais, kuriems išduoti apyvartiniai taršos leidimai.

3. Apyvartiniai taršos leidimai operatoriams išduodami atsižvelgiant į leidimus pagal patikrintas šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas 2005–2007 m. arba *ex ante* veiksmingumo rodiklį, kuris grindžiamas pakoreguotu šiltnamio efektą sukeliančių dujų požūriū veiksmingiausios elektros energijos gamybos, kuri įeina į Bendrijos įrenginių, naudojančių skirtingą kurą, sistemą, emisijų kiekio vidurkiu. Paskirstymas gali atspindėti suinteresuotosios valstybės narės elektros energijos gamyboje naudojamo skirtingo kuro dalis. Vadovaudamasi 23 straipsnio 2 dalyje nustatyta reguliavimo procedūra Komisija nustato gaires, kad būtų užtikrinta, jog pagal leidimų išdavimo metodologiją nebūtų netinkamai pažeidžiama konkurencija ir būtų sumažintas neigiamas paskatų mažinti emisijas poveikis.

4. Bet kuri valstybės narė, kuri vadovaujasi šio straipsnio nuostatomis, reikalauja, kad lengvatomis besinaudojantys elektros energijos gamintojai ir tinklo operatoriai kas 12 mėnesių pateiktų savo nacionaliniame plane minimų investicijų įgyvendinimo ataskaitą. Valstybės narės praneša apie tai Komisijai bei skelbia šias ataskaitas viešai.

5. Bet kuri valstybė narė, kuri ketina išduoti apyvartinius taršos leidimus pagal šį straipsnį, ne vėliau kaip 2011 m. rugsėjo 30 d. pateikia Komisijai paraišką, kurioje būtų išdėstyta siūloma leidimų skirstymo metodologija ir atskiri leidimai. Paraiškoje turi būti:

- įrodymų, kad valstybė narė atitinka bent vieną iš 1 straipsnyje nurodytų sąlygų;
- į paraišką įtrauktų įrenginių sąrašas ir kiekvienam įrenginiui pagal 3 dalį ir Komisijos gaires išduotinių apyvartinių taršos leidimų skaičius;
- nacionalinis planas, nurodytas 1 dalies antroje pastraipoje;
- pagal nacionalinį planą planuojamų investicijų stebėsenos ir įgyvendinimo nuostatos;
- informacija, rodanti, kad leidimais nesukuriama nepagrįsto konkurencijos iškraipymo.

6. Komisija, atsižvelgdama į 5 dalyje nustatytus elementus, įvertina paraišką ir gali ją ar bet kurį jos aspektų atmeti per šešis mėnesius nuo tos dienos, kai buvo gauta reikiama informacija.

7. Likus dvejiems metams iki laikotarpio, kurio metu valstybės narės gali išduoti pereinamojo laikotarpio nemokamą leidimą elektros energiją gaminantiems įrenginiams, veikiančiams 2008 m. gruodžio 31 d., pabaigos, Komisija įvertina nacionalinio plano įgyvendinimo pažangą. Jei Komisija, atitinkamos valstybės narės prašymu, įvertina, kad reikia galimo šio laikotarpio pratęsimo, ji Europos Parlamentui ir Tarybai gali pateikti tinkamus pasiūlymus, įskaitant sąlygas, kurias reikia įvykdyti pratęsus šį laikotarpį.“;

13) 11 ir 11a straipsniai pakeičiami taip:

„11 straipsnis

Nacionalinės įgyvendinimo priemonės

1. Iki 2011 m. rugsėjo 30 d. kiekviena valstybė narė paskelbia ir pateikia Komisijai jos teritorijoje esančių įrenginių, kuriems taikoma ši direktyva, sąrašą ir kiekvienam jos teritorijoje esančiam įrenginiui nemokamai suteikiamų apyvartinių taršos leidimų skaičių, apskaičiuotą pagal 10a straipsnio 1 dalyje ir 10c straipsnyje nurodytas taisykles.

2. Ne vėliau kaip kiekvienų metų vasario 28 d. kompetentingos institucijos išduoda tais metais paskirstytinus apyvartinius taršos leidimus, kurių skaičius nustatomas pagal 10, 10a ir 10c straipsnius.

3. Valstybės narės pagal 2 dalį negali išduoti nemokamų apyvartinių taršos leidimų tiems įrenginiams, kuriuos Komisija atsisakė įrašyti į 1 dalyje nurodytą sąrašą.

11a straipsnis

Projektų veiklos PTMV ir TMV naudojimas Bendrijos sistemoje, kol įsigalios tarptautinis susitarimas dėl klimato kaitos

1. Nedarant poveikio 28 straipsnio 3 ir 4 dalių taikymui, taikomos šio straipsnio 2–7 dalys.

2. Jei operatoriai ar orlaivių naudotojai neišnaudoja visų PTMV ir TMV, kuriuos valstybės narės jiems leido naudoti 2008–2012 m., arba jei pagal 8 dalį suteikiama teisė naudoti kreditus, tai jie gali paprašyti kompetentingos institucijos, kad PTMV ir TMV, suteikti už emisijų mažinimą iki 2012 m., pagal projektų tipus, kuriuos 2008–2012 m. pagal Bendrijos sistemą buvo galima naudoti, būtų iškeisti į apyvartinių taršos leidimus, kurie galios nuo 2013 m.

Gavusi prašymą, iki 2015 m. kovo 31 d. kompetentinga institucija atlieka tokį iškeitimą.

3. Jei operatoriai ar orlaivių naudotojai neišnaudoja visų PTMV ir TMV, kuriuos valstybės narės jiems leido naudoti 2008–2012 m., arba jei pagal 8 dalį suteikiama teisė naudoti kreditus, tai kompetentingos institucijos leidžia jiems iki 2013 m. užregistruotų projektų PTMV ir TMV, suteiktus už emisijų mažinimą nuo 2013 m., iškeisti į apyvartinius taršos leidimus, kurie galios nuo 2013 m.

Pirma pastraipa taikoma visiems projektų PTMV ir TMV tipams, kuriuos 2008–2012 m. pagal Bendrijos sistemą buvo galima naudoti.

4. Jei operatoriai ar orlaivių naudotojai neišnaudoja visų PTMV ir TMV, kuriuos valstybės narės jiems leido naudoti 2008–2012 m. laikotarpiu, arba jei pagal 8 dalį suteikiama teisė naudoti kreditus, tai kompetentingos institucijos leidžia jiems PTMV, suteiktus už emisijų mažinimą nuo 2013 m., iškeisti į apyvartinius taršos leidimus, gautus pagal naujus projektus, pradėtus įgyvendinti MIŠ nuo 2013 m.

PTMV, susijusiems su visais projektų tipais, kuriuos 2008–2012 m. pagal Bendrijos sistemą buvo galima naudoti, pirmą pastraipą taikoma iki 2020 m. arba kol tos šalys ratifikuos reikiamą susitarimą su Bendrija, žiūrint kas įvyks anksčiau.

5. Jei operatoriai ar orlaivių naudotojai neišnaudoja visų PTMV ir TMV, kuriuos valstybės narės jiems leido naudoti 2008–2012 m., arba jei pagal 8 dalį suteikiama teisė naudoti kreditus, ir jei derybos dėl tarptautinio susitarimo dėl klimato kaitos nebaigiamos iki 2009 m. gruodžio 31 d., tai už projektus arba kitą išmetamųjų teršalų mažinimo veiklą gauti kreditai gali būti naudojami Bendrijos sistemoje remiantis su trečiosiomis šalimis sudarytais susitarimais, kuriuose apibrėžtas jų naudojimas. Pagal šiuos susitarimus operatoriai gali naudoti už projektų veiklą šiose trečiojoje šalyse gautus kreditus savo išipareigojimams pagal Bendrijos sistemą vykdyti.

6. 5 dalyje nurodytuose susitarimuose numatoma Bendrijos sistemoje naudoti kreditus, susijusius su projektų tipais, kuriuos 2008–2012 m. pagal Bendrijos sistemą buvo galima naudoti, įskaitant atsinaujinančią energiją naudojančiomis arba tausiomis technologijomis, kurios skatina technologijų perdavimą ir tvarų vystymąsi. Šiuose susitarimuose taip pat gali būti numatyta naudoti kreditus pagal projektus, kurių plane numatytas bazinis emisijų kiekis yra mažesnis už emisijas, kurioms pagal 10a straipsnyje numatytas priemonės išduodami nemokami leidimai, arba mažesnis už Bendrijos teisės aktuose nustatytą emisijų normą.

7. Kai bus sudarytas tarptautinis susitarimas dėl klimato kaitos, nuo 2013 m. sausio 1 d. Bendrijos sistemoje galės būti naudojami tik projektų kreditai iš tų susitarimą ratifikavusių trečiųjų šalių.

8. Visiems esamiems operatoriams leidžiama naudotis kreditais 2008–2020 m. laikotarpiu neviršijant jiems per 2008–2012 m. laikotarpį leisto naudoti kreditų kiekio arba kiekio, atitinkančio procentinę dalį, kuri yra ne mažesnė kaip 11 % jiems per 2008–2012 m. laikotarpį išduotų apyvarinių taršos leidimų, žiūrint kuris kiekis yra didesnis.

Operatoriai naudojami didesniu kiekiu kreditų negu pirmoje pastraipoje nustatyta 11 % riba neviršydami tam tikro kiekio, kad jų bendras nemokamų leidimų skaičius 2008–2012 m. laikotarpiu ir visi projektui skiriami kreditai atitiktų tam tikrą procentinę jų patikrintų emisijų dalį 2005–2007 m. laikotarpiu.

Nauji rinkos dalyviai, įskaitant 2008–2012 m. laikotarpio naujus rinkos dalyvius, kurie 2008–2012 m. negavo nei nemokamų apyvarinių taršos leidimų, nei teisės naudotis PTMV ir TMV kreditais, ir nauji sektoriai gali naudotis kreditais neviršydami kiekio, atitinkančio procentinę dalį, kuri negali būti mažesnė kaip 4,5 % jų per 2013–2020 m. laikotarpį patikrintų emisijų. Orlaivių naudotojai gali naudotis kreditais neviršydami kiekio, kuris atitinka tam tikrą procentinę dalį, kuri negali būti mažesnė kaip 1,5 % jų per 2013–2020 m. laikotarpį patikrintų išmetamųjų teršalų.

Turi būti priimtos priemonės, skirtos nustatyti tikslias procentines dalis, taikytinas pagal pirmą, antrą ir trečią pastraipus. Bent vienas trečdalis papildomo kiekio, skirtino esamiems operatoriams viršijant pirmą procentinę dalį, nurodytą pirmoje pastraipoje, išduodamas tiems operatoriams, kurie 2008–2012 m. laikotarpiu panaudojo vidutiniškai mažiausią visų nemokamų apyvarinių taršos leidimų ir projekto kreditų kiekį.

Tos priemonės turi užtikrinti, kad bendras suteiktų kreditų naudojimas neviršytų 50 % visos Bendrijos esamų sektorių šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų su mažinimo žemiau 2005 m. lygio pagal Bendrijos sistemą 2008–2020 m. laikotarpiu ir 50 % visos Bendrijos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų su mažinimo žemiau 2005 m. lygio naujiems sektoriams ir aviacijai nuo įtraukimo į Bendrijos sistemą iki 2020 m.

Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, patvirtinamos pagal 23 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

9. Nuo 2013 m. sausio 1 d. gali būti taikomos priemonės siekiant apriboti specialių kreditų pagal projektų tipus naudojimą.

Pagal tas priemones taip pat nustatoma data, nuo kurios kreditų pagal 1–4 dalį naudojimas turi būti suderintas su šiomis priemonėmis. Anksčiausia data yra šeši mėnesiai nuo priemonių priėmimo arba vėliausiai treji metai nuo priemonių priėmimo.

Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, patvirtinamos pagal 23 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu. Komisija apsvarsto, ar ji pateiks komitetui tokių priemonių, kurių būtų imamasi valstybės narės prašymu, projektą.“;

14) 11b straipsnio 1 dalis papildoma šia pastraipa:

„Bendrija ir jos valstybės narės leidžia vykdyti projekto veiklą tik jei visų projekto dalyvių būstinė yra šalyje, pasirašiusioje tarptautinį susitarimą dėl tokių projektų, arba šalyje, ar federalinei valdžiai atskaitingame arba regioniniame administraciniame vienetė, susijusiame su Bendrijos sistema pagal 25 straipsnį.“;

15) 12 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) įterpiama ši dalis:

„1a. Komisija iki 2010 m. gruodžio 31 d. išnagrinėja, ar apyvarinių taršos leidimų rinka pakankamai apsaugota nuo prekybos, pasinaudojant viešai neatskleista informacija, ar nuo manipuliavimo rinka ir, jei reikia, pateikia pasiūlymų dėl tokios apsaugos užtikrinimo. 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/6/EB dėl prekybos vertybiniais popieriais, pasinaudojant viešai neatskleista informacija, ir manipuliavimo rinka (piktnaudžiavimo rinka) (*) atitinkamos nuostatos su tam tikrais pakeitimais turi būti taikomos prekybai žaliavomis.

(*) OL L 96, 2003 4 12, p. 16.“;

b) įterpiama ši dalis:

„3a. Pareiga išduoti apyvarinių taršos leidimą netaikoma emisijoms, kurios, kaip patvirtinta, surenkamos ir nugabenamos nuolatiniame saugojimui į saugyklą, turinčią galiojantį pagal 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo išduotą leidimą (*).

(*) OL L 140, 5.6.2009, p. 114“;

c) pridedama ši dalis:

„5. 1 ir 2 dalys taikomos nedarant poveikio 10c straipsnio taikymui.“;

16) 13 straipsnis pakeičiamas taip:

„13 straipsnis

Apyvarinių taršos leidimų galiojimas

1. Nuo 2013 m. sausio 1 d. išduoti apyvariniai taršos leidimai galioja emisijai per aštuonerių metų laikotarpį, pradedamą skaičiuoti nuo 2013 m. sausio 1 d.

2. Po keturių mėnesių nuo kiekvieno 1 dalyje nurodyto laikotarpio pradžios kompetentinga institucija panaikina nebegaliojančius apyvartinius taršos leidimus, kurių nebuvo atsisakyta ir kurie nebuvo panaikinti pagal 12 straipsnį.

Valstybės narės išduoda apyvartinius taršos leidimus asmenims einamajam laikotarpiui, pakeičiančius visus jų turimus apyvartinius taršos leidimus, kurie yra panaikinami pagal pirmąją pastraipą.“;

17) 14 straipsnis pakeičiamas taip:

„14 straipsnis

Emisijos stebėjimas ir ataskaitų apie ją teikimas

1. Iki 2011 m. gruodžio 31 d. Komisija priima IV priede nustatytais stebėjimo ir ataskaitų teikimo principais grindžiamą reglamentą dėl emisijos stebėjimo ir ataskaitų apie ją teikimo, o prireikus ir dėl duomenų apie I priede išvardytų rūšių, kurioms vykdoma tonų vienam kilometrui duomenų stebėseną ir teikiamos ataskaitos teikimo taikyti 3e arba 3f straipsnius, veiklą teikimo; jame nustatytuose kiekvienių šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos stebėjimo ir ataskaitų apie ją teikimo reikalavimuose nurodomas galimas tų dujų poveikis visuotiniam atsilimui.

Ši priemonė, skirta šios direktyvos neesminėms nuostatomis iš dalies pakeisti ją papildant, priimama laikantis 23 straipsnio 3 dalyje nustatytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.

2. 1 dalyje nurodytame Reglamente atsižvelgiama į tiksliausius bei naujausius turimus mokslinius duomenis, ypač TKKK duomenis, be to, operatoriams gali būti nustatyti reikalavimai teikti ataskaitas apie emisijas, siejamas su prekių gamyba daug energijos suvartojančiose pramonės šakose, kurioms tenka konkuruoti tarptautiniu lygiu. Tame reglamente gali taip pat būti reikalavimai atlikti nepriklausomą šios informacijos patikrinimą.

Į šiuos reikalavimus gali būti įtrauktas reikalavimas teikti ataskaitas apie šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas gaminant elektros energiją, kurioms taikoma Bendrijos sistema ir kurios susijusios su tokių prekių gamyba.

3. Valstybės narės užtikrina, kad pasibaigus kalendoriniams metams kiekvienas įrenginio arba orlaivio naudotojas 1 dalyje nurodytame reglamente nustatyta tvarka vykdytų stebėseną ir kompetentingai institucijai pateiktų ataskaitą apie šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisiją per tuos metus iš įrenginio.

4. 1 dalyje nurodytas reglamentas gali apimti automatizuotų sistemų naudojimo ir keitimosi duomenimis formatų reikalavimus, siekiant suderinti pranešimus apie stebėjimo planą, taip pat emisijos ir tikrinimo veiklos tarp operatoriaus, tikrintojų ir atsakingų institucijų metinės ataskaitos reikalavimus.“;

18) 15 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) pavadinimas pakeičiamas taip:

„**Tikrinimas ir akreditavimas**“;

b) įterpiamos šios pastraipos:

„Iki 2011 m. gruodžio 31 d. Komisija priima reglamentą dėl emisijos ataskaitų tikrinimo remdamasi V priede nustatytais principais ir dėl tikrintojų akreditavimo ir priežiūros. Jame nustatomos akreditavimo, akreditavimo panaikinimo, abipusio pripažinimo ir akreditavimo institucijų tarpusavio priežiūros sąlygos, kiek tai reikalinga.

Ši priemonė, skirta šios direktyvos neesminėms nuostatomis iš dalies pakeisti ją papildant, priimama laikantis 23 straipsnio 3 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.“;

19) Įterpiamas šis straipsnis:

„15a straipsnis

Keitimasis informacija ir profesinė paslaptis

Valstybės narės ir Komisija užtikrina, kad visi sprendimai ir ataskaitos, susiję su apyvartinių taršos leidimų kiekiu ir jų paskirstymu bei emisijų stebėseną, informavimu ir tikrinimu, bus nedelsiant skelbiami tokiu būdu, kad visiems vienodomis sąlygomis būtų užtikrinama prieiga.

Informacija, sudaranti profesinę paslaptį, negali būti atskleista jokiam kitam asmeniui arba valdžios institucijai, išskyrus atvejus, numatytus taikomuose įstatymuose, taisyklėse ar administracinėse nuostatose.“;

20) 16 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Už perteklinę emisiją skiriama bauda, susijusi su apyvartiniais taršos leidimais, išduotais nuo 2013 m. sausio 1 d., didinama pagal Europos vartotojų kainų indeksą.“;

21) 19 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Nuo 2012 m. sausio 1 d. išduoti apyvartiniai taršos leidimai laikomi Bendrijos registre, skirtame vykdyti veiksmus, susijusius su valstybėse narėse sukurtų įrašų tvarkymu ir apyvartinių taršos leidimų paskyrimu, atsisakymu arba panaikinimu pagal Komisijos reglamentą, nurodytą 3 dalyje.

Kiekviena valstybė narė turi turėti galimybę atlikti veiksmus, kuriems suteikti leidimai pagal JTBBKKK arba Kioto protokolą.“;

b) įterpiama ši dalis:

„4. 3 dalyje nurodytame Reglamente dėl standartizuotos ir saugios registrų sistemos nustatomos tinkamos sąlygos, kad Bendrijos registre būtų atliekami sandoriai ir kitos operacijos, reikalingos 25 straipsnio 1b dalyje minimiems susitarimams įgyvendinti. Tame reglamente taip pat reglamentuojami pasikeitimo ir incidentų valdymo Bendrijos registre veiksmai, susiję su šio straipsnio 1 dalimi. Jame nustatomos tinkamos sąlygos, kad Bendrijos registre būtų užtikrinama, jog valstybės narės galėtų imtis iniciatyvų, kuriomis siekiama didinti veiksmingumą, gerinti administracinių išlaidų valdymą ir kokybės kontrolės priemones.“;

22) 21 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies antras sakiny pakeičiamas taip:

„Šioje ataskaitoje daugiausia dėmesio skiriama apyvartinių taršos leidimų skyrimo tvarkai, registrų veikimui, stebėsenos ir ataskaitų teikimo įgyvendinimo priemonių taikymui, tikrinimui bei akreditavimui ir su direktyvos laikymusi susijusiems klausimams bei, jei taikytina, leidimų apmokestinimo tvarkai.“;

b) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Komisija sudaro sąlygas valstybių narių kompetentingoms institucijoms keistis informacija apie pokyčius, susijusius su leidimų skyrimu, TMV ir PTMV naudojimu Bendrijos sistemoje, registrų veikimu, stebėsenai, ataskaitų teikimu, tikrinimu, akreditavimu, informacinėmis technologijomis ir šios direktyvos laikymusi.“;

23) 22 straipsnis pakeičiamas taip:

„22 straipsnis

Priedų pakeitimai

Šios direktyvos priedai, išskyrus I, IIa ir IIb priedus, gali būti iš dalies keičiami, atsižvelgiant į 21 straipsnyje numatytas ataskaitas ir šios direktyvos taikymo patirtį. IV ir V priedai gali būti iš dalies keičiami, siekiant pagerinti emisijos stebėjimą, ataskaitų teikimą ir tikrinimą.

Šios priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, *inter alia*, ją papildant, priimamos laikantis 23 straipsnio 3 dalyje nustatytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.“;

24) 23 straipsnis papildomas šia dalimi:

„4. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 4 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.“;

25) 24 straipsnis pakeičiamas taip:

„24 straipsnis

Vienašališko papildomų veiklų ir dujų įtraukimo procedūros

1. Nuo 2008 m. valstybės narės emisijų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą pagal šią direktyvą gali taikyti I priede neišvardytoms veikloms, įrenginiams ir šiltnamio efektą sukeliančioms dujoms, atsižvelgdamos į visus atitinkamus kriterijus, ypač poveikį vidaus rinkai, galimą konkurencijos iškraipymą, Bendrijos sistemos vientisumą aplinkos požiūriu ir numatytos stebėjimo ir ataskaitų teikimo sistemos patikimumą, jei tokių veiklų ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų įtraukimą Komisija patvirtina:

a) jei įtraukimas skirtas įrenginiams, kurių neapima I priedas – laikydamosi 23 straipsnio 2 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros, arba

b) jei įtraukimas skirtas I priede neišvardytoms veikloms ir šiltnamio efektą sukeliančioms dujoms – laikydamosi 23 straipsnio 3 dalyje nurodytos reguliavimo tvarkos.. Šios priemonės yra skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, ją papildant.

2. Kai pritariama papildomos veiklos ir dujų įtraukimui į sistemą, tuo pat metu Komisija gali leisti išduoti papildomus apyvartinius taršos leidimus ir gali leisti įtraukti tokią papildomą veiklą ir dujas kitoms valstybėms narėms.

3. Komisijos iniciatyva arba valstybės narės prašymu gali būti priimtas reglamentas dėl emisijų, susijusių su veikla, įrenginiais ir šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis, kurių derinys nenurodytas I priede, stebėsenos ir ataskaitų apie jas teikimo, jei ta stebėsenai ir ataskaitų teikimas gali būti vykdomi pakankamai tiksliai.

Ši priemonė, skirta šios direktyvos neesminėms nuostatomis iš dalies pakeisti ją papildant, priimama laikantis 23 straipsnio 3 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.“;

26) Įterpiamas šis straipsnis:

„24a straipsnis

Emisijų mažinimo projektams taikomos suderintos taisyklės

1. Be 24 straipsnyje numatyto įtraukimo gali būti patvirtintos įgyvendinimo priemonės, skirtos apyvartinių taršos leidimų ar kreditų išdavimui valstybių narių administruojamiems projektams, kuriuos vykdančios mažinamos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos mažinamos, kurių neapima Bendrijos sistema.

Tokios priemonės, skirtos šios direktyvos neesminėms nuostatoms iš dalies pakeisti ją papildant, priimamos laikantis 23 straipsnio 3 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.

Dėl tokių priemonių taikymo negali būti du kartus skaičiuojamas emisijos sumažinimas ir negali būti sudaromos kliūtys taikyti kitas politines priemones, skirtas mažinti emisijas, kurių neapima Bendrijos sistema. Priemonės priimamos tik jei įtraukimas pagal 24 straipsnį yra negalimas, o kitą kartą peržiūrint Bendrijos sistemą svarstoma galimybė suvienodinti jos taikymą šioms emisijoms visoje Bendrijoje.

2. Gali būti patvirtintos įgyvendinimo priemonės, kuriose būtų nustatyta leidimų išdavimo 1 dalyje nurodytiems Bendrijos lygio projektams tvarka.

Tokios priemonės, skirtos šios direktyvos neesminėms nuostatoms iš dalies pakeisti ją papildant, priimamos laikantis 23 straipsnio 3 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.

3. Valstybė narė gali atsisakyti išduoti apyvartinius taršos leidimus ar kreditus tam tikrų tipų projektams, kurie savo teritorijoje padeda mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas.

Tokie projektai bus vykdomi susitarimo su valstybe nare, kurioje šis projektas įgyvendinamas, pagrindu.“;

27) 25 straipsnyje įterpiamos šios dalys:

„1a. Susitarimai gali būti sudaromi siekiant užtikrinti, kad būtų abipusiai pripažįstami pagal Bendrijos sistemą išduodami apyvartiniai taršos leidimai ir suderinami leidimai, išduodami pagal kitos šalies arba federalinei valdžiai atskaitingų ar regioninių administracinių vienetų privalomas šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų prekybos sistemas, kuris turi maksimalias absoliučias emisijų ribas.

1b. Su trečiosiomis šalimis arba federalinei valdžiai atskaitingais ar regioniniais administraciniais vienetais galėtų būti sudaromi neprivalomi susitarimai, kuriais būtų užtikrintas apyvartinių taršos leidimų, išduodamų pagal Bendrijos sistemą, arba leidimų, išduodamų pagal kitas privalomas šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemas, kuriomis nustatomos didžiausios absoliučios emisijų ribos, administracinis ir techninis koordinavimas.“;

28) 27, 28 ir 29 straipsniai pakeičiami taip:

„27 straipsnis

Mažų įrenginių, kuriems taikomos lygiavertės priemonės, neįtraukimas į sistemą

1. Valstybės narės, pasikonsultavusios su operatoriumi, į Bendrijos sistemą gali neįtraukti, įrenginių, kurių emisijų (išskyrus naudojant biomasę išmetamus teršalus) kiekis, apie kurį pranešta kompetentingai institucijai, kiekvienais iš 3 metų prieš pranešimą pagal a punktą, yra mažesnis kaip

25 000 tonų anglies dioksido ekvivalento, ir kurių nominalus šiluminis našumas yra mažesnis kaip 35 MW, jei jie vykdo kuro deginimo veiklą, ir kuriems taikomos priemonės, garantuojančios lygiavertę emisijų sumažinimą, jeigu atitinkama valstybė narė įvykdo šias sąlygas:

- praneša Komisijai apie kiekvieną tokį įrenginį, nurodama šiam įrenginiui, kurio įnašas į šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą bus lygiavertis, taikomas lygiavertes priemones prieš pateikiant įrenginių sąrašą pagal 11 straipsnio 1 dalį ir vėliausiai kai šis sąrašas pateikiamas Komisijai;
- patvirtina, kad įdiegtos stebėjimo priemonės, leidžiančios įvertinti, ar per vienerius kalendorinius metus įrenginys išmeta 25 000 tonų ar daugiau anglies dioksido ekvivalento, išskyrus emisijas naudojant biomasę. Valstybės narės gali leisti taikyti supaprastintas stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo priemones įrenginiams, kurių vadovaujantis 14 straipsniu vidutinis metinis patikrintas emisijų kiekis 2008–2010 m. yra mažesnis kaip 5 000 tonų per metus;
- patvirtina, kad jei per vienerius kalendorinius metus įrenginys išmes 25 000 tonų ar daugiau anglies dioksido ekvivalento, išskyrus emisijas naudojant biomasę, arba šiam įrenginiui taikomų priemonių, kurios padės pasiekti lygiavertę indėlio į emisijų mažinimą, taikymas bus nutrauktas, įrenginys bus vėl įtrauktas į Bendrijos sistemą;
- siekdama pasikonsultuoti su visuomene, paskelbia a, b ir c punktuose nurodytą informaciją.

Jeigu ligoninės imasi lygiavertžių priemonių, jos taip pat gali būti neįtrauktos į sistemą.

2. Jei pasibaigus trijų mėnesių laikotarpiui, skaičiuojamam nuo konsultacijoms su visuomene skirtos informacijos paskelbimo dienos, per kitus šešis mėnesius Komisija nepateikia prieštaravimų, neįtraukimas laikomas priimtu.

Atsisakius apyvartinių taršos leidimų, išduotų laikotarpiui, per kurį įrenginiui buvo taikoma Bendrijos sistema, įrenginiui sistema nebetaikoma, ir valstybė narė nebeišduoda įrenginiui nemokamų apyvartinių taršos leidimų pagal 10a straipsnį.

3. Jei įrenginys vėl įtraukiamas į Bendrijos sistemą pagal 1 dalies c punktą, pagal 10a straipsnį išduodami apyvartiniai taršos leidimai pradedami teikti to įtraukimo į sistemą metais. Šiems įrenginiams išduoti apyvartiniai taršos leidimai atimami iš apyvartinių taršos leidimų kiekio, kurį valstybė narė, kurioje yra įrenginys, turėtų parduoti aukcione pagal 10 straipsnio 2 dalį.

Visi tokie įrenginiai Bendrijos sistemoje lieka iki prekybos laikotarpio pabaigos.

4. Įrenginiams, kurie 2008–2012 m. laikotarpiu nebuvo įtraukti į Bendrijos sistemą, gali būti taikomi supaprastinti stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo reikalavimai siekiant nustatyti emisijų kiekį per trejus metus iki pranešimo pagal 1 dalies a punktą pateikimo.

28 straipsnis

Taisymai po Bendrijos pritarimo būsimam tarptautiniam susitarimui dėl klimato kaitos

1. Bendrijai pasirašius tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos, pagal kurį šiltnamio efektą sukeliančių išmetamųjų dujų kiekis iki 2020 m. turės būti sumažintas daugiau, nei 20 %, palyginti su 1990 m. kiekiu, kaip nurodyta 30 % sumažinimo išpareigojime, patvirtintame Europos Vadovų Tarybos 2007 m. kovo mėn. susitikime, vėliausiai po 3 mėnesių Komisija teikia ataskaitą, kurioje įvertina pirmiausia šiuos elementus:

- a) priemonių, dėl kurių susitarta tarptautinių derybų metu, pobūdį ir kitų išsivysčiusių šalių prisiimtus panašius į Bendrijos išpareigojimus sumažinti emisijas bei pažangesnės ekonomikos besivystančių šalių prisiimtus išpareigojimus tinkamai prisidėti atsižvelgiant į jų atsakomybę ir galimybes;
- b) tarptautinio susitarimo dėl klimato kaitos reikšmę ir dėl to Bendrijos lygmeniu būtinas priemones siekiant dar ambicingesnio 30 % mažinimo tikslo suderintu, skaidriu ir lygiateisiu būdu, atsižvelgiant į darbą, atliktą Kioto protokole nustatyto pirmuoju išpareigojimų laikotarpiu;
- c) su anglies dioksido nutekėjimo rizika susijusį Bendrijos gamybos pramonės konkurencingumą;
- d) tarptautinio susitarimo dėl klimato kaitos poveikį kitiems Bendrijos ekonomikos sektoriams;
- e) poveikį Bendrijos žemės ūkio sektoriui, įskaitant anglies dioksido nutekėjimo riziką;
- f) tinkamas sąlygas siekiant įtraukti teršalus, išmetamus arba pašalinamus Bendrijoje dirbant žemę, keičiant žemės naudojimo paskirtį ir vykdant miškininkystės veiklą;
- g) miškų įveisimą, atželdinimą, išvengtą miškų kirtimą ir nykimą trečiojoje šalyje įkūrus tarptautiniu mastu pripažįstamą su tuo susijusią sistemą;
- h) papildomos Bendrijos strategijos ir priemonių poreikį siekiant įgyvendinti Bendrijos ir valstybių narių išpareigojimus mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas.

2. Remdamasi 1 dalyje nurodyta ataskaita Komisija, jei reikia, Europos Parlamentui ir Tarybai teikia teisėkūros pasiūlymą dėl šios direktyvos pakeitimo laikantis 1 dalies nuostatų, siekiant, kad direktyvos pakeitimas įsigaliotų Bendrijai patvirtinus tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos bei siekiant pagal šį susitarimą įgyvendinti išpareigojimą sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas.

Šis pasiūlymas turi būti grindžiamas skaidrumo, ekonominio veiksmingumo ir ekonominio naudingumo bei sąžiningumo ir solidarumo paskirstant valstybių narių užduotis principais.

3. Pagal šį pasiūlymą, reikiamais atvejais, operatoriams, greta šioje direktyvoje nurodytų kreditų turi būti leidžiama naudoti PTMV, TMV ar kitus patvirtintus kreditus iš trečiųjų šalių, ratifikavusių tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos.

4. Pasiūlyme taip pat turi būti atitinkamai numatytos bet kokios kitos priemonės, kurių reikia siekiant suderintu, skaidriu ir lygiateisiu būdu laikytis privalomų mažinimo tikslų pagal 1 dalies nuostatas, ypač įgyvendinimo priemonės, kurias taikant operatoriai Bendrijos sistemoje galės naudotis papildomų rūšių projektų kreditais (ne tik 11a straipsnio 2–5 dalyse nurodytais kreditais) arba prireikus naudotis kitomis pagal tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos sukurtomis priemonėmis.

5. Pasiūlyme taip pat nurodomos atitinkamos pereinamojo laikotarpio ir suspendavimo priemonės, taikomos iki įsigalios tarptautinis susitarimas dėl klimato kaitos.

29 straipsnis

Ataskaita, teikiama siekiant geresnio anglies dioksido rinkos veikimo

Jei remdamasi 10 straipsnio 5 dalyje nurodytomis įprastomis ataskaitomis dėl anglies dioksido rinkos Komisija turi įrodymų, kad anglies dioksido rinka veikia netinkamai, ji teikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Prie šios ataskaitos, jei reikia, gali būti pridėti pasiūlymai dėl anglies dvideginio rinkos skaidrumo didinimo ir dėl priemonių jos veikimui gerinti.“

29) Įterpiamas šis straipsnis:

„29a straipsnis

Priemonės, kurių imamasi esant per dideliam kainų svyravimui

1. Jei ilgiau nei šešis mėnesius iš eilės apyvartinio taršos leidimo kaina yra daugiau nei tris kartus didesnė už vidutinę apyvartinių taršos leidimų kainą Europos anglies dioksido rinkoje per dvejus praėjusius metus, tai Komisija nedelsdama sušaukia Komiteto, sudaryto pagal Sprendimo Nr. 280/2004/EB 9 straipsnį, posėdį.

2. Jei 1 dalyje minimas kainos kitimas neatitinka besikeičiančių rinkos dėsnių, tai atsižvelgiant į kainos kitimo laipsnį, priimama viena iš žemiau išvardytų priemonių:

- a) priemonė, kuri valstybėms narėms leidžia surengti dalies aukcione parduotinių leidimų aukcioną;
- b) priemonė, kuri valstybėms narėms leidžia parduoti aukcione iki 25 % naujiems rinkos dalyviams rezervuotų apyvartinių taršos leidimų.

Tokios priemonės priimamos taikant 23 straipsnio 4 dalyje nurodytą valdymo procedūrą.

3. Taikant bet kurią priemonę itin atsižvelgiama į Komisijos Europos Parlamentui ir Tarybai pagal 29 straipsnį teikiamas ataskaitas ir į bet kokią kitą valstybių narių teikiamą informaciją.

4. Šių nuostatų taikymo tvarka nustatoma 10 straipsnio 4 dalyje nurodytame reglamente.“;

30) I priedas pakeičiamas pagal šios direktyvos I priedo tekstą;

31) Įterpiami IIa ir IIb priedai, pateikti šios direktyvos II priede;

32) III priedas išbraukiamas.

2 straipsnis

Perkėlimas

1. Valstybės narės priima įstatymus, reglamentus ir administracines nuostatas, kurie įsigalioja ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 31 d., ir yra būtini laikytis šios direktyvos.

Tačiau jos priima įstatymus, reglamentus ir administracines nuostatas, kurie įsigalioja įsigalioję ne vėliau kaip 2009 m. gruodžio 31 d. ir yra būtini laikytis Direktyvos 2003/87/EB 9a straipsnio 2 dalies, įterptos šios direktyvos 1 straipsnio 10 dalimi, ir Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnio, iš dalies pakeisto šios direktyvos 1 straipsnio 13 dalimi.

Pirmoje pastraipoje nurodytas priemonės valstybės narės taiko nuo 2013 m. sausio 1 d. Valstybės narės, priimdamos pirmoje ir antroje pastraipoje nurodytas priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Valstybės narės nustato tokios nuorodos darymo tvarką.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės nuostatų tekstus. Komisija praneša apie tai kitoms valstybėms narėms.

3 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostata

Direktyvos 2003/87/EB, iš dalies pakeistos Direktyva 2004/101/EB, Direktyva 2008/101/EB ir Reglamentu (EB) Nr. 219/2009, nuostatos toliau taikomos iki 2012 m. gruodžio 31 d.

4 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

5 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2009 m. balandžio 23 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
H.-G. PÖTTERING

Tarybos vardu
Pirmininkas
P. NEČAS

I PRIEDAS

Direktyvos 2003/87/EB I priedas pakeičiamas taip:

„I PRIEDAS

VEIKLOS, KURIAI TAIKOMA ŠI DIREKTYVA, KATEGORIJOS

1. Ši direktyva netaikoma įrenginiams arba jų dalims, naudojamiems moksliniams tyrimams, technologijų plėtrai ir naujiems produktams bei technologiniams procesams, taip pat tik biomasę naudojantiems įrenginiams.
2. Toliau nurodyti slenkstiniai dydžiai nusako gamybos pajėgumus arba našumą. Jei tame pačiame įrenginyje vykdoma tos pačios kategorijos kelių rūšių veikla, tokių veiklos rūšių pajėgumai sudedami.
3. Jei norima apskaičiuoti įrenginio bendrą nominalų šiluminį našumą siekiant nustatyti, ar jį galima įtraukti į Bendrijos sistemą, sudedamas visų jo techninių mazgų, kuriuose deginamas kuras, nominalus šiluminis našumas. Šie mazgai gali būti įvairių tipų katilai, degikliai, turbinos, šildytuvai, kūryklos, atliekų deginimo įrenginiai, kalkių deginimo krosnys, džiovinimo krosnys, krosnys, džiovyklos, varikliai, degalų elementai, cheminio deginimo mazgai, fakelai ir terminio arba katalizinio deginimo įrenginiai. Į mazgus, kurių nominalus šiluminis našumas mažesnis kaip 3 MW, ir mazgus, kurie naudoja tik biomasę, šio skaičiavimo tikslais neatsižvelgiama. „Tik biomasę naudojantys įrenginiai“ yra mazgai, kurie kiektą iškastinį kurą naudoja tik jį įjungiant ir išjungiant.
4. Jei mazgas skirtas vykdyti veiklai, kuriai ribinis kiekis neišreiškiamas bendru nominaliu šiluminiu našumu, šios veiklos ribinis kiekis turi pirmenybę priimant sprendimą dėl įtraukimo į Bendrijos sistemą.
5. Jei įrenginio pajėgumų ribinė bet kokios veiklos vertė šiame priede viršijama, visi mazgai, kuriuose deginamas kuras, išskyrus mazgus, skirtus pavojingoms arba būtiniems atliekoms deginti, įtraukiami į šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų leidimą.
6. Nuo 2012 m. sausio 1 d. šiai veiklai priskiriami visi skrydžiai į valstybės narės, kuriai taikoma Sutartis, aerodromą ir iš jo.

Veiklos	Išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos
Kuro deginimas įrenginiuose, kurių visas nominalus šiluminis našumas didesnis nei 20 MW (išskyrus įrenginiuose, skirtuose pavojingų arba komunalinių atliekų deginimui)	Anglies dioksidas
Naftos perdirbimas	Anglies dioksidas
Kokso gamyba	Anglies dioksidas
Metalo rūdos (įskaitant sulfidinę rūdą) deginimas arba kaitinimas, įskaitant granuliaciją	Anglies dioksidas
Luitinio ketaus arba plieno gamyba (pirminis arba antrinis liejimas), įskaitant tolydinį liejimą, kurių pajėgumas didesnis nei 2,5 tonos per valandą	Anglies dioksidas
Juodųjų metalų (įskaitant juodojo metalo lydinius) gamyba ar perdirbimas, kai eksploatuojami kuro deginimo įrenginiai, kurių visas nominalus šiluminis našumas didesnis nei 20 MW. Perdirbimas, <i>inter alia</i> , apima apdorojimą valcavimo staklynuose, atkaitinimo krosnyse, kalvėse, liejyklose, dengimo ir dekapiravimo įrenginiuose	Anglies dioksidas
Pirminė aliuminio gamyba	Anglies dioksidas ir perfluorangliavandeniliai
Antrinė aliuminio gamyba, kai eksploatuojami kuro deginimo įrenginiai, kurių visas nominalus šiluminis našumas didesnis nei 20 MW	Anglies dioksidas
Spalvotųjų metalų gamyba ar perdirbimas, įskaitant lydinių gamybą, taurinimą, liejimą ir kt., kai eksploatuojami kuro deginimo įrenginiai, kurių visas nominalus šiluminis našumas (įskaitant kurą, naudojamą kaip redukcinį reagentą) didesnis nei 20 MW	Anglies dioksidas

Veiklos	Išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos
Cemento klinkerio gamyba rotacinėse krosnyse, kurių gamybos pajėgumas didesnis kaip 500 tonų per dieną, arba kitose krosnyse, kurių gamybos pajėgumas didesnis kaip 50 tonų per dieną	Anglies dioksidas
Kalkių gamyba arba dolomito ar magnezito kalcinavimas rotacinėse krosnyse, kurių gamybos pajėgumas didesnis nei 50 tonų per dieną	Anglies dioksidas
Stiklo, įskaitant stiklo pluoštą, gamyba, kai lydymo pajėgumas didesnis kaip 20 tonų per dieną	Anglies dioksidas
Keraminių gaminių gamyba degimo būdu, visų pirma stogų čerpių, plytų, ugniai atsparių plytų, čerpių, molio dirbinių arba porceliano, kai gamybos pajėgumas didesnis kaip 75 tonos per dieną	Anglies dioksidas
Akmens vatos gamyba, naudojant stiklą, uolienas arba šlaką, kai lydymo pajėgumas didesnis kaip 20 tonų per dieną	Anglies dioksidas
Gipso džiovinimas arba kalcinavimas, arba gipso plokščių ir kitų gipso produktų gamyba, kai eksploatuojami kuro deginimo įrenginiai, kurių visas nominalus šiluminis našumas didesnis nei 20 MW	Anglies dioksidas
Celiuliozės iš medienos arba kitų pluoštinių medžiagų gamyba	Anglies dioksidas
Popieriaus ir kartono gamyba, kai gamybos pajėgumai yra didesni nei 20 tonų per dieną	Anglies dioksidas
Suodžių gamyba, įskaitant organinių medžiagų (alyvos, degutas, krekingas) karbonizaciją, kai eksploatuojami kuro deginimo įrenginiai, kurių visas nominalus šiluminis didesnis nei 20 MW	Anglies dioksidas
Azoto rūgšties gamyba	Anglies dioksidas ir azoto oksidas
Adipo rūgšties gamyba	Anglies dioksidas ir azoto oksidas
Glioksilo ir glioksilo rūgšties gamyba	Anglies dioksidas ir azoto oksidas
Amoniako gamyba	Anglies dioksidas
Didelio masto organinių cheminių medžiagų gamyba, taikant krekingą, riformingą, dalinę arba visišką oksidaciją arba kitus panašius metodus, kai gamybos pajėgumas didesnis nei 100 tonų per dieną	Anglies dioksidas
Vandenilio (H ₂) ir sintezės dujų gamyba taikant riformingą arba dalinę oksidaciją, kai gamybos pajėgumas didesnis nei 25 tonos per dieną	Anglies dioksidas
Natrio karbonato (Na ₂ CO ₃) ir natrio hidrokarbonato (NaHCO ₃) gamyba	Anglies dioksidas
Įrenginių, kuriems taikoma ši direktyva, išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų rinkimas, kad jos galėtų būti transportuojamos ir geologiškai saugojamos pagal Direktyvą 2009/31/EB, patvirtintoje saugojimo vietoje	Anglies dioksidas
Anglies dioksido transportavimas vamzdynais geologiniam saugojimui į saugojimo vietą, patvirtintą pagal Direktyvą 2009/31/EB	Anglies dioksidas
Anglies dioksido geologinis saugojimas pagal Direktyvą 2009/31/EB patvirtintoje saugojimo vietoje	Anglies dioksidas

Veiklos	Išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos
<p>Aviacija</p> <p>Skrydžiai į valstybės narės, kuriai taikoma Sutartis, teritorijoje esantį aerodromą arba iš jo.</p> <p>Šiai veiklai nepriskiriami:</p> <p>a) skrydžiai, išskirtinai skirti skraidinti šalies, kuri nėra valstybė narė, oficialią misiją vykdančią valdantį monarchą ir jo artimiausius gimines, valstybės vadovus, Vyriausybės vadovus ir Vyriausybės ministrus, jei tai pagrindžia atitinkamas statuso žymuo skrydžio plane;</p> <p>b) kariniais orlaiviais vykdomi kariniai skrydžiai ir muitinės bei policijos tarnybų skrydžiai;</p> <p>c) skrydžiai, susiję su paieška ir gelbėjimu, gaisrų gesinimo skrydžiai, humanitariniai skrydžiai ir greitosios medicininės pagalbos skrydžiai, kuriuos vykdyti leido atitinkama kompetentinga institucija;</p> <p>d) visi skrydžiai, išskirtinai vykdomi pagal vizualiųjų skrydžių taisykles, kaip apibrėžta Čikagos konvencijos 2 priede;</p> <p>e) skrydžiai be tarpinių nutūpimų, užbaigiami orlaivio pakilimo aerodrome;</p> <p>f) mokomieji skrydžiai, išskirtinai skirti įgyti licenciją arba skrydžio įgulos atveju, – gauti kvalifikaciją, jei tai pagrindžia atitinkamas žymuo skrydžio plane, su sąlyga, kad skrydis nėra skirtas skraidinti keleivius ir (arba) krovinį, arba nustatyti orlaivio padėtį ar jį perkelti;</p> <p>g) skrydžiai, išskirtinai skirti moksliniams tyrimams atlikti arba orlaiviams arba įrangai (naudojamai ore arba antžemei) tikrinti, bandyti ar patvirtinti;</p> <p>h) orlaivio, kurio patvirtinta didžiausia kilimo masė nesiekia 5 700 kg, skrydžiai;</p> <p>i) skrydžiai, atliekami pagal su viešąja paslauga susijusius išpareigojimus, kurie nustatyti pagal Reglamentą (EEB) Nr. 2408/92 maršrutams atokiausiuose regionuose, kaip nurodyta Sutarties 299 straipsnio 2 dalyje, arba maršrutams, kuriais per metus siūloma pervežti ne daugiau kaip 30 000 keleivių; ir</p> <p>j) skrydžiai, kurie, jei nebūtų taikomas šis punktas, būtų priskiriami šiai veiklos rūšiai ir kuriuos atlieka komercinės oro transporto priemonės naudotojas, vykdamas:</p> <ul style="list-style-type: none"> — per trejus iš eilės ketverių mėnesių laikotarpius mažiau nei 243 skrydžius per laikotarpį, arba — skrydžius, kurių bendras metinis išmetamų teršalų kiekis yra mažesnis kaip 10 000 tonų. <p>Skrydžiai, kurių vienintelis tikslas – skraidinti valstybės narės oficialią misiją vykdančią valdantį monarchą ir jo artimiausius gimines, valstybės vadovus, Vyriausybės vadovus ir Vyriausybės ministrus pagal šį punktą šiai veiklai nepriskiriami būti negali.“</p>	<p>Anglies dioksidas</p>

II PRIEDAS

Prie Direktyvos 2003/87/EB pridedami IIa ir IIb priedai:

„IIa PRIEDAS

Procentine dalimi išreikštas apyvartinių taršos leidimų, kuriuos pagal 10 straipsnio 2 dalies a punktą valstybės narės turės parduoti aukcione, skaičiaus padidinimas, siekiant solidarumo ir ekonomikos augimo Bendrijoje, kad būtų sumažintas išmetamųjų teršalų kiekis ir prisitaikyta prie klimato kaitos poveikio

Kiekvienai valstybei narei tenkanti dalis

Belgija	10 %
Bulgarija	53 %
Čekijos Respublika	31 %
Estija	42 %
Graikija	17 %
Ispanija	13 %
Italija	2 %
Kipras	20 %
Latvija	56 %
Lietuva	46 %
Liuksemburgas	10 %
Vengrija	28 %
Malta	23 %
Lenkija	39 %
Portugalija	16 %
Rumunija	53 %
Slovėnija	20 %
Slovakija	41 %
Švedija	10 %

IIb PRIEDAS

APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ, KURIUOS VALSTYBĖS NARĖS PARDUODA AUKCIONUOSE, PASKIRSTYMAS PAGAL 10 STRAIPSNIŲ 2 DALIES c PUNKTĄ, ATSPINDINTIS ANKSTYVAS KAI KURIŲ VALSTYBIŲ NARIŲ DEDAMAS PASTANGAS 20 % SUMAŽINTI IŠMESTŲ ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ KIEKĮ

Valstybė narė	2 % paskirstymas, remiantis Kioto protokole nustatytu išmestų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu baziniais metais, procentais
Bulgarija	15 %
Čekijos Respublika	4 %
Estija	6 %
Vengrija	5 %
Latvija	4 %
Lietuva	7 %
Lenkija	27 %
Rumunija	29 %
Slovakija	3 %

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2009/30/EB,

2009 m. balandžio 23 d.

iš dalies keičianti Direktyvos 98/70/EB nuostatas dėl benzino, dyzelinių degalų (dyzelino) ir gazolių kokybės rodiklių, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų stebėsenos ir mažinimo mechanizmą, iš dalies keičianti Tarybos direktyvos 1999/32/EB nuostatas dėl vidaus vandens kelių laivų kuro kokybės rodiklių ir panaikinanti Direktyvą 93/12/EEB

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 95 straipsnį ir 175 straipsnio 1 dalį, kartu su šios direktyvos 1 straipsnio 5 dalimi ir 2 straipsniu,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) 1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 98/70/EB dėl benzino ir dyzelinių degalų (dyzelino) kokybės ⁽³⁾ yra nustatyti mažiausi kelių ir ne kelių transporto priemonėse naudojamų benzino ir dyzelino kokybės rodikliai sveikatos ir aplinkos apsaugos tikslais.
- (2) Vienas iš Šeštojoje Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programoje, nustatytoje 2002 m. liepos 22 d. Sprendimu Nr. 1600/2002/EB ⁽⁴⁾, nustatytų tikslų yra pasiekti tokios oro kokybės lygius, kai neatsiranda didelio neigiamo poveikio ar pavojaus žmogaus sveikatai ir aplinkai. Savo pareiškimе, pridėtame prie 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/50/EB dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje ⁽⁵⁾, Komisija pripažino, kad siekiant didelės pažangos įgyvendinant Šeštojoje Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programoje nustatytus tikslus, būtina mažinti žalingų išmetamųjų oro teršalų kiekį, ir visų pirma numatė naujus teisės aktų pasiūlymus, kuriais būtų toliau mažinamas valstybėse narėse leidžiamas nacionalinis pagrindinių išmetamųjų teršalų kiekis, mažinamas su benzininių automobilių degalų papildymu degalinėse susijusių išmetamųjų teršalų kiekis ir reglamentuojamas sieros kiekis degaluose, taip pat ir skirtuose jūrų transportui.

- (3) Pagal Kioto protokolą Bendrija įsipareigojo įgyvendinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslus, nustatytus 2008–2012 m. Bendrija taip pat įsipareigojo ne vėliau kaip 2020 m. pagal pasaulinį susitarimą sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį 30 %, o vienpusiškai – 20 %. Kad būtų pasiekti šie tikslai, turės prisidėti visi sektoriai.
- (4) Vienas iš transporto priemonių išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų aspektas buvo nagrinėjamas pasitelkiant Bendrijos politiką, susijusią su CO₂ ir automobiliais. Transporto priemonėms naudojant degalus išmetami teršalai sudaro didelę bendro Bendrijos išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio dalį. Šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų kuro būvio ciklo metu, kiekio stebėseną ir mažinimą gali padėti Bendrijai pasiekti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslus dekarbonizuojant transporto priemonių degalus.
- (5) Bendrija priėmė reglamentus, kuriais ribojamas lengvųjų ir sunkiųjų kelių transporto priemonių išmetamų teršalų kiekis. Degalų kokybės rodikliai yra vienas iš veiksnių, leidžiančių lengviau laikytis tokio išmetamų teršalų kiekio apribojimo.
- (6) Turėtų būti leista nukrypti nuo didžiausio benzino garų slėgio vasarą dydžio tik toms valstybėms narėms, kurioms būdinga žema aplinkos temperatūra vasarą. Todėl yra tikslinga išsiaiškinti, kuriose valstybėse narėse turėtų būti leidžiama taikyti šią nukrypti leidžiančią nuostatą. Prie tokių valstybių narių iš esmės priskiriamos tos valstybės narės, kurių didžiojoje teritorijos dalyje vidutinė temperatūra yra žemesnė nei 12 °C bent du mėnesius iš trijų – birželio, liepos ir rugpjūčio mėn.
- (7) 1997 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 97/68/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su priemonėmis, mažinančiomis vidaus degimo variklių, įrengiamų ne keliais judančiose mašinos, dujų ir kietųjų dalelių teršalų kiekį, suderinimo ⁽⁶⁾ nustatytos ne keliais judančių mašinų išmetamų teršalų kiekio ribos. Šių mašinų veikimui užtikrinti reikia numatyti degalų, užtikrinančių šių variklių tinkamą veikimą, tiekimą.
- (8) Kelių transporto priemonėms naudojant degalus išmetami teršalai sudaro apie 20 % Bendrijos išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio. Vienas metodas sumažinti šį išmetamą kiekį yra sumažinti šio kuro būvio ciklo metu

⁽¹⁾ OL C 44, 2008 2 16, p. 53.

⁽²⁾ 2008 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2009 m. balandžio 6 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 350, 1998 12 28, p. 58.

⁽⁴⁾ OL L 242, 2002 9 10, p. 1.

⁽⁵⁾ OL L 152, 2008 6 11, p. 43.

⁽⁶⁾ OL L 59, 1998 2 27, p. 1.

- išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Tai gali būti daroma keliais būdais. Atsižvelgiant į Bendrijos siekį toliau mažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir kelių transporto priemonių išmetamų teršalų didelį įnašą į tuos išmetamus kiekius, reikėtų sukurti mechanizmą, pagal kurį degalų tiekėjai privalėtų teikti informaciją apie jų tiekiamo kuro būvio ciklo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir nuo 2011 m. sumažinti tų išmetamų dujų kiekį. Biodegalų būvio ciklo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio apskaičiavimo metodika turėtų sutapti su šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikio apskaičiavimo metodika, nustatyta pagal 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją⁽¹⁾.
- (9) Tiekėjai ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. turėtų laipsniškai sumažinti patiektų kuro ir energijos būvio ciklo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį energijos vienetui iki 10 %. Išmetamų dujų kiekis ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. turėtų būti sumažintas bent 6 %, palyginti su iškastinio kuro būvio ciklo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio energijos vienetui ES vidurkiu 2010 m., ir tai turėtų būti padaryta naudojant biodegalus, alternatyvius degalus ir mažinant išmetamų dujų kiekį naftos gavybos vietose. Persvarsčius reikėtų numatyti, kad išmetamų dujų kiekį reikėtų sumažinti dar 2 % naudojantis ekologiškais anglies sugavimo bei saugojimo technologijomis ir elektrinėmis transporto priemonėmis ir sumažinti papildomai dar 2 % perkant kreditus pagal Kioto protokole numatytą švrios plėtos mechanizmą. Šie papildomi sumažinimai įsigaliojus šiai direktyvai neturėtų būti privalomi valstybėms narėms ar degalų tiekėjams. Persvarstant reikėtų atsižvelgti į tai, kad jie nėra privalomi.
- (10) Biodegalai turėtų būti gaminami tausiu būdu. Todėl biodegalai, naudojami siekiant laikytis šioje direktyvoje nustatytų šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimo tikslų, turėtų būti atitikti tvarumo kriterijus. Siekiant užtikrinti nuoseklų energetikos ir aplinkos apsaugos politikos požiūrį ir išvengti papildomų verslo sektoriaus išlaidų ir aplinkos nuostatų painiavos, susijusios su požiūrio nenuoseklumu, svarbu numatyti tuos pačius biodegalų naudojimui taikomus šios direktyvos ir Direktyvos 2009/28/EB tvarumo kriterijus. Dėl tų pačių priežasčių tokiu atveju reikėtų vengti dvigubo ataskaitų teikimo. Be to, Komisija ir kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos turėtų koordinuoti savo veiklą per komitetą, atsakingą būtent už tvarumo aspektus.
- (11) Didėjanti biodegalų paklausa pasaulyje ir šioje direktyvoje numatytos jų naudojimo skatinimo priemonės neturėtų paskatinti naikinti didelės biologinės įvairovės žemės. Būtina saugoti tuos ribotus išteklius, kurie įvairiuose tarptautiniuose dokumentuose pripažįstami kaip turintys vertę visai žmonijai. Be to, vartotojams Bendrijoje būtų morališkai nepriimtina, kad padidėjus jų biodegalų naudojimui galėtų būti sunaikinta didelės biologinės įvairovės žemė. Dėl šių priežasčių būtina nustatyti tvarumo kriterijus, pagal kuriuos biodegalų naudojimo skatinimo priemonės būtų taikomos tik jei galima garantuoti, kad jie nėra kilę iš vietovių, kurioms būdinga didelė biologinė įvairovė, arba jei gamtos apsaugos arba retų, galinčių išnykti arba nykstančių ekosistemų ar rūšių apsaugos tikslais nustatytų vietovių atveju atitinkama kompetentinga institucija įrodo, kad žaliavų gamyba nekliudo siekti tų tikslų. Pagal tvarumo kriterijus turėtų būti laikoma, kad miškui būdinga didelė biologinė įvairovė, jei tai neliestas miškas pagal apibrėžtį, vartojamą Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijos (angl. FAO) Pasaulio miškų išteklių įvertinime, kuriuo šalys naudojami visame pasaulyje pranešdamos apie neliesto miško apimtį, arba jei jis saugomas pagal nacionalinę gamtos apsaugos teisę. Tai turėtų būti taikoma ir vietovėms, kuriose renkami miško produktai, išskyrus medieną, jei žmonių daromas poveikis yra mažas. Kitų rūšių miškai, kaip apibrėžta FAO, pavyzdžiui, pakeisti natūralūs miškai, pusiau natūralūs miškai ir sodinti miškai, neturėtų būti laikomi neliestais miškais. Be to, atsižvelgiant į kai kurių pievų (vidutinio klimato bei tropinių), įskaitant labai didelės biologinės įvairovės savanas, stepes, krūmynus ir prerijas, labai didelę biologinę įvairovę, biodegalams, pagamintiems iš tokioje žemėje užaugintų žaliavų, neturėtų būti taikomos šioje direktyvoje numatytos skatinimo priemonės. Remdamasi geriausiais turimais moksliniais įrodymais ir atitinkamais tarptautiniais standartais, Komisija turėtų nustatyti atitinkamus kriterijus ir arealus, kad apibrėžtų tokias labai didelės biologinės įvairovės pievas.
- (12) Apskaičiuojant dėl žemės paskirties keitimo išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikį, ūkio subjektams turėtų būti suteikiama galimybė naudoti faktines anglies atsargų vertes, susijusias su etalonine žemės paskirtimi ir su žemės paskirtimi po pakeitimo. Jiems taip pat turėtų būti suteikiama galimybė naudoti standartines vertes. Tarpvyriausybės klimato kaitos grupės darbas yra tinkamas tokių standartinių verčių pagrindas. Šiuo metu tas darbas neišreiškiamas taip, kad jį netrukus galėtų taikyti ūkio subjektai. Todėl Komisija, remdamasi tuo darbu, turėtų parengti gaires, kuriomis būtų remiamasi apskaičiuojant anglies atsargų kitimą pagal šią direktyvą, taip pat toki kitimą mišku apaugusių vietovių, kuriose medžių lajos dangą užima 10–30 %, savanų, krūmynų ir stepių atžvilgiu.

(1) Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 16

- (13) Būtina, kad Komisija sukurtų metodiką, siekiant įvertinti durpynų sausinimo poveikį išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui.
- (14) Žemės paskirtis neturėtų būti pakeista biodegalų gamybai, jei jos anglies atsargų praradimo dėl paskirties pakeitimo negalima per pagrįstą laikotarpį, atsižvelgiant į poreikį neatidėliotinai kovoti su klimato kaita, kompensuoti šiltnamio efektą sukeliančių dujų sumažinimu dėl biodegalų gamybos. Taip ūkio subjektams nereikėtų atlikti brangiai kainuojančių tyrimų ir keisti dideles anglies atsargas turinčios žemės, kuri, kaip paaiškėtų, nebūtų tinkama biodegalų žaliavoms gaminti, paskirties. Duomenys apie pasaulio anglies atsargas rodo, kad prie tos kategorijos turėtų būti priskirtos šlapžemės ir ištisai mišku apaugusios vietovės, kuriose medžių lajos danga užima daugiau kaip 30 %. Taip pat reikėtų priskirti mišku apaugusias vietoves, kuriose medžių lajos danga užima 10–30 %, nebent būtų pateikiama įrodymų, kad jų anglies atsargos pakankamai mažos, kad būtų galima pagrįsti jų paskirties keitimą pagal šioje direktyvoje nustatytas taisykles. Nurodant šlapžemes turėtų būti atsižvelgta į 1971 m. vasario 2 d. Ramsare priimtoje Konvencijoje dėl tarptautinės reikšmės šlapžemių, ypač vandens paukščių buveinių, nustatytą apibrėžtį.
- (15) Šioje direktyvoje numatytais skatinimo priemonėmis bus skatinama visame pasaulyje gaminti daugiau biodegalų. Jei biodegalai gaminami iš Bendrijoje pagamintų žaliavų, jie taip pat turėtų atitikti Bendrijos aplinkosaugos reikalavimus žemės ūkiui, įskaitant reikalavimus dėl požeminio ir paviršinio vandens kokybės apsaugos, ir socialinius reikalavimus. Tačiau kelia susirūpinimą tai, kad gaminant biodegalus tam tikrose trečiojoje šalyse gali būti nesilaikoma būtiniausių aplinkosaugos ar socialinių reikalavimų. Todėl tikslinga skatinti, kad būtų rengiami daugiašaliai bei dvišaliai susitarimai ir savanoriškos tarptautinės ar nacionalinės schemos, kurios apimtų pagrindinius aplinkosaugos bei socialinius aspektus, kad visame pasaulyje būtų skatinama tvari biodegalų gamyba. Jeigu tokių susitarimų ar schemų nėra, valstybės narės turėtų reikalauti, kad ūkio subjektai pateiktų pranešimą tais klausimais.
- (16) Tvarumo kriterijai bus veiksmingi tik tuo atveju, jei jie nulems rinkos dalyvių elgesio pokyčius. Tie pokyčiai įvyks tik tuo atveju, jei, palyginti su tų kriterijų neatitinkančiais produktais, biodegalams, kurie atitinka nustatytus kriterijus, būtų taikomos patrauklesnės kainos. Pagal masės balanso metodą, naudojamą tikrinant, ar laikomasi nustatytų kriterijų, tarp tvarumo kriterijus atitinkančių biodegalų gamybos ir biodegalų suvartojimo Bendrijoje egzistuoja ryšys, užtikrinantis atitinkamą pasiūlos ir paklausos pusiausvyrą ir patrauklesnę kainą, palyginti su sistemomis, kur tokio ryšio nėra. Siekiant užtikrinti, kad tvarumo kriterijus atitinkantys biodegalai galėtų būti parduodami brangiau, atitiktis tokiems kriterijams turėtų būti tikrinama taikant masės balanso metodą. Tokiu būdu būtų išsaugotos sistemos vientisumas ir tuo pačiu pramonei nebūtų užkrauta nepagrįsta našta. Tačiau reikėtų apsvaistinti ir kitus patikros metodus.
- (17) Prireikus Komisija turėtų tinkamai atsižvelgti į Tūkstantmečio ekosistemos vertinimą, kuriame yra duomenų, naudingų siekiant išsaugoti bent jau tas vietas, kuriose esant kritinėms situacijoms teikiama pagrindinės ekosistemos paslaugos, pvz., vandenskyros apsauga ir erozijos kontrolė.
- (18) Apskaičiuojant išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, susidarantį gaminant ir naudojant kurą, reikėtų atsižvelgti į šalutinius produktus. Politikos analizės tikslais tinka naudoti pakaitinį metodą, tačiau jis nėra tinkamas reguliavimo, susijusio su pavieniais ūkio subjektais ir pavienėmis transporto kuro siuntomis, tikslais. Tais atvejais tinkamiausias metodas yra energijos paskirstymo metodas, nes jį nesunku taikyti, juo galima remtis ilgesniu laikotarpiu, jis leidžia iki minimumo sumažinti neproduktyvias paskatas ir duoda rezultatus, kuriuos apskritai galima palyginti su rezultatais, gautais taikant pakaitinį metodą. Komisija, teikdama ataskaitas, politikos analizės tikslais taip pat turėtų nurodyti rezultatus, gautus naudojant pakaitinį metodą.
- (19) Siekiant išvengti neproporcingos administracinės naštos, turėtų būti sudarytas bendrų biodegalų gamybos planų numatytųjų verčių sąrašas, kuris turėtų būti atnaujinamas ir plečiamas, kai gaunama tolesnių patikimų duomenų. Ūkio subjektai visada turėtų turėti galimybę biodegalus susieti su tame sąraše nustatytais mažesniais išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiais. Jei sumažinto išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio numatytoji vertė pagal gamybos planą yra mažesnė už reikalaujamą minimalų sumažinto išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio lygį, gamintojai, norintys įrodyti, kad jie laikosi šio minimalaus lygio, turėtų įrodyti, kad faktiniai jų gamybos proceso metu išmetami kiekiai yra mažesni nei tie, kurie buvo numatyti apskaičiuojant numatytąsias vertes.
- (20) Tikslinga, kad duomenys, naudojami apskaičiuojant numatytąsias vertes, būtų gaunami iš nepriklausomų mokslinių ekspertų šaltinių ir prireikus būtų atnaujinami tiems ekspertams tęsiant savo darbą. Komisija turėtų skatinti tuos ekspertus, kai jie atnaujinama savo darbą, nagrinėti dujų kiekio, išmetamo auginant, klausimą, regioninių ir klimato sąlygų poveikį, auginimo naudojant tvarius žemės ūkio ir ekologinio ūkininkavimo metodus poveikį ir mokslinį gamintojų Bendrijoje ir trečiojoje šalyse bei pilietinės visuomenės įnašą.

- (21) Siekiant išvengti skatinimo auginti biodegalų žaliavas vietose, kuriose dėl to būtų išmetama daug šiltnamio efektą sukeliančių dujų, numatytosios auginimo vertės turėtų būti naudojamos tik tiems regionams, kur tokio poveikio galimybės negalima patikimai atmesti. Tačiau, siekiant išvengti neproporcingos administracinės naštos, tikslinga, kad valstybės narės nustatytų dėl auginimo išmetamų kiekių, be kita ko, dėl trąšų naudojimo, nacionalinius arba regioninius vidutinius kiekius.
- (22) Pasaulinė žemės ūkio produktų paklausa auga. Dalis šios padidėjusios paklausos bus patenkinta padidinus žemės ūkiui skirtos žemės plotą. Vienas iš būdų, kaip padidinti žemės ūkio produkcijai auginti skirtos žemės plotą – labai nualintos ar labai užterštos žemės, kuri dėl tokios būklės negali būti naudojama, atkūrimas žemės ūkio tikslams. Pagal tvarumo schemą turėtų būti skatinama naudoti atkurtą nualintą žemę, kadangi biodegalų naudojimo skatinimas prisidės prie žemės ūkio produktų paklausos augimo. NET jei patys biodegalai yra pagaminti naudojant ariamojoje žemėje išaugintas žaliavas, dėl gynojo pasėlių paklausos padidėjimo, atsirandančio dėl biodegalų naudojimo skatinimo, galėtų padidėti grynasis pasėliais apsodintas plotas. Tai galėtų paveikti dideles anglies atsargas turinčią žemę, ir tokiu atveju anglies atsargų praradimas būtų žalingas. Siekiant sumažinti šią riziką tikslinga įdiegti papildomas priemones, kuriomis skatinama didinti pasėliams jau naudojamos žemės našumą, naudoti nualintą žemę ir parengti kitoms biodegalus naudojančioms šalims taikomus tvarumo reikalavimus, panašius į šioje direktyvoje nustatytus Bendrijos biodegalų naudojimo reikalavimus. Komisija turėtų parengti konkrečią metodiką, kaip sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų dėl netiesioginių žemės paskirties pokyčių, kiekį. Tai darydama, Komisija geriausių prieinamų mokslo duomenų pagrindu, visų pirma, turėtų apsvarstyti netiesioginių žemės paskirties pokyčių faktorius įtraukimą, apskaičiuojant išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, ir poreikį skatinti tvarių biodegalų naudojimą, kuris sumažintų žemės paskirties pokyčių poveikį ir pagerintų biodegalų tvarumą, atsižvelgiant į netiesioginius žemės paskirties pokyčius. Kurdama šią metodiką, Komisija, *inter alia*, turėtų atsižvelgti į galimus netiesioginius žemės paskirties pokyčius, atsiradusius dėl biodegalų, pagamintų iš nemaistinės celiuliozės ir lignoceliuliozės.
- (23) Kadangi Direktyvos 98/70/EB 7b–7e straipsniuose numatytos priemonės taip pat skatina vidaus rinkos veikimą suderindamos tvarumo kriterijus, kuriuos, siekiant planinių apskaitos tikslų pagal tą direktyvą, turi atitikti biodegalai, ir todėl pagal tos direktyvos 7b straipsnio 8 dalį palengvina prekybą tokias sąlygas atitinkančiais biodegalais tarp valstybių narių, jos grindžiamos Sutarties 95 straipsniu.
- (24) Dėl nuolatinės automobilių ir degalų technologijų pažangos kartu su nuolatinio siekiu užtikrinti kuo geresnę aplinkos ir sveikatos apsaugos lygį reikia reguliariai persvarstyti degalų kokybės rodiklius remiantis tolesniais tyrimais ir analizėmis, susijusiais su priedų ir biodegalų sudedamųjų dalių poveikiu išmetamų teršalų kiekiui. Dėl šios priežasties reikėtų reguliariai teikti ataskaitas, susijusias su galimybėmis palengvinti transporto priemonių degalų dekarbonizavimą.
- (25) Naudojant detergentus gali būti palaikoma variklių švara ir todėl sumažėtų išmetamų teršalų kiekis. Šiuo metu nėra tinkamo būdo patikrinti degalų detergentines savybes imant mėginius. Todėl pareiga informuoti klientus apie detergentų naudą ir jų naudojimą tenka degalų ir transporto priemonių tiekėjams. Tačiau Komisija turėtų apsvarstyti, ar dėl tolesnių pokyčių būtų galima rasti veiksmingesnį būdą, kaip optimizuoti detergentų naudojimą ir naudą.
- (26) Atsižvelgiant į patirtį, įgytą taikant Direktyvą 98/70/EB, reikėtų persvarstyti nuostatas, susijusias su etanolio įmaišymu į benzina. Persvarstant visų pirma reikėtų iširti nuostatas dėl garų slėgio ribų ir galimų alternatyvų siekiant užtikrinti, kad etanolio mišiniai neviršytų leistinų garų slėgio ribų.
- (27) Į benzina įmaišius etanolio padidėja gaunamų degalų garų slėgis. Be to, benzino garų slėgi reikėtų kontroliuoti siekiant sumažinti į orą išmetamų teršalų kiekį.
- (28) Įmaišant etanolį į benzina gaunamo degalų mišinio garų slėgis kinta netiesiškai. Komisijai atlikus atitinkamą vertinimą, tikslinga tokių mišinių atveju numatyti galimybę nukrypti nuo didžiausios garų slėgio vasarą normos. Nukrypti turėtų būti galima tik laikantis Bendrijos teisės aktų dėl oro kokybės ir oro taršos. Ši nukrypti leidžianti nuostata turėtų atitikti faktinį garų slėgio padidėjimą į benzina pridėjus tam tikrą etanolio procentinę dalį.
- (29) Kad būtų daugiau naudojama mažai dvideginio išskiriančių degalų siekiant su oro tarša susijusių tikslų, benzino gamintojai turėtų, jei įmanoma, pateikti į rinką reikiamą benzino, kurio garų slėgis mažas, kiekį. Kadangi šiuo metu padėtis kitokia, etanolio mišinių garų slėgio riba tam tikromis sąlygomis turėtų būti didinama, siekiant plėsti biodegalų rinką.

- (30) Kai kurios senesnės transporto priemonės nepritaikytos naudoti benzina su dideliu biodegalų kiekiu. Šios transporto priemonės gali judėti iš vienos valstybės narės į kitą. Todėl tikslinga pereinamuoju laikotarpiu užtikrinti nuolatinį šioms senesnėms transporto priemonėms tinkamo benzino tiekimą. Valstybės narės, konsultuodamosi su suinteresuotomis šalimis ir atsižvelgdamos į šio benzino paklausą, turėtų visoje teritorijoje užtikrinti pakankamą jo tiekimą. Benzino žymėjimas, pvz., ženklų E5 ar E10, turėtų atitikti tam tikrą Europos standartizacijos komiteto (angl. CEN) parengtą standartą.
- (31) Tikslinga pakoreguoti Direktyvos 98/70/EB IV priedą, kad rinkai būtų galima tiekti dyzeliną su didesniu biodegalų kiekiu („B7“), nei numatyta standarte EN 590:2004 („B5“). Šis standartas turėtų būti atitinkamai pakoreguotas ir turėtų nustatyti į tą priedą neįtrauktų techninių parametrų, pvz., oksidacinio stabilumo, pliūpsnio temperatūros, anglies liekanos, pelenų kiekio, vandens kiekio, bendrojo teršalų kiekio, vario plokštelės korozijos, tepumo, kinematinės klampos, drumstimosi temperatūros, ribinės filtruojamumo temperatūros, fosforo kiekio, rūgštinio skaičiaus, peroksidų, rūgštinio skaičiaus kitimo, injektoriaus užkimšimo ir stabilumo priedų pridėjimo, ribas.
- (32) Tam, kad būtų galima palengvinti efektyvią prekybą biodegalais, CEN raginamas skubiai tęsti darbą rengiant standartą, pagal kurį į dyzeliną būtų galima įmaišyti didesnę biodegalų sudedamųjų dalių kiekį ir visų pirma parengti standartą „B10“.
- (33) Nustatyti riebalų rūgščių metilesterio (RRME) dyzeline ribą būtina dėl techninių priežasčių. Tačiau ši riba nebūtina kitoms biodegalų sudedamosioms dalims, pvz., taikant Fišerio ir Tropšo procesą iš biomasės pagamintiems į dyzeliną panašiams gryniems angliavandeniliams ar hidrintam augaliniam aliejui.
- (34) Valstybės narės ir Komisija turėtų imtis reikiamų veiksmų palengvinti gazolio, turinčio 10 ppm sieros, tiekimą rinkai anksčiau nei nuo 2011 m. sausio 1 d.
- (35) Naudojant tam tikrus metalų priedus, ypač metilciklopentadienilmangano trikarbonilą (MMT), gali atsirasti žalos žmogaus sveikatai pavojus ir gali būti gadinamas transporto priemonės variklis ir išmetamų teršalų kontrolės įrenginiai. Daug transporto priemonių gamintojų pataria nenaudoti degalų, kuriuose yra metalų priedų, ir nurodo, kad dėl tokių degalų naudojimo gali būti panaikinta transporto priemonės garantija. Todėl tikslinga konsultuotis su visomis suinteresuotomis šalimis ir nuolat tikrinti MMT naudojimo degaluose poveikį. Kol bus atlikta tolesnė patikra, būtina imtis veiksmų siekiant sumažinti bet kokios galimos žalos mastą. Todėl tikslinga nustatyti didžiausią degaluose naudojamo MMT kiekį vadovaujantis šiuo metu turimomis mokslo žiniomis. Ši riba turėtų būti persvarstoma ir didinama tik tuo atveju, jei gali būti įrodoma, kad naudojant didesnę kiekį neatsiranda neigiamo poveikio. Siekiant, kad vartotojai nežinodami neprisidėtų prie savo transporto priemonių garantijų panaikinimo, taip pat būtina nustatyti reikalavimą žymėti visus degalus, kurių sudėtyje yra metalų priedų.
- (36) Pagal Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros (1) 34 punktą valstybės narės raginamos savo ir Bendrijos interesų labui parengti lenteles, kurios kuo geriau iliustruotų šios direktyvos ir perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių tarpusavio atitikimą, ir viešai tas lenteles paskelbti.
- (37) Direktyvos 98/70/EB įgyvendinimui būtinos priemonės turėtų būti tvirtinamos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimo si jai suteiktai įgyvendinimo įgaliojimai tvarką (2).
- (38) Visų pirma Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai tvirtinti įgyvendinimo priemones, susijusias su išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų stebėsenos ir mažinimo mechanizmu, pritaikyti metodinius principus ir vertes, būtinus įvertinti, ar tvarumo kriterijai yra patenkinti biodegalų atžvilgiu, nustatyti kriterijus ir arealus labai didelės biologinės įvairovės pievoms, peržiūrėti MMT kiekiui degaluose nustatytą ribą ir, atsižvelgiant į technikos ir mokslo pažangą, pakoreguoti kuro būvio ciklo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio apskaičiavimo metodiką, leidžiamus analizės metodus, susijusius su degalų kokybės rodikliais ir bioetanolio turinčiam benzinui taikomo garų slėgio nuokrypiu. Kadangi tos priemonės yra bendro pobūdžio ir skirtos neesminėms šios direktyvos nuostatomis iš dalies pakeisti pritaikant metodinius principus ir vertes, jos turi būti tvirtinamos pagal Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnyje numatytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.
- (39) Direktyvoje 98/70/EB pateikta nemažai degalų kokybės rodiklių, ir kai kurie iš jų yra nereikalingi. Be to, joje pateikta tam tikrų leidžiančių nukrypti nuostatų, kurių galiojimas pasibaigęs. Todėl, siekiant aiškumo, šias nuostatas reikėtų išbraukti.
- (40) 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyvoje 1999/32/EB dėl sieros kiekio sumažinimo tam tikrose skystojo kuro rūšyse (3) nustatyti tam tikri vidaus vandens kelių laivų kuro naudojimo aspektai. Reikėtų patikslinti ribas tarp tos direktyvos ir Direktyvos 98/70/EB. Abiejose direktyvose nustatytas didžiausias leistinas sieros kiekis gazoliuose, naudojamuose vidaus vandens kelių laivuose. Todėl siekiant aiškumo ir teisinio tikrumo reikėtų pakoreguoti tas direktyvas taip, kad šis kiekis būtų nustatytas tik viename teisės akte.

(1) OL C 321, 2003 12 31, p. 1.

(2) OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

(3) OL L 121, 1999 5 11, p. 13.

- (41) Vidaus vandens kelių laivams buvo sukurtos naujos švaresnių variklių technologijos. Šiuose varikliuose tinka naudoti tik labai nedidelį sieros kiekį turinčius degalus. Vidaus vandens kelių laivų kure esančios sieros kiekis turėtų būti kuo greičiau sumažintas.
- (42) Todėl Direktyva 98/70/EB ir Direktyva 1999/32/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistos.
- (43) 1993 m. kovo 23 d. Tarybos direktyva 93/12/EEB dėl sieros kiekio tam tikrų rūšių skystajame kure ⁽¹⁾ buvo daug kartų keičiama, todėl joje neliko esminių nuostatų. Todėl ji turėtų būti panaikinta.
- (44) Kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. užtikrinti kelių transporto priemonių ir ne keliais judančių mašinų naudojamų degalų bendrą rinką ir užtikrinti, kad būtų laikomasi minimalių aplinkos apsaugos kriterijų naudojant šiuos degalus, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi tų tikslų būtų geriau siekti Bendrijos lygiu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 98/70/EB pakeitimai

Direktyva 98/70/EB iš dalies keičiama taip:

1. 1 straipsnis pakeičiamas taip:

„1 straipsnis

Taikymo sritis

Šioje direktyvoje kelių transporto priemonių ir ne keliais judančių mašinų (įskaitant vidaus vandens kelių laivus, jei jie ne jūroje), žemės ir miškų ūkio traktorių ir pramoginių laivų, jei jie ne jūroje, atžvilgiu nustatomi:

- a) degalų, kuriuos naudoja mašinos su kibirkštinio ir slėginio uždegimo varikliais, techniniai kokybės rodikliai, grindžiami sveikatos ir aplinkos apsaugos reikmėmis, atsižvelgiant į šioms varikliams keliamus techninius reikalavimus; ir
- b) tikslas sumažinti kuro būvio ciklo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį.“;

2. 2 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) pirmoje pastraipoje:

- i) 3 punktas pakeičiamas taip:

„3. „Gazoliai, skirti naudoti ne keliais judančiose mašinos (įskaitant vidaus vandens kelių laivus), žemės ir miškų ūkio traktoriuose ir pramoginiuose laivuose“ – tai bet koks naftos produktas, įtrauktas į KN kodus 2710 19 41 ir 2710 19 45 (*), skirtas naudoti slėginio uždegimo varikliuose, nurodytuose Direktyvoje 94/25/EB (**), 97/68/EB (***) ir 2000/25/EB (****);

(*) Šie KN kodai pateikiami Bendrajame muitų tarife (OL L 256, 1987 6 7, p. 1).

(**) OL L 164, 1994 6 30, p. 15.

(***) OL L 59, 1998 2 27, p. 1.

(****) OL L 173, 2000 7 12, p. 1.“;

- ii) pridedami šie punktai:

„5. valstybės narės, kurioms būdinga žema aplinkos temperatūra vasarą – Danija, Estija, Suomija, Airija, Latvija, Lietuva, Švedija ir Jungtinė Karalystė;

6. kuro būvio ciklo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – visas išmetamo CO₂, CH₄ ir N₂O kiekis (neto), kuris gali būti priskirtas patiektiems degalams (įskaitant visas mišinių sudedamąsias dalis) ar energijai. Tai apima visus atitinkamus etapus – išgavimą arba auginimą, įskaitant žemės naudojimo paskirties pakeitimus, transportavimą ir platinimą, perdirbimą ir deginimą – neatsižvelgiant į tai, kuriame etape įvyksta tas išmetimas;

7. šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis energijos vienetai – visas su patiektais degalais ar energija susijęs šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, išreikštas CO₂ ekvivalentu, padalintas iš bendros patiektų degalų ar energijos energetinės vertės (degalų atveju išreiškiamas žemutine šilumine verte);

8. tiekėjas – subjektas, atsakingas už degalų ar energijos pereinimą per akcizo mokesčių punktą, arba, jei akcizas nemokamas, bet kuris kitas atitinkamas valstybės narės paskirtas subjektas;

9. „biodegalai“ reiškia tą patį kaip ir 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją (*).

(*) OL L 140, 5.6.2009, p. 16“

(1) OL L 74, 1993 3 27, p. 81.

b) antra pastraipa išbraukiama;

3. 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2–6 dalys pakeičiamos taip:

„2. Valstybės narės užtikrina, kad benzinas gali būti tiekiamas į jų teritorijos rinką tik tuo atveju, jeigu jis atitinka I priede nustatytus aplinkosauginius rodiklius.

Tačiau valstybės narės gali numatyti specialias benzino, kuriame didžiausias sieros kiekis – 10 mg/kg, tiekimo atokiausiems regionams nuostatas. Valstybės narės, kurios taiko šią nuostatą, atitinkamai praneša Komisijai.

3. Valstybės narės reikalauja, kad tiekėjai užtikrintų, jog iki 2013 m. į rinką būtų tiekiamas benzinas, turintis daugiausia 2,7 % deguonies bei daugiausia 5 % etanolio, ir jos gali reikalauti, kad toks benzinas būtų tiekiamas į rinką ilgiau, jei mano, kad to reikia. Jos užtikrina, kad vartotojams būtų teikiama tinkama informacija apie biodegalų dalį benzine ir ypač apie tai, kaip tinkamai naudoti įvairius benzino mišinius.

4. Valstybės narės, kurioms būdinga žema aplinkos temperatūra vasarą, 5 dalyje nustatyta tvarka gali leisti vasarą tiekti į rinką benzina, kurio didžiausias garų slėgis – 70 kPa.

Valstybės narės, kuriose netaikoma pirmoje pastraipoje nurodyta nukrypti leidžianti nuostata, vasarą 5 dalyje nustatyta tvarka gali leisti tiekti į rinką etanolio turintį benzina, kurio didžiausias garų slėgis – 60 kPa ir kurio leistinas garų slėgio nuokrypis apibrėžtas III priede, su sąlyga, kad naudojamas etanolis yra biodegalai.

5. Jeigu valstybės narės nori taikyti vieną iš 4 dalyje nustatytų nukrypti leidžiančių nuostatų, jos informuoja apie tai Komisiją ir pateikia visą susijusią informaciją. Komisija įvertina nukrypti leidžiančios nuostatos poreikį ir trukmę, atsižvelgdama į:

- tai, kad išvengiama socialinių ir ekonominių problemų dėl aukštesnio garų slėgio, įskaitant laikinus techninės adaptacijos poreikius; ir
- aukštesnio garų slėgio poveikį aplinkai ar sveikatai ir visų pirma į poveikį Bendrijos teisės aktų dėl oro kokybės laikymuisi tiek atitinkamoje valstybėje narėje, tiek ir kitose valstybėse narėse.

Jeigu iš Komisijos vertinimo matyti, kad taikant nukrypti leidžiančią nuostatą nebus visiškai laikomasi Bendrijos teisės aktų dėl oro kokybės arba oro taršos, įskaitant

atitinkamas ribines vertes ir didžiausius leistinus išmetamųjų teršalų kiekius, paraiška atmetama. Komisija taip pat turėtų atsižvelgti į atitinkamas siektinas vertes.

Jeigu Komisija per šešis mėnesius nuo visos susijusios informacijos gavimo dienos nepareiškia jokių prieštaravimų, atitinkama valstybė narė gali taikyti prašomą nukrypti leidžiančią nuostatą.

6. Nepaisant 1 dalies nuostatų, valstybės narės gali ir toliau leisti prekiauti nedideliais kiekiais benzino, kuriame švino kiekis neviršija 0,15 g/l, skirtu naudoti senose tam tikro tipo kolekcinėse transporto priemonėse, pateikiant jį per specialias suinteresuotas grupes, jeigu tokio benzino kiekis sudaro daugiausia 0,03 % bendro parduodamo benzino kiekio.“;

b) 7 dalis išbraukiama;

4. 4 straipsnis pakeičiamas taip:

„4 straipsnis

Dyzelinas

1. Valstybės narės užtikrina, kad dyzelinas į jų teritorijos rinką gali būti tiekiamas tik tuo atveju, jei jis atitinka II priede nustatytus rodiklius.

Nepaisant II priedo reikalavimų, valstybės narės gali leisti tiekti į rinką dyzeliną, kuriame riebalų rūgščių metilesterio (RRME) kiekis viršija 7 %.

Valstybės narės užtikrina, kad vartotojams būtų teikiama tinkama informacija apie biodegalų, ypač RRME, dalį dyzeline.

2. Valstybės narės užtikrina, kad ne vėliau kaip nuo 2008 m. sausio 1 d. gazoliai, skirti naudoti ne keliais judančiose mašinose (įskaitant vidaus vandens kelių laivus) ir žemės bei miškų ūkio traktoriuose bei pramoginiuose laivuose, gali būti tiekiami į jų teritorijos rinką tik tuo atveju, jei sieros kiekis šiuose gazoliuose neviršija 1 000 mg/kg. Nuo 2011 m. sausio 1 d. didžiausias leistinas sieros kiekis šiuose gazoliuose yra 10 mg/kg. Valstybės narės užtikrina, kad skystieji degalai, išskyrus šiuos gazolius, galėtų būti naudojami vidaus vandens kelių laivuose ir pramoginiuose laivuose, tik jei sieros kiekis šiuose skystuosiuose degaluose neviršija šiuose gazoliuose leidžiamo didžiausio kiekio.

Vis dėlto, siekdamas mažiausio tiekimo grandinės užterštumo, valstybės narės nuo 2011 m. sausio 1 d. gali leisti, kad sieros kiekis gazolyje, skirtame naudoti ne keliais judančiose mašinose (įskaitant vidaus vandens kelių laivus) ir žemės bei miškų ūkio traktoriuose, pardavimo galutiniams vartotojams metu siektų iki 20 mg/kg. Valstybės narės taip pat gali leisti ir toliau iki 2011 m. gruodžio 31 d. tiekti į rinką gazolį, kuriame sieros kiekis neviršija 1 000 mg/kg, skirtą naudoti geležinkelių transporto priemonėse ir žemės bei miškų ūkio traktoriuose, jeigu jos gali užtikrinti, kad nebus trukdoma tinkamai veikti išmetamųjų teršalų kontrolės sistemai.

3. Valstybės narės gali numatyti specialią dyzelino ir gazolių, kuriuose didžiausias sieros kiekis – 10 mg/kg, tiekimo atokiausiems regionams nuostatą. Valstybės narės, kurios taiko šią nuostatą, atitinkamai praneša Komisijai.

4. Valstybėse narėse, kuriose būna atšiaurios žiemos sąlygos, didžiausias 65 % distiliacijos taškas 250 °C temperatūroje dyzelinui ir gazoliams gali būti pakeistas didžiausiu 10 % (tūris/tūris) distiliacijos tašku 180 °C temperatūroje.“;

5. Įterpiamas šis straipsnis:

„7a straipsnis

Išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimas

1. Valstybės narės paskiria tiekėją arba tiekėjus, atsakingus už patiektų kuro ir energijos būvio ciklo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio energijos vienetui stebėseną ir ataskaitų teikimą. Valstybės narės užtikrina, kad kelių transporto priemonėse naudoti skirtos elektros energijos tiekėjai galėtų prisidėti prie 2 dalyje nustatyto mažinimo įpareigojimo, jeigu jie gali įrodyti, jog gali tinkamai matuoti ir stebėti toms transporto priemonėms patiektą elektros energiją.

Nuo 2011 m. sausio 1 d. tiekėjai kasmet teikia ataskaitas valstybės narės paskirtai valdžios institucijai, kuriose nurodomas kiekvienoje valstybėje narėje naudojant patiektus degalus ir energiją išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų intensyvumas, ir pateikia bent šią informaciją:

- bendrą patiektų kiekvienos rūšies degalų ar energijos kiekį, pirkimo ir kilmės vietą; ir
- kuro būvio ciklo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį energijos vienetui.

Valstybės narės užtikrina, kad ataskaitos būtų tikrinamos.

Jei reikia, Komisija parengia šios dalies įgyvendinimo gaires.

2. Valstybės narės reikalauja, kad tiekėjai kuo laipsniškiau mažintų patiektų kuro ir energijos būvio ciklo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį energijos vienetui iki 10 % ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d., palyginti su 5 dalies b punkte nurodytomis pagrindinėmis degalų normomis. Mažinama taip:

- 6 % ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. Siekdamos šio sumažinimo, valstybės narės gali reikalauti, kad tiekėjai įvykdytų šiuos tarpinius tikslus: 2 % ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 31 d. ir 4 % ne vėliau kaip 2017 m. gruodžio 31 d.;

b) papildomas orientacinis tikslas – 2 % ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. pagal 9 straipsnio 1 dalies h punktą turi būti pasiekas taikant vieną arba abu šiuos būdus:

- tiekiant energiją bet kokios rūšies kelių transporto priemonėms, ne keliais judančioms mašinoms (įskaitant vidaus vandens kelių laivus), žemės ar miškų ūkio traktorius arba pramoginius laivus;
- naudojant visas technologijas (įskaitant anglies sugavimą ir saugojimą), kurios gali padėti sumažinti patiektų kuro arba energijos būvio ciklo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį energijos vienetui;

c) papildomas orientacinis tikslas – 2 % ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. pagal 9 straipsnio 1 dalies i punktą, turi būti pasiekas naudojant kreditus, pirktus pagal Kioto protokolo švarios plėtros mechanizmą ir taikant 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB, kurioje nustatoma šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistema Bendrijoje (*), sąlygas siekiant sumažinti kuro tiekimo sektoriaus išmetamą kiekį.

3. Biodegalų būvio ciklo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis apskaičiuojamas pagal 7d straipsnį. Kito kuro ir energijos būvio ciklo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis apskaičiuojamas taikant šio straipsnio 5 dalyje nustatytą metodiką.

4. Valstybės narės užtikrina, kad tiekėjų grupė galėtų nuspręsti kartu vykdyti 2 dalyje nurodytą mažinimo įpareigojimą. Tokiu atveju siekiant 2 dalies tikslų jie laikomi vienu tiekėju.

5. Šio straipsnio įgyvendinimui būtinos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, ją papildant, tvirtinamos pagal 11 straipsnio 4 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu. Tokias priemones pirmausia sudaro:

- šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamo kito kuro nei biodegalai ir energijos būvio ciklo metu, kiekio apskaičiavimo metodika;
- metodika, pagal kurią 2 dalies tikslais iki 2011 m. sausio 1 d. būtų aiškiai apibrėžtos pagrindinės degalų normos, grindžiamos iškastinio kuro būvio ciklo metu 2010 m. išmestų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu energijos vienetui;
- visos taisyklės, kurių reikia 4 daliai taikyti;
- elektrinių kelių transporto priemonių indėlio apskaičiavimo metodika, kuri turi atitikti Direktyvos 2009/28/EB 3 straipsnio 4 dalį.

(*) OL L 275, 2003 10 25, p. 32.“;

6. Įterpiami šie straipsniai:

„7b straipsnis

Biodegalų tvarumo kriterijai

1. Nepaisant to, ar žaliavos buvo išaugintos Bendrijos teritorijoje, ar už jos ribų, į energiją iš biodegalų 7a straipsnio tikslais atsižvelgiama tik tuo atveju, jei jie atitinka šio straipsnio 2–6 dalyse nustatytus tvarumo kriterijus.

Tačiau tam, kad 7a straipsnyje nurodytais tikslais būtų atsižvelgta į biodegalus, pagamintus iš atliekų ir liekanų, išskyrus žemės ūkio, akvakultūros, žuvininkystės ir miškininkystės liekanas, jie turi atitikti tik šio straipsnio 2 dalyje nustatytus tvarumo kriterijus.

2. Išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas dėl biodegalų naudojimo, į kurį atsižvelgiama 1 dalyje nurodytais tikslais, turi sudaryti mažiausiai 35 %.

Nuo 2017 m. sausio 1 d. išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas dėl biodegalų naudojimo, į kurį atsižvelgiama 1 dalyje nurodytais tikslais, turi sudaryti mažiausiai 50 %. Nuo 2018 m. sausio 1 d. tas išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas turi sudaryti mažiausiai 60 % dėl biodegalų, pagamintų įrenginiuose, kuriuose gamyba pradėta 2017 m. sausio 1 d. ar vėliau, naudojimo.

Išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas dėl biodegalų naudojimo apskaičiuojamas pagal 7d straipsnio 1 dalį.

Kai biodegalai pagaminti įrenginiuose, kurie buvo eksploatuojami 2008 m. sausio 23 d., pirma pastraipa taikoma nuo 2013 m. balandžio 1 d.

3. Biodegalai, į kuriuos atsižvelgiama 1 dalyje nurodytais tikslais, neturi būti pagaminti iš žaliavų, gautų iš labai didelės biologinės įvairovės žemės, t. y. žemės, kuriai 2008 m. sausio mėn. ar vėliau taikomas vienas iš toliau nurodytų apibūdinimų (nepaisant to, ar toks apibūdinimas žemei vis dar taikomas):

a) neliestas miškas ir kitos miškingos vietovės, t. y. miškas ir kitos miškingos vietovės, kuriose auga vietinės rūšys ir nėra aiškiai matomų žmogaus veiklos požymių, o ekologiniai procesai nėra pastebimai sutrikdyti;

b) vietovės, nustatytos:

i) pagal įstatymus arba atitinkamos kompetentingos institucijos gamtos apsaugos tikslais; arba

ii) kaip apsaugos vietovės, kuriose susitelkusios retos, galinčios išnykti arba nykstančios ekosistemos ar rūšys, pripažintos pagal tarptautinius susitarimus arba įtrauktos į tarpvyriausybinių organizacijų ar Tarptautinės gamtos išsaugojimo sąjungos sudarytus sąrašus, jeigu jos pripažįstamos pagal 7c straipsnio 4 dalies antrą pastraipą;

nebent pateikiama įrodymų, kad tų žaliavų gamyba tiems gamtos apsaugos tikslams nepakenkė;

c) labai didelės biologinės įvairovės pievos:

i) labai didelės biologinės įvairovės natūralios pievos, būtent pievos, kurios liktų pievos be žmogaus įsikišimo ir kuriose išlikusi natūrali rūšių įvairovė ir kurios ekologinės savybės ir procesai nepakitę; arba

ii) labai didelės biologinės įvairovės nenatūralios pievos, būtent pievos, kurios nebebūtų pievos be žmogaus įsikišimo ir kurios pasižymi rūšių įvairove bei yra nenuniokotos, išskyrus atvejus, kai pateikiama įrodymų, kad žaliavos nuėmimas yra būtinas siekiant išsaugoti jai taikomą pievos apibūdinimą.

Komisija nustato kriterijus ir arealus, kad nustatytų, kurioms pievoms taikomas pirmos pastraipos c punktas. Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas ją papildant, tvirtinamos pagal 11 straipsnio 4 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

4. Biodegalai, į kuriuos atsižvelgiama 1 dalyje nurodytais tikslais, neturi būti pagaminti iš žaliavų, gautų iš žemės, kurioje yra didelių anglies atsargų, būtent žemės, kuriai 2008 m. sausio mėn. taikytas ir toliau nebetaikomas vienas iš toliau nurodytų apibūdinimų:

a) šlapžemės, būtent žemė, nuolat arba didelę metų dalį padengta arba permirkusi vandeniu;

b) ištisai mišku apaugusios vietovės, būtent žemė, kurioje daugiau nei vieno hektaro plote medžių aukštis didesnis negu penki metrai, o medžių lajos dangą užima daugiau kaip 30 %, arba medžiai gali pasiekti tas ribas *in situ*;

c) žemė, kurioje daugiau nei vieno hektaro plote medžių aukštis didesnis negu penki metrai, o medžių lajos dangą užima nuo 10 % iki 30 %, arba medžiai gali pasiekti tas ribas *in situ*, nebent pateikti įrodymai, kad ploto anglies atsargos iki ir po paskirties keitimo yra tokios, kad taikant IV priedo C dalyje nustatytą metodiką būtų įgyvendintos šio straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos.

Šios dalies nuostatos netaikomos, jei žaliavų gavimo laikotarpiu žemei taikytas toks pats apibūdinimas kaip ir 2008 m. sausio mėn.

5. Biodegalai, į kuriuos atsižvelgiama 1 dalyje nurodytais tikslais, neturi būti pagaminti iš žaliavų, gautų iš žemės, kuri 2008 m. sausio mėn. buvo durpynas, nebent pateikiama įrodymų, kad tos žaliavos auginimui ir derliaus nuėmimui nereikalingas anksčiau nenusausintos dirvos sausinimas.

6. Biodegalų, į kuriuos atsižvelgiama 7a straipsnyje nurodytais tikslais, gamybai naudojamos Bendrijoje išaugintos žemės ūkio žaliavos, gaunamos laikantis reikalavimų bei standartų, nurodytų 2009 m. sausio 19 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 73/2009, nustatančio bendrąsias tiesioginės paramos schemų ūkininkams pagal bendrą žemės ūkio politiką taisykles ir nustatančio tam tikras paramos schemas ūkininkams (*), II priedo A dalies skirsnio „Aplinka“ bei 9 punkto nuostatose, ir pagal to reglamento 6 straipsnio 1 dalį apibrėžtų būtiniausių geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės reikalavimų.

7. Kas dvejus metus Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą apie tai, kokių nacionalinių priemonių, vykdydamas 2–5 dalyse nustatytus tvarumo kriterijus ir siekdamas apsaugoti dirvožemį, vandenį bei orą, ėmėsi trečiosios šalys bei valstybės narės, kurios yra svarbus biodegalų šaltinis arba kuriose auginama daug Bendrijoje suvartojamiems biodegalams pagaminti reikalingų žaliavų. Pirmoji ataskaita pateikiama 2012 m.

Komisija kas dvejus metus pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl didesnės biodegalų paklausos poveikio socialiniam tvarumui Bendrijoje bei trečiojoje šalyse, dėl Bendrijos biodegalų politikos poveikio galimybei, visų pirma besivystančių šalių gyventojams, įsigyti maisto produktų prieinamomis kainomis, ir dėl platesnių vystymosi klausimų. Ataskaitose aptariamas žemės naudojimo teisių laikymasis. Ataskaitose dėl trečiųjų šalių bei valstybių narių, kuriose auginama daug Bendrijoje suvartojamiems biodegalams pagaminti reikalingų žaliavų, nurodoma, ar šalis yra ratifikavusi ir įgyvendinusi kiekvieną iš toliau išvardytų Tarptautinės darbo organizacijos konvencijų:

- Konvenciją dėl priverstinio ar privalomojo darbo (Nr. 29),
- Konvenciją dėl asociacijų laisvės ir teisės jungtis į organizacijas gynimo (Nr. 87),
- Konvenciją dėl teisės jungtis į organizacijas ir vesti kolektyvines derybas principų taikymo (Nr. 98),
- Konvenciją dėl vienodo atlyginimo vyrams ir moterims už lygiavertį darbą (Nr. 100),
- Konvenciją dėl priverstinio darbo panaikinimo (Nr. 105),

— Konvenciją dėl diskriminacijos darbo ir profesinės veiklos srityje (Nr. 111),

— Konvenciją dėl minimalaus įdarbinimo amžiaus (Nr. 138),

— Konvenciją dėl nepriimtino vaikų darbo uždraudimo ir neatidėliotinių veiksmų tokiam darbui panaikinti (Nr. 182).

Tose ataskaitose dėl trečiųjų šalių bei valstybių narių, kuriose auginama daug Bendrijoje suvartojamiems biodegalams pagaminti reikalingų žaliavų, nurodoma, ar šalis yra ratifikavusi ir įgyvendinusi:

— Kartachenos protokolą dėl biologinės saugos;

— Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvenciją.

Pirmoji ataskaita pateikiama 2012 m. Prireikus Komisija siūlo ištaisomuosius veiksmus, ypač jei yra įrodymų, kad biodegalų gamyba turi didelį poveikį maisto produktų kainoms.

8. Remdamosi kitais tvarumo sumetimais, valstybės narės 1 dalyje nurodytais tikslais neatsisako atsižvelgti į biodegalus, gautus laikantis šio straipsnio.

7c straipsnis

Atitikties biodegalų tvarumo kriterijams patikrinimas

1. Jeigu į biodegalus reikia atsižvelgti 7a straipsnio tikslais, valstybės narės reikalauja, kad ūkio subjektai įrodytų, jog yra įvykdyti 7b straipsnio 2–5 dalyse nustatyti tvarumo kriterijai. Tuo tikslu jos reikalauja, kad ūkio subjektai naudotų masės balanso sistemą, kuri:

- a) leidžia maišyti skirtingomis tvarumo charakteristikomis pasižyminčių žaliavų ar biodegalų siuntas;
- b) reikalauja, kad informacija apie a punkte nurodytų siuntų tvarumo charakteristikas ir dydžius ir toliau būtų priiskiriama mišiniui; ir
- c) numato, kad visų iš mišinio pašalintų siuntų suma turi tas pačias tvarumo charakteristikas esant tam pačiam jų kiekiui, kaip visų į mišinį įmaišytų siuntų suma.

2. 2010 ir 2012 m. Komisija pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai dėl 1 dalyje aprašyto masės balanso patikros metodo taikymo ir dėl galimybės leisti taikyti kitus patikros metodus kai kurių arba visų rūšių žaliavoms ar biodegalams. Atlikdama vertinimą Komisija atsižvelgia į tuos patikros metodus, pagal kuriuos nereikia, kad informacija apie tvarumo charakteristikas ir toliau būtų fiziškai priskiriama konkrečioms siuntoms ar mišiniams. Atliekant vertinimą atsižvelgiama į poreikį išlaikyti patikros sistemos vientisumą ir veiksmingumą, kartu vengiant nustatyti nepagrįstą našą pramonei. Kartu su ataskaita prireikus pateikiami pasiūlymai Europos Parlamentui ir Tarybai dėl kitų patikros metodų taikymo.

3. Valstybės narės imasi priemonių užtikrinti, kad ūkio subjektai pateiktų patikimą informaciją ir valstybės narės prašymu pateiktų duomenis, kurie buvo panaudoti rengiant informaciją. Valstybės narės reikalauja, kad ūkio subjektai parengtų tinkamą nepriklausomo pateikiamos informacijos audito standartą ir pateiktų įrodymų, kad tai buvo padaryta. Atliekant auditą patikrinama, ar ūkio subjektų naudojamos sistemos yra tikslios, patikimos ir apsaugotos nuo sukčiavimo. Audito metu įvertinamas mėginių ėmimo dažnumas ir metodika, taip pat įvertinamas duomenų patikimumas.

Pirmoje pastraipoje nurodyta informacija apima visų pirma informaciją apie 7b straipsnio 2–5 dalyse nustatytą tvarumo kriterijų laikymąsi, tinkamą bei svarbią informaciją apie priemones, kurių imtasi siekiant apsaugoti dirvožemį, vandenį bei orą, atkurti nualintą žemę, užkirsti kelią tam, kad vietovėse, kuriose vandens yra mažai, vanduo būtų vartojamas netaupiai, ir tinkamą bei svarbią informaciją apie priemones, kurių imtasi siekiant atsižvelgti į 7b straipsnio 7 dalies antroje pastraipoje nurodytus aspektus.

Komisija pagal 11 straipsnio 3 dalyje nurodytą patariamąją procedūrą nustato pirmose dviejose pastraipose nurodytos tinkamos bei svarbios informacijos sąrašą. Ji visų pirma užtikrina, kad tokios informacijos pateikimas nebūtų pernelyg didelė administracinė našta apskritai ūkio subjektams ar ypač smulkiems ūkininkams, gamintojų organizacijoms ir kooperatyvams.

Šioje dalyje nustatyti įpareigojimai taikomi neatsižvelgiant į tai, ar biodegalai gaminami Bendrijoje ar importuojami.

Valstybės narės pateikia pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos suvestinę Komisijai. Komisija tos informacijos santaruką paskelbia Direktyvos 2009/28/EB 24 straipsnyje nurodytoje skaidrumo platformoje, išsaugodama komercinės neskelbtinos informacijos konfidencialumą.

4. Bendrija siekia sudaryti dvišalius ar daugiašalius susitarimus su trečiosiomis šalimis, kuriuose būtų nuostatų dėl tvarumo kriterijų, atitinkančių šios direktyvos nuostatas. Kai Bendrija sudaro susitarimus, kuriuose yra nuostatų dėl aspektų, kuriems taikomi 7b straipsnio 2–5 dalyse nustatyti tvarumo kriterijai, Komisija gali nuspręsti, kad tais susitarimais įrodoma, jog iš tose šalyse išaugintų žaliavų pagaminti biodegalai atitinka atitinkamus tvarumo kriterijus. Sudarant tuos susitarimus tinkamas dėmesys skiriamas priemonėms, kurių imtasi teritorijoms, kurios teikia pagrindines ekosistemos paslaugas (pvz., vandenskyros apsauga ir erozijos kontrolė) kritinėse situacijose, taip pat dirvožemiui, vandeniui ir orui apsaugoti, netiesioginiams žemės paskirties pokyčiams ir nualintai žemei atkurti, užkirsti kelią tam, kad vietovėse, kuriose vandens yra mažai, vanduo būtų vartojamas netaupiai ir 7b straipsnio 7 dalies antroje pastraipoje nurodytiems aspektams.

Komisija gali nuspręsti, kad 7b straipsnio 2 dalies tikslais savanoriškų nacionalinių ar tarptautinių biomasės produktų gamybos standartus nustatančių schemų duomenys yra tikslūs arba kad jais remiantis biodegalų siuntos atitinka 7b straipsnio 3–5 dalyse nustatytus tvarumo kriterijus. Komisija gali nuspręsti, kad tų schemų duomenys yra tikslūs siekiant pateikti informaciją apie priemones, kurių imtasi teritorijoms, kurios teikia pagrindines ekosistemos paslaugas (pvz., vandenskyros apsauga ir erozijos kontrolė) kritinėse situacijose, taip pat dirvožemiui, vandeniui ir orui apsaugoti, nualintai žemei atkurti, užkirsti kelią tam, kad vietovėse, kuriose vandens yra mažai, vanduo būtų vartojamas netaupiai ir apie 7b straipsnio 7 dalies antroje pastraipoje nurodytus aspektus. 7b straipsnio 3 dalies b punkto ii papunkčio tikslais Komisija taip pat gali pripažinti retų, galinčių išnykti arba nykstančių ekosistemų ar rūšių apsaugos vietas, pripažintą pagal tarptautinius susitarimus arba įtrauktas į tarpvyriausybinių organizacijų ar Tarptautinės gamtos išsaugojimo sąjungos sudarytus sąrašus.

Komisija gali nuspręsti, kad 7b straipsnio 2 dalies tikslais savanoriškų nacionalinių ar tarptautinių schemų, kuriomis matuojamas sumažintas išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, duomenys yra tikslūs.

Komisija gali nuspręsti, kad žemė, kuriai taikoma nacionalinė ar regioninė atkūrimo programa, skirta labai nualintai ar labai užterštai žemei pagerinti, atitinka IV priedo C dalies 9 punkte nurodytus kriterijus.

5. Komisija priima sprendimus pagal 4 dalį tik tuo atveju, jei atitinkamas susitarimas ar schema atitinka tinkamus patikimumo, skaidrumo ir nepriklausomo audito standartus. Schemos, kuriomis matuojamas sumažintas išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, taip pat turi atitikti IV priede pateiktus metodikos reikalavimus. 7b straipsnio 3 dalies b punkto ii papunktyje nurodytų labai didelės biologinės

įvairovės vertės vietovių sąrašai turi atitikti tinkamus objektų tvomo standartus ir būti suderinami su tarptautiniu mastu pripažintais standartais; turi būti numatytos tinkamos skundų pateikimo procedūros.

6. Sprendimai pagal 4 dalį priimami laikantis 11 straipsnio 3 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros. Tokie sprendimai galioja ne ilgiau kaip penkerius metus.

7. Jei ūkio subjektas pateikia įrodymų ar duomenų, gautų pagal susitarimą ar schemą, dėl kurios pagal 4 dalį buvo priimtas sprendimas, tiek, kiek tas sprendimas taikomas, valstybė narė nereikalauja, kad tiekėjas pateiktų papildomų įrodymų, jog 7b straipsnio 2–5 dalyse nustatyti tvarumo kriterijai yra įvykdyti, arba pateiktų informaciją apie priemones, nurodytas šio straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje.

8. Valstybės narės prašymu arba savo iniciatyva Komisija išnagrinėja 7b straipsnio taikymą biodegalų šaltiniui ir pagal 11 straipsnio 3 dalyje nurodytą patariamąją procedūrą per šešis mėnesius nuo prašymo gavimo nusprendžia, ar atitinkama valstybė narė 7a straipsnio tikslais gali atsižvelgti į biodegalus iš to šaltinio.

9. Ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 31 d. Komisija pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai:

- a) dėl sistemos, kuri yra nustatyta siekiant teikti informaciją apie tvarumo kriterijus, veiksmingumo; ir
- b) ar yra pagrįsta bei tikslinga, atsižvelgiant į naujausius mokslinius įrodymus bei Bendrijos tarptautinius įsipareigojimus, nustatyti privalomus reikalavimus oro, dirvožemio ar vandens apsaugai.

Prireikus Komisija siūlo ištaisomuosius veiksmus.

7d straipsnis

Biodegalų būvio ciklo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio apskaičiavimas

1. 7a straipsnio ir 7b straipsnio 2 dalies tikslais, biodegalų būvio ciklo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis apskaičiuojamas taip:

- a) kai biodegalų gamybos būdui taikoma numatytoji sumažinto išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio vertė yra nustatyta IV priedo A arba B dalyje, o šių biodegalų e_1 vertė, apskaičiuota pagal IV priedo C dalies 7 punktą, yra lygi nuliui arba mažesnė už nulį, naudojant tą numatytąją vertę;
- b) naudojant faktinę vertę, apskaičiuotą pagal IV priedo C dalyje nustatytą metodiką; arba

- c) naudojant vertę, apskaičiuotą kaip IV priedo C dalies 1 punkte nurodytos formulės veiksnį, kai IV priedo D arba E dalyje nurodytos numatytosios išskaidytos vertės gali būti naudojamos kai kuriems veiksniams, ir faktinių verčių, apskaičiuotų pagal IV priedo C dalyje nustatytą metodiką visiems kitiems veiksniams, suma.

2. Ne vėliau kaip 2010 m. kovo 31 d. valstybės narės Komisijai pateikia ataskaitą, į kurią įtraukiamas sąrašas tų vietovių jų teritorijoje, kurios pagal 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1059/2003 dėl bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus (NUTS) nustatymo (***) klasifikuojamos kaip Teritorinių statistinių vienetų nomenklatūros (toliau – NUTS) 2 lygio teritoriniai vienetai arba kaip labiau išskaidyto NUTS lygio vienetai, kai tikėtina, kad tipinis išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis auginant žemės ūkio žaliavas gali būti mažesnis už išmetamą kiekį, apie kurį pranešta pagal šios direktyvos IV priedo D dalies antraštinę dalį „Numatytosios išskaidytos auginimo vertės“, arba jam lygus; kartu pateikiamas metodo ir duomenų, panaudotų sudarant tą sąrašą, aprašymas. Taikant tą metodą atsižvelgiama į dirvožemio charakteristikas, klimatą ir tikėtiną žaliavų derlių.

3. IV dalies A dalyje nurodytos numatytosios vertės ir IV priedo D dalyje nurodytos numatytosios išskaidytos auginimo vertės gali būti naudojamos tik tada, jei jų žaliavos:

- a) auginamos ne Bendrijoje;
- b) auginamos Bendrijos vietovėse, įtrauktose į 2 dalyje nurodytus sąrašus; arba
- c) gaunamos iš atliekų ar liekanų, išskyrus žemės ūkio, akvakultūros ir žuvininkystės kilmės liekanas.

Biodegalams, kuriems netaikomi a, b ar c punktai, naudojamos faktinės auginimo vertės.

4. Ne vėliau kaip 2010 m. kovo 31 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pranešimą apie galimybes parengti trečiųjų šalių vietovių, kuriose tikėtina, kad tipinis išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis auginant žemės ūkio žaliavas gali būti mažesnis už išmetamą kiekį, apie kurį pranešta pagal IV priedo D dalies antraštinę dalį „Auginimas“, arba jam lygus, sąrašą; jeigu įmanoma, kartu pateikiami tokie sąrašai ir jų sudarymui naudotų metodų bei duomenų aprašymas. Prireikus su pranešimu pateikiami atitinkami pasiūlymai.

5. Ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 31 d., o vėliau – kas dvejus metus Komisija pateikia ataskaitą dėl IV priedo B ir E dalyse pateiktų apskaičiuotų tipinių ir numatytųjų verčių, ypač atkreipdama dėmesį į transporto ir perdirbimo pramonės išmetamų teršalų kiekį, ir prireikus gali nuspręsti ištaisyti vertes. Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, tvirtinamos pagal 11 straipsnio 4 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

6. Ne vėliau kaip 2010 m. gruodžio 31 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje įvertinamas netiesioginio žemės paskirties pakeitimo poveikis išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui ir aptariamai būdai kuo labiau sumažinti tą poveikį. Prireikus prie šios ataskaitos pridedamas pasiūlymas, pagrįstas geriausiais turimais moksliniais įrodymais, kuriame pateikiama konkreti kiekio, išmetamo dėl anglies atsargų kitimo, susijusio su netiesioginiu žemės paskirties keitimu, apskaičiavimo metodika, pagal kurią užtikrinamas šios direktyvos, ypač 7b straipsnio 2 dalies, laikymasis.

Į tokią pasiūlymą įtraukiamos apsaugos priemonės, būtinos siekiant suteikti užtikrintumą investicijoms, kurios įvykdytos prieš pradėdant taikyti tą metodiką. Kalbant apie įrenginius, kuriuose biodegalai buvo gaminami iki 2013 m. pabaigos, tai, kad taikomos pirmoje pastraipoje nurodytos priemonės, iki 2017 m. gruodžio 31 d. nereiškia, kad jų pagaminti biodegalai bus laikomi neatitinkančiais šios direktyvos tvarumo reikalavimų, jei kitu atveju jie atitiktų minėtus reikalavimus, su sąlyga, kad išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis būtų sumažintas bent 45 %. Tai taikoma 2012 m. pabaigoje biodegalų įrenginių pajėgumams.

Europos Parlamentas ir Taryba siekia ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 31 d. priimti sprendimą dėl bet kokių Komisijos pateiktų tokio pobūdžio pasiūlymų.

7. IV priedą galima patikslinti atsižvelgiant į technikos ir mokslo pažangą, be kita ko, papildant jį kitų biodegalų gamybos būdų, kai naudojamos tos pačios ar kitos žaliavos, vertėmis ir pakeičiant C dalyje nustatytą metodiką. Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, *inter alia*, ją papildant, tvirtinamos pagal 11 straipsnio 4 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

IV priede nustatytų numatytųjų verčių ir metodikos atveju ypač daug dėmesio skiriama:

- atliekų ir liekanų apskaitos metodui,
- šalutinių produktų apskaitos metodui,
- kogeneracijos apskaitos metodui, ir
- žemės ūkio produktų derliaus liekanoms taikomam apibūdinimui „šalutiniai produktai“.

Biodyzelinui iš augalinių arba gyvūninių aliejų atliekų taikomos numatytosios vertės turi būti peržiūrėtos kuo greičiau.

Tikslinant ar papildant IV priede pateiktą numatytųjų verčių sąrašą laikomasi tokių taisyklių:

- a) jeigu veiksnio indėlis į bendrą išmetamą kiekį yra mažas, jeigu pokytis nedidelis ar jeigu faktinių verčių nustatymo kaina yra didelė arba jas nustatyti labai sunku, numatytosios vertės turi būti įprastų gamybos procesų tipinės vertės;

- b) visais kitais atvejais numatytosios vertės turi būti nuosaikios, palyginti su įprastais gamybos procesais.

8. Parengiamos išsamios sąvokų apibrėžtys, įskaitant technines specifikacijas, kurias reikia nustatyti IV priedo C dalies 9 punkte nustatytų kategorijų atžvilgiu. Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, ją papildant, tvirtinamos pagal 11 straipsnio 4 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

7e straipsnis

Su biodegalų tvarumu susijusios įgyvendinimo priemonės ir ataskaitos

1. Nustatant 7b straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje, 7c straipsnio 3 dalies trečioje pastraipoje, 7c straipsnio 6 dalyje, 7c straipsnio 8 dalyje, 7d straipsnio 5 dalyje, 7d straipsnio 7 dalies pirmoje pastraipoje ir 7d straipsnio 8 dalyje nurodytas įgyvendinimo priemones, visokeriopaipai atsižvelgiama į Direktyvos 2009/28/EB tikslus.

2. Komisijos ataskaitos Europos Parlamentui ir Tarybai, nurodytos 7b straipsnio 7 dalyje, 7c straipsnio 2 dalyje, 7c straipsnio 9 dalyje, 7d straipsnio bei 5 dalyse ir 7d straipsnio 6 dalies pirmoje pastraipoje, taip pat ataskaitos ir informacija, pateikta pagal 7c straipsnio 3 dalies pirmą bei penktą pastraipus ir 7d straipsnio 2 dalį, ruošiamos ir pateikiamos siekiant Direktyvos 2009/28/EB ir šios direktyvos tikslų.

(*) OL L 30, 2009 1 31, p. 16.

(**) OL L 154, 2003 6 21, p. 1.“;

7. 8 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės stebi, kad benzinas ir dyzelinas atitiktų 3 ir 4 straipsnių reikalavimus, remiantis atitinkamai Europos standartuose EN 228:2004 ir EN 590:2004 nurodytais analizės metodais.“;

8. įterpiamas šis straipsnis:

„8a straipsnis

Metallų priedai

1. Komisija atlieka rizikos sveikatai ir aplinkai, galinčios kilti naudojant metallų priedus degaluose, vertinimą ir šiuo tikslu parengia testavimo metodiką. Savo išvadas ji pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 31 d.

2. Atsižvelgiant į 1 dalyje nurodytą testavimo metodiką, nuo 2011 m. sausio 1 d. metilciklopentadienilmangano trikarbonilo (MMT) metallo priedų kiekis degaluose negali viršyti 6 mg mangano/l. Nuo 2014 m. sausio 1 d. galioja 2 mg mangano/l riba.

3. 2 dalyje MMT kiekiui degaluose nustatyta riba peržiūrima atsižvelgiant į vertinimo, atlikto taikant 1 dalyje nurodytą testavimo metodiką, rezultatus. Ji gali būti sumažinta iki nulio, jeigu tai pateisinama atsižvelgiant į rizikos vertinimą. Jos negalima padidinti, nebent tai pateisinama remiantis rizikos vertinimu. Tokia priemonė, skirta iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, tvirtinama pagal 11 straipsnio 4 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

4. Valstybės narės užtikrina, kad visose vietose, kuriose vartotojai gali įsigyti degalų su metalų priedais, būtų ženklas, kuriame būtų nurodoma, kad degaluose yra metalų priedų.

5. Ženkle pateikiamas šis tekstas: „Turi metalų priedų“.

6. Ženklas tvirtinamas ten, kur pateikiama informacija apie degalų rūšį, ir turi būti aiškiai matomas. Ženklo dydis ir šriftas turi būti tokie, kad būtų aiškiai matomi ir lengvai įskaitomi.“;

9. 9 straipsnis pakeičiamas taip:

„9 straipsnis

Atskaitomybė

1. Ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 31 d., o vėliau kas trejus metus Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai teikia ataskaitą, kartu, prireikus, pateikdama ir pasiūlymus iš dalies keisti šią direktyvą. Toje ataskaitoje visų pirma atsižvelgiama į:

- automobilių technologijų naudojimą bei raidą ir visų pirma galimybę padidinti didžiausią leistiną biodegalų kiekį benzine ir dyzeline, ir į būtinybę peržiūrėti 3 straipsnio 3 dalyje nurodytą datą;
- Bendrijos politiką dėl kelių transporto priemonių išmetamo CO₂;
- galimybę ne keliais judančioms mašinoms (įskaitant vidaus vandens kelių laivus), žemės ir miškų ūkio traktoriams bei pramoginiams laivams taikyti II priedo reikalavimus, visų pirma policiklinių aromatinių angliavandenilių ribinę vertę;
- didesnio detergentų kiekio naudojimą degaluose;
- metalų priedų, išskyrus MMT, naudojimą degaluose;

f) bendrą benzine ir dyzeline naudojamų sudedamųjų dalių kiekį, atsižvelgiant į Bendrijos aplinkos apsaugos teisės aktus, įskaitant 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/60/EB, nustatančios Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (*), ir jos pagalbinių direktyvų tikslus;

g) 7a straipsnio 2 dalyje nustatyto išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslo pasekmes prekybos taršos leidimais schemai;

h) galimą poreikį keisti 2 straipsnio 6 dalį, 2 straipsnio 7 dalį ir 7a straipsnio 2 dalies b punktą, kad būtų galima nustatyti galimus įnašus, skirtus išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslui – iki 10 % ne vėliau kaip 2020 m. – pasiekti. Šie svarstymai yra grindžiami kuro ir energijos būvio ciklo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo Bendrijoje potencialu, ypač atsižvelgiant į aplinkai nekenkiančių anglies sugavimo ir saugojimo technologijų, elektrinių kelių transporto priemonių raidą ir į šių išmetamų dujų kiekio mažinimo ekonominį efektyvumą, kaip nurodyta 7a straipsnio 2 dalies b punkte;

i) galimybę taikyti tiekėjams papildomas priemones siekiant 2 % sumažinti kuro būvio ciklo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį energijos vienetui, palyginti su 7a straipsnio 5 dalies b punkte nurodytomis pagrindinėmis degalų normomis, naudojant kreditus, pirtus pagal Kioto protokolo Švarios plėtos mechanizmą, ir laikantis sąlygų, nustatytų Direktyvoje 2003/87/EB, siekiant įvertinti, kaip dar būtų galima prisidėti siekiant tikslo sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį iki 10 % ne vėliau kaip 2020 m., kaip nurodyta šios direktyvos 7a straipsnio 2 dalies c punkte;

j) sumažinus didžiausią leistiną benzino garų slėgį vasarą (mažiau už 60 kPa) gautos sąnaudų bei naudos ir poveikio analizę.

2. Vėliausiai 2014 m. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai 7a straipsnyje nurodytą išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo iki 2020 m. pažangos ataskaitą, atsižvelgdama į tai, kad šis tikslas turi derėti su Direktyvos 2009/28/EB 3 straipsnio 3 dalyje nurodytu tikslu, susijusiu su atsinaujinančių išteklių energijos dalimi transporto sektoriuje, atsižvelgiant į tos direktyvos 23 straipsnio 8 dalyje ir 23 straipsnio 9 dalyje nurodytas ataskaitas.

Prireikus Komisija kartu su ataskaita pateikia pasiūlymą pakeisti tikslą.

(*) OL L 327, 2000 12 22, p. 1.“;

10. 10 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Jeigu atsižvelgiant į technikos pažangą būtina patikslinti I ar II prieduose nurodytus leidžiamus analizės metodus, pagal 11 straipsnio 4 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu gali būti priimami pakeitimai, skirti iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas. III priedą taip pat galima patikslinti atsižvelgiant į technikos ir mokslo pažangą. Ta priemonė, skirta iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, tvirtinama pagal 11 straipsnio 4 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.“;

mašinos, dujinių ir kietųjų dalelių teršalų kieki, suderinimo (*) ir 1994 m. birželio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 94/25/EB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su pramoginiais laivais, suderinimo (**), kai tokie laivai yra jūroje;

(*) OL L 59, 1998 2 27, p. 1.

(**) OL L 164, 1994 6 30, p. 15.“;

b) 3j punktas išbraukiamas;

11. 11 straipsnis pakeičiamas taip:

„11 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Išskyrus 2 dalyje nurodytus atvejus, Komisijai padeda Degalų kokybės komitetas.

2. Klausimais, susijusiais su biodegalų tvarumu pagal 7b, 7c ir 7d straipsnius, Komisijai padeda Biodegalų ir skystųjų bioproduktų tvarumo komitetas, nurodytas Direktyvos 2009/28/EB 25 straipsnio 2 dalyje.

3. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 3 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

4. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.“;

12. 14 straipsnis išbraukiamas;

13. I, II, III ir IV priedai pakeičiami šios direktyvos priede esančiu tekstu.

2 straipsnis

Direktyvos 1999/32/EB pakeitimai

Direktyva 1999/32/EB iš dalies keičiama taip:

1. 2 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 3 punktas pakeičiamas taip:

„3. jūrinis kuras – tai bet kokie iš naftos gauti skystieji degalai, kuriuos planuojama naudoti laivuose ar kurie naudojami laivuose, įskaitant ir tas degalų rūšis, kurios apibrėžtos ISO 8217 standarte. Ši sąvoka apima bet kokius iš naftos gautus skystuosius degalus, naudojamus vidaus vandens kelių laivuose arba pramoginiuose laivuose, kaip apibrėžta 1997 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 97/68/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su priemonėmis, mažinančiomis vidaus degimo variklių, įrengiamų ne kelių mobiliosiose

2. 4b straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) pavadinimas pakeičiamas taip: „Didžiausias sieros kiekis jūriniame kure, kuris naudojamas Bendrijos uostuose prisišvartavusiuose laivuose“;

b) išbraukiamas 1 dalies a punktas;

c) išbraukiamas 2 dalies b punktas;

3. 6 straipsnio 1a dalies trečia pastraipa pakeičiama taip:

„Mėginiai pradedami imti tą dieną, kai įsigalioja atitinkami apribojimai, susiję su didžiausiu sieros kiekiu degaluose. Mėginiai imami pakankamai dažnai, pakankamais kiekiais ir tokiu būdu, kad atspindėtų tiriamus degalus ir degalus, kuriuos naudoja laivai, plaukiodami tam tikrose jūros srityse ir uostuose.“

3 straipsnis

Panaikinimas

Direktyva 93/12/EEB panaikinama.

4 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigalioję įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini šiai direktyvai įgyvendinti ne vėliau kaip 2010 m. gruodžio 31 d.

Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų priemonių tekstus.

Valstybės narės, tvirtindamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Tokios nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

5 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

6 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2009 m. balandžio 23 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
H.-G. PÖTTERING

Tarybos vardu
Pirmininkas
P. NEČAS

_____

PRIEDAS

„I PRIEDAS

TIEKIAMŲ Į RINKĄ DEGALŲ, NAUDOJAMŲ TRANSPORTO PRIEMONĖSE SU KIBIRKŠTINIO UŽDEGIMO VARIKLIAIS, APLINKOSAUGINIAI RODIKLIAI

Rūšis: **benzinas**

Rodiklis ⁽¹⁾	Vienetas	Ribinės vertės ⁽²⁾	
		Mažiausios	Didžiausios
Tiriamasis oktaninis skaičius		95 ⁽³⁾	—
Variklinis oktaninis skaičius		85	—
Garų slėgis vasaros laikotarpiui ⁽⁴⁾	kPa	—	60,0 ⁽⁵⁾
Distiliacijos charakteristikos:			
— distiliato kiekis esant 100 °C	% v/v	46,0	—
— distiliato kiekis esant 150 °C	% v/v	75,0	—
Angliavandenilių kiekis:			
— alkenai	% v/v	—	18,0
— aromatinės medžiagos (arenai)	% v/v	—	35,0
— benzenas	% v/v	—	1,0
Deguonies kiekis	% m/m		3,7
Organiniai deguoniniai junginiai (oksigenatai)			
— Metanolis	% v/v		3,0
— Etanolis (gali prireikti stabilizatorių)	% v/v		10,0
— Izopropilo alkoholis	% v/v	—	12,0
— Trebutilo alkoholis	% v/v	—	15,0
— Izobutilo alkoholis	% v/v	—	15,0
— Eteriai, kurių vienoje molekulėje penki ar daugiau anglies atomų	% v/v	—	22,0
— Kiti organiniai deguoniniai junginiai (oksigenatai) ⁽⁶⁾	% v/v	—	15,0
Sieros kiekis	mg/kg	—	10,0
Švino kiekis	g/l	—	0,005

⁽¹⁾ Bandymų metodai nurodyti standarte EN 228:2004. Valstybės narės gali patvirtinti analizės metodą, nurodytą standarto EN 228:2004 pakaitale, jeigu gali būti įrodyta, kad toks metodas yra ne mažesnio tikslumo ir ne mažesnio preciziškumo laipsnio negu tas analizės metodas, kurį jis pakeičia.

⁽²⁾ Rodikliuose nurodytos vertės yra „tikrosios vertės“. Nustatant jų ribines vertes buvo taikomos EN ISO 4259:2006 „Naftos produktai. Tikslumo duomenų nustatymas ir vartojimas taikomuose bandymų metoduose“ sąlygos, o nustatant mažiausią vertę buvo atsižvelgta į mažiausią teigiamą skirtumą 2R (R = atkartojamumas). Atskirų matavimų rezultatai aiškinami remiantis EN ISO 4259:2006 aprašytais kriterijais.

⁽³⁾ Valstybės narės gali nuspręsti ir toliau leisti tiekti į rinką įprastą bešvinį benzina, kurio mažiausias varikliniu metodu nustatytas oktaninis skaičius (MON) – 81 ir mažiausias tiriamuoju metodu nustatytas oktaninis skaičius (RON) – 91.

⁽⁴⁾ Vasaros laikotarpis prasideda ne vėliau kaip gegužės 1 d. ir baigiasi ne anksčiau kaip rugsėjo 30 d. Valstybėse narėse, kurioms būdinga žema aplinkos temperatūra vasarą, vasaros laikotarpis prasideda ne vėliau kaip birželio 1 d. ir baigiasi ne anksčiau kaip rugpjūčio 31 d.

⁽⁵⁾ 4 ir 5 dalyse nustatytos nukrypti leidžiančios nuostatos, atveju didžiausias garų slėgis turi būti 70 kPa. Valstybių narių, kurioms taikoma 3 straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatyta nukrypti leidžianti nuostata dėl etanolio turinčio benzino, atveju didžiausias garų slėgis turi būti 60 kPa, prie jo pridedamas III priede nustatytas garų slėgio nuokrypis.

⁽⁶⁾ Kiti monoalkoholiai ir eteriai, kurių galutinė virimo temperatūra ne didesnė negu nustatyta standarte EN 228:2004.

II PRIEDAS

TIEKIAMŲ Į RINKĄ DEGALŲ, NAUDOJAMŲ TRANSPORTO PRIEMONĖSE SU SLĖGINIO UŽDEGIMO VARIKLIAIS, APLINKOSAUGINIAI RODIKLIAI

Rūšis: dyzelinas

Rodiklis ⁽¹⁾	Vienetas	Ribinės vertės ⁽²⁾	
		Mažiausios	Didžiausios
Cetanišis skaičius		51,0	—
Tankis, esant 15 °C	Kg/m ⁽³⁾	—	845,0
Distiliacijos charakteristikos:			
— 95 % v/v distiliato kiekis, esant:	°C	—	360,0
Policikliniai aromatiniai angliavandeniliai	% m/m	—	8,0
Sieros kiekis	mg/kg	—	10,0
RRME kiekis pagal EN 14078	% v/v	—	7,0 ⁽³⁾

(¹) Bandymų metodai nurodyti standarte EN 590:2004. Valstybės narės gali patvirtinti analizės metodą, nurodytą standarto EN 590:2004 pakaitale, jeigu gali būti įrodyta, kad toks metodas yra ne mažesnio tikslumo ir ne mažesnio preciziškumo laipsnio negu tas analizės metodas, kurį jis pakeičia.

(²) Rodikliuose nurodytos vertės yra „tikrosios vertės“. Nustatant jų ribines vertes buvo taikomos EN ISO 4259:2006 „Naftos produktai. Tikslumo duomenų nustatymas ir vartojimas taikomuose bandymų metoduose“ sąlygos, o nustatant mažiausią vertę buvo atsižvelgta į mažiausią teigiamą skirtumą 2R (R = atkartojamumas). Atskirų matavimų rezultatai aiškinami remiantis EN ISO 4259:2006 aprašytais kriterijais.

(³) RRME turi atitikti EN 14214.

III PRIEDAS

BENZINO, KURIAME YRA BIOETANOLIO, LEIDŽIAMAS GARŲ SLĖGIO NUOKRYPIS

Bioetanolio kiekis (% v/v)	Leidžiamas garų slėgio nuokrypis (kPa)
0	0
1	3,65
2	5,95
3	7,20
4	7,80
5	8,0
6	8,0
7	7,94
8	7,88
9	7,82
10	7,76

Leidžiamas garų slėgio nuokrypis tarpiniams tarp nurodytų verčių bioetanolio kiekiui nustatomas tiesiogiai interpoliuojant tarp bioetanolio kiekio gretimų (gretimos didesnės ir gretimos mažesnės) verčių.

IV PRIEDAS

**BIODEGALŲ BŪVIO CIKLO METU IŠMETAMŲ ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ KIEKIO
APSKAIČIAVIMO TAISYKLĖS**

A. Tipinės ir numatytosios biodegalų vertės, jei jie gaminami neišmetant anglies (neto) dėl žemės paskirties pakeitimo

Biodegalų gamybos būdas	Tipinė sumažinta išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio dalis	Numatytoji sumažinta išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio dalis
etanolis iš cukrinių runkelių	61 %	52 %
etanolis iš kviečių (proceso kuras nenurodytas)	32 %	16 %
etanolis iš kviečių (lignitas kaip proceso kuras kogeneraciniame įrenginyje)	32 %	16 %
etanolis iš kviečių (gamtinės dujos kaip proceso kuras, naudojant standartinį katilą)	45 %	34 %
etanolis iš kviečių (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneraciniame įrenginyje)	53 %	47 %
etanolis iš kviečių (šiaudai kaip proceso kuras kogeneraciniame įrenginyje)	69 %	69 %
etanolis iš kukurūzų, pagamintas Bendrijoje (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneraciniame įrenginyje)	56 %	49 %
etanolis iš cukranendrių	71 %	71 %
etil-tret-butileterio (ETBE) dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygi naudojamo etanolio gamybos būdo sumažintai daliai	
tret-amileterio (TAE) dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygi naudojamo etanolio gamybos būdo sumažintai daliai	
biodyzelinas iš rapsų grūdų	45 %	38 %
biodyzelinas iš saulėgrąžų	58 %	51 %
biodyzelinas iš sojos pupelių	40 %	31 %
biodyzelinas iš palmių aliejaus (procesas nenurodytas)	36 %	19 %
biodyzelinas iš palmių aliejaus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	62 %	56 %
biodyzelinas iš augalinių arba gyvūninės kilmės (*) aliejų atliekų	88 %	83 %
hidrinimu valytas augalinis rapsų grūdų aliejus	51 %	47 %
hidrinimu valytas augalinis saulėgrąžų aliejus	65 %	62 %
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (procesas nenurodytas)	40 %	26 %
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	68 %	65 %
grynintas augalinis rapsų grūdų aliejus	58 %	57 %
biodujos iš buitinių organinių atliekų kaip suslėgtosios gamtinės dujos	80 %	73 %
biodujos iš šlapijo mėšlo kaip suslėgtosios gamtinės dujos	84 %	81 %
biodujos iš sausojo mėšlo kaip suslėgtosios gamtinės dujos	86 %	82 %

(*) Neįskaitant gyvūninės kilmės aliejų, pagamintų iš gyvūnų šalutinių produktų, klasifikuojamų kaip 3 kategorijos medžiagos pagal 2002 m. spalio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1774/2002, nustatantį sveikatos taisykles gyvūninės kilmės šalutiniams produktams, neskirtiems vartoti žmonėms ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ OL L 273, 2002 10 10, p. 1.

B. Ateities biodegalų, kurių 2008 m. sausio mėn. nebuvo rinkoje arba rinkoje buvo tik maži jų kiekiai, įvertintos tipinės ir numatytosios vertės, jei pakeitus žemės paskirtį biodegalai gaminami neišmetant anglies (neto).

Biodegalų gamybos būdas	Tipinė sumažinto išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio dalis	Numatytoji sumažinto išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio dalis
etanolis iš kviečių šiaudų	87 %	85 %
etanolis iš medienos atliekų	80 %	74 %
etanolis iš auginamo miško medienos	76 %	70 %
Fišerio-Tropšo dyzelinas iš medienos atliekų	95 %	95 %
Fišerio-Tropšo dyzelinas iš auginamo miško medienos	93 %	93 %
dimetileteris (DME) iš medienos atliekų	95 %	95 %
DME iš auginamo miško medienos	92 %	92 %
metanolis iš medienos atliekų	94 %	94 %
metanolis iš auginamo miško medienos	91 %	91 %
metil-tret-butileterio (MTBE) dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygi naudojamam metanolio gamybos būdu sumažintai daliai	

C. Metodika

1. Šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų gaminant ir naudojant biodegalus, kiekis apskaičiuojamas taip:

$$E = e_{ec} + e_l + e_p + e_{td} + e_u - e_{sca} - e_{ccs} - e_{ccr} - e_{ee}$$

kai

E = bendras naudojant kurą išmetamas kiekis;

e_{ec} = kiekis, išmetamas išgaunant arba auginant žaliavas;

e_l = metams apskaičiuotas anglies atsargų kitimo, susijusio su žemės paskirties keitimu, išmetamas kiekis;

e_p = kiekis, išmetamas perdirbant;

e_{td} = kiekis, išmetamas transportuojant ir skirstant;

e_u = kiekis, išmetamas naudojant kurą;

e_{sca} = dėl anglies kaupimosi dirvožemyje, pasitelkiant geresnį žemės ūkio valdymą, sumažinta išmetamo kiekio dalis;

e_{ccs} = dėl anglies sugavimo ir geologinio saugojimo sumažinta išmetamo kiekio dalis;

e_{ccr} = dėl anglies sugavimo ir pakeitimo sumažinta išmetamo kiekio dalis; ir

e_{ee} = dėl kogeneracijos būdu papildomai pagamintos elektros energijos sumažinta išmetamo kiekio dalis.

Į kiekį, išmetamą gaminant mechanizmus ir įrangą, neatsižvelgiama.

2. Naudojant kurą išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis E išreiškiamas CO₂ ekvivalento gramais kuro energijos MJ, g CO_{2eq}/MJ.
3. Nukrypstant nuo 2 punkto, g CO_{2eq}/MJ apskaičiuotas vertes galima pataisyti, siekiant atsižvelgti į kuro skirtumus, susijusius su naudingumu darbu, išreikštu km/MJ. Tokie pataisymai daromi tik tokiu atveju, jei įrodomi naudingumo darbo skirtumai.
4. Naudojant biodegalus sumažinta išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio dalis apskaičiuojama taip:

$$\text{SUMAŽINTA DALIS} = (E_F - E_B)/E_F$$

kai

E_B = bendras biodegalų išmetamas kiekis; ir

E_F = bendras lygintino iškastinio kuro išmetamas kiekis.

5. Šiltnamio efektą sukeliančios dujos, į kurias atsižvelgiama pagal 1 punktą, yra CO₂, N₂O ir CH₄. CO₂ ekvivalentui apskaičiuoti tos dujos įvertinamos taip:

CO₂: 1

N₂O: 296

CH₄: 23

6. Į kiekį, kuris išmetamas išgaunant arba auginant žaliavas (e_{cc}), įtraukiamas kiekis, išmetamas vykstant gavybos arba auginimo procesams, kiekis, išmetamas renkant žaliavas, su atliekomis ir nuotėkiu susijęs išmetamas kiekis ir kiekis, susijęs su gavybai arba auginimui naudojamų cheminių medžiagų arba produktų gamyba. CO₂ sugavimas auginant žaliavas neįskaičiuojamas. Išskaičiuojami patvirtinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo sumažinimo dėl fakelinio deginimo visose pasaulio naftos gavybos vietose kiekiai. Kiekio, kuris išmetamas auginant, įverčius galima gauti vietoj faktinių verčių taikant vidurkius, apskaičiuotus geografinėms vietovėms, kurie būtų mažesni palyginti su tais, kurie naudojami numatytosioms vertėms apskaičiuoti.
7. Metinis kiekis, išmetamas dėl anglies atsargų kitimo, susijusio su žemės paskirties keitimu (e_t), apskaičiuojamas bendrą per 20 metų išmetamą kiekį dalijant po lygiai. Tiems išmetamiems kiekiams apskaičiuoti taikoma tokia taisyklė:

$$e_t = (CS_R - CS_A) \times 3,664 \times 1/20 \times 1/P - e_B \quad (1)$$

kai:

e_t = metinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų dėl anglies atsargų kitimo, susijusio su žemės paskirties keitimu (išmatuotas kaip CO₂ ekvivalento masė biodegalų energijos vienetui), kiekis;

CS_R = anglies atsargos ploto vienetui, susijusios su etalonine žemės paskirtimi (išmatuota kaip anglies masė ploto vienetui, įskaitant dirvožemį ir augmeniją). Etaloninė žemės paskirtis yra žemės naudojimas 2008 m. sausio mėn. arba 20 metų iki žaliavos gavimo, atsižvelgiant į tai, kuri data vėlesnė;

CS_A = anglies atsargos ploto vienetui, susijusios su faktine žemės paskirtimi (išmatuota kaip anglies masė ploto vienetui, įskaitant dirvožemį ir augmeniją). Tais atvejais, kai anglies atsargos susikaupia per daugiau kaip vienerius metus, CS_A vertė – numatomos atsargos ploto vienetui po 20 metų arba pasėliams pasiekus brandą, atsižvelgiant į tai, kuri data ankstesnė;

P = pasėlių produktyvumas (išmatuotas kaip biodegalų energija ploto vienetui per metus); ir

e_B = 29 g CO_{2eq}/MJ biodegalų priedas, jei biomasė gauta iš atkurtos nualintos žemės 8 punkte nustatytais sąlygomis.

8. Suteikiamas 29 g CO_{2eq}/MJ priedas, jeigu pateikiami įrodymai, kad žemė:

a) 2008 m. sausio mėn. nebuvo naudojama žemės ūkio ar bet kuriai kitai veiklai; ir

b) priskiriama vienai iš šių kategorijų:

i) labai nualinta žemė, įskaitant žemę, kuri anksčiau buvo žemės ūkio paskirties žemė;

ii) labai užteršta žemė.

29 g CO_{2eq}/MJ priedas taikomas laikotarpiu iki 10 metų nuo žemės naudojimo paskirties pakeitimo į žemės ūkio paskirtį datos, jei užtikrinamas nuolatinis anglies atsargų didėjimas, taip pat žymiai sumažinamas erozijos pasireiškimas i papunktyje nurodytoje žemėje, ir jei sumažinamas ii papunktyje nurodytos žemės užterštumas.

9. 8 punkto b papunktyje minėtos kategorijos apibrėžiamos taip:

a) labai nualinta žemė – žemė, kuri gana ilgą laiką buvo labai druskinga arba turėjo labai mažai organinių medžiagų ir buvo labai paveikta erozijos;

b) labai užteršta žemė – žemė, kuri dėl dirvožemio užterštumo netinkama maisto produktų ir pašarų auginimui.

Tokia žemė apima žemę, dėl kurios Komisija priima sprendimą pagal 7c straipsnio 3 dalies ketvirtą pastraipą.

(1) Koeficientas, gaunamas dalijant CO₂ molekulinį svorį (44,010 g/mol) iš anglies molekulinio svorio (12,011 g/mol), lygus 3,664.

10. Pagal Direktyvos 2009/28/EB V priedo C dalies 10 punktą priimtu vadovu remiamasi šios direktyvos tikslais apskaičiuojant žemėje esančias anglies atsargas.
11. Į kiekį, kuris išmetamas perdirbant (e_p), turi būti įtrauktas su pačiu perdirbimu susijęs išmetamas kiekis, su atliekomis ir nuotėkiu susijęs išmetamas kiekis ir kiekis, susijęs su perdirbimui naudojamų cheminių medžiagų arba produktų gamyba.

Norint apskaičiuoti elektros energijos, pagamintos ne kuro gamybos gamykloje, suvartojimą, tos elektros energijos gamybos ir skirstymo išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio intensyvumas laikomas lygiu elektros energijos gamybos ir skirstymo vidutiniam išmetimo intensyvumui apibrėžtame regione. Kaip šios taisyklės išimtį gamintojai gali naudoti tam tikros elektros energijos gamybos įmonės vidutinę vertę toje įmonėje pagamintai elektros energijai, jei ta įmonė neįjungta į elektros energijos sistemą.

12. Į kiekį, išmetamą transportuojant ir skirstant (e_{td}), turi būti įtrauktas kiekis, išmetamas transportuojant bei saugant žaliavas bei pusgaminius ir saugant bei skirstant gatavas medžiagas. Kiekiui, išmetamam transportuojant ir skirstant, į kurį turi būti atsižvelgta pagal 6 punktą, šis punktas netaikomas.
13. Naudojant kurą išmetamas kiekis (e_u) biodegalams turi būti prilygintas nuliui.
14. Išmetamas kiekis, sumažinamas sugaunant ir geologiškai saugant anglį (e_{ccs}), į kurį dar neatsižvelgta apskaičiuojant e_p , yra tik tas kiekis, kurio išvengiama sugaunant ir izoliuojant išmetamą CO₂ kiekį, tiesiogiai susijusį su kuro gamyba, transportavimu, perdirbimu ir skirstymu.
15. Išmetamas kiekis, sumažinamas sugaunant ir pakeičiant anglį (e_{ccr}), yra tik tas kiekis, kurio išvengiama sugaunant CO₂, kurio anglis yra iš biomasės ir kuris yra naudojamas pakeisti komerciniuose produktuose ir paslaugose naudojamą iškastinio kuro CO₂.
16. Į sumažintą išmetamo kiekio dalį dėl kogeneracijos būdu papildomai pagamintos elektros energijos (e_{ec}) atsižvelgiama jį siejant su elektros energijos pertekliumi, gautu kuro gamybos sistemose, kuriose naudojama kogeneracija, išskyrus atvejus, kai kogeneracijai naudojamas kuras yra šalutinis produktas, o ne žemės ūkio produktų derliaus liekana. Apskaičiuojant tą perteklinę elektros energiją daroma prielaida, kad kogeneracijos įrenginio dydis yra mažiausias dydis, kurio reikia norint tiekti šilumos kiekį, reikalingą kurui gaminti. Sumažinta išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio dalis, susijusi su ta pertekline elektros energija, prilyginama šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui, kuris susidarytų, kai toks pats elektros energijos kiekis būtų pagamintas elektros energijos gamybos įrenginyje, naudojančiame tą patį kurą, kuris naudojamas ir kogeneracijos įrenginyje.
17. Kai kuro gamybos procese gaminamas ir kuras, kuriam apskaičiuojamas išmetamas kiekis, ir vienas arba keli kiti produktai (šalutiniai produktai), išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis kurui arba jo tarpiniam produktui ir šalutiniams produktams turi būti paskirstytas proporcingai jų energetinei vertei (nustatyta kaip žemutinė kuro degimo šiluma kitų nei elektros energija šalutinių produktų atveju).
18. Norint atlikti 17 punkte nurodytą apskaičiavimą, paskirstomas išmetamas kiekis yra $e_{ec} + e_p + \text{tos } e_p, e_{td} \text{ ir } e_{ec} \text{ dalys}$, kurios išmetamos prieš šalutinio produkto gamybos proceso etapą ir per jį. Jei koks nors priskyrimas prie šalutinių produktų atliktas ankstesniame būvio ciklo proceso etape, šiam tikslui vietoj bendro šio išmetamo kiekio naudojama dalis to išmetamo kiekio, kuris buvo priskirtas tarpiniam kuro produktui paskutiniame tokio proceso etape.

Atliekant tą apskaičiavimą atsižvelgiama į visus šalutinius produktus, įskaitant elektros energiją, kuriai netaikomas 16 punktas, išskyrus žemės ūkio produktų derliaus liekanas, įskaitant šiaudus, išspaudas, lukštus, burbuolių kotus ir riešutų kevalus. Apskaičiuojant daroma prielaida, kad neigiamos energetinės vertės šalutinių produktų energetinė vertė lygi nuliui.

Laikoma, kad atliekų, žemės ūkio produktų derliaus liekanų, įskaitant šiaudus, išspaudas, lukštus, burbuolių kotus bei riešutų kevalus, ir perdirbimo liekanų, įskaitant neapdorotą gliceriną (nerafinuotą gliceriną), kuro būvio ciklo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis iki tų medžiagų surinkimo proceso yra lygus nuliui.

Jei kuras gaminamas naftos perdirbimo gamykloje, atliekant 17 punkte nurodytą apskaičiavimą, analizės vienetas yra gamykla.

19. Atliekant 4 punkte nurodytą apskaičiavimą, kaip lygintino iškastinio kuro vertės E_F , naudojamos naujausios turimos vidutinės faktinės kiekio, išmetamo Bendrijoje naudojant benzino ir dyzelino iškastines dalis, vertės, nurodytos šioje direktyvoje. Jei tokių duomenų nėra, naudojama vertė turi būti 83,8 g CO_{2eq}/MJ.

D. Numatytosios išskaidytos biodegalų vertės

Numatytosios išskaidytos auginimo vertės: e_{ec} , kaip apibrėžta šio priedo C dalyje

Biodegalų gamybos būdas	Tipinis išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)	Numatytasis išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)
etanolis iš cukrinių runkelių	12	12
etanolis iš kviečių	23	23
etanolis iš kukurūzų, pagamintas Bendrijoje	20	20
etanolis iš cukranendrių	14	14
ETBE dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
TAAE dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
biodyzelinas iš rapsų grūdų	29	29
biodyzelinas iš saulėgrąžų	18	18
biodyzelinas iš sojos pupelių	19	19
biodyzelinas iš palmių aliejaus	14	14
biodyzelinas iš augalinių arba gyvūninės kilmės (*) aliejų atliekų	0	0
hidrinimu valytas augalinis rapsų grūdų aliejus	30	30
hidrinimu valytas augalinis saulėgrąžų aliejus	18	18
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus	15	15
grynintas augalinis rapsų grūdų aliejus	30	30
biodujos iš buitinių organinių atliekų kaip suslėgtosios gamtinės dujos	0	0
biodujos iš šlapiojo mėšlo kaip suslėgtosios gamtinės dujos	0	0
biodujos iš sausojo mėšlo kaip suslėgtosios gamtinės dujos	0	0

(*) Neįskaitant gyvūninės kilmės aliejų, pagamintų iš gyvūnų šalutinių produktų, klasifikuojamų kaip 3 kategorijos medžiagos pagal Reglamentą (EB) Nr. 1774/2002.

Numatytosios išskaidytos perdirbimo (įskaitant perteklinę elektros energiją) vertės: $e_p - e_{ec}$, kaip apibrėžta šio priedo C dalyje

Biodegalų gamybos būdas	Tipinis išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)	Numatytasis išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)
etanolis iš cukrinių runkelių	19	26
etanolis iš kviečių (proceso kuras nenurodytas)	32	45
etanolis iš kviečių (lignitas kaip proceso kuras kogeneraciniame įrenginyje)	32	45
etanolis iš kviečių (gamtinės dujos kaip proceso kuras, naudojant standartinį katilą)	21	30
etanolis iš kviečių (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneraciniame įrenginyje)	14	19
etanolis iš kviečių (šiaudai kaip proceso kuras kogeneraciniame įrenginyje)	1	1
etanolis iš kukurūzų, pagamintas Bendrijoje (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneraciniame įrenginyje)	15	21
etanolis iš cukranendrių	1	1

Biodegalų gamybos būdas	Tipinis išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)	Numatytasis išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)
ETBE dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygus naudojamo etanolio gamybos būdo kiekiui	
TAE dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygus naudojamo etanolio gamybos būdo kiekiui	
biodyzelinas iš rapsų grūdų	16	22
biodyzelinas iš saulėgrąžų	16	22
biodyzelinas iš sojos pupelių	18	26
biodyzelinas iš palmių aliejaus (procesas nenurodytas)	35	49
biodyzelinas iš palmių aliejaus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	13	18
biodyzelinas iš augalinių arba gyvūninės kilmės aliejų atliekų	9	13
hidrinimu valytas augalinis rapsų grūdų aliejus	10	13
hidrinimu valytas augalinis saulėgrąžų aliejus	10	13
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (procesas nenurodytas)	30	42
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	7	9
grynintas augalinis rapsų grūdų aliejus	4	5
biodujos iš buitinių organinių atliekų kaip suslėgtosios gamtinės dujos	14	20
biodujos iš šlapijo mėšlo kaip suslėgtosios gamtinės dujos	8	11
biodujos iš sausojo mėšlo kaip suslėgtosios gamtinės dujos	8	11

Numatytosios išskaidytos transportavimo ir skirstymo vertės: e_{td} , kaip apibrėžta šio priedo C dalyje

Biodegalų gamybos būdas	Tipinis išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)	Numatytasis išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)
etanolis iš cukrinių runkelių	2	2
etanolis iš kviečių	2	2
etanolis iš kukurūzų, pagamintas Bendrijoje	2	2
etanolis iš cukranendrių	9	9
ETBE dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygus naudojamo etanolio gamybos būdo kiekiui	
TAE dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygus naudojamo etanolio gamybos būdo kiekiui	
biodyzelinas iš rapsų grūdų	1	1
biodyzelinas iš saulėgrąžų	1	1
biodyzelinas iš sojos pupelių	13	13
biodyzelinas iš palmių aliejaus	5	5
biodyzelinas iš augalinių arba gyvūninės kilmės aliejų atliekų	1	1
hidrinimu valytas augalinis rapsų grūdų aliejus	1	1
hidrinimu valytas augalinis saulėgrąžų aliejus	1	1
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus	5	5
grynintas augalinis rapsų grūdų aliejus	1	1
biodujos iš buitinių organinių atliekų kaip suslėgtosios gamtinės dujos	3	3
biodujos iš šlapijo mėšlo kaip suslėgtosios gamtinės dujos	5	5
biodujos iš sausojo mėšlo kaip suslėgtosios gamtinės dujos	4	4

Bendros auginimo, perdirbimo, transportavimo ir skirstymo vertės

Biodegalų gamybos būdas	Tipinis išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)	Numatytasis išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)
etanolis iš cukrinių runkelių	33	40
etanolis iš kviečių (proceso kuras nenurodytas)	57	70
etanolis iš kviečių (lignitas kaip proceso kuras kogeneraciniame įrenginyje)	57	70
etanolis iš kviečių (gamtinės dujos kaip proceso kuras, naudojant standartinį katilą)	46	55
etanolis iš kviečių (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneraciniame įrenginyje)	39	44
etanolis iš kviečių (šiaudai kaip proceso kuras kogeneraciniame įrenginyje)	26	26
etanolis iš kukurūzų, pagamintas Bendrijoje (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneraciniame įrenginyje)	37	43
etanolis iš cukranendrių	24	24
ETBE dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
TAAE dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
biodyzelinas iš rapsų grūdų	46	52
biodyzelinas iš saulėgrąžų	35	41
biodyzelinas iš sojos pupelių	50	58
biodyzelinas iš palmių aliejaus (procesas nenurodytas)	54	68
biodyzelinas iš palmių aliejaus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	32	37
biodyzelinas iš augalinių arba gyvūninės kilmės aliejų atliekų	10	14
hidrinimu valytas augalinis rapsų grūdų aliejus	41	44
hidrinimu valytas augalinis saulėgrąžų aliejus	29	32
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (procesas nenurodytas)	50	62
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	27	29
Grynintas augalinis rapsų grūdų aliejus	35	36
biodujos iš buitinių organinių atliekų kaip suslėgtosios gamtinės dujos	17	23
biodujos iš šlapiojo mėšlo kaip suslėgtosios gamtinės dujos	13	16
biodujos iš sausojo mėšlo kaip suslėgtosios gamtinės dujos	12	15

E. Ateities biodegalų, kurių 2008 m. sausio mėn. nebuvo rinkoje arba rinkoje buvo tik maži jų kiekiai, įvertintos išskaidytos numatytosios vertės

Išskaidytos auginimo vertės: e_{ec} , kaip apibrėžta šio priedo C dalyje

Biodegalų gamybos būdas	Tipinis išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)	Numatytasis išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)
etanolis iš kviečių šiaudų	3	3
etanolis iš medienos atliekų	1	1
etanolis iš auginamo miško medienos	6	6
Fišerio-Tropšo dyzelinas iš medienos atliekų	1	1
Fišerio-Tropšo dyzelinas iš auginamo miško medienos	4	4
DME iš medienos atliekų	1	1
DME iš auginamo miško medienos	5	5
metanolis iš medienos atliekų	1	1
metanolis iš auginamo miško medienos	5	5
MTBE dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygus naudojamam metanolio gamybos būdo kiekiui	

Išskaidytos perdirbimo vertės (įskaitant perteklinę elektros energiją): $e_p - e_{ee}$, kaip apibrėžta šio priedo C dalyje

Biodegalų gamybos būdas	Tipinis išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)	Numatytasis išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)
etanolis iš kviečių šiaudų	5	7
etanolis iš medienos	12	17
Fišerio-Tropšo dyzelinas	0	0
DME iš medienos	0	0
metanolis iš medienos	0	0
MTBE dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygus naudojamam metanolio gamybos būdo kiekiui	

Išskaidytos transportavimo ir skirstymo vertės: e_{td} , kaip apibrėžta šio priedo C dalyje

Biodegalų gamybos būdas	Tipinis išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)	Numatytasis išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)
etanolis iš kviečių šiaudų	2	2
etanolis iš medienos atliekų	4	4
etanolis iš auginamo miško medienos	2	2
Fišerio-Tropšo dyzelinas iš medienos atliekų	3	3
Fišerio-Tropšo dyzelinas iš auginamo miško medienos	2	2
DME iš medienos atliekų	4	4
DME iš auginamo miško medienos	2	2
metanolis iš medienos atliekų	4	4
metanolis iš auginamo miško medienos	2	2
MTBE dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygus naudojamam metanolio gamybos būdo kiekiui	

Bendros auginimo, perdirbimo, transportavimo ir skirstymo vertės

Biodegalų gamybos būdas	Tipinis išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)	Numatytasis išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO _{2eq} /MJ)
etanolis iš kviečių šiaudų	11	13
etanolis iš medienos atliekų	17	22
etanolis iš auginamo miško medienos	20	25
Fišerio-Tropšo dyzelinas iš medienos atliekų	4	4
Fišerio-Tropšo dyzelinas iš auginamo miško medienos	6	6
DME iš medienos atliekų	5	5
DME iš auginamo miško medienos	7	7
metanolis iš medienos atliekų	5	5
metanolis iš auginamo miško medienos	7	7
MTBE dalis iš atsinaujinančių išteklių	Lygus naudojamam metanolio gamybos būdo kiekiui“	

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2009/31/EB

2009 m. balandžio 23 d.

dėl anglies dioksido geologinio saugojimo, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 85/337/EEB, direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB, 2008/1/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 175 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami si Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽²⁾,

kadangi:

(1) Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos, kuri buvo patvirtinta 1993 m. gruodžio 15 d. Tarybos sprendimu 94/69/EB ⁽³⁾, pagrindinis tikslas yra pasiekti, kad šiltnamio efektą sukeliančių dujų koncentracijos kiekiai atmosferoje stabilizuotųsi iki tokio lygio, kad pavojingas antropogeninis poveikis nesutrikdytų klimato sistemos.

(2) Šeštojoje Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programoje, nustatytoje 2002 m. liepos 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1600/2002/EB ⁽⁴⁾, klimato kaita yra nurodyta kaip prioritetinga veiklos sritis. Toje programoje pripažįstama, kad Bendrija yra įsipareigojusi iki 2008–2012 m. 8 % sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, palyginti su 1990 m. kiekiu, ir kad ilgainiui pasaulyje šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas reikės sumažinti maždaug 70 %, palyginti su 1990 m. kiekiu.

(3) 2007 m. sausio 10 d. Komisijos komunikate „Pasaulio klimato kaitos apribojimas iki 2 laipsnių Celsijaus – Gairės 2020 ir tolesniems metams“ yra paaiškinta, kad, numčius iki 2050 m. pasaulyje šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas sumažinti 50 %, išsivysčiusiose šalyse šias emisijas iki 2020 m. reikia sumažinti 30 %, o iki 2050 m. – 60–80 %, kad šis sumažinimas techniškai yra įmanomas ir nauda yra daug didesnė nei išlaidos, tačiau taip pat nurodyta, kad, siekiant šio tikslo, būtina pasinaudoti visomis sumažinimo galimybėmis.

(4) Anglies dioksido surinkimas ir geologinis saugojimas (CCS) yra visapusiška technologija, padėsianti sušvelninti klimato kaitą. Ji susideda iš pramonės įrenginių anglies dioksido (CO₂) emisijos surinkimo, jo transportavimo į saugyklą ir suleidimo į tinkamą požeminę geologinę formaciją nuolatiniam saugojimui. Ši technologija neturėtų būti paskata didinti iškastinių kurų naudojančių energijos jėgainių skaičių. Ją plėtojant neturėtų būti mažinamos pastangos remti energijos taupymo politiką, atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir kitas saugias bei tvarias mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančias technologijas tiek atliekant mokslinius tyrimus, tiek skiriant finansavimą.

(5) Preliminariais skaičiavimais, kurie atlikti siekiant įvertinti direktyvos poveikį ir kurie nurodyti Komisijos atliktame poveikio vertinime, nurodoma, kad iki 2020 m. būtų galima pradėti saugoti 7 mln. tonų CO₂, o iki 2030 m. – iki 160 mln. tonų, darant prielaidą, kad iki 2020 m. bus 20 % sumažinta šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisija, ir su sąlyga, kad CCS bus skiriama privačiojo sektoriaus, nacionalinė ir Bendrijos parama bei kad jis taps aplinką tausojančia technologija. Išmetamo CO₂ kiekis, kurio bus išvengta 2030 m., galėtų sudaryti apie 15 % Europos Sąjungos reikalaujamo sumažinti kiekio.

(6) Antroje Europos klimato kaitos programoje, nustatytoje 2005 m. vasario 9 d. Komisijos komunikatu „Kaip užkirsti kelią pasaulio klimato kaitai“ siekiant parengti ir išnagrinėti būsimą Bendrijos klimato politiką, buvo sudaryta Anglies dioksido surinkimo ir geologinio saugojimo darbo grupė. Šiai darbo grupei buvo pavesta ištirti CCS kaip klimato kaitos švelninimo priemonę. Darbo grupė paskelbė išsamią ataskaitą reguliavimo tema, ji buvo patvirtinta 2006 m. birželio mėn. Šioje ataskaitoje pabrėžiama būtinybė sukurti CCS politikos ir reguliavimo sistemą, o Komisija paraginta imtis tolesnio šio dalyko nagrinėjimo.

⁽¹⁾ OL C 27, 2009 2 3, p. 75.

⁽²⁾ 2008 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2009 m. balandžio 6 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 33, 1994 2 7, p. 11.

⁽⁴⁾ OL L 242, 2002 9 10, p. 1.

- (7) 2007 m. sausio 10 d. Komisijos komunikate „Tausi elektros energijos gamyba deginant iškastinį kurą: siekis užtikrinti teršalų beveik neišskiriančią gamybą deginant anglis po 2020 m.“ pakartota, kad būtina kurti reguliavimo bazę, pagrįstą integruotu CO₂ nuotėkio rizikos vertinimu, įskaitant reikalavimus parenkant vietą garantuoti kuo mažesnę nuotėkio riziką, stebėsenos ir atskaitomybės tvarką, užtikrinančią saugojimo tikrinimą, ir tinkamą padarinių likvidavimą, jei būtų padaryta žala. Šiame komunikate yra pateiktas 2007 m. šios srities Komisijos veiksmų planas, pagal kurį būtina sukurti tinkamo CCS valdymo sistemą, įskaitant reguliavimo sistemos, skatinimo sistemos ir rėmimo programų rengimą, taip pat ir išorinius elementus, pavyzdžiui, technologinį bendradarbiavimą su pagrindinėmis šalimis CCS srityje.
- (8) 2007 m. kovo mėn. Europos Vadovų Taryba taip pat paragino valstybes nares ir Komisiją daugiau dėmesio skirti moksliniams tyrimams ir plėtrai ir kurti būtinas technines, ekonomines bei reguliavimo sistemas, kad būtų panaikintos esamos teisinės kliūtys, o naujose iškastiniu kuru kūrenamose elektrinėse ekologiškai saugus CCS būtų įdiegtas, jei įmanoma, iki 2020 m.
- (9) 2008 m. kovo mėn. susitikime Europos Vadovų Taryba priminė, kad pasiūlymo dėl CCS reglamentavimo sistemos tikslas – užtikrinti, kad ši naujoviška technologija būtų naudojama tausojant aplinką.
- (10) 2008 m. birželio mėn. susitikime Europos Vadovų Taryba paragino Komisiją kuo greičiau pasiūlyti mechanizmą, kuriuo būtų skatinamos valstybių narių ir privačiojo sektoriaus investicijos, siekiant užtikrinti, kad ne vėliau kaip 2015 m. būtų pastatytos ir pradėtų veikti iki 12 demonstracinių CCS jėgainių.
- (11) Visi įvairūs CCS komponentai, būtent CO₂ surinkimas, transportavimas ir saugojimas, buvo nagrinėjami vykdant mažesnio masto, nei reikia siekiant juos taikyti pramonėje, bandomuosius projektus. Šiuos komponentus dar reikia integruoti į visą CCS procesą, reikia sumažinti technologines išlaidas ir surinkti daugiau bei tikslesnių mokslinių žinių. Todėl svarbu, kad Bendrija stengtųsi kuo greičiau pradėti CCS demonstracinę veiklą remdamasi integruota politikos sistema, įskaitant visų pirma CO₂ aplinką tausojančio saugojimo teisinę sistemą, paskatas, visų pirma skirtas tolesniems moksliniams tyrimams ir plėtrai, demonstracinių projektų priemones bei visuomenės informuotumo didinimo priemones.
- (12) Tarptautiniu lygiu teisinės kliūtys CO₂ geologiniam saugojimui po jūros dugnu esančiose geologinėse formacijose buvo pašalintos 1972 m. Konvencijos dėl jūros taršos laidojant atliekas ir kitas medžiagas prevencijos 1996 m. Londono protokolu (1996 m. Londono protokolas) ir Šiaurės Rytų Atlanto jūrinės aplinkos apsaugos konvencija (OSPAR konvencija) nustatčius susijusios rizikos valdymo sistemas.
- (13) 1996 m. Londono protokolo Susitariančiosios Šalys 2006 m. priėmė Protokolo pakeitimus. Šie pakeitimai leidžia CO₂ surinkimo procesų metu gautus CO₂ srautus saugoti po jūros dugnu esančiose geologinėse formacijose ir reglamentuoja šį saugojimą.
- (14) OSPAR konvencijos Susitariančiosios Šalys 2007 m. priėmė šios konvencijos priedų pakeitimus, leidžiančius CO₂ saugoti po jūros dugnu esančiose geologinėse formacijose, sprendimą užtikrinti ekologiškai saugų CO₂ srautų saugojimą geologinėse formacijose ir OASPAR gaires dėl tos veiklos rizikos vertinimo bei valdymo. Be to, jos priėmė sprendimą dėl galimo neigiamo poveikio uždrausti saugoti CO₂ jūros vandenų stovymėje ir jūros dugno nuosėdose.
- (15) Bendrijos lygiu jau yra įdiegta keletas teisinių priemonių, skirtų kai kuriam CCS aplinkosauginiam pavojui, visų pirma susijusiam su CO₂ surinkimu ir transportavimu, valdyti, ir kai įmanoma jos turėtų būti taikomos.
- (16) 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/1/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės ⁽¹⁾ tam tikros pramoninės veiklos atžvilgiu yra tinkama CO₂ surinkimo pavojaus aplinkai ir žmonių sveikatai valdymo priemonė ir todėl turėtų būti taikoma geologiniam saugojimui skirtų CO₂ srautų surinkimui iš įrenginių, kuriems taikoma ta direktyva.
- (17) 1985 m. birželio 27 d. Tarybos direktyva 85/337/EEB dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo ⁽²⁾ turėtų būti taikoma geologiniam saugojimui skirtų CO₂ srautų surinkimui ir transportavimui. Ją reikėtų taikyti ir šioje direktyvoje nurodytoms saugykloms.
- (18) Ši direktyva turėtų būti taikoma CO₂ geologiniam saugojimui valstybių narių teritorijose, jų išskirtinėse ekonominėse zonose ir jų kontinentiniuose šelfuose. Ši direktyva neturėtų būti taikoma projektams, pagal kuriuos iš viso keitinama saugoti mažiau nei 100 kilotonų ir kurie vykdomi naujų produktų ir procesų mokslinių tyrimų, plėtros ar bandymų tikslais. Šią ribą tiktų taikyti ir kitų susijusių Bendrijos teisės aktų atžvilgiu. Neturėtų būti leidžiama CO₂ saugoti saugyklų kompleksuose, kurie tęsiasi už teritorijos, kuriai taikoma ši direktyva, ribų, taip pat CO₂ saugoti vandens stovymėje.

⁽¹⁾ OL L 24, 2008 1 29, p. 8.

⁽²⁾ OL L 175, 1985 7 5, p. 40.

- (19) Valstybės narės turėtų išlaikyti teisę nustatyti jų teritorijoje esančius plotus, kurie gali būti atrinkti saugyklos. Tai apima valstybių narių teisę neleisti įrengti saugyklų savo teritorijos dalyse arba visoje teritorijoje ar teikti pirmenybę kitokiam požeminių vietų naudojimui, pavyzdžiui, angliavandenilių žvalgymui, gamybai ir saugojimui ar geotermiui vandeningųjų sluoksnių naudojimui. Todėl valstybės narės turėtų visų pirma deramai atsižvelgti į kitas su energija susijusias galimybes naudoti potencialią saugyklą, įskaitant strategines galimybes, užtikrinančias valstybių narių energijos tiekimo saugumą ar plėtojančias atsinaujinančiuosius energijos išteklius. Tinkamos saugyklos parinkimas yra svarbiausias veiksnys, užtikrinantis, kad saugomas CO₂ bus sandariai ir visam laikui izoliuotas. Valstybės narės, atrinkdamos saugyklas, turėtų kuo objektyviau ir veiksmingiau atsižvelgti į savo geologines ypatybes, pavyzdžiui, seismingumą. Todėl saugyklos turėtų būti parinkta tik tokia vieta, kuri nekels didelio nuotėkio pavojaus ir kurioje jokiais aplinkybėmis negalėtų būti daromas didelis poveikis aplinkai arba sveikatai. Tai reiktų nustatyti pagal konkrečius reikalavimus apibūdinant ir įvertinant potencialų saugyklos kompleksą.
- (20) Angliavandenilių gavybos apimčių didinimas (EHR) yra angliavandenilių, papildančių tuos angliavandenilius, kurie ekstrahuojami, suleidžiant vandens ar kitomis priemonėmis, gavyba. Pačiam EHR ši direktyva nėra taikoma. Tačiau tais atvejais, kai EHR siejamas su CO₂ geologiniu saugojimu, turėtų būti taikomos šios direktyvos nuostatos dėl CO₂ aplinką tausojančio saugojimo. Tokiu atveju šios direktyvos nuostatos dėl nuotėkio neturėtų būti taikomos antžeminių įrenginių išleidžiamo CO₂ kiekiams, kurie neviršija būtinų kiekių įprasto angliavandenilių ekstrahavimo proceso metu ir kurie nekelia pavojaus geologinio saugojimo saugumui ar nedaro neigiamo poveikio supančiai aplinkai. Toks išleidimas reglamentuojamas įtraukiant saugyklą į 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB, nustatančią šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje⁽¹⁾, kuria reikalaujama įvykus bet kokiam nuotėkiui atsisakyti šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų.
- (21) Valstybės narės turėtų pateikti visuomenei aplinkosaugos informaciją apie CO₂ geologinio saugojimo aspektus pagal taikomus Bendrijos teisės aktus.
- (22) Valstybės narės, kurios ketina leisti įrengti CO₂ geologinio saugojimo saugyklas savo teritorijoje, turėtų atlikti savo teritorijoje esančio saugojimo pajėgumo vertinimą. Komisija turėtų organizuoti tų valstybių narių keitimąsi informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais atsižvelgdama į šioje direktyvoje numatytą keitimąsi informacija.
- (23) Valstybės narės turėtų nustatyti, kokiais atvejais būtina žvalgyba, siekiant gauti informaciją, reikalingą vietai parinkti. Žvalgybai, t. y. veiklai, kurios metu patenkama į giluminius sluoksnius, turėtų būti taikomi leidimai. Valstybės narės neprivalo nustatyti pripažinimo kriterijų leidimų žvalgyti išdavimo procedūroms taikyti, tačiau jei jos tokius kriterijus nustato, jos turėtų bent užtikrinti, kad leidimų žvalgyti išdavimo procedūros būtų taikomos visiems reikiamą pajėgumą turintiems subjektams. Be to, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad leidimai būtų išduodami remiantis objektyviais, paskelbtais ir nediskriminaciniais kriterijais. Siekiant apsaugoti ir paskatinti investicijas į žvalgybą, leidimai žvalgyti turėtų būti išduodami ribotam plotui ir ribotam laikui, per kurį tik leidimo turėtojas turėtų teisę žvalgyti potencialų CO₂ saugyklos kompleksą. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad tuo metu komplekse nebūtų leidžiama kita veikla, trukdanti žvalgybai. Jeigu per pagrįstą laikotarpį veikla nepradedama vykdyti, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad leidimas žvalgyti būtų panaikintas ir kad jį būtų galima išduoti kitiems subjektams.
- (24) Saugyklos neturėtų būti eksploatuojamos be leidimo saugoti. Leidimas saugoti turėtų būti pagrindinė priemonė, užtikrinanti, kad bus laikomasi svarbių šios direktyvos reikalavimų ir kad todėl geologinis saugojimas nepakenks aplinkai. Išduodant leidimą saugoti pirmenybė prieš konkurentus turėtų būti teikiama leidimą žvalgyti turinčiam subjektui (nes pastarasis bus apskritai daug investavęs į tą veiklą).
- (25) Ankstyvame šios direktyvos įgyvendinimo etape, siekiant užtikrinti nuoseklų šios direktyvos reikalavimų įgyvendinimą visoje Bendrijoje, visi prašymai išduoti leidimą saugoti turėtų būti pateikti Komisijai po jų gavimo. Visus leidimų saugoti projektus reiktų persiųsti Komisijai, kad ji per keturis mėnesius nuo jų gavimo galėtų dėl jų pateikti nuomonę. Nacionalinės valdžios institucijos turėtų atsižvelgti į šią nuomonę priimdamos sprendimą dėl leidimo ir turėtų pateikti motyvus, kai Komisijos nuomonės nesi-laiko. Persvarstymas Bendrijos lygiu taip pat turėtų padėti sustiprinti visuomenės pasitikėjimą CCS.

⁽¹⁾ OL L 275, 2003 10 25, p. 32.

- (26) Kompetentinga institucija turėtų persvarstyti ir prireikus atnaujinti arba panaikinti leidimą saugoti, jeigu, *inter alia*, jai pranešama apie nuotėkį arba didelius pažeidimus, jeigu operatorių pateiktos ataskaitos arba atlikti patikrinimai rodo, kad nesilaikoma leidime nurodytų sąlygų, arba jeigu ji sužino, kad operatorius koku nors kitu būdu nesilaikė leidimo sąlygų. Leidimą panaikinus, kompetentinga institucija turėtų arba išduoti naują leidimą, arba uždaryti saugyklą. Tuo tarpu, kompetentinga institucija turėtų perimti atsakomybę už saugyklą, įskaitant konkrečius teisinius įpareigojimus. Patirtos išlaidos turėtų būti susigrąžintos iš buvusio operatoriaus.
- (27) Būtina nustatyti tokius CO₂ srauto sudėties apribojimus, kurie derėtų ir su pirminiu geologinio saugojimo tikslu – t. y. išskirti išmetamą CO₂ iš atmosferos – ir būtų pagrįsti rizika, kurią tarša gali kelti vamzdynų ir saugyklų tinklo saugai bei saugumui ir aplinkai bei žmonių sveikatai. Šiuo tikslu reiktų patikrinti CO₂ srauto sudėtį prieš suleidimą ir saugojimą. CO₂ srauto sudėtį lemia surinkimo įrenginiuose vykstantys procesai. Į Direktyvą 85/337/EEB įtraukus surinkimo įrenginius, leidimo surinkti suteikimo proceso metu turi būti atliekamas poveikio aplinkai vertinimas. Į Direktyvą 2008/1/EB įtraukiant surinkimo įrenginius papildomai užtikrinama, kad būtų įdiegtos geriausios turimos technologijos, skirtos CO₂ srauto sudėčiai gerinti, ir jos būtų taikomos. Be to, pagal šią direktyvą, saugyklos operatorius turėtų priimti ir suleisti CO₂ srautus tik tuo atveju, jei yra atlikta srautų sudėties, įskaitant esdinančias medžiagas, analizė bei rizikos įvertinimas ir jei rizikos įvertinimas parodė, kad CO₂ srauto taršos lygiai atitinka šioje direktyvoje nurodytus sudėčiai keliamus kriterijus.
- (28) Stebėseną yra labai svarbi vertinant, ar su suleistu CO₂ vyksta tokie procesai kaip tikėtasi, ar vyksta migracija arba nuotėkis ir ar nustatytas nuotėkis kenkia aplinkai arba žmonių sveikatai. Tuo tikslu valstybės narės turėtų užtikrinti, kad eksploatacijos etape operatorius stebėtų saugyklos kompleksą ir suleidimo įrenginius remdamasis stebėsenos planu, sudarytu laikantis konkrečių stebėsenos reikalavimų. Šis planas turėtų būti pateiktas kompetentingai institucijai ir jos patvirtintas. Geologinio saugojimo po jūros dugnu atveju stebėseną reiktų toliau derinti su konkrečiomis CCS jūrinėje aplinkoje valdymo sąlygomis.
- (29) Operatorius bent kartą per metus turėtų kompetentingai institucijai pranešti, *inter alia*, stebėsenos rezultatus. Be to, valstybės narės turėtų sukurti tikrinimo sistemą, užtikrinančią, kad saugykla būtų eksploatuojama laikantis šios direktyvos reikalavimų.
- (30) Būtina reglamentuoti atsakomybę už žalą vietos aplinkai ir klimatui, padarytą nepavykus izoliuoti CO₂ visam laikui. Atsakomybę už žalą aplinkai (žalą saugomoms rūšims ir natūralioms buveinėms, vandeniui ir žemei) reglamentuoja 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/35/EB dėl atsakomybės už aplinkos apsaugą siekiant išvengti žalos aplinkai ir ją ištaisyti (atlyginti) ⁽¹⁾, kuri turėtų būti taikoma saugyklų eksploatacijai pagal šią direktyvą. Atsakomybė už žalą klimatui dėl nuotėkio yra reglamentuojama saugyklas įtraukus į Direktyvą 2003/87/EB, kurioje reikalaujama, įvykus nuotėkiui, atsisakyti apyvartinių taršos prekybos leidimų. Be to, šioje direktyvoje turėtų būti nustatytas įpareigojimas saugyklos operatoriumi nuotėkio arba didelių pažeidimų atvejais imtis atkuriamųjų priemonių remiantis kompetentingai nacionalinei institucijai pateiktu ir jos patvirtintu atkuriamųjų priemonių planu. Jei operatorius nesiima būtinų atkuriamųjų priemonių, šių priemonių turėtų imtis kompetentinga institucija, kuri patirtas išlaidas susigrąžintų iš operatoriaus.
- (31) Įvykdžius tam tikras leidime nurodytas sąlygas, saugyklą reiktų operatoriaus prašymu ir kompetentingos institucijos leidimu arba kompetentingai institucijai taip nusprendus po to, kai buvo panaikintas leidimas saugoti, uždaryti.
- (32) Saugyklą uždarius, operatorius ir toliau turėtų būti atsakingas už eksploataciją, stebėseną, kontrolę, atskaitomybę ir atkuriamąsias priemones pagal šios direktyvos reikalavimus, remdamasis laikotarpiu po uždarymo taikomu planu, pateiktu kompetentingai institucijai ir jos patvirtintu, taip pat ir už visus iš to kylančius išipareigojimus pagal kitas susijusias Bendrijos teisės aktų nuostatas, kol atsakomybė už saugyklą bus perduota kompetentingai institucijai.
- (33) Atsakomybė už saugyklą, įskaitant konkrečius teisinius įpareigojimus, turėtų būti perduota kompetentingai institucijai, jei visi turimi duomenys rodo, kad saugojamas CO₂ bus izoliuotas sandariai ir visam laikui. Tuo tikslu operatorius turėtų pateikti atskaitą kompetentingai institucijai, kad ji patvirtintų perdavimą. Ankstyvame šios direktyvos įgyvendinimo etape, siekiant užtikrinti nuoseklų šios direktyvos reikalavimų įgyvendinimą visoje Bendrijoje, visos ataskaitos po jų gavimo turėtų būti pateiktos Komisijai. Visus sprendimų dėl patvirtinimo projektus reiktų persiųsti Komisijai, kad ji per keturis mėnesius nuo jų gavimo galėtų dėl jų pateikti nuomonę. Nacionalinės valdžios institucijos turėtų atsižvelgti į šią nuomonę priimdamos sprendimą dėl patvirtinimo ir turėtų pateikti motyvus, kai Komisijos nuomonės nesilaiko. Sprendimų dėl patvirtinimo projektų persvarstymas, kaip ir leidimų saugoti projektų persvarstymas Bendrijos lygiu, turėtų padėti sustiprinti visuomenės pasitikėjimą CCS.

⁽¹⁾ OL L 143, 2004 4 30, p. 56.

- (34) Dėl atsakomybės, išskyrus atsakomybę, kurią reglamentuoja ši direktyva, Direktyva 2003/87/EB ir Direktyva 2004/35/EB, visų pirma susijusios su suleidimo faze, saugyklos uždarymu ir laikotarpiu po teisinių įsipareigojimų perdavimo kompetentingai institucijai, turėtų būti sprendžiama nacionaliniu lygiu.
- (35) Perdavus atsakomybę, stebėseną turėtų būti sumažinta iki tokio lygio, kurio pakaktų nuotėkiams ar dideliems pažeidimams nustatyti, tačiau turėtų būti vėl suintensyvinama, jei būtų nustatytas nuotėkis arba dideli pažeidimai. Perdavus atsakomybę, buvęs operatorius neturėtų kompensuoti kompetentingos institucijos patirtų išlaidų, išskyrus atvejus, susijusius su operatoriaus kalte prieš perduodant atsakomybę už saugyklą.
- (36) Siekiant užtikrinti įsipareigojimų, susijusių su uždarymu ir laikotarpiu po uždarymo, įsipareigojimų, kylančių dėl įtraukimo į Direktyvą 2003/87/EB, ir šioje direktyvoje numatytų įpareigojimų imtis atkuriamųjų priemonių nuotėkio ar didelių pažeidimų atveju, laikymąsi, reikėtų nustatyti finansines nuostatas. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad galimas operatorius įrodytų (pateikdamas finansinę garantiją ar kitą lygiavertį dokumentą), jog prieš pradėdamas suleidimą galios ir bus taikomos finansinės nuostatos.
- (37) Nacionalinėms valdžios institucijoms po atsakomybės perdavimo gali tekti patirti išlaidų, pavyzdžiui, stebėsenos išlaidų, susijusių su CO₂ saugojimu. Todėl prieš perduodant atsakomybę ir laikantis tvarkos, kurią nustato valstybės narės, operatorius sumoka kompetentingai institucijai finansinį įnašą. Šio finansinio įnašo dydis turėtų būti bent jau toks, kad padengtų numatomas 30 metų trukmės stebėsenos išlaidas. Siekiant užtikrinti nuoseklų šios direktyvos reikalavimų įgyvendinimą visoje Bendrijoje, finansinio įnašo dydis turėtų būti nustatytas remiantis Komisijos priimamomis gairėmis.
- (38) Galimybė naudotis CO₂ vamzdynų tinklais ir saugyklomis, nepriklausomai nuo potencialių naudotojų geografinės vietos Europos Sąjungoje, galėtų būti dalyvavimo elektros ir šilumos vidaus rinkoje arba konkurencingo veikimo joje sąlyga, atsižvelgiant į CO₂ emisijos ir CCS sąlygines kainas. Todėl reikėtų numatyti priemones, kurios potencialiems naudotojams suteiktų šią galimybę. Kaip tai padaryti, turėtų nustatyti kiekviena valstybė narė, naudojimosi teisę suteikdama sąžiningai, viešai ir nediskriminuojančiai atsižvelgdama, *inter alia*, į turimus arba pagrįstai potencialius transportavimo bei saugojimo pajėgumus, taip pat ir į tai, kokią dalį sudaro jos įsipareigojimai pagal tarptautinius teisinius dokumentus ir Bendrijos teisės aktus CO₂ emisijos kiekį sumažinti taikant CCS. CO₂ transportavimo vamzdynai turėtų, kai įmanoma, būti suprojektuoti taip, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos prieigai prie CO₂ srautų, atitinkančių pagrįstas minimalias sudėties ribines vertes. Be to, valstybės narės turėtų sukurti ginčų sprendimo mechanizmus, padedančius greitai išspręsti ginčus dėl teisės naudotis vamzdynų tinklais ir saugyklomis.
- (39) Būtina priimti nuostatas, užtikrinančias, kad transportuojant CO₂ iš vienos valstybės į kitą arba saugyklai ar saugyklos kompleksui esant ne vienos valstybės teritorijoje, suinteresuotų valstybių narių kompetentingos institucijos kartu laikytųsi šios direktyvos ir visų kitų Bendrijos teisės aktų reikalavimų.
- (40) Kompetentingos institucijos turėtų sudaryti ir tvarkyti suteiktų leidimų saugoti ir visų uždarytų saugyklų ir aplinkinių saugyklų kompleksų registrus, įskaitant jų erdvinio masto žemėlapius, į kuriuos kompetentingos nacionalinės institucijos turi atsižvelgti atlikdamos atitinkamas planavimo ir leidimų išdavimo procedūras. Apie šį registrą taip pat reikėtų pranešti Komisijai.
- (41) Valstybės narės turėtų pateikti ataskaitas apie šios direktyvos įgyvendinimą, parengtas remiantis klausimynais, Komisijos sudarytais pagal 1991 m. gruodžio 23 d. Tarybos direktyvą 91/692/EEB, standartizuojančią ir racionalizuojančią ataskaitas apie tam tikrų su aplinka susijusių direktyvų įgyvendinimą ⁽¹⁾.
- (42) Valstybės narės turėtų nustatyti taisykles dėl sankcijų, taikytinų pažeidus nacionalines nuostatas, priimtas pagal šią direktyvą. Tos sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.
- (43) Šios direktyvos įgyvendinimui būtinos priemonės turėtų būti tvirtinamos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽²⁾.
- (44) Visų pirma Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai iš dalies pakeisti priedus. Kadangi tos priemonės yra bendro pobūdžio ir skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, jos turi būti tvirtinamos pagal Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnyje nustatytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.
- (45) Direktyvą 85/337/EEB reikėtų iš dalies pakeisti į jos taikymo sritį įtraukiant šioje direktyvoje nurodytą geologiniam saugojimui skirtų CO₂ srautų surinkimą bei transportavimą, taip pat saugyklas. Direktyvą 2004/35/EB reikėtų iš dalies pakeisti į jos taikymo sritį įtraukiant saugyklų eksploatavimą pagal šią direktyvą. Direktyvą 2008/1/EB reikėtų iš dalies pakeisti į jos taikymo sritį įtraukiant geologiniam saugojimui skirtų CO₂ srautų surinkimą iš įrenginių, kuriems taikoma ta direktyva.

(1) OL L 377, 1991 12 31, p. 48.

(2) OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

- (46) Šios direktyvos priėmimas turėtų užtikrinti aukštą aplinkos ir žmonių sveikatos apsaugos nuo pavojaus, kurį kelia CO₂ geologinis saugojimas, lygį. Dėl to reiktų iš dalies pakeisti 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/12/EB dėl atliekų ⁽¹⁾ ir 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo ⁽²⁾, iš šių dokumentų taikymo srities išbraukiant geologiniam saugojimui skirtą CO₂ surinkimą ir transportavimą. Be to, reiktų iš dalies pakeisti 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/60/EB, nustatančią Bendrijos veiksmy vandens politikos srityje pagrindus ⁽³⁾, joje numatant leidimą suleisti CO₂ į druskingus vandeninguosius sluoksnius geologiniam saugojimui. Tokiam suleidimui reikia taikyti Bendrijos teisės aktų dėl požeminio vandens apsaugos nuostatas ir jį vykdyti pagal Direktyvos 2000/60/EB 4 straipsnio 1 dalies b punktą ir 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/118/EB dėl požeminio vandens apsaugos nuo taršos ir jo būklės blogėjimo ⁽⁴⁾.
- (47) Norint pereiti prie nedidelius anglies dioksido kiekius išmetančios energijos gamybos, reikia, kad energijos gamybos deginant iškastinį kurą atveju būtų taip naujai investuojama, kad būtų užtikrintos palankesnės sąlygos labai sumažinti emisijas. Šiuo tikslu reiktų iš dalies pakeisti 2001 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/80/EB dėl tam tikrų teršalų, išmetamų į orą iš didelių kurą deginančių įrenginių, kiekio apribojimo ⁽⁵⁾, įtraukiant į ją reikalavimą, kad visuose nustatytos galios kurą deginančiuose įrenginiuose, kuriems statybos licencijos originalas arba eksploatacijos licencijos originalas išduotas po šios direktyvos įsigaliojimo, instaliavimo vietoje būtų pakankamai erdvės, reikalingos CO₂ surinkti ir suspausti, jeigu yra tinkamos saugyklos, yra jei techniniu ir ekonominiu požiūriu yra galimybių transportuoti CO₂ ir modifikuoti CO₂ surinkimo įrangą. Reiktų įvertinti ekonominį transportavimo ir modifikavimo įgyvendinamumą atsižvelgiant į numatomas su CO₂ išvengimu atitinkamomis vietos sąlygomis susijusias išlaidas tais atvejais, kai modifikavimas vykdomas ir numatomų su CO₂ susijusių išlaidų apyvartiniai taršos leidimai išduodami Bendrijoje. Prognozės turėtų būti grindžiamos naujausiais įrodymais; taip pat reiktų atlikti techninių galimybių peržiūrą ir vertinimo proceso neapibrėžtumo analizę. Remdamasi operatoriaus atliktu įvertinimu ir kita turima informacija, kompetentinga institucija turėtų nustatyti, ar šios sąlygos, visų pirma dėl aplinkos ir žmonių sveikatos apsaugos, yra įvykdytos.
- (48) Komisija iki 2015 m. birželio 30 d. turėtų peržiūrėti šią direktyvą atsižvelgdama į patirtį, įgytą ankstyvuojant jos įgyvendinimo etapui, ir atitinkamais atvejais pateikti pasiūlymus dėl jos patikslinimo.
- (49) Kadangi nė viena valstybė narė atskirai negali deramai pasiekti šios direktyvos tikslo – būtent sukurti teisinę sistemą, reglamentuojančią aplinką tausojančią CO₂ saugojimą – o dėl jos masto ir poveikio tai lengviau pasiekti Bendrijos lygiu, Bendrija, laikydamasi Sutarties 5 straipsnyje nurodyto subsidiarumo principo, gali nustatyti priemones. Pagal tame straipsnyje nurodytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama tai, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.
- (50) Pagal Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros ⁽⁶⁾ 34 punktą valstybės narės raginamos savo ir Bendrijos interesų labui parengti lenteles, kurios kuo geriau iliustruotų šios direktyvos ir jos perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių tarpusavio atitiktį, ir viešai jas paskelbti.
- (51) Šios direktyvos taikymas neprieštarauja Sutarties 87 ir 88 straipsniams,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 SKYRIUS

DALYKAS, TAIKOMO SRITIS IR SAŲOKOS

1 straipsnis

Dalykas ir tikslas

1. Šioje direktyvoje yra nustatyta anglies dioksido (CO₂) aplinką tausojančio geologinio saugojimo teisinė sistema, siekiant padėti kovoti su klimato kaita.

2. CO₂ aplinką tausojančio geologinio saugojimo tikslas – CO₂ izoliavimas visam laikui tokiu būdu, kad būtų kuo labiau išvengta neigiamo poveikio ir bet kokio pavojaus aplinkai bei žmonių sveikatai, o jei tai neįmanoma, kad toks poveikis ir pavojus būtų panaikinti.

2 straipsnis

Taikymo sritis ir draudimas

1. Ši direktyva taikoma CO₂ geologiniam saugojimui valstybių narių teritorijoje, jų išskirtinėse ekonominėse zonose ir jų kontinentiniuose šelfuose, kaip apibrėžta Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijoje (JTJK).

⁽¹⁾ OL L 114, 2006 4 27, p. 9. Direktyva 2006/12/EB nuo 2010 m. gruodžio 12 d. panaikinama 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų, panaikinanti tam tikras direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3).

⁽²⁾ OL L 190, 2006 7 12, p. 1.

⁽³⁾ OL L 327, 2000 12 22, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 372, 2006 12 27, p. 19.

⁽⁵⁾ OL L 309, 2001 11 27, p. 1.

⁽⁶⁾ OL C 321, 2003 12 31, p. 1.

2. Ši direktyva netaikoma CO₂ geologiniam saugojimui, kuris vykdomas naujų produktų ir procesų mokslinių tyrimų, plėtros ar bandymų tikslais, jei ketinama iš viso saugoti mažiau nei 100 kilotonų.

3. Neleidžiama CO₂ saugoti saugykloje, esančioje saugyklos komplekse, kuris yra už 1 dalyje nurodytos teritorijos ribų.

4. Neleidžiama CO₂ saugoti vandens storumėse.

3 straipsnis

Sąvokos

Šios direktyvos tikslais taikomos šios sąvokos:

- 1) CO₂ geologinis saugojimas – CO₂ srautų suleidimas į požemines geologines formacijas kartu su tokių srautų saugojimu jose;
- 2) vandens storumė – vertikali ištisinė vandens masė nuo vandens telkinio paviršiaus iki dugno nuosėdų;
- 3) saugykla – nustatyta teritorija geologinėje formacijoje, naudojama CO₂ geologiniam saugojimui, ir susiję paviršiaus bei suleidimo įrenginiai;
- 4) geologinė formacija – litostratigrafinis padalinys, kuriame gali būti išskirti ir kartografuoti aiškūs uolienų sluoksniai;
- 5) nuotėkis – bet koks CO₂ išsilaisvinimas iš saugyklos komplekso;
- 6) saugyklos kompleksas – saugykla ir ją supanti geologinė sfera, kuri gali turėti įtakos bendram saugojimo vientisumui ir saugumui (t. y. antrinė izoliavimo formacija);
- 7) hidraulinis įrenginys – hidraulinio būdu susieta korinė erdvė, kurioje slėgio perdavimas gali būti išmatuotas techninėmis priemonėmis ir kurioje srautai apriboti barjeriais, pavyzdžiui, sprūdžiais, druskos olomis, litologinėmis ribomis, arba skylančia ar atsidengiančia formacija;
- 8) žvalgyba – potencialių saugyklų kompleksų vertinimas CO₂ geologinio saugojimo tikslais, atliekamas vykdant veiklą, kurios metu patenkama į giluminius sluoksnius, pavyzdžiui, gręžinių gręžimas, siekiant gauti geologinės informacijos apie potencialaus saugyklos komplekso geologinę sandarą ir atitinkamais atvejais suleidimo bandymai siekiant apibūdinti saugyklą;
- 9) leidimas žvalgyti – raštiškas ir pagrįstas sprendimas, pagal kurį leidžiama žvalgyti ir kuriame nustatomos žvalgyimo vykdymo sąlygos, išduotas kompetentingos institucijos pagal šios direktyvos reikalavimus;
- 10) operatorius – fizinis arba juridinis, privatus arba viešasis asmuo, kuris eksploatuoja arba kontroliuoja saugyklą arba kuriam pagal nacionalinės teisės aktus buvo suteikti sprendžiamieji ekonominiai įgaliojimai dėl techninės saugyklos veiklos;
- 11) leidimas saugoti – raštiškas ir pagrįstas sprendimas ar sprendimai, pagal kurį (-iuos) operatoriui leidžiama vykdyti CO₂ geologinį saugojimą saugykloje ir kuriame nustatomos saugojimo vykdymo sąlygos, išduotas (-i) kompetentingos institucijos pagal šios direktyvos reikalavimus;
- 12) esminis pakeitimas – pakeitimas, nenumatytas leidime saugoti, kuris gali turėti didelį poveikį aplinkai ar žmonių sveikatai;
- 13) CO₂ srautas – medžiagų srautas, kuris atsiranda surenkant CO₂;
- 14) atliekos – medžiagos, Direktyvos 2006/12/EB 1 straipsnio 1 dalies a punkte apibrėžtos kaip atliekos;
- 15) CO₂ pliumas – geologinėje formacijoje išsisklaidęs CO₂ kiekis;
- 16) migracija – CO₂ judėjimas saugyklos komplekse;
- 17) didelis pažeidimas – su suleidimo ar saugojimo veikla arba paties saugyklos komplekso būkle susijęs pažeidimas, keliantis nuotėkio pavojų arba pavojų aplinkai ar žmonių sveikatai;
- 18) didelis pavojus – tikimybės, kad bus padaryta žala, ir žalos masto derinys, į kurį negalima neatsižvelgti, iš naujo neapsvarstant šios atitinkamai saugyklai taikomos direktyvos tikslo;
- 19) ištaisomosios priemonės – priemonės, kurių imamasi siekiant ištaisyti didelius pažeidimus arba užsandarinti nuotėkio vietas, siekiant išvengti CO₂ nuotėkio iš saugyklos komplekso arba jį sustabdyti;
- 20) saugyklos „uždarymas“ – visiškas CO₂ suleidimo į tą saugyklą nutraukimas;
- 21) laikotarpis po uždarymo – laikotarpis po saugyklos uždarymo, įskaitant laikotarpį po atsakomybės perdavimo kompetingai institucijai;
- 22) vamzdynų tinklas – vamzdynas, įskaitant susijusias slėgines, skirtas transportuoti CO₂ į saugyklą.

2 SKYRIUS

SAUGYKLŲ PARINKIMAS IR LEIDIMAI ŽVALGYTI

4 straipsnis

Saugyklų parinkimas

1. Valstybės narės išlaiko teisę nustatyti teritorijas, kurios pagal šios direktyvos reikalavimus gali būti parinktos saugykloms. Tai apima valstybių narių teisę neleisti saugoti CO₂ savo teritorijos dalyse ar visoje teritorijoje.

2. Valstybės narės, kurios ketina leisti įrengti CO₂ geologinio saugojimo saugyklas savo teritorijoje, įvertina saugojimo pajėgumą, esantį savo teritorijos dalyse arba visoje teritorijoje, įskaitant leidimą žvalgyti pagal 5 straipsnį. Komisija gali organizuoti tų valstybių narių keitimąsi informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais atsižvelgdama į 27 straipsnyje numatytą keitimąsi informacija.

3. Geologinės formacijos tinkamumas saugyklai nustatomas pagal I priede nurodytus kriterijus apibūdinant ir įvertinant potencialų saugyklos kompleksą ir jį supančią aplinką.

4. Geologinė formacija saugyklai parenkama tik tuo atveju, jei siūlomomis naudojimo sąlygomis nėra didelio nuotėkio pavojaus ir jei nėra didelio pavojaus aplinkai ar sveikatai.

5 straipsnis

Leidimai žvalgyti

1. Jei valstybės narės nustato, kad, norint gauti saugyklų parinkimui pagal 4 straipsnį reikalingos informacijos, būtina žvalgyba, jos užtikrina, kad tokia žvalgyba nebūtų atliekama neturint leidimo žvalgyti.

Atitinkamais atvejais suleidimo bandymų stebėseną gali būti įtraukta į leidimą žvalgyti.

2. Valstybės narės užtikrina, kad leidimo žvalgyti išdavimo procedūros būtų taikomos visiems reikiamus pajėgumus turintiems subjektams ir kad leidimai būtų išduodami arba būtų atsisakoma juos išduoti taikant objektyvius, paskelbtus ir nediskriminacinius kriterijus.

3. Leidimo galiojimo laikotarpis neturi būti ilgesnis nei laikotarpis, reikalingas žvalgymui, kuriam jis išduotas, atlikti. Tačiau valstybės narės gali pratęsti leidimo galiojimo laikotarpį, jei numatyto galiojimo laikotarpio nepakanka atitinkamam žvalgymui užbaigti ir jei tas žvalgymas buvo atliekamas laikantis leidimo sąlygų. Leidimai žvalgyti išduodami tam tikro dydžio teritorijai.

4. Leidimo žvalgyti turėtojas turi išimtinę teisę žvalgyti potencialų CO₂ saugyklos kompleksą. Valstybės narės užtikrina, kad leidimo galiojimo laikotarpiu nebūtų leidžiama naudoti komplekso ne pagal paskirtį.

3 SKYRIUS

LEIDIMAI SAUGOTI

6 straipsnis

Leidimai saugoti

1. Valstybės narės užtikrina, kad saugykla nebūtų eksploatuojama neturint leidimo saugoti, kad už kiekvieną saugyklą būtų atsakingas tik vienas operatorius ir kad saugykla nebūtų naudojama ne pagal paskirtį.

2. Valstybės narės užtikrina, kad leidimų saugoti išdavimo tvarka būtų taikoma visiems reikiamus pajėgumus turintiems subjektams ir kad leidimai būtų išduodami taikant objektyvius, paskelbtus ir skaidrius kriterijus.

3. Nepažeidžiant šios direktyvos reikalavimų, pirmenybė išduodant leidimą saugoti atitinkamoje saugykloje teikiama leidimo žvalgyti tą saugyklą turėtojui, jei tos saugyklos žvalgymas užbaigtas, visos leidime žvalgyti nustatytos sąlygos yra įvykdytos ir prašymas išduoti leidimą saugoti pateiktas leidimo žvalgyti galiojimo laikotarpiu. Valstybės narės užtikrina, kad leidimo išdavimo procedūros metu komplekso nebūtų leidžiama naudoti ne pagal paskirtį.

7 straipsnis

Prašymai išduoti leidimus saugoti

Kompetentingoms institucijoms pateikiamuose prašymuose išduoti leidimus saugoti nurodoma bent ši informacija:

- 1) potencialaus operatoriaus pavadinimas arba vardas bei pavardė ir adresas;
- 2) potencialaus operatoriaus techninės kvalifikacijos įrodymas;
- 3) saugyklos ir saugyklos komplekso apibūdinimas ir numatomo saugyklos saugumo įvertinimas pagal 4 straipsnio 3 bei 4 dalis;
- 4) visas CO₂ kiekis, kuris bus suleidžiamas ir saugomas, taip pat numatomi šaltiniai ir transportavimo būdai, CO₂ srautų sudėtis, suleidimo sparta ir slėgis bei suleidimo įrenginių vieta;
- 5) didelių pažeidimų prevencijos priemonių apibūdinimas;
- 6) siūlomas stebėsenos planas, numatytas 13 straipsnio 2 dalyje;

- 7) siūlomas ištaisomųjų priemonių planas, numatytas 16 straipsnio 2 dalyje;
- 8) siūlomas laikinas planas, taikytinas laikotarpiu po uždarymo, numatytas 17 straipsnio 3 dalyje;
- 9) informacija, pateikta pagal Direktyvos 85/337/EEB 5 straipsnį;
- 10) įrodymas, kad finansinė garantija arba kita lygiavertė sąlyga, kaip reikalaujama pagal 19 straipsnį, galios ir bus taikoma prieš suleidimo pradžią.

8 straipsnis

Leidimų saugoti išdavimo sąlygos

Kompetentinga institucija leidimą saugoti išduoda, tik jei laikomasi šių sąlygų:

- 1) kompetentinga institucija, remdamasi pagal 7 straipsnį pateiktu prašymu ir kita atitinkama informacija, įsitikina, kad:
  - a) yra laikomasi visų susijusių šios direktyvos ir kitų atitinkamų Bendrijos teisės aktų reikalavimų;
  - b) operatorius yra finansiškai patikimas, turi techninę kvalifikaciją ir gali patikimai eksploatuoti ir kontroliuoti saugyklą, ir kad operatoriui bei visiems darbuotojams suteikiamos galimybės tobulėti profesinėje bei techninėje srityse ir mokytis;
  - c) tais atvejais, kai viename hidrauliniame įrenginyje yra daugiau nei viena saugykla, galima slėgio sąveika yra tokia, kad visos saugyklos tuo pačiu metu gali atitikti šios direktyvos reikalavimus;
- 2) kompetentinga institucija atsižvelgė į bet kokią Komisijos nuomonę dėl leidimo projekto, pateiktą pagal 10 straipsnį.

9 straipsnis

Leidimų saugoti turinys

Leidime nurodoma bent ši informacija:

- 1) operatoriaus pavadinimas arba vardas bei pavardė ir adresas;
- 2) tiksli saugyklos ir saugyklos komplekso vieta bei ribos ir su hidrauliniu įrenginiu susijusi informacija;
- 3) saugojimo veiklos reikalavimai, visas geologiniam saugojimui patvirtintas CO₂ kiekis, rezervuaro slėgio ribos bei didžiausia suleidimo sparta ir slėgis;

- 4) 12 straipsnyje numatyti CO₂ srauto sudėties reikalavimai ir CO₂ srauto priėmimo tvarka, o prireikus – ir papildomi suleidimo bei saugojimo reikalavimai, visų pirma skirti užkirsti kelią dideliems pažeidimams;
- 5) 13 straipsnyje numatyti patvirtintas stebėsenos planas, įsipareigojimas įgyvendinti šį planą ir jo atnaujinimo reikalavimai, taip pat 14 straipsnyje numatyti atskaitomybės reikalavimai;
- 6) 16 straipsnyje numatyti reikalavimas pranešti kompetentingai institucijai, jei įvyktų nuotėkis arba būtų padarytas didelis pažeidimas, patvirtintas ištaisomųjų priemonių planas ir įsipareigojimas įgyvendinti ištaisomųjų priemonių planą, jei įvyktų nuotėkis arba būtų padarytas didelis pažeidimas;
- 7) 17 straipsnyje nurodytos uždarymo sąlygos ir patvirtintas laikinas laikotarpiu po uždarymo taikomas planas;
- 8) bet kokios nuostatos dėl leidimo saugoti pakeitimo, peržiūros, pratęsimo ir panaikinimo pagal 11 straipsnį;
- 9) 19 straipsnyje numatytas reikalavimas nustatyti ir išlaikyti finansinę garantiją arba kurią nors kitą lygiavertę sąlygą.

10 straipsnis

Komisijos atliekama leidimų saugoti projektų peržiūra

1. Prašymus išduoti leidimą valstybės narės per vieną mėnesį nuo jų gavimo pateikia Komisijai. Jos taip pat pateikia kitą susijusią medžiagą, į kurią kompetentinga institucija atsižvelgia priimdama sprendimą dėl leidimo saugoti išdavimo. Jos praneša Komisijai apie visus leidimų saugoti projektus ir visą kitą informaciją, į kurią kompetentinga institucija atsižvelgia tvirtindama sprendimo projektą. Komisija per keturis mėnesius nuo leidimo saugoti projekto gavimo dėl jo gali pareikšti neprivalomą nuomonę. Jei Komisija nusprendžia nepareikšti nuomonės, ji per vieną mėnesį nuo leidimo projekto pateikimo apie tai praneša valstybei narei ir nurodo motyvus.
2. Kompetentinga institucija praneša Komisijai galutinį sprendimą ir, jei jis skiriasi nuo Komisijos nuomonės, šį skirtumą pagrįdžia.

11 straipsnis

Leidimų saugoti pakeitimai, peržiūra, pratęsimas ir panaikinimas

1. Operatorius praneša kompetentingai institucijai apie visus numatytus saugyklos eksploatacijos pakeitimus, įskaitant su operatoriumi susijusius pakeitimus. Prireikus kompetentinga institucija pratęsia leidimą saugoti arba atnaujinama leidimo sąlygas.

2. Valstybės narės užtikrina, kad esminiai pakeitimai nebūtų atliekami, jei pagal šią direktyvą neišduodamas naujas leidimas saugoti arba leidimas saugoti nepratęsiamas. Tokiais atvejais taikoma Direktyvos 85/337/EEB II priedo 13 punkto pirmą įtrauka.

3. Kompetentinga institucija peržiūri ir prireikus pratęsia arba kraštutiniu atveju panaikina leidimą saugoti:

- a) jei jai pranešama arba ji informuojama apie bet kokią nuotėkį arba didelius pažeidimus, kaip numatyta 16 straipsnio 1 dalyje;
- b) jei pagal 14 straipsnį pateiktos ataskaitos arba pagal 15 straipsnį atlikti aplinkosauginiai tikrinimai rodo, kad nesilaikoma leidimo sąlygų arba yra nuotėkio arba didelių pažeidimų pavojus;
- c) jei jai žinoma, kad operatorius nesilaikė leidimo sąlygų;
- d) jei remiantis naujausiais mokslinių tyrimų rezultatais ir technologine pažanga paaiškėja, kad tai yra būtina; arba
- e) nepažeidžiant a–d punktų, praėjus penkeriems metams nuo leidimo išdavimo ir vėliau kas dešimt metų.

4. Pagal 3 dalį panaikinus leidimą, kompetentinga institucija arba išduoda naują leidimą saugoti, arba uždaro saugyklą pagal 17 straipsnio 1 dalies c punktą. Kol naujas leidimas saugoti neišduotas, kompetentinga institucija laikinai perima visus teisinius įpareigojimus dėl priėmimo kriterijų tais atvejais, kai ji nusprendžia tęsti CO₂ suleidimą, dėl stebėsenos ir ištaisomųjų priemonių pagal šioje direktyvoje nustatytus reikalavimus, dėl apyvartinių taršos leidimų atsisakymo nuotėkio atvejais pagal Direktyvą 2003/87/EB ir dėl prevencinių ir ištaisomųjų veikslių pagal Direktyvos 2004/35/EB 5 straipsnio 1 dalį ir 6 straipsnio 1 dalį. Kompetentinga institucija susigrąžina visas patirtas išlaidas iš buvusio operatoriaus, be kita ko, pasinaudodama 19 straipsnyje nurodyta finansine garantija. Jei saugyklą uždaroma pagal 17 straipsnio 1 dalies c punktą, taikoma 17 straipsnio 4 dalis.

4 SKYRIUS

ĮSIPAREIGOJIMAI, SUSIJĘ SU EKSPLOATAVIMU, UŽDARYMU IR LAIKOTARPIU PO UŽDARYMO

12 straipsnis

CO₂ srauto priėmimo kriterijai ir procedūra

1. CO₂ srautą iš esmės sudaro anglies dioksidas. Todėl jį negali būti pridėdama atliekų ar kitų medžiagų, taip siekiant jas pašalinti. Tačiau CO₂ sraute gali būti panašių medžiagų, atsitiktinai patekusių iš šaltinio, atsitiktinai patekusių surinkimo ar suleidimo procesometu, ir medžiagų, pridėtų siekiant stebėti ir tikrinti CO₂ migraciją. Visų atsitiktinai patekusių ir pridėtų medžiagų koncentracijos kiekiai neturi siekti tokio lygio, kad:

- a) padarytų neigiamą poveikį saugyklos vientisumui arba susijusiai vamzdinių infrastruktūrai;

b) keltų didelį pavojų aplinkai ar žmonių sveikatai; arba

c) pažeistų taikytinų Bendrijos teisės aktų reikalavimus.

2. Komisija prireikus priima gaires, skirtas padėti nustatyti kiekvienu atveju atskirai taikytinas 1 dalyje nustatytų kriterijų laikymosi sąlygas.

3. Valstybės narės užtikrina, kad operatorius:

- a) priimtų ir suleistų CO₂ srautus tik tuo atveju, jei yra atlikta srautų sudėties, įskaitant esdinančias medžiagas, analizė bei rizikos įvertinimas ir jei rizikos įvertinimas parodė, kad taršos lygiai atitinka 1 dalyje nurodytas sąlygas;
- b) registruotų pristatytų ir suleistų CO₂ srautų kiekius bei savybes, įskaitant tokių srautų sudėtį.

13 straipsnis

Stebėseną

1. Valstybės narės užtikrina, kad operatorius atliktų suleidimo įrenginių, saugyklos komplekso (įskaitant, jei įmanoma, CO₂ pliumą), o prireikus – ir supančios aplinkos stebėseną, kad būtų galima:

- a) palyginti tikrąją ir sumodeliuotą CO₂ ir formacijos vandens reakciją saugykloje;
- b) nustatyti didelius pažeidimus;
- c) nustatyti CO₂ migraciją;
- d) nustatyti CO₂ nuotėkį;
- e) nustatyti didelį neigiamą poveikį supančiai aplinkai, įskaitant visų pirma geriamajam vandeniui, gyventojams arba tiems, kurie naudojami supančia biosfera;
- f) įvertinti pagal 16 straipsnį taikytų ištaisomųjų priemonių veiksmingumą;
- g) atnaujinti saugyklos komplekso saugumo ir vientisumo įvertinimą artimiausiu ir ilgalaikiu laikotarpiu, įskaitant įvertinimą, ar saugomas CO₂ bus sandariai ir visam laikui izoliuotas.

2. Stebėseną atliekama vadovaujantis stebėsenos planu, operatoriaus parengtu pagal II priede nustatytus reikalavimus, įskaitant išsamią informaciją apie stebėseną, vykdomą laikantis pagal Direktyvos 2003/87/EB 14 straipsnį ir 23 straipsnio 2 dalį priimtų gairių, ir pateiktu kompetentingai institucijai bei jos patvirtintu pagal šios direktyvos 7 straipsnio 6 punktą ir 9 straipsnio 5 punktą. Šis planas atnaujinamas pagal II priede nustatytus reikalavimus ir visada – kas penkerius metus, siekiant atsižvelgti į įvertinto nuotėkio pavojaus pokyčius, įvertinto pavojaus aplinkai bei žmonių sveikatai pokyčius, naujas mokslines žinias ir geriausių turimų technologijų patobulimus. Atnaujinti planai dar kartą pateikiami kompetentingai institucijai patvirtinti.

14 straipsnis

Operatoriaus atskaitomybė

Operatorius kompetentingos institucijos nustatytu dažnumu ir bet koku atveju – bent kartą per metus kompetentingai institucijai pateikia:

1. visus 13 straipsnyje numatytos stebėsenos ataskaitiniu laikotarpiu rezultatus, įskaitant informaciją apie naudotą stebėsenos technologiją;
2. ataskaitiniu laikotarpiu pristatytų bei suleistų ir pagal 12 straipsnio 3 dalies b punktą įregistruotų CO₂ srautų kiekius ir savybes, įskaitant šių srautų sudėtį;
3. finansinės garantijos įdiegimo ir išlaikymo įrodymą pagal 19 straipsnį ir 9 straipsnio 9 punktą;
4. visą kitą informaciją, kurią kompetentinga institucija laiko svarbia, kad galėtų įvertinti, ar laikomasi leidime saugoti nurodytų sąlygų ir kuri suteikia daugiau žinių apie CO₂ reakciją saugykloje.

15 straipsnis

Patikrinimai

1. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos parengtų visų saugyklų kompleksų, kuriems taikoma ši direktyva, eilinių ir neeilinių patikrinimų sistemą, siekiant patikrinti, ar laikomasi šios direktyvos reikalavimų, ir skatinti jų laikytis bei stebėti poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai.
2. Patikrinimų metu turėtų būti apsilankyta antžeminiuose įrenginiuose, įskaitant suleidimo įrenginius, atliktas operatoriaus atliekamo suleidimo bei stebėsenos vertinimas ir patikrinti visi operatoriaus saugomi atitinkami įrašai.
3. Eiliniai patikrinimai atliekami bent kartą per metus trejų metų laikotarpiu po uždarymo ir kas penkerius metus, kol atsakomybė perduodama kompetentingai institucijai. Jų metu tikrinami atitinkami suleidimo ir stebėsenos įrenginiai, taip pat visas

atitinkamas saugyklos komplekso poveikis aplinkai ir žmonių sveikatai.

4. Neeiliniai patikrinimai atliekami:

- a) jei kompetentingai institucijai buvo pranešta arba ji buvo informuota apie nuotėkį arba didelius pažeidimus pagal 16 straipsnio 1 dalį;
- b) jei 14 straipsnyje nurodyti pranešimai rodo, kad nepakankamai laikomasi leidimo sąlygų;
- c) siekiant iširti rimtus skundus, susijusius su aplinka ar žmonių sveikata;
- d) kitais atvejais, kai, kompetentingos institucijos nuomone, tai reikalinga.

5. Po kiekvieno patikrinimo kompetentinga institucija parengia to patikrinimo rezultatų ataskaitą. Ataskaitoje įvertinama, kaip laikomasi šios direktyvos reikalavimų, ir nurodoma, ar būtina imtis tolesnių veiksmų. Ataskaita perduodama atitinkamam operatoriumi ir per du mėnesius nuo patikrinimo paskelbiama laikantis atitinkamų Bendrijos teisės aktų.

16 straipsnis

Priemonės, kurių imamasi nuotėkio arba didelių pažeidimų atveju

1. Valstybės narės užtikrina, kad nuotėkio arba didelių pažeidimų atveju operatorius nedelsdamas praneštų kompetentingai institucijai ir imtųsi būtinų ištaisomųjų priemonių, įskaitant su žmonių sveikatos apsauga susijusias priemones. Apie nuotėkius ir didelius pažeidimus, dėl kurių gali kilti nuotėkio pavojus, operatorius taip pat praneša kompetentingai institucijai pagal Direktyvą 2003/87/EB.

2. Imamasi bent 1 dalyje nurodytų ištaisomųjų priemonių vadovaujantis ištaisomųjų priemonių planu, pateiktu kompetentingai institucijai ir jos patvirtintu pagal 7 straipsnio 7 punktą ir 9 straipsnio 6 punktą.

3. Kompetentinga institucija bet kuriuo metu gali pareikalauti, kad operatorius imtųsi būtinų ištaisomųjų priemonių, taip pat su žmonių sveikatos apsauga susijusių priemonių. Tai gali būti papildomos priemonės arba kitokios priemonės, nei nustatytosios ištaisomųjų priemonių plane. Be to, kompetentinga institucija bet kuriuo metu gali pati imtis ištaisomųjų priemonių.

4. Jei operatorius nesiima būtinų ištaisomųjų priemonių, kompetentinga institucija būtinų ištaisomųjų priemonių imasi pati.

5. Kompetentinga institucija susigražina iš operatoriaus išlaidas, patirtas taikant 3 ir 4 dalyse nurodytas priemones, be kita ko, pasinaudodama 19 straipsnyje nurodyta finansine garantija.

17 straipsnis

Su uždarymu ir laikotarpiu po uždarymo susiję įsipareigojimai

1. Saugykla uždaroma:
  - a) jei yra įvykdytos atitinkamos leidime nurodytos sąlygos;
  - b) operatoriaus pagrįstu prašymu, leidus kompetentingai institucijai; arba
  - c) jei taip nusprendžia kompetentinga institucija, pagal 11 straipsnio 3 dalį panaikinus leidimą saugoti.

2. Saugyklą uždarius pagal 1 dalies a ar b punktą, operatorius ir toliau yra atsakingas už stebėseną, ataskaitų teikimą bei ištaisomašias priemones pagal šioje direktyvoje nustatytus reikalavimus ir už visus įsipareigojimus, susijusius su apyvartinių taršos leidimų atsisakymu nuotėkiu atveju pagal Direktyvą 2003/87/EB, ir prevencinius bei ištaisomuosius veiksmus pagal Direktyvos 2004/35/EB 5–8 straipsnius, kol atsakomybė už saugyklą pagal šios direktyvos 18 straipsnio 1–5 dalis bus perduota kompetentingai institucijai. Be to, operatorius yra atsakingas už saugyklos užplombavimą ir suleidimo įrenginių išvežimą.

3. 2 dalyje nurodyti įsipareigojimai vykdomi pagal laikotarpiu po uždarymo taikomą planą, operatoriaus parengtą atsižvelgiant į geriausią patirtį ir laikantis II priede nustatytų reikalavimų. Laikinas laikotarpis po uždarymo taikomas planas pateikiamas kompetentingai institucijai ir jos patvirtinamas pagal 7 straipsnio 8 punktą ir 9 straipsnio 7 punktą. Prieš uždarant saugyklą pagal šio straipsnio 1 dalies a ar b punktus, laikinasis laikotarpis po uždarymo taikomas planas:
  - a) prireikus atnaujinamas, atsižvelgiant į rizikos analizę, geriausią patirtį ir technologinius patobulinimus;
  - b) pateikiamas kompetentingai institucijai patvirtinti; ir
  - c) kompetentingos institucijos patvirtinamas kaip galutinis laikotarpis po uždarymo taikomas planas.

4. Uždarius saugyklą pagal 1 dalies c punktą, kompetentinga institucija yra atsakinga už stebėseną bei ištaisomašias priemones pagal šioje direktyvoje nustatytus reikalavimus ir už visus įsipareigojimus, susijusius su apyvartinių taršos leidimų atsisakymu nuotėkiu atveju pagal Direktyvą 2003/87/EB, ir prevencinius bei ištaisomuosius veiksmus pagal Direktyvos 2004/35/EB 5 straipsnio 1 dalį bei 6 straipsnio 1 dalį. Šioje direktyvoje nustatytus reikalavimus, susijusius su laikotarpiu po uždarymo, vykdo kompetentinga institucija, remdamasi šio straipsnio 3 dalyje nurodytu laikinuoju laikotarpiu po uždarymo taikomu planu, kuris prireikus atnaujinamas.

5. Kompetentinga institucija iš operatoriaus susigrąžina išlaidas, patirtas taikant 4 dalyje nurodytas priemones, be kita ko, pasinaudodama 19 straipsnyje nurodyta finansine garantija.

18 straipsnis

Atsakomybės perdavimas

1. Uždarius saugyklą pagal 17 straipsnio 1 dalies a arba b punktą, visi teisiniai įsipareigojimai, susiję su stebėseną ir ištaisomosiomis priemonėmis pagal šioje direktyvoje nustatytus reikalavimus, su apyvartinių taršos leidimų atsisakymu įvykus nuotėkiui pagal Direktyvą 2003/87/EB ir su prevenciniais bei ištaisomaisiais veiksmais pagal Direktyvos 2004/35/EB 5 straipsnio 1 dalį ir 6 straipsnio 1 dalį, perduodami kompetentingai institucijai jos pačios iniciatyva arba operatoriaus prašymu, jei yra įvykdytos šios sąlygos:
  - a) visi turimi duomenys rodo, kad saugomas CO₂ bus sandariai ir visam laikui izoliuotas;
  - b) pasibaigė kompetentingos institucijos nustatytinas trumpiausias laikotarpis. Šis trumpiausias laikotarpis turi būti ne trumpesnis nei 20 metų, išskyrus atvejus, kai kompetentinga institucija įsitikina, kad a punkte nurodyto kriterijaus laikomasi iki to laikotarpio pabaigos;
  - c) buvo įvykdyti 20 straipsnyje nurodyti finansiniai įsipareigojimai;
  - d) saugykla buvo užplombuota ir suleidimo įrenginiai buvo išvežti.

2. Operatorius parengia ataskaitą, kurioje būtų pateikti įrodymai, jog 1 dalies a punkte nurodyta sąlyga yra įvykdyta, ir pateikia ją kompetentingai institucijai, kad ši patvirtintų atsakomybės perdavimą. Šioje ataskaitoje pateikiami bent tokie įrodymai:
  - a) faktinė suleisto CO₂ reakcija atitinka sumodeliuotą reakciją;
  - b) nėra jokio nuotėkiu, kurį būtų galima nustatyti;
  - c) saugykloje yra sąlygos ilgalaikio stabilumo būklei pasiekti.

Komisija gali priimti gaires dėl pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytų veiksmų įvertinimo, jose pabrėždama poveikį techniniams kriterijams, susijusiems su 1 dalies b punkte nurodytų trumpiausių laikotarpių nustatymu.

3. Kompetentingai institucijai įsitikinusi, kad 1 dalies a ir b punktuose nurodytos sąlygos yra įvykdytos, ji parengia sprendimo dėl atsakomybės perdavimo patvirtinimo projektą. Sprendimo projekte nurodoma, kokių būdu buvo nustatyta, kad 1 dalies d punkte nurodytos sąlygos yra įvykdytos, taip pat nurodomi visi atnaujinti reikalavimai dėl saugyklos užplombavimo ir suleidimo įrenginių išvežimo.

Jei kompetentinga institucija mano, kad 1 dalies a ir b punktuose nurodytos sąlygos neįvykdytos, ji operatoriumi pateikia motyvus.

4. 2 dalyje nurodytas ataskaitas valstybės narės per vieną mėnesį nuo jų gavimo pateikia Komisijai. Jos taip pat pateikia kitą susijusią medžiagą, į kurią kompetentinga institucija atsižvelgia rengdama sprendimo dėl atsakomybės perdavimo patvirtinimo projektą. Jos informuoja Komisiją apie visus sprendimų dėl patvirtinimo projektus, kuriuos pagal 3 dalį parengia kompetentinga institucija, įskaitant visą kitą medžiagą, į kurią kompetentinga institucija atsižvelgia darydama savo išvadą. Per keturis mėnesius nuo sprendimo dėl patvirtinimo projekto gavimo Komisija dėl jo gali pareikšti neprivalomą nuomonę. Jei Komisija nusprendžia nepareikšti nuomonės, ji per vieną mėnesį nuo sprendimo dėl patvirtinimo projekto pateikimo apie tai praneša valstybei narei ir nurodo motyvus.

5. Kompetentingai institucijai įsitikinus, kad laikomasi 1 dalies a–d punktuose nurodytų sąlygų, ji priima galutinį sprendimą ir apie šį sprendimą praneša operatoriui. Kompetentinga institucija taip pat praneša Komisijai apie galutinį sprendimą ir, jei jis skiriasi nuo Komisijos nuomonės, šį skirtumą pagrindžia.

6. Perdavus atsakomybę, 15 straipsnio 3 dalyje numatyti eiliniai patikrinimai nutraukiami, o stebėseną gali būti sumažinta iki tokio lygio, kurio pakaktų nuotėkiui ar dideliems pažeidimams nustatyti. Jeigu nustatomas bet koks nuotėkis ar dideli pažeidimai, stebėseną suintensyvinama tiek, kiek reikia problemos mastui bei ištaisomųjų priemonių veiksmingumui įvertinti.

7. Tais atvejais, kai yra operatoriaus kaltė, įskaitant atvejus, kai trūko duomenų, buvo nuslėpta svarbi informacija, buvo veikiamą aplaidžiai, buvo sąmoningai apgaudinėjama, ar neatsakingumo atvejus, kompetentinga institucija susigrąžina iš buvusio operatoriaus išlaidas, kurias ji patyrė po to, kai įvyko atsakomybės perdavimas. Nepažeidžiant 20 straipsnio, kitokių išlaidų po atsakomybės perdavimo susigrąžinti nebegalima.

8. Uždarius saugyklą pagal 17 straipsnio 1 dalies c punktą, atsakomybės perdavimas laikomas įvykdytu tik tokiu atveju, jei visi turimi duomenys rodo, kad saugomas CO₂ bus sandariai ir visam laikui izoliuotas, ir po to, kai saugykla užplombuojama, o suleidimo įrenginiai išvežami.

19 straipsnis

Finansinė garantija

1. Valstybės narės užtikrina, kad potencialus operatorius kartu su prašymu išduoti leidimą saugoti pateiktų įrodymą, jog gali būti nustatytos atitinkamos nuostatos – finansinę garantiją arba kurią nors kitą lygiavertę sąlygą – laikantis tvarkos, kurią nustato valstybės narės. Tuo siekiama užtikrinti, kad galėtų būti įvykdyti visi įsipareigojimai, susiję su pagal šią direktyvą išduotu leidimu, įskaitant uždarymą ir po uždarymo taikomus reikalavimus, taip pat visi įsipareigojimai, susiję su saugyklos įtraukimu į Direktyvą 2003/87/EB. Ši finansinė garantija turi galioti ir būti taikoma prieš suleidimo pradžią.

2. Finansinė garantija periodiškai patikslinama siekiant atsižvelgti į įvertinto nuotėkio pavojaus pokytį ir apskaičiuotas išlaidas, susijusias su visais įsipareigojimais, kylančiais iš pagal šią direktyvą išduoto leidimo, taip pat su bet kuriais įsipareigojimais, kylančiais dėl saugyklos įtraukimo į Direktyvą 2003/87/EB.

3. 1 dalyje nurodyta finansinė garantija arba kuri nors kita lygiavertė sąlyga ir toliau galioja bei yra taikoma:

- a) uždarius saugyklą pagal 17 straipsnio 1 dalies a arba b punktą, kol atsakomybė už tą saugyklą pagal 18 straipsnio 1–5 dalis perduodama kompetentingai institucijai;
- b) panaikinus leidimą saugoti pagal 11 straipsnio 3 dalį:
  - i) kol išduodamas naujas leidimas saugoti;
  - ii) jei saugykla uždaroma pagal 17 straipsnio 1 dalies c punktą – kol atsakomybė perduodama pagal 18 straipsnio 8 dalį, jei buvo įvykdyti 20 straipsnyje nurodyti finansiniai įsipareigojimai.

20 straipsnis

Finansinis mechanizmas

1. Valstybės narės užtikrina, kad operatorius, remdamasis tvarka, kurią nustato valstybės narės, prieš atsakomybės perdavimą pagal 18 straipsnį sumokėtų kompetentingai institucijai finansinį įnašą. Operatoriaus įnašo dydis nustatomas atsižvelgiant į I priede nurodytus kriterijus ir su ankstesniu CO₂ saugojimu, pagal kurį nustatomi laikotarpiai po perdavimo taikomi įsipareigojimai, susijusius parametrus ir juo galima padengti 30 metų trukmės stebėsenos numatomas išlaidas. Šį finansinį įnašą galima naudoti kompetentingos institucijos išlaidoms, kurių, perdavus atsakomybę, ji turėjo siekdama užtikrinti, kad CO₂ būtų sandariai ir visam laikui izoliuotas geologinėse saugyklose, padengti.

2. Komisija gali priimti gaires dėl 1 dalyje nurodytų išlaidų apskaičiavimo, kurios turi būti rengiamos konsultuojantis su valstybėmis narėmis siekiant užtikrinti operatorių veiklos skaidrumą ir nuspėjamumą.

5 SKYRIUS

TREČIOSIOS ŠALIES TEISĖ NAUDOTIS SAUGYKLA

21 straipsnis

Teisė naudotis vamzdynų tinklu ir saugyklomis

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, užtikrinančių, kad potencialūs naudotojai turėtų teisę naudotis vamzdynų tinklais ir saugyklomis susidariusio ir surinkto CO₂ geologiniam saugojimui pagal 2, 3 ir 4 dalis.

2. 1 dalyje nurodyta naudojimosi teisė suteikiama skaidriomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis valstybės narės nustatytu būdu. Valstybė narė naudojimosi teise suteikia sąžiningai ir viešai, atsižvelgdama į:

- a) esamą ar pagrįstai potencialų saugojimo pajėgumą 4 straipsnyje nurodytose teritorijose ir esamą ar pagrįstai potencialų vamzdynų pajėgumą;
- b) tai, kiek ji ketina įgyvendinti išsipareigojimus sumažinti CO₂ pagal tarptautinius dokumentus ir Bendrijos teisės aktus, rinkdama CO₂ ir atlikdama jo geologinį saugojimą;
- c) būtinybę atsisakyti suteikti naudojimosi teise esant techninių sąlygų nesuderinamumui, kurio negalima panaikinti pagrįstomis priemonėmis;
- d) būtinybę gerbti tinkamai pagrįstus saugyklos arba vamzdynų tinklo savininko ar operatoriaus poreikius ir visų kitų saugyklos ar tinklo arba atitinkamų perdirbimo ar tvarkymo įrenginių naudotojų, kuriems gali būti daroma įtaka, interesus.

3. Vamzdynų tinklo operatoriai ir saugyklų operatoriai gali atsisakyti suteikti naudojimosi teise, jei nepakanka pajėgumų. Kiekvienas atsisakymas turi būti tinkamai pagrįstas.

4. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, užtikrinančių, kad operatorius, atsisakantis suteikti naudojimosi teise dėl pajėgumų arba jungčių trūkumo, atliktų visus reikalingus patobulinimus, jeigu jie ekonomiškai pagrįsti arba jeigu potencialus klientas yra pasirengęs už juos sumokėti, tačiau tai negali turėti neigiamo poveikio aplinkos saugumui, susijusiam su CO₂ transportavimu ir geologiniu saugojimu.

22 straipsnis

Ginčų sprendimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad jose būtų nustatyta ginčų sprendimo tvarka, įskaitant nuo šalių nepriklausomos valdžios institucijos, kuriai suteikta galimybė naudotis visa atitinkama informacija, įsteigimą, ir taip būtų sudarytos sąlygos greitai spręsti ginčus, susijusius su teise naudotis vamzdynų tinklais ir saugyklomis, atsižvelgiant į 21 straipsnio 2 dalyje nurodytus kriterijus ir šalių, galinčių dalyvauti derybose dėl tokios naudojimosi teisės, skaičių.

2. Iškilus tarpvalstybiniam ginčams, taikoma valstybės narės, kurios jurisdikcijai priklauso vamzdynų tinklas arba saugykla, dėl kurių buvo atsisakyta suteikti naudojimosi teise, nustatyta ginčų sprendimo tvarka. Kai, kilus tarpvalstybiniam ginčui, atitinkamas vamzdynų tinklas arba saugykla yra daugiau kaip vienos valstybės narės teritorijoje, tos valstybės narės rengia konsultacijas, siekdamas užtikrinti, kad ši direktyva būtų taikoma nuosekliai.

6 SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

23 straipsnis

Kompetentinga institucija

Valstybės narės nustato arba paskiria kompetentingą instituciją arba institucijas, kurios atsako už tai, kad būtų vykdomos šioje direktyvoje nustatytos prievolės. Paskyrus daugiau nei vieną kompetentingą instituciją, valstybės narės įdiegia darbo, kuri šios institucijos išsipareigoja atlikti pagal šią direktyvą, koordinavimo priemones.

24 straipsnis

Tarpvalstybinis bendradarbiavimas

Kai CO₂ transportuojamas per daugiau kaip vienos valstybės narės teritoriją arba kai saugykla ar saugyklos kompleksas yra daugiau kaip vienos valstybės narės teritorijoje, atitinkamų valstybių narių kompetentingos institucijos kartu laikosi šios direktyvos reikalavimų ir kitų susijusių Bendrijos teisės aktų reikalavimų.

25 straipsnis

Registras

1. Kompetentinga institucija sudaro ir tvarko:

- a) išduotų leidimų saugoti registrą; ir
- b) visų uždarytų saugyklų ir aplinkinių saugyklų kompleksų nuolatinį registrą, įskaitant jų erdvinius žemėlapius ir pjūvius, taip pat turimą informaciją, kurios reikia įvertinti, kad saugomas CO₂ bus sandariai ir visam laikui izoliuotas.

2. Į 1 dalyje nurodytus registrus kompetentingos nacionalinės institucijos atsižvelgia atitinkamai planuodamos procedūras ir suteikdamos leidimą vykdyti veiklą, kuri gali turėti poveikio CO₂ geologiniam saugojimui į registrą įtrauktose saugyklose arba kuriai toks saugojimas gali turėti poveikio.

26 straipsnis

Visuomenės informavimas

Valstybės narės pateikia visuomenei aplinkosaugos informaciją apie CO₂ geologinį saugojimą pagal taikomus Bendrijos teisės aktus.

27 straipsnis

Valstybių narių ataskaitos

1. Valstybės narės kas trejus metus pateikia Komisijai šios direktyvos įgyvendinimo ataskaitą, įskaitant 25 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą registrą. Pirmoji ataskaita Komisijai turi būti nusiųsta ne vėliau kaip 2011 m. birželio 30 d. Ataskaita parengiama remiantis klausimynu arba gairėmis, kuriuos Komisija parengia Direktyvos 91/692/EEB 6 straipsnyje nurodyta tvarka. Klausimynas arba gairės valstybėms narėms nusiunčiami likus ne mažiau kaip šešioms mėnesiams iki ataskaitos pateikimo termino.

2. Komisija organizuoja atitinkamų valstybių narių kompetentingų institucijų keitimąsi informacija apie šios direktyvos įgyvendinimą.

28 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikytinų pažeidus pagal šią direktyvą priimtas nacionalines nuostatas, ir imasi visų būtinų jų įgyvendinimą užtikrinančių priemonių. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios. Valstybės narės apie šias nuostatas Komisijai praneša ne vėliau kaip 2011 m. birželio 25 d., o apie visus vėlesnius jų pakeitimus – nedelsdamos.

29 straipsnis

Priedų pakeitimai

Gali būti patvirtintos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti priedus. Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, tvirtinamos pagal 30 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

30 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Klimato kaitos komitetas.
2. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

7 SKYRIUS

PAKEITIMAI

31 straipsnis

Direktyvos 85/337/EEB keitimas

Direktyva 85/337/EEB iš dalies keičiama taip:

1. I priedas iš dalies keičiamas taip:
  - a) 16 punktą pakeičiamas taip:

„16. Didesnio nei 800 mm skersmens ir ilgesni nei 40 km vamzdynai, skirti:

    - dujoms, naftai, cheminėms medžiagoms transportuoti, ir
    - geologiniam saugojimui skirtiems anglies dioksido (CO₂) srautams transportuoti, įskaitant susijusias slėgines.“
  - b) Pridedami šie punktai:

„23. 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo numatytos saugyklos (*).“

24. Įrenginiai, naudojami geologiniam saugojimui skirtiems CO₂ srautams surinkti pagal Direktyvą 2009/31/EB iš šiame priede nurodytų įrenginių arba kai iš viso per metus surenkama 1,5 megatonos CO₂ arba daugiau.

(*) OL L 140, 2009 6 5, p. 114“.

2. II priedas iš dalies keičiamas taip:
  - a) 3 punkte pridedamas šis papunktis:

„j) įrenginiai, naudojami geologiniam saugojimui skirtiems CO₂ srautams surinkti pagal Direktyvą 2009/31/EB iš šios direktyvos I priede nenurodytų įrenginių.“
  - b) 10 punkto i papunktis pakeičiamas taip:

„i) naftotiekių ir dujotiekių įrenginiai bei vamzdynai geologiniam saugojimui skirtiems CO₂ srautams transportuoti (jei projektai neįtraukti į I priedą).“

32 straipsnis

Direktyvos 2000/60/EB keitimas

Direktyvos 2000/60/EB 11 straipsnio 3 dalies j punkte po trečiosios įtraukos įterpiama ši įtrauka:

„— saugojimui skirtus anglies dioksido srautus suleisti į geologines formacijas, kurios dėl natūralių priežasčių niekuomet nebebūs tinkamos kitiems tikslams, jei toks suleidimas atliekamas pagal 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo (*) arba nepatenka į tos direktyvos taikymo sritį pagal jos 2 straipsnio 2 dalį;

(*) OL L 140, 2009 5 6, p. 114.“

33 straipsnis

Direktyvos 2001/80/EB keitimas

Direktyvoje 2001/80/EB įterpiamas šis straipsnis:

„9a straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad visų kurų deginančių įrenginių, kurių vardinė elektros energijos galia yra 300 megavatų ar didesnė ir kuriems pirminė statybos licencija arba, jeigu tokios tvarkos nėra, pirminė eksploatacijos licencija išduota po 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo (*) įsigaliojimo, operatoriai būtų įvertinę, ar yra įvykdytos šios sąlygos:

- egzistuoja tinkamos saugyklos,

— yra techninių ir ekonominių galimybių įrengti transportavimo įrenginius,

— yra techninių ir ekonominių galimybių modifikuoti įrangą CO₂ surinkimui.

2. Jeigu įvykdytos 1 dalyje nustatytos sąlygos, kompetentinga institucija užtikrina, kad įrengimo vietoje būtų pakankamai vietos įrangai, reikalingai CO₂ surinkimui ir suspaudimui. Remdamasi 1 dalyje nurodytu įvertinimu ir kita turima informacija, kompetentinga institucija nustato, ar šios sąlygos, visų pirma dėl aplinkos ir žmonių sveikatos apsaugos, yra įvykdytos.

(*) OL L 140, 2009 5 6, p. 114“.

34 straipsnis

Direktyvos 2004/35/EB keitimas

Direktyvos 2004/35/EB III priedas papildomas šia dalimi:

„14. Saugyklų eksploatacija pagal 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo (*);

(*) OL L 140, 2009 6 5, p. 114“.

35 straipsnis

Direktyvos 2006/12/EB keitimas

Direktyvos 2006/12/EB 2 straipsnio 1 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) į atmosferą išmetamoms dujoms ir anglies dioksidui, kuris surenkamas ir transportuojamas geologiniam saugojimui ir jau geologiškai saugomas pagal 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo (*) arba kuris nepatenka į tos direktyvos taikymo sritį pagal jos 2 straipsnio 2 dalį;

(*) OL L 140, 2009 6 5, p. 114“.

36 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1013/2006 keitimas

Reglamento (EB) Nr. 1013/2006 1 straipsnio 3 dalis papildoma šiuo punktu:

„h) geologiniam saugojimui skirtu CO₂ vežimui pagal 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo (*);

(*) OL L 140, 2009 6 5, p. 114“.

37 straipsnis

Direktyvos 2008/1/EB keitimas

Direktyvos 2008/1/EB I priede pridedamas šis punktas:

„6.9. Geologiniam saugojimui skirtų CO₂ srautų surinkimas iš įrenginių, kuriems taikoma ši direktyva, pagal 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo (*).

(*) OL L 140, 2009 6 5, p. 114“.

8 SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

38 straipsnis

Peržiūra

1. Per devynis mėnesius nuo 27 straipsnyje nurodytų ataskaitų gavimo Komisija perduoda Europos Parlamentui ir Tarybai šios direktyvos įgyvendinimo ataskaitą.

2. Ataskaitoje, kuri turi būti perduota ne vėliau kaip 2015 m. kovo 31 d., remdamasi įgyvendinant šią direktyvą įgyta patirtimi, atsižvelgdama į patirtį CCS srityje, techninę pažangą ir naujausias mokslines žinias, Komisija visų pirma įvertina:

— ar pateikta pakankamai įrodymų, kad CO₂ visam laikui izoliuotas tokiu būdu, kad būtų išvengta neigiamo poveikio aplinkai bei su CCS susijusio pavojaus žmonių sveikatai, aplinkai ir žmonių saugai, ir kad toks poveikis ir pavojus būtų kuo labiau sumažinti,

— ar reikia toliau taikyti procedūras, susijusias su Komisijos atliekamomis leidimų saugoti projektų, nurodytų 10 straipsnyje, ir sprendimų dėl atsakomybės perdavimo projektų, nurodytų 18 straipsnyje, peržiūromis,

— patirtį, įgytą įgyvendinant nuostatas dėl 12 straipsnyje nurodytų CO₂ srauto priėmimo kriterijų ir tvarkos,

— patirtį, įgytą įgyvendinant nuostatas dėl 21 ir 22 straipsniuose nurodytos trečiajai šaliai suteikiamos naudojimosi teisės ir nuostatas dėl tarpvalstybinio bendradarbiavimo pagal 24 straipsnį,

— nuostatas, taikytinas Direktyvos 2001/80/EB 9a straipsnyje nurodytiems kurą deginantiesiems įrenginiams, kurių vardinė elektros energijos galia yra 300 megavatų ar didesnė,

— CO₂ geologinio saugojimo trečiojoje šalyse galimybes,

— tolesnę I ir II prieduose nurodytų kriterijų plėtojamą ir atnaujinimą,

- patirtį, įgytą skatinant taikyti CCS biomasės deginimo įrenginiuose,
- poreikį nustatyti papildomus teisės aktus dėl pavojaus aplinkai, susijusio su CO₂ transportavimu,

ir prireikus pateikia pasiūlymą dėl direktyvos patikslinimo.

3. Kai pateikta pakankamai įrodymų, kad CO₂ izoliuotas visam laikui tokiu būdu, kad būtų išvengta galimo neigiamo poveikio aplinkai bei žmonių sveikatai ir su CCS susijusio pavojaus žmonių sveikatai, aplinkai ir žmonių saugai, o kai tai neįmanoma, kad toks poveikis ir pavojus būtų kuo labiau sumažinti, bei įrodytas šio proceso ekonominis įgyvendinamumas, atliekant peržiūrą išnagrinėjama būtinybė ir praktinės galimybės naujiems elektros energiją gaminantiems dideliems kurą deginantiesiems įrenginiams pagal Direktyvos 2001/80/EB 9a straipsnį nustatyti prievolę reikalavimą dėl išmetamų teršalų standartų.

39 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę ir pereinamojo laikotarpio priemonės

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini šiai direktyvai įgyvendinti ne vėliau kaip 2011 m. birželio 25 d.. Jos nedelsdamos perduoda Komisijai tų priemonių tekstus.

Valstybės narės, tvirtindamos tas priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos pateikimo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3. Valstybės narės užtikrina, kad ne vėliau kaip 2012 m. birželio 25 d. toliau išvardytos saugyklos, kurioms taikoma ši direktyva, būtų eksploatuojamos pagal šios direktyvos reikalavimus:

- a) saugyklos, kurios pagal galiojančius teisės aktus naudojamos 2009 m. birželio 25 d.;
- b) saugyklos, kurias naudoti leidimas pagal tokius teisės aktus išduotas ne vėliau kaip 2009 m. birželio 25 d., jeigu tokios saugyklos yra pradedamos naudoti ne vėliau kaip per metus nuo nurodytos datos.

Minėtais atvejais 4 ir 5 straipsniai, 7 straipsnio 3 punktas, 8 straipsnio 2 punktas ir 10 straipsnis netaikomi.

40 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

41 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2009 m. balandžio 23 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
H.-G. PÖTTERING

Tarybos vardu
Pirmininkas
P. NEČAS

I PRIEDAS

4 STRAIPSNIO 3 DALYJE NURODYTI POTENCIALAUS SAUGYKLOS KOMPLEKSO IR JŲ SUPANČIOS APLINKOS APIBŪDINIMO IR VERTINIMO KRITERIJAI

4 straipsnio 3 dalyje nurodyti potencialaus saugyklos komplekso ir jį supančios aplinkos apibūdinimas ir vertinimas atliekami trimis etapais vadovaujantis pažangiosios patirties pavyzdžiais, kurių turima įvertinimo metu, ir toliau nurodytais kriterijais. Kompetentinga institucija gali leisti nukrypti nuo vieno ar daugiau minėtų kriterijų, jei operatorius įrodo, kad tai nepaveiks apibūdinimo ir vertinimo pajėgumo nustatyti lemiamus veiksmus pagal 4 straipsnį.

1 etapas. Duomenų rinkimas

Sukaupiama pakankamai duomenų numatomos saugyklos ir saugyklos komplekso, įskaitant dengiančias uolienas, ir juos supančios aplinkos, įskaitant hidrauliškai susijusias teritorijas, tūriniam ir trimačiam statiniam storumės modeliui (3-D) sukurti. Šie duomenys apima bent šias esmines saugyklos komplekso savybes:

- a) geologiją ir geofiziką;
- b) hidrogeologiją (ypač tai, ar yra vartoti skirto gruntinio vandens);
- c) rezervuaro konstrukciją (įskaitant CO₂ suleidimo porų tūrio ir didžiausio įmanomo saugyklos pajėgumo tūrinį įvertinimą);
- d) geochemiją (tirpimo spartą, mineralizacijos spartą);
- e) geomechaniką (pralaidumą, plyšių slėgį);
- f) seismingumą;
- g) gamtos ir žmogaus sukurtų kelių, įskaitant šulinius ir gręžinius, kuriais galėtų nutekėti dujos, buvimą ir būklę.

Turi būti aprašytos ir šios komplekso aplinkos savybės:

- h) saugyklos kompleksą supanti teritorija, kuriai įtakos gali turėti saugykloje saugojamas CO₂;
- i) gyventojų pasiskirstymas virš saugyklos esančiame regione;
- j) vertingų gamtinių išteklių (įskaitant visų pirma Natura 2000 teritorijas pagal 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvą 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos ⁽¹⁾ ir 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvą 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos ⁽²⁾, geriamą gruntinį vandenį ir angliavandenilius) artumas;
- k) netoli saugyklos komplekso vykdoma veikla ir galima sąveika su šia veikla (pvz., angliavandenilių žvalgyba, gavyba ir saugojimu, geoterminiu vandeninių horizontų naudojimu ir požeminio vandens telkinių naudojimu);
- l) atstumas iki potencialaus (-ių) CO₂ šaltinio (-ių) (įskaitant apskaičiuotą visą galimą CO₂ masę, kurią ekonomiškai įmanoma saugoti) ir tinkamų vamzdžių tinklą.

2 etapas. Trimačio statinio geologinio storumės modelio kūrimas

Naudojantis 1 etape surinktais duomenimis ir pasitelkiant kompiuterinį rezervuaro modeliavimą sukuriamas galimo saugyklos komplekso, įskaitant dengiančias uolienas ir hidrauliškai susijusias teritorijas bei fluidus, trimatis statinis geologinis storumės modelis arba keli tokie modeliai. Statinis (-iai) geologinis (-iai) storumės modelis (-iai) turi apibūdinti šias kompleks savybes:

- a) gaudyklės geologinę sandarą;
- b) rezervuaro geomechanines, geochemines ir skvarbumo savybes, saugyklos formacijos kompleksą (dengiančias uolienas, nelaidžius ir poringus pralaidžius sluoksnius) bei jį supančias formacijas;

⁽¹⁾ OL L 103, 1979 4 25, p. 1.

⁽²⁾ OL L 206, 1992 7 22, p. 7.

- c) plyšių sistemos apibūdinimą ir esamus žmogaus sukurtus kelius;
- d) saugyklos komplekso plotą ir storį;
- e) porinės erdvės tūrį (įskaitant poringumo pasiskirstymą);
- f) pradinį fluidų pasiskirstymą;
- g) bet kurias kitas susijusias savybes.

Neapibrėžtumas, susijęs su kiekvienu iš modeliui sukurti naudojamų parametrų, vertinamas kiekvienam parametru parenkant keletą scenarijų ir apskaičiuojant atitinkamas patikimumo ribas. Be to, vertinamas su pačiu modeliu susijęs neapibrėžtumas.

3 etapas. Dinaminės saugojimo reakcijos apibūdinimas, jautrumo apibūdinimas, rizikos vertinimas

Apibūdinimai ir vertinimas grindžiami dinaminiu modeliavimu, sukuriant CO₂ suleidimo į saugyklą modelius skirtingiems laiko intervalams, naudojant 2 etape sukurtą (-us) kompiuterinį (-ius) trimatį (-čius) statinį (-ius) geologinį (-ius) saugyklos komplekso stovymės modelį (-ius).

3.1 etapas. Dinaminės saugojimo reakcijos apibūdinimas

Atsižvelgiama bent į šiuos veiksnius:

- a) galimą CO₂ suleidimo spartą ir CO₂ srauto savybes;
- b) modeliavimo efektyvumą (t. y. kaip skirtingi modeliuotieji parametrai sąveikauja tarpusavyje);
- c) reakcijų vyksmą (t. y. kaip modelyje atsispindi suleisto CO₂ ir *in situ* mineralų sąveika);
- d) naudojamą rezervuaro modeliavimo algoritmą (tam tikriems rezultatams patvirtinti gali būti reikalingi pakartotiniai modeliavimai);
- e) trumpalaikių ir ilgalaikių procesų modeliavimo rezultatus (nustatyti CO₂ pasiskirstymą ir reakciją, įskaitant CO₂ tirpimo vandenyje spartą, dešimtmečių ir tūkstantmečių laikotarpiui).

Dinaminis modeliavimas leidžia nustatyti:

- f) saugojimo formacijos slėgį ir temperatūrą kaip suleidimo spartos ir ilgai sukaupto suleidimo kiekio funkciją;
- g) CO₂ paplitimo kitimą plote ir pjūvyje bėgant laikui;
- h) CO₂ pasiskirstymo rezervuare pobūdį, įskaitant fazinius kitimus;
- i) CO₂ sugavimo mechanizmus ir spartą (įskaitant išsiliejimo taškus ir horizontalų bei vertikalų sandarumą);
- j) antrinio izoliavimo sistemas visame saugyklos komplekse;
- k) saugyklos saugojimo pajėgumą ir slėgio gradientus;
- l) saugojimo formacijoje (-se) ir dengiančiose uolienose plyšių susidarymo pavojų;
- m) CO₂ patekimo į dengiančias uolienas pavojų;
- n) nuotėkio iš saugyklos pavojų (pvz., per nenaudojamus ar netinkamai užsandarintus šulinius);
- o) migracijos spartą (atviruose rezervuaruose);
- p) plyšių užsandarinimo greičius;

- q) formacijos (-ų) fluidų cheminės sudėties pokyčius bei šių pokyčių sukeltas tolesnes reakcijas (pvz., pH pokytis, mineralų susidarymas) ir reakcijų modeliavimo poveikiui įvertinti įtraukimą;
- r) formacijos fluidų išstūmimą;
- s) padidintą seismingumą ir žemės paviršiaus pakilimą.

3.2 etapas. Jautrumo apibūdinimas

Daugkartinis modeliavimas reikalingas įvertinimo priklausomybės nuo prielaidų dėl konkrečių parametrų jautrumui nustatyti. Modeliavimas atliekamas keičiant statinio (-ių) geologinio (-ių) modelio (-ių) parametrus ir keičiant dinaminio modeliavimo spartos funkcijas bei dinaminio modeliavimo prielaidas. Atliekant rizikos vertinimą atsižvelgiama į visus padidintus jautrumo rodiklius.

3.3 etapas. Rizikos vertinimas

Rizikos vertinimas, *inter alia*, apima:

3.3.1. Pavojingumo apibūdinimas

Pavojingumas apibūdinamas nurodant galimybes nutekėti iš saugyklos komplekso, nustatytas atlikus dinaminį modeliavimą bei pateikus pirmiau aprašytą saugumo apibūdinimą. Jame aptariami, *inter alia*, šie veiksniai:

- a) galimi nuotėkio keliai;
- b) galimas nuotėkio procesų mastas nustatytuose nuotėkio keliuose (srauto sparta);
- c) ribiniai parametrai, darantys poveikį galimam nuotėkiui (pvz., didžiausias rezervuaro slėgis, didžiausia suleidimo sparta, temperatūra, priklausomybė nuo skirtingų statinio (-ių) geologinio (-ių) stovymės modelio (-ių) prielaidų;
- d) antrinis CO₂ saugojimo poveikis, įskaitant išstumtus formacijos fluidus ir naujas medžiagas, susidariusias saugant CO₂;
- e) visi kiti veiksniai, galintys sukelti pavojų žmonių sveikatai arba aplinkai (pvz., su projektu susiję statiniai);

Pavojingumo apibūdinimas apima visas galimas veiklos sąlygas, siekiant patikrinti saugyklos komplekso saugumą.

3.3.2. Atsidengimo (uždarumo pažeidimo) vertinimas, grindžiamas aplinkos bei virš saugyklos komplekso gyvenančių žmonių pasiskirstymo savybėmis bei veikla ir galima CO₂, nutekėjusio 3.3.1 etape nustatytais galimais nuotėkio keliais, reakcija ir pasiskirstymu;

3.3.3. Poveikio vertinimas, grindžiamas konkrečių rūšių, bendruomenių arba buveinių jautrumu, susijusių su 3.3.1 etape nustatytais galimais nuotėkio procesais. Prireikus jis apima didesnių biosferoje (įskaitant dirvožemį, jūrines nuosėdas bei dugno vandenį (dusimas, anglies dioksido kiekio kraujyje padidėjimas) ir dėl nutekėjusio CO₂ minėtose aplinkose sumažėjusį pH) esančių CO₂ koncentracijų poveikį. Be to, vertinamas ir kitų medžiagų, kurių gali būti nutekėjusio CO₂ srautuose (arba suleidžiamame sraute esančių priemaišų, arba naujų medžiagų, susidariusių saugant CO₂), poveikis. Šis poveikis vertinamas laikinumo (ilgaamžiškumo) bei erdvinio mastelio požiūriu ir siejamas su skirtingais nuotėkio procesų mastais.

3.3.4. Rizikos apibūdinimas. Jį sudaro trumpalaikio ir ilgalaikio vietos saugumo ir vientisumo vertinimas, įskaitant nuotėkio pavojaus siūlomomis saugyklos naudojimo sąlygomis vertinimą ir blogiausio scenarijaus poveikio aplinkai ir sveikatai vertinimą. Rizikos apibūdinimas parengiamas remiantis pavojingumo, atsidengimo (uždarumo pažeidimo) ir poveikio vertinimu. Jis apima neapibrėžtų šaltinių, nustatytų saugyklos apibūdinimo ir vertinimo etapuose, vertinimą ir, kai įmanoma, galimybių sumažinti neapibrėžtumą aprašymą.

II PRIEDAS

13 STRAIPSNIO 2 DALYJE NURODYTO STEBĖSENOS PLANO SUDARYMO BEI ATNAUJINIMO IR STEBĖSENOS PO UŽDARYMO KRITERIJAI**1. Stebėsenos plano sudarymas ir atnaujinimas**

13 straipsnio 2 dalyje nurodytas stebėsenos planas sudaromas remiantis I priede nurodytame 3 etape atlikta rizikos vertinimo analize ir atnaujinamas remiantis šiais kriterijais, siekiant laikytis 13 straipsnio 1 dalyje nustatytų stebėsenos reikalavimų:

1.1. Plano sudarymas

Stebėsenos plane pateikiama išsami informacija apie stebėseną, atsižvelgiant į pagrindinius projekto etapus, įskaitant pradinę, eksploatacijos stebėseną ir stebėseną po uždarymo. Kiekviename etape nurodoma:

- a) stebimi parametrai;
- b) taikyta stebėsenos technologija ir technologijos pasirinkimo pagrindimas;
- c) stebėjimo vietų ir pavyzdžių paėmimo taškų erdvinio išsidėstymo loginis pagrindimas;
- d) stebėjimų pasikartojamumas ir pavyzdžių ėmimo laikiniams stebėjimams loginis pagrindimas.

Stebėtini parametrai nustatomi atsižvelgiant į stebėsenos tikslus. Tačiau į planą visada turi būti įtraukta nuolatinė arba nuosekliai pasikartojanti šių parametrų stebėseną:

- e) nenumatytas (avarinis) CO₂ išmetimas suleidimo įrenginyje;
- f) CO₂ srauto tūris suleidimo gręžiniuose;
- g) CO₂ slėgis ir temperatūra suleidimo gręžiniuose (srauto masei nustatyti);
- h) suleistos medžiagos cheminė analizė;
- i) rezervuaro temperatūra ir slėgis (CO₂ fazių reakcijai ir būsenai nustatyti).

Stebėsenos technologijos pasirinkimą lemia projektavimo metu turima geriausia patirtis. Apsvarstomos ir atitinkamai panaudojamos šios galimybės:

- j) technologijos, leidžiančios aptikti CO₂, jo buvimo vietą ir migracijos kelius giluminiuose sluoksniuose bei paviršiuje;
- k) skaitmeninio trimačio modeliavimo technologijos, taikomos informacijai apie CO₂ pliumo slėgio tūrinę reakciją ir pasiskirstymą pagal plotą ir pjūvį gauti, siekiant patobulinti 4 straipsnyje ir I priede nurodytus trimačius geologinius saugyklos formacijos modelius;
- l) technologijos, galinčios leisti numatyti pasiskirstymą dideliame plote siekiant gauti sugavimo informaciją apie visus galimus anksčiau nenustatytus nuotėkio kelius viso saugyklos komplekso aplinkoje ir už jos ribų tuo atveju, jeigu būtų padaryti dideli pažeidimai ar įvyktų CO₂ migracija iš saugyklos komplekso.

1.2. Plano atnaujinimas

Stebėsenos metu surinkti duomenys lyginami ir aiškinami. Stebėsenos rezultatai lyginami su reakcija, sumodeliuota atliekant trimatį dinaminį slėgio ir tūrio modeliavimą, bei prisotinimo reakcija, atliekant saugumo apibūdinimą pagal 4 straipsnį ir I priede nurodytą 3 etapą.

Jei stebėsenos duomenys smarkiai skiriasi nuo modeliavimo rezultatų, trimatis modelis turi būti iš naujo kalibruojamas, kad atitiktų išmatuotuosius parametrus. Naujas kalibravimas turi būti pagrįstas stebėsenos plane nurodytais išmatuotais duomenimis, ir, jei reikia tinkamiau pagrįsti naujam kalibravimui naudojamas prielaidas, turi būti surinkti papildomi duomenys.

I priede nurodyti 2 ir 3 etapai pakartojami naudojant iš naujo kalibruotą (-us) trimatį (-čius) modelį (-ius) naujiems pavojingumo scenarijams bei srauto spartai sudaryti ir rizikos vertinimui patikslinti bei atnaujinti.

Jeigu, atlikus stebėjimo ir modeliavimo duomenų palyginimą bei naują kalibravimą, nustatomi nauji CO₂ šaltiniai, keliai ir srauto sparta arba pastebimi dideli neatitikimai, palyginti su ankstesniais vertinimais, stebėsenos planas atitinkamai atnaujinamas.

2. **Stebėseną po uždarymo**

Stebėseną po uždarymo turi remtis įgyvendinant 13 straipsnio 2 dalyje ir šio priedo 1.2 punkte nurodytą stebėsenos planą surinktais ir modeliavimui panaudotais duomenimis. Visų pirma ji suteiks informacijos, reikalingos 18 straipsnio 1 dalyje nurodytiems parametrams nustatyti.

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS BENDRAI PRIIMTI SPRENDIMAI

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS Nr. 406/2009/EB

2009 m. balandžio 23 d.

dėl valstybių narių pastangų mažinti jų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, Bendrijai siekiant įvykdyti įsipareigojimus iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 175 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Pagrindinis Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (JTBKKK), Europos bendrijos vardu patvirtintos Tarybos sprendimu 94/69/EB ⁽³⁾, tikslas yra užtikrinti tokią pastovią šiltnamio efektą sukeliančių dujų koncentraciją atmosferoje, kad klimato sistema būtų apsaugota nuo pavojingo antropogeninio poveikio.
- (2) Bendrijos nuomone, neseniai išreikšta Europos Vadovų Tarybos 2007 m. kovo mėn., būtina užtikrinti, kad žemės paviršiaus metinė vidutinė temperatūra nepakiltų daugiau

kaip 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio temperatūra – tai reiškia, kad iki 2050 m. visuotinį šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų kiekį reikėtų sumažinti tiek, kad jis būtų bent 50 % mažesnis už 1990 m. lygį. Bendrijos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos, kurias apima šis sprendimas, turėtų būti mažinamos ir po 2020 m., kaip dalis Bendrijos pastangų padedant siekti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos mažinimo tikslo. Išsivysčiusios šalys, įskaitant ES valstybes nares, turėtų ir toliau imtis iniciatyvos įsipareigodamos iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas 30 %, lyginant su 1990 m. kiekiais. Šiais veiksmais jos taip pat turėtų siekti, kad bendras jų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų kiekis iki 2050 m. sumažėtų 60–80 %, palyginti su 1990 m. kiekiais. Emisijų kiekis turėtų būti mažinamas visuose ekonomikos sektoriuose, įskaitant tarptautinę jūrų laivybą ir aviaciją. Aviacijos sektorius, įtrauktas į Bendrijos prekybos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą (toliau – Bendrijos sistema), prisideda prie tokio mažinimo. Jeigu valstybės narės nepatvirtintų tarptautinio susitarimo, kuris apimtų tarptautinės laivybos sektoriaus emisijas ir planinius jų mažinimo rodiklius, parengtus pasitelkiant Tarptautinę jūrų organizaciją, arba iki 2011 m. gruodžio 31 d. Bendrija nepatvirtintų nė vieno susitarimo, parengto remiantis JTBKKK, tai Komisija turėtų teikti pasiūlymą, pagal kurį būtų numatyta sieki mažinti tarptautinės laivybos sektoriaus emisijas įtraukti į Bendrijos įsipareigojimą, kuris pagal pasiūlymą turėtų įsigalioti ne vėliau kaip 2013 m. Toks pasiūlymas, kuriame būtų atsižvelgiama į galimą naudą aplinkai, turėtų sumažinti bet kokią neigiamą poveikį Bendrijos konkurencingumui.

- (3) Siekdama įgyvendinti šį tikslą, Europos Vadovų Taryba 2007 m. kovo mėn. pritarė Bendrijos tikslui iki 2020 m. 30 % sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, lyginant su 1990 m. kiekiu, jeigu būtų pasirašytas visuotinis ir visapusiškas susitarimas, įgyvendinamas laikotarpiu po 2012 m., ir kitos išsivysčiusios šalys prisiimtų panašius įsipareigojimus sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, o pažangesnės ekonomikos besivystančios šalys įsipareigotų tinkamai prisidėti prie šio tikslo, atsižvelgdamos į savo atsakomybę ir galimybes.

⁽¹⁾ OL C 27, 2009 2 3, p. 71.

⁽²⁾ 2008 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2009 m. balandžio 6 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 33, 1994 2 7, p. 11.

- (4) Europos Vadovų Taryba 2007 m. kovo mėn. pabrėžė, jog Bendrija yra įsipareigojusi paversti Europą ypač taupiai energiją naudojančia ir mažai šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetančia ekonomika, ir nusprendė, kad Bendrija, kol nėra sudaryto visuotinio ir visapusiško susitarimo laikotarpiui po 2012 m., nedarydama poveikio savo pozicijai tarptautinėse derybose, turi tvirtai ir nepriklausomai įsipareigoti iki 2020 m. bent 20 % sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, palyginti su 1990 m.
- (5) Energijos vartojimo efektyvumo gerinimo priemonės valstybėms narėms nepaprastai svarbios siekiant įvykdyti šiame sprendime nustatytus reikalavimus. Šiomis aplinkybėmis Komisija turėtų atidžiai stebėti pažangą siekiant tikslo iki 2020 m. 20 % sumažinti energijos naudojimą ir, jei pažanga pernelyg maža, siūlyti papildomų veiksmų.
- (6) Direktyva 2003/87/EB ⁽¹⁾ buvo sukurta Bendrijos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema, taikoma tam tikriems ekonomikos sektoriams. Norint kuo mažesnėmis sąnaudomis pasiekti tikslą iki 2020 m. 20 % sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, palyginti su 1990 m. kiekiais, prie šio tikslo mažinti emisijas turėtų prisidėti visi ekonomikos sektoriai. Todėl valstybės narės turėtų įgyvendinti papildomas politikos kryptis ir priemones, siekdamas papildomai apriboti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas iš šaltinių, kurių neapima Direktyva 2003/87/EB.
- (7) Kiekvienos valstybės narės įnašas turėtų būti nustatytas atsižvelgiant į jos 2005 m. šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, kurias apima šis sprendimas, patikslintas taip, kad nebūtų įskaičiuotos emisijos iš įrenginių, buvusių 2005 m., kurie įtraukti į Bendrijos sistemą 2006–2012 m.. Metinės emisijos kvotos 2013–2020 m., nurodomos anglies dioksido ekvivalento tonomis, turėtų būti nustatytos atsižvelgiant į persvarstytus ir patikrintus duomenis.
- (8) Valstybių narių pastangos mažinti emisijas turėtų būti grindžiamos valstybių narių solidarumo principu ir poreikiu pasiekti tvarų ekonomikos augimą visoje Bendrijoje, atsižvelgiant į susijusį BVP vienam gyventojui valstybėse narėse. Valstybėms narėms, kurių BVP vienam gyventojui šiuo metu yra palyginti mažas, todėl ateityje prognozuojamas didelis BVP augimas, turėtų būti leista padidinti emisijų kiekius, palyginti su 2005 m. kiekiais, tačiau jos turėtų riboti šių emisijų augimą, siekdamas prisidėti prie bendrojo Bendrijos įsipareigojimo mažinti emisijas. Valstybės narės, kurių BVP vienam gyventojui šiuo metu yra palyginti didelis, turėtų sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, palyginti su 2005 m. kiekiais.
- (9) Siekiant dar geriau užtikrinti teisingą pastangų pasidalijimą tarp valstybių narių, įgyvendinant nepriklausomą Bendrijos įsipareigojimą mažinti emisijas, jokia valstybė narė
- neturėtų būti įpareigota šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas iki 2020 m. sumažinti daugiau kaip 20 %, palyginti su 2005 m. kiekiais, taip pat jokiai valstybei narėi neturėtų būti leista iki 2020 m. daugiau kaip 20 % padidinti emisijų, palyginti su 2005 m. kiekiais. Sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas reikėtų nuo 2013–2020 m. Šiuo pasiūlymu kiekvienai valstybei narėi turėtų būti leidžiama į kitus metus perkelti ne daugiau 5 % tos valstybės metinės emisijos kvotos. Valstybei narėi, nepanaudojusiai jai suteiktos metinės emisijos kvotos, taip pat turėtų būti leidžiama perkelti nepanaudotą kiekį į kitus metus.
- (10) Siekiant išlyginti įvairių valstybių narių emisijų mažinimo išlaidų skirtumus ir užtikrinti didesnę lankstumą geografiniu aspektu, o tuo pat metu padidinti visos Bendrijos sąnaudų efektyvumą vykdant visus įsipareigojimus, valstybei narėi turėtų būti leista perleisti dalį jai nustatytos metinės emisijos kvotos kitai valstybei narėi. Tokio perleidimo skaidrumas turėtų būti užtikrinamas pranešant apie jį Komisijai ir visus perleidžiamus kiekius registruojant abiejų valstybių narių registruose. Toks perleidimas gali būti vykdomas abiemis šalims patogiu būdu, įskaitant pardavimą aukcione, pardavimą per rinkos tarpininkus, kurie vykdo agentūros veiklą, arba pagal dvišalius susitarimus.
- (11) Reikėtų siekti, kad Sąjungoje labai sumažėtų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos. Naudojimasis iš projektų veiklos gautais kreditais turėtų būti ribojamas taip, kad papildytų nacionalinius veiksmus. Sąjunga yra įsipareigojusi toliau gerinti švarios plėtros projektą (SPP) ir sieks jį gerinti dalyvaudama atitinkamuose tarptautiniuose procesuose. Svarbu, kad valstybės narės naudotųsi kreditais, gautais įgyvendinant projektus, kuriuos vykdant iš tiesų patikimai, papildomai ir nuolat mažinamos emisijos, taip pat gaunama aiški ir tvari vystymosi nauda ir nedaroma didelio neigiamo poveikio aplinkai ar neigiamo socialinio poveikio. Be to, valstybės narės turi pranešti apie kokybės kriterijus, kuriuos jos taiko, kai naudojamos šiais kreditais.
- (12) Siekdama suteikti lankstumo valstybėms narėms vykdyti savo įsipareigojimus, skatinti trečiųjų šalių tvarų vystymąsi ir suteikti tikrumo investuotojams, Bendrija turėtų ir toliau pripažinti tam tikrą kiekį kreditų, gautų iš trečiojoje šalyse įgyvendinamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų mažinimo projektų, prieš pasirašant būsimą tarptautinę susitarimą dėl klimato kaitos (toliau – tarptautinis susitarimas dėl klimato kaitos). Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jų taikomos šių kreditų pirkimo strategijos skatintų teisingą geografinį projektų pasiskirstymą, ir visų pirma šito siektų didindamos dalį patvirtintų išmetamųjų teršalų mažinimo vienetų (PTMV) (, išgyjamų iš mažiausiai išsivysčiusių šalių (MIŠ) ir mažų besivystančių šalių valstybių (MBSV), ir padėtų įgyvendinti tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos.

(1) 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).

- (13) Todėl valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė pasinaudoti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų sumažinimo kreditais, kurie buvo suteikti už 2008–2012 m. laikotarpį sumažintus šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų kiekius įgyvendinant tų rūšių projektus, kuriuos tuo metu buvo galima vykdyti pasinaudojant Bendrijos sistema. Valstybėms narėms taip pat turėtų būti leista pasinaudoti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų kiekių mažinimo kreditais, gautais sumažinus šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas 2008–2012 m. laikotarpiui pasibaigus, jei šie projektai buvo užregistruoti 2008–2012 m. ir priskiriami rūšims projektų, kuriuos tuo metu buvo galima vykdyti pasinaudojant Bendrijos sistema.
- (14) Iki šiol labai nedaug ŠPP įgyvendinama MIŠ. Kadangi Komisija remia teisingą ŠPP projektų paskirstymą, taip pat per Komisijos įsteigtą Pasaulinį klimato kaitos aljansą, kaip nurodyta 2007 m. rugsėjo 18 d. Komisijos komunikate „ES ir skurdžių labiausiai klimato kaitos pažeidžiamų besivystančių šalių Pasaulinio klimato kaitos aljanso (PKKA) sukūrimas“, reikėtų užtikrinti, jog bus priimami kreditai iš tų projektų, kurie bus pradėti įgyvendinti MIŠ 2008–2012 m. laikotarpiui pasibaigus, jeigu atitinkamų rūšių projektus 2008–2012 m. laikotarpiu bus galima vykdyti pasinaudojant Bendrijos sistema. Šie kreditai turėtų būti priimami iki 2016 m. arba kol bus sudarytas atitinkamas susitarimas su Bendrija, žiūrint kuri data yra ankstesnė.
- (15) Siekiant suteikti daugiau lankstumo valstybėms narėms ir skatinti besivystančių šalių tvarų vystymąsi, valstybės narės turėtų turėti galimybę pasinaudoti papildomais kreditais, gautais įgyvendinant projektus pagal Bendrijos su trečiosiomis šalimis sudarytus susitarimus. Jei nebus pasirašytas tarptautinis susitarimas dėl klimato kaitos, kuriame būtų nustatytas kiekis, kuriuo savo šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas privalėtų sumažinti išsivysčiusios šalys, BĮ projektai po 2012 m. negalės būti tęsiami. Tačiau išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekių sumažinimo kreditai, gauti įgyvendinant tokius projektus, turėtų būti ir toliau pripažįstami, sudarius susitarimus su trečiosiomis šalimis.
- (16) Svarbu, kad valstybės narės ir toliau galėtų naudotis ŠPP kreditais, kad šių kreditų rinka veiktų ir po 2012 m. Siekiant užtikrinti šios rinkos veikimą ir kad Bendrija toliau mažintų šiltnamio efektą sukeliančių emisijas, ir taip sustiprinti Bendrijos atsinaujinančiosios energijos naudojimo, energijos vartojimo efektyvumo, energetinio saugumo, naujovių diegimo ir konkurencingumo tikslų įgyvendinimą, siūloma leisti, kad metinis bendras valstybių narių kreditų, gautų iš trečiosiose šalyse arba kitose valstybėse narėse, kol nėra pasirašyto tarptautinio susitarimo dėl klimato kaitos, vykdomų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų mažinimo projektų, naudojimas neturėtų viršyti 3 % atitinkamos valstybės narės 2005 m. šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos, kurios neapima Direktyva 2003/87/EB. Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nepanaudotą šio kiekio dalį perleisti kitoms valstybėms narėms. Valstybėms narėms turinčioms neigiamą limitą arba teigiamą limitą, neviršijantį 5 %, kaip nurodyta šiame sprendime, be minėtų kreditų turėtų būti leidžiama naudoti papildomus kreditus, sudarančius 1 % jų patikrinto 2005 m. šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos, gautus kiekvienais metais vykdant projektus MIŠ ir MBSV, atsižvelgiant į tai, kaip valstybės narės laikosi vienos iš keturių šiame sprendime nustatytų sąlygų.
- (17) Šis sprendimas turėtų nedaryti poveikio griežtesniems nacionaliniams tikslams. Kai valstybės narės, siekdamos didesnio tikslo, riboja šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, kurias apima šis sprendimas, daugiau, negu įpareigojamos pagal šią direktyvą, šiame sprendime nustatytas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kreditų naudojimo apribojimas neturėtų būti taikomas papildomam išmetamo kiekio sumažinimui siekiant nacionalinio tikslo.
- (18) Siekiant padidinti nacionalinių tikslų, visų pirma plataus užmojo tikslų siekiančių valstybių narių, įgyvendinimo rentabilumą valstybės narės gali naudoti kreditus, gautus įgyvendinant Bendrijos lygmens projektus, kaip numatyta Direktyvos 2003/87/EB 24a straipsnyje.
- (19) Sudarius tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos, valstybės narės turėtų priimti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų sumažinimo kreditus tik iš tų šalių, kurios yra ratifikavusios tą susitarimą, ir tai daryti laikydamosi bendro požiūrio.
- (20) Tai, kad tam tikrose šio sprendimo nuostatose nurodoma, kad Bendrija patvirtins tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos, netrukdo valstybėms narėms taip pat sudaryti minėtą susitarimą.
- (21) Po to, kai bus patvirtintas tarptautinis susitarimas dėl klimato kaitos, pagal šį susitarimą laikotarpiui po 2012 m. Bendrija ir valstybės narės turėtų dalyvauti teikiant finansinę paramą apskaitomai, įvertinamai, patikrinamai ir nacionaliniu aspektu deramai šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų mažinimo veiklai, suderintai su siekiu bendrą pasaulinį paviršiaus temperatūros padidėjimą sumažinti iki 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio temperatūra, besivystančiose šalyse, kurios ratifikavo susitarimą, vykdyti.
- (22) Patvirtinus tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos ir remiantis šiuo susitarimu, laikotarpiu po 2012 m. Bendrija ir valstybės narės turėtų dalyvauti teikiant finansinę paramą besivystančioms šalims, kurios ratifikavo susitarimą, ypač bendruomenėms ir šalims, kurioms gresia didžiausias pavojus dėl klimato kaitos, siekiant padėti joms prisitaikyti ir siekiant skatinti rizikos mažinimo strategijas.

- (23) Tuo atveju, jei iki 2010 m. gruodžio 31 d. Bendrija nepriartų nė vienam tarptautiniam susitarimui dėl klimato kaitos, Komisija turėtų teikti pasiūlymą, pagal kurį su žemės naudojimu, žemės naudojimo paskirties keitimu ir miškininkyste susiję išmetami ir pašalinami teršalai turėtų būti įtraukti į Bendrijos išsipareigojimą, kuris įsigalioję nuo 2013 m. laikantis suderinto požiūrio, pagrįsto su JTBBKK susijusia veikla, ir kuris užtikrintų pastovumą ir aplinkos apsaugą dirbant žemę, keičiant žemės naudojimo paskirtį ir vykdant miškininkystės veiklą bei atidžią stebėseną ir tikslią apskaitą. Komisija turėtų įvertinti, ar reikia atitinkamai derinti pavienių valstybių narių pastangų pasidalijimą.
- (24) Išsipareigojimų pagal šį sprendimą įgyvendinimo pažanga turėtų būti vertinama kiekvienais metais remiantis ataskaitomis, pateiktomis pagal 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 280/2004/EB dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos Bendrijoje monitoringo mechanizmo ir Kioto protokolo įgyvendinimo ⁽¹⁾. Kas dvejus metus reikėtų įvertinti planuojamą pažangą, o 2016 m. atlikti visapusišką šio sprendimo įgyvendinimo įvertinimą.
- (25) Nustačius bet kokius Direktyvos 2003/87/EB taikymo srities pasikeitimus, reikėtų atitinkamai pakoreguoti didžiausius išmetamus šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekius, kuriuos apima šis sprendimas.
- (26) Bendrijai patvirtinus tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos, reikėtų atitinkamai pakoreguoti valstybių narių šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų apribojimus, kad būtų galima pasiekti Bendrijos pagal šį susitarimą prisiimtą išsipareigojimą mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, atsižvelgiant į valstybių narių solidarumo principą ir poreikį palaikyti tvarų ekonomikos augimą visoje Bendrijoje. Iš trečiosiose šalyse vykdomų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos mažinimo projektų gautų kreditų, kuriais gali pasinaudoti kiekviena valstybė narė, kiek reikėtų padidinti, tačiau ne daugiau kaip iki pusės papildomo kiekio, kuriuo turi būti sumažintos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos, kaip nurodyta šiame sprendime.
- (27) Registrai, sukurti pagal Sprendimą Nr. 280/2004/EB, ir pagal Direktyvą 2003/87/EB paskirtas vyriausiasis administratorius turėtų dalyvauti siekiant užtikrinti visų sandorių, kuriais įgyvendinamas šis sprendimas, tinkamą tvarkymą ir apskaitą.
- (28) Kadangi pagal mažinimo išsipareigojimą, kurį prisiėmė Bendrija, užduotys skiriamos ne tik valstybių narių centrinėms valdymo institucijoms, bet ir jų vietos bei regioninėms valdymo institucijoms ir kitiems vietos bei regioniniams palaikymo forumams ir organizacijoms, valstybės narės turėtų užtikrinti savo centrinių ir vietos vadžios institucijų bendradarbiavimą įvairiais lygmenimis.
- (29) Greta atskirų valstybių narių, centrinių valdymo institucijų ir vietos bei regioninių organizacijų ir valdžios institucijų, taip pat ir rinkos veikėjai, kartu su namų ūkiais ir atskirais vartotojais, turėtų prisidėti prie Bendrijos mažinimo išsipareigojimų įgyvendinimo, neatsižvelgiant į šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, kurios gali būti joms priskirtos.
- (30) Valstybės narės turėtų užtikrinti naujų, pažangių technologijų naudojimo finansavimą, kad pramonės operatoriai galėtų kurti naujas darbo vietas, kartu padėtų didinti konkurencingumą ir skatinti įgyvendinti tikslus, nustatytus Lisabonos strategijoje.
- (31) Didinti elektros energijos gamybą iš atsinaujinančių šaltinių itin svarbu siekiant sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, todėl valstybės narės turėtų siekti tai daryti atsižvelgdamos į 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją ⁽²⁾.
- (32) Šiam sprendimui įgyvendinti reikiamų priemonių turi būti imtasi pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽³⁾.
- (33) Visų pirma Komisijai reikėtų suteikti įgaliojimus nustatyti 2013–2020 m. anglies dioksido ekvivalentu nurodomas metines emisijos kvotas, nurodyti sąlygas, kurios padėtų valstybėms narėms perleisti dalį emisijos kvotų ir padidinti šio perleidimo proceso skaidrumą, taip pat priimti priemones siekiant įgyvendinti su registrais ir vyriausiuoju administratoriumi susijusias nuostatas. Kadangi šios priemonės yra bendro pobūdžio ir skirtos iš dalies pakeisti neesmines šio sprendimo nuostatas, jį papildant naujomis neesminėmis nuostatomis, šios priemonės turi būti patvirtintos taikant Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnyje numatytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.
- (34) Kadangi valstybės narės atskirai negali deramai pasiekti šio sprendimo tikslų, todėl Bendrija dėl jų masto ir poveikio gali juos pasiekti geriau, Bendrija gali patvirtinti priemones pagal Sutarties 5 straipsnyje nustatytą subsidiarumo principą. Atsižvelgiant į minėtame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą, šiame sprendime nenumatoma nieko, kas nebūtina šiems tikslams pasiekti,

⁽¹⁾ OL L 49, 2004 2 19, p. 1.

⁽²⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 16.

⁽³⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šiame sprendime nustatomas minimalus valstybių narių įnašas siekiant įvykdyti Bendrijos išpareigojimą 2013–2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, kurias apima šis sprendimas, šio įnašo suteikimo ir jo vertinimo taisyklės.

Be to, šiame sprendime numatomos nuostatos, kurios yra skirtos didesniai kaip 20 % Bendrijos sumažinimo išpareigojimui įvertinti ir įgyvendinti ir kurios bus taikomos Bendrijai sudarius tarpautinį susitarimą dėl klimato kaitos ir pagal jį išpareigojus šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas sumažinti daugiau negu numatyta 3 straipsnyje, kaip matyti iš išpareigojimo dėl 30 % sumažinimo, kuris buvo patvirtintas Europos Vadovų Tarybos 2007 m. kovo mėn.

2 straipsnis

Sąvokos

Šio sprendimo tikslais taikomos šios sąvokos:

1. Šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos – tai iš I priede išvardytų kategorijų šaltinių išmetami anglies dioksidas (CO₂), metanas (CH₄), azoto oksidas (N₂O), hidrofluorangliavandeniai (HFCs), perfluorangliavandeniai (PFC) ir sieros heksafluoridas (SF₆), išreikšti anglies dioksido ekvivalento tonomis, kaip nustatyta pagal Sprendimą Nr. 280/2004/EB, išskyrus šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, kurias apima Direktyva 2003/87/EB.
2. Metinė emisijos kvota – didžiausias metinė šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisija, leidžiama 2013–2020 m. laikotarpiu, kaip nurodyta 3 straipsnio 2 dalyje.

3 straipsnis

Emisijos lygiai i 2013–2020 m. laikotarpiu

1. Kiekviena valstybė narė iki 2020 m. apriboja šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas mažiausiai šio sprendimo II priede atitinkamai valstybei narėi nustatytu procentiniu dydžiu, palyginti su 2005 m. šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijomis.
2. Pagal šio straipsnio 3, 4 ir 5 dalis ir 5 straipsnį kiekviena valstybė narė, kuriai pagal II priedą nustatytas neigiamas limitas, pasinaudodama taip pat ir šiame sprendime nurodytomis lankstumo priemonėmis, užtikrina, kad jos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos 2013 m. neviršytų jos 2008 m., 2009 m. ir 2010 m. vidutinių metinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų, apie kurias pranešta ir kurios patikrintos pagal Direktyvą 2003/87/EB ir Sprendimą Nr. 280/2004/EB.

Pagal šio straipsnio 3, 4 ir 5 dalis ir 5 straipsnį kiekviena valstybė narė, kuriai pagal II priedą nustatytas teigiamas limitas, pasinaudodama taip pat ir šiame sprendime nurodytomis lankstumo priemonėmis, užtikrina, kad jos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos 2013 m. neviršytų lygio, kuris būtų nustatytas pagal linijinę trajektoriją, kuri prasidėtų nuo 2009 m. ir apimtų jos 2008 m., 2009 m. ir 2010 m. vidutines metines šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, apie kurias pranešta ir kurios patikrintos pagal Direktyvą 2003/87/EB ir Sprendimą Nr. 280/2004/EB, ir baigtųsi 2020 m. ties II priede nurodyta riba.

Pagal šio straipsnio 3, 4 ir 5 dalis ir 5 straipsnį kiekviena valstybė narė kiekvienais metais tolygiai mažina savo šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, pasinaudodama taip pat ir šiame sprendime nurodytomis lankstumo priemonėmis, siekdama užtikrinti, kad emisijos neviršytų tai valstybei narėi nustatytos 2020 m. ribos, nurodytos II priede.

Gavus atitinkamus peržiūrėtus ir patikrintus duomenis apie emisijas, per 6 mėnesius patvirtinamos priemonės, pagal kurias 2013–2020 m. nustatomos metinės emisijos kvotos, nurodomos anglies dioksido ekvivalento tonomis.

Šios priemonės, skirtos neesminėms šio sprendimo nuostatomis iš dalies keisti jį papildant naujomis nuostatomis, priimamos pagal 13 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

3. Nuo 2013 m. iki 2019 m. valstybė narė gali į kitus metus perkelti iki 5 % metinio jai leidžiamo išmesti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio. Jeigu valstybės narės išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis yra mažesnis nei metinė emisijos kvota, atsižvelgiant į lankstumo priemonių naudojimą pagal šios ir 4 bei 5 dalių nuostatas, ji gali perkelti atitinkamais metais metinio leidžiamo išmesti dujų kiekio dalį, kuri viršija tais metais jos išmestų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, į kitus metus iki 2020 m.

Valstybė narė gali prašyti padidinti perkeliamą kiekį, kad jis galėtų būti didesnis nei 5 % 2013 m. ir 2014 m., jei oro sąlygos būtų ekstremalios ir dėl to labai padidėtų išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis minėtais metais, palyginti su metais, kai oro sąlygos normalios. Šiuo tikslu valstybė narė pateikia Komisijai pranešimą, kuriame pagrindžia minėtąjį prašymą. Komisija per tris mėnesius nusprendžia, ar leidžia padidinti perkeliamą kiekį.

4. Valstybė narė gali iki 5 % metinės emisijos kvotos perleisti kitoms valstybėms narėms. Gaunančioji valstybė narė šį kiekį gali panaudoti siekdama įgyvendinti savo pagal šį straipsnį prisiimtą išpareigojimą atitinkamiems metams arba vėlesniems metams iki 2020 m. Valstybė narė negali perleisti savo metinės emisijos kvotos jokios dalies, jei perleidimo metu valstybė narė neatitinka šio sprendimo reikalavimų.

5. Valstybė narė gali perleisti kitoms valstybėms narėms dalį savo metinės emisijos kvotos, kai ši kvota didesnė nei šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisija atitinkamais metais, atsižvelgiant į 3 ir 4 dalyje numatytų lankstumo priemonių panaudojimą. Gaunančioji valstybė narė šį kiekį gali panaudoti siekdama įgyvendinti savo pagal šį straipsnį prisiimtą išpareigojimą tais metais arba vėlesniais metais, iki 2020 m. Valstybė narė negali perleisti jokios dalies savo metinės emisijos kvotos, jei perleidimo metu ji neatitinka šio sprendimo reikalavimų.

6. Siekiant palengvinti 4 ir 5 dalyse numatytą perleidimo procesą ir padidinti jo skaidrumą, priimamos priemonės, pagal kurias nustatoma perleidimo procesams taikoma tvarka.

Šios priemonės, skirtos neesminėms šio sprendimo nuostatomis iš dalies keisti jį papildant naujomis nuostatomis, priimamos pagal 13 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

4 straipsnis

Energijos vartojimo efektyvumas

1. Komisija ne vėliau kaip 2012 m. įvertina ir praneša apie Bendrijos ir valstybių narių pažangą siekiant sumažinti energijos suvartojimą 20 % iki 2020 m., palyginti su 2020 m. skirtomis prognozėmis, išdėstytomis Efektyvaus energijos vartojimo veiksmų plane, kuris pateiktas 2006 m. spalio 19 d. Komisijos komunikate.

2. Prireikus, ypač siekiant padėti valstybėms narėms prisidėti, kad Bendrija įvykdytų išpareigojimus sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, Komisija ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 31 d. pasiūlo ryžtingesnes arba naujas priemones energijos vartojimo efektyvumo didinimui paspartinti.

5 straipsnis

Naudojimas iš projektų veiklos gautais kreditais

1. Valstybės narės, įgyvendindamos savo pareigas pagal 3 straipsnį, gali naudotis šiais šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos mažinimo kreditais:

- patvirtintais išmetamųjų teršalų mažinimo vienetais (PTMV) ir išmetamųjų teršalų mažinimo vienetais (TMV), kaip nurodyta Direktyvoje 2003/87/EB, išduotais siekiant mažinti išmetamus šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekius iki 2012 m. gruodžio 31 d., ir juos buvo galima naudoti taikant Bendrijos sistemą 2008–2012 m.;
- PTMV ir TMV, išduotais siekiant mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas nuo 2013 m. sausio 1 d., jeigu atitinkami projektai buvo užregistruoti iki 2013 m. ir jie galėjo būti vykdomi pasinaudojant Bendrijos sistema 2008–2012 m.;
- PTMV, išduotais siekiant mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas pagal mažiausiai išsivysčiusiose šalyse (MIŠ) įgyvendinamus projektus, kuriuos buvo galima vykdyti pasinaudojant Bendrijos sistema 2008–2012 m., tol, kol šios šalys ratifikuos reikiamą susitarimą su Bendrija, arba iki 2020 m., žiūrint kuri data yra ankstesnė;

- laikinais patvirtintais išmetamųjų teršalų mažinimo vienetais (LPTMV) ir ilgalaikiais patvirtintais išmetamųjų teršalų mažinimo vienetais (IPTMV), gautais už apželdinimo miškais ir miškų atsočinimo projektus, jei valstybė narė panaudojo LPTMV arba IPTMV siekdama įvykdyti savo išpareigojimus 2008–2012 m. laikotarpiu pagal Tarybos sprendimą 2002/358/EB⁽¹⁾, su sąlyga, kad valstybė narė išpareigoja toliau keisti minėtus kreditus LPTMV, IPTMV arba kitais pagal Kioto protokolą galiojančiais vienetais iki LPTMV arba IPTMV galiojimo pabaigos datos; valstybė narė taip pat išpareigoja pagal šį sprendimą naudojamus PTMV ir TMV toliau keisti LPTMV, IPTMV arba kitais vienetais, kuriuos galima panaudoti siekiant minėtųjų išpareigojimų iki LPTMV arba IPTMV galiojimo pabaigos datos. Jei keičiant panaudojami LPTMV arba IPTMV, valstybė narė nuolat keičia ir tuos LPTMV ir IPTMV iki jų galiojimo pabaigos datos, kol jie pakeičiami vienetais, kurių galiojimo laikas neribotas.

Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jų taikomos šių kreditų pirkimo strategijos skatintų teisingą geografinį projektų pasiskirstymą ir būsimo tarptautinio susitarimo dėl klimato kaitos įgyvendinimą.

2. Greta to, kas numatyta 1 dalyje, ir jei derybos dėl tarptautinio susitarimo dėl klimato kaitos nebūtų baigtos iki 2009 m. gruodžio mėn. 31 d., valstybės narės gali, įgyvendindamos savo pareigas pagal 3 straipsnį, naudotis papildomais šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų mažinimo kreditais, gautais įgyvendinant projektus arba kitą šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų mažinimo veiklą pagal Direktyvos 2003/87/EB 11a straipsnio 5 dalyje nurodytus susitarimus.

3. Sudarius 1 straipsnio 1 dalyje nurodytą tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos, nuo 2013 m. sausio 1 d. valstybės narės galės naudotis tik iš tų šalių, kurios bus ratifikavusios šį susitarimą, projektų gautais kreditais.

4. Kiekvienos valstybės narės pagal šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalis kasmet naudojami kreditai negali viršyti kiekio, lygaus 3 % 2005 m. tos valstybės narės šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos ir pagal 6 dalį perleisto kiekio sumos.

5. Valstybėms narėms, turinčioms neigiamą limitą arba daugiausiai 5 % teigiamą limitą, kaip nurodyta II priede, kurios nurodytos III priede, greta kreditų, naudojamų pagal 4 dalį, leidžiama naudoti papildomus kreditus, sudarančius 1 % jų patikrinto 2005 m. emisijų kiekio, gautus kiekvienais metais vykdant projektus MIŠ ir MBSV, atsižvelgiant į tai, kaip valstybės narės laikosi vienos iš keturių šiame sprendime nustatytų sąlygų:

- tiesioginės viso paketo išlaidos viršija 0,70 % BVP, atsižvelgiant į Komisijos poveikio vertinimą, kuris atliekamas pagal ES klimato kaitos ir energijos iš atsinaujinančių šaltinių tikslų įgyvendinimo priemonių paketą;

⁽¹⁾ 2002 m. balandžio 25 d. Tarybos sprendimas 2002/358/EB dėl Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokolo patvirtinimo Europos bendrijos vardu ir bendro jame numatytų išpareigojimų vykdymo (OL L 130, 2002 5 15, p. 1).

- b) tarp atitinkamai valstybei narei nustatytos normos ir ekonomiškai veiksmingo tikslo yra bent 0,1 % BVP padidėjimas, atsižvelgiant į a punkte nurodytą Komisijos poveikio vertinimą;
- c) daugiau nei 50 % visų emisijų, kaip numatyta atitinkamai valstybei narei šiame sprendime, sudaro transporto emisijos; arba
- d) atitinkama valstybė narė siekia iki 2020 m. energijos iš atsinaujinančių išteklių naudojimą padidinti daugiau kaip 30 %, nustatytą Direktyvoje 2009/28/EB.
6. Kiekvienais metais kiekviena valstybė narė kitai valstybei narei gali perduoti nepanaudotą savo metinio kiekio dalį, lygią 3 %, kaip apibrėžta 4 dalyje. Jei valstybės narės metinis panaudotų kreditų kiekis nesiekia 4 dalyje nurodyto kiekio, valstybė narė gali nepanaudotą kreditų dalį perkelti į kitus metus.
7. Valstybės narės taip pat be jokių kiekybinių apribojimų gali panaudoti Bendrijos lygmens projektų kreditus, išduotus pagal Direktyvos 2003/87/EB 24a straipsnio nuostatas, siekdamos įvykdyti savo įsipareigojimus sumažinti emisijas.

6 straipsnis

Ataskaitų teikimas, įsipareigojimų įgyvendinimo pažangos vertinimas, pakeitimai ir persvarstymas

1. Valstybės narės savo ataskaitose, teikiamose pagal Sprendimo Nr. 280/2004/EB 3 straipsnį, turi nurodyti:
- a) savo metinius išmetamus šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekius, pasiektus įgyvendinant minėto sprendimo 3 straipsnį;
- b) naudojimąsi kreditais, jų geografinį pasiskirstymą ir tipus, taip pat kokybinius kriterijus, taikomus pagal 5 straipsnį naudojamiems kreditams;
- c) planuojamą pažangą siekiant įvykdyti savo pareigas pagal šį sprendimą, įskaitant informaciją apie nacionalinę politiką ir priemones bei nacionalinius planus;
- d) informaciją apie atsižvelgiant į tarptautinio susitarimo dėl klimato kaitos įgyvendinimą, kaip nurodyta 8 straipsnyje, planuojamą papildomą nacionalinę politiką ir priemones, numatytas siekiant apriboti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas labiau, nei numatyta pagal šį sprendimą prisiimtuose įsipareigojimuose.
2. Jei valstybė narė naudoja tokių projektų kreditus, kurių operatoriai negali naudoti Bendrijos sistemoje, tai ta valstybė narė turi pateikti išsamų tokių kreditų naudojimo pagrindimą.
3. Komisija savo ataskaitose, teikiamose pagal Sprendimo Nr. 280/2004/EB 5 straipsnio 1 ir 2 dalis, įvertina, ar valstybėse narėse pasiekta pažanga yra pakankama, kad būtų įvykdytos jų pareigos pagal šį sprendimą.

Atliekant šį vertinimą būtina atsižvelgti į pasiektą pažangą įgyvendinant Bendrijos politiką bei priemones ir valstybių narių pagal Sprendimo Nr. 280/2004/EB 3 ir 5 straipsnius suteiktą informaciją.

Kas dvejus metus, pradėdant nuo pranešimo apie 2013 m. šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, į šį vertinimą įtraukiama ir Bendrijos pažanga link jos numatyto emisijų sumažinimo įsipareigojimo ir valstybių narių pažanga siekiant įgyvendinti jų pareigas pagal šį sprendimą.

4. 3 dalyje nurodytoje ataskaitoje Komisija įvertina bendrą šio sprendimo įgyvendinimą, įskaitant ŠPP kreditų naudojimą ir kokybę bei tolesnės bendros ir koordinuotos politikos bei priemonių Bendrijos lygmeniu poreikį visuose į sektoriuose, kuriuos apima šis sprendimas, siekiant padėti valstybėms narėms įvykdyti savo įsipareigojimus pagal šį sprendimą ir prireikus pateikia pasiūlymų.

5. Kad šis sprendimas būtų įgyvendintas, Komisija reikiamais atvejais turi pateikti pasiūlymų pakeisti Sprendimą Nr. 280/2004/EB ir priimti Komisijos sprendimą 2005/166/EB ⁽¹⁾, kad pakeitimų teisės aktai būtų pradėti taikyti 2013 m., pirmiausia siekdamą užtikrinti, kad:

- a) greičiau, veiksmingai, skaidriai ir ekonomiškai būtų vykdoma stebėseną, teikiamos ataskaitos ir tikrinamos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos;
- b) būtų rengiami šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų nacionaliniai planai po 2020 m.

7 straipsnis

Korekciniai veiksmai

1. Jei šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisija viršija 3 straipsnio 2 dalyje nurodytą metinę emisijos kvotą, tai atsižvelgus į 3 ir 5 straipsniuose nurodytas lankstumo sąlygas, taikomos šios priemonės:
- a) iš valstybei narės sekančių metų metinės emisijos kvotos atimamas anglies dioksido ekvivalento tonomis išreikštas perteklinis šių išmetamųjų teršalų kiekis, padaugintas iš mažinimo koeficiento 1,08;
- b) parengiamas korekcinis veiksnių planas laikantis toliau nurodytos šio straipsnio 2 dalies nuostatų; ir
- c) laikinai sustabdoma teisė perleisti dalį savo emisijos kvotos ir ŠPP bei BĮ teises kitai valstybei narei, kol valstybė narė vėl laikysis 3 straipsnio 2 dalies.

⁽¹⁾ 2005 m. vasario 10 d. Komisijos sprendimas 2005/166/EB, nustatantis Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo 280/2004/EB dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos Bendrijoje monitoringo mechanizmo ir Kioto protokolo įgyvendinimo, įgyvendinimo taisykles (OL L 55, 2005 3 1, p. 57).

2. Valstybė narė, kuriai taikoma 1 dalis, per tris mėnesius pateikia Komisijai vertinimą ir korekcinį veiksmų planą, kuriame nurodoma:

- a) veiksmai, kuriuos valstybė narė ketina įgyvendinti siekdama laikytis savo konkrečių įsipareigojimų pagal 3 straipsnio 2 dalį, teikdama pirmenybę šalies politikai ir priemonėms bei vykdydama Bendrijos veiksmus;
- b) šių veiksmų įgyvendinimo tvarkaraštis, pagal kurį galima kasmet įvertinti įgyvendinimo pažangą.

Komisija gali pateikti nuomonę dėl atitinkamos valstybės narės korekcinį veiksmų plano.

Prieš pareikšdama nuomonę, Komisija gali teikti korekcinį veiksmų planą Klimato kaitos komitetui, nurodytam 13 straipsnio 1 dalyje, prašydama pateikti pastabų.

8 straipsnis

Bendrijai patvirtinus tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos taikytini patikslinimai

1. Bendrijai pasirašius tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos, pagal kurį šiltnamio efektą sukeliančių emisijos iki 2020 m. turės būti sumažintos nuo 20 % iki 30 %, palyginti su 1990 m. kiekiu, kaip matyti iš 30 % sumažinimo įsipareigojimo, patvirtinto Europos Vadovų Tarybos 2007 m. kovo mėn., vėliausiai po trijų mėnesių Komisija teikia ataskaitą, kurioje įvertina pirmiausia šiuos elementus:

- a) priemonių, dėl kurių susitarta tarptautinių derybų metu, pobūdį ir kitų išsivysčiusių šalių prisiimtus panašius į Bendrijos įsipareigojimus sumažinti emisijų kiekį bei pažangesnės ekonomikos besivystančių šalių prisiimtus įsipareigojimus tinkamai prisidėti atsižvelgiant į jų atsakomybę ir galimybes;
- b) tarptautinio susitarimo dėl klimato kaitos reikšmę ir dėl to Bendrijos lygmeniu būtinas priemones siekiant tikslo sumažinti 30 % suderintu, skaidriu ir lygiateisiu būdu, atsižvelgiant į darbą, atliktą Kioto protokole nustatytu pirmuoju įsipareigojimų laikotarpiu;
- c) Bendrijos gamybos pramonės konkurencingumą ir su tuo susijusią anglies dioksido nutekėjimo riziką;
- d) tarptautinio susitarimo dėl klimato kaitos poveikį kitiems Bendrijos ekonomikos sektoriams;
- e) poveikį Bendrijos žemės ūkio sektoriui, įskaitant anglies dioksido nutekėjimo riziką;

- f) atitinkamas sąlygas siekiant įtraukti teršalus, išmetamus arba pašalinamus Bendrijoje naudojant žemę, keičiant žemės naudojimo paskirtį ir vykdant miškininkystės veiklą;
- g) apželdinimo mišku, miškų atkūrimo, miškų kirtimo ir nykimo išvengimo veiklą trečiosiose šalyse, jei būtų nustatyta tarptautiniu mastu pripažįstama sistema atsižvelgiant į šias aplinkybes;
- h) papildomų Bendrijos politikos ir priemonių poreikį siekiant įvykdyti Bendrijos ir valstybių narių įsipareigojimus mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas.

2. Remdamasi 1 dalyje nurodyta ataskaita Komisija, jei reikia, Europos Parlamentui ir Tarybai teikia teisės akto pasiūlymą iš dalies pakeisti šį sprendimą pagal 1 dalies nuostatas ir atsižvelgdama į jo įsigaliojimo datą Bendrijai patvirtinus tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos ir į pagal šį susitarimą vykdytinus įsipareigojimus mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas.

Pasiūlymas turi remtis skaidrumo, ekonominio veiksmingumo ir ekonominio naudingumo bei sąžiningumo ir solidarumo paskirsintant valstybių narių užduotis principais.

3. Pagal tą pasiūlymą, jei reikia, valstybėms narėms be šiamo sprendime nurodytų kreditų turi būti leidžiama naudoti PTMV, TMV ar kitus trečiųjų šalių, kurios ratifikavo tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos, patvirtintus kreditus.

4. Prireikus į pasiūlymą taip pat turi būti įtrauktos priemonės, kurias taikant valstybėms narėms leidžiama vėlesniais metais panaudoti laisvą papildomo naudotino kiekio, nurodyto 3 dalyje, dalį arba ją perleisti kitai valstybei narei.

5. Pasiūlyme taip pat turi būti atitinkamai numatytos visos kitos priemonės, kurių reikia siekiant suderintu, skaidriu ir lygiateisiu būdu laikytis privalomų mažinimo tikslų pagal 1 dalies nuostatas, ypač įgyvendinimo priemonės, kurias taikant valstybės narės galėtų panaudoti papildomų rūšių projektų kreditus arba prireikus naudotis kitomis pagal tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos sukurtomis priemonėmis.

6. Remiantis taisyklėmis, kurios sudaro dalį tarptautinio susitarimo dėl klimato kaitos dalies, Komisija, jei reikia, parengia pasiūlymą, siekdama į Bendrijos įsipareigojimą mažinti emisijas įtraukti teršalus, išmetamus arba pašalinamus dirbant žemę, keičiant žemės naudojimo paskirtį ir vykdant miškininkystės veiklą, taikydama suderintą požiūrį, kuris užtikrintų pastovumą ir aplinkos apsaugą dirbant žemę, keičiant žemės naudojimo paskirtį ir vykdant miškininkystės veiklą bei atidžiai stebėseną ir tiksliai apskaitą. Komisija įvertina, ar reikia atitinkamai derinti pavienių valstybių narių užduočių pasidalijimą.

7. Pasiūlyme taip pat nurodomos atitinkamos pereinamojo laikotarpio ir suspendavimo priemonės, taikomos iki įsigalios tarptautinis susitarimas dėl klimato kaitos.

9 straipsnis

Tvarka, susijusi su žemės naudojimu, žemės naudojimo paskirties keitimu ir miškininkystės veikla, jei nebūtų sudarytas tarptautinis susitarimas dėl klimato kaitos

Jei Bendrija nepatvirtintų tarptautinio susitarimo dėl klimato kaitos iki 2010 m. gruodžio 31 d., valstybės narės gali pareikšti savo ketinimus į Bendrijos išpareigojimą įtraukti emisijas, išmetamus, kai naudojama žemė, keičiama žemės naudojimo paskirtis ir vykdoma miškininkystės veikla, atsižvelgiant į metodus, taikomus JTBBKKK veikloje. Komisija, atsižvelgdama į minėtus valstybių narių pareiškimus, iki 2011 m. birželio 30 d. įvertina sąlygas, susijusias su teršalų, išmetamų arba pašalinamų naudojant žemę, keičiant žemės naudojimo paskirtį ir vykdant miškininkystės veiklą, įtraukimu į Bendrijos išpareigojimą, kuris padeda užtikrinti pastovumą ir aplinkos apsaugą naudojant žemę, keičiant žemės naudojimo paskirtį ir vykdant miškininkystės veiklą bei atidžią stebėseną ir tikslią apskaitą, siekdama, kad siūlomas teisės aktas įsigaliotų nuo 2013 m. Komisija įvertina, ar reikia atitinkamai derinti pavienių valstybių narių užduočių pasidalijimą.

10 straipsnis

Direktyvos 2003/87/EB taikymo srities pakeitimai ir jos 24a straipsnio taikymas

Didžiausias šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų kiekis kiekvienai valstybei narei pagal šio sprendimo 3 straipsnį pakoreguojamas, atsižvelgiant į:

- šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų arba kreditų, išduotų pagal Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnį, kiekį pasikeitus šaltiniams, kuriems taikoma direktyva, kai Komisija galutinai patvirtina 2008–2012 m. laikotarpio nacionalinius paskirstymo planus pagal Direktyvą 2003/87/EB;
- pagal Direktyvos 2003/87/EB 24 ir 24a straipsnius išduotus apyvartinius taršos leidimus arba kreditus, susijusius su šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos mažinimu valstybėje nareje pagal šį sprendimą;
- šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų iš įrenginių, kurių neapima Bendrijos sistema, apyvartinių taršos leidimų kiekį laikantis Direktyvos 2003/87/EB 27 straipsnio tol, kol jie neįtraukiami į Bendrijos sistemą.

Komisija paskelbia atlikus šį patikslinimą gautus skaičius.

11 straipsnis

Registrai ir vyriausiasis administratorius

- Bendrijos ir jos valstybių narių registrai, sukurti pagal Sprendimo Nr. 280/2004/EB 6 straipsnį, turi užtikrinti tikslią pagal šį sprendimą sudaromų sandorių apskaitą. Juose pateikta informacija turi būti prieinama visuomenei.
- Vyriausiasis administratorius, paskirtas pagal Direktyvos 2003/87/EB 20 straipsnį, privalomai tikrina kiekvieną pagal šį sprendimą sudaromą sandorį per savo nepriklausomo sandorių žurnalo įrašus ir, prireikus, blokuoja sandorius, siekdamas užtikrinti, kad nebūtų daromi pažeidimai. Ši informacija turi būti prieinama visuomenei.
- Komisija priima reikiamas priemones šio straipsnio 1 ir 2 dalims įgyvendinti.

Šios priemonės, skirtos neesminėms šio sprendimo nuostatomis iš dalies keisti jį papildant naujomis nuostatomis, priimamos pagal 13 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

12 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 994/2008 pakeitimai

Siekiant įgyvendinti šį sprendimą, Komisija priima 2008 m. spalio 8 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 994/2008 dėl standartizuotos ir apsaugotos registrų sistemos pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 280/2004/EB ⁽¹⁾ pakeitimus.

13 straipsnis

Komiteto procedūra

- Komisijai padeda Sprendimo Nr. 280/2004/EB 9 straipsniu įsteigtas Klimato kaitos komitetas.
- Jei yra nuoroda į šią straipsnio dalį, taikomos Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

14 straipsnis

Ataskaita

Komisija parengia ataskaitą, kurioje įvertinamas šio sprendimo įgyvendinimas. Šioje ataskaitoje taip pat įvertinama, kokią poveikį konkurencijai nacionaliniu, Bendrijos ir tarptautiniu lygmenimis turėjo šio sprendimo įgyvendinimas. Šią ataskaitą kartu su atitinkamais pasiūlymais, ypač, ar reikia laikotarpiu po 2020 m. nustatyti skirtingus nacionalinius mažinimo tikslus, Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ne vėliau kaip 2016 m. spalio 31 d.

⁽¹⁾ OL L 271, 2008 10 11, p. 3.

15 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

16 straipsnis

Adresatai

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2009 m. balandžio 23 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
H.-G. PÖTTERING

Tarybos vardu
Pirmininkas
P. NEČAS

*I PRIEDAS***KATEGORIJOS, KURIOS ŠIO SPRENDIMO 2 STRAIPSIO 1 DALYJE NURODYTOS KAIP I PRIEDE
IŠVARDYTOS KATEGORIJOS, SPRENDIME 2005/166/EB NURODYTOS 1–4 IR 6 KATEGORIJOS**

Energetika

— Kuro deginimas

— Kuro difuziniai išmetamieji teršalai

Pramonės procesai

Tirpiklių ir kitų produktų naudojimas

Žemės ūkis

Atliekos

II PRIEDAS

VALSTYBIŲ NARIŲ IŠMETAMŲJŲ ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ KIEKIŲ RIBOS PAGAL
3 STRAIPSNĮ

	Valstybių narių išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio apribojimai 2020 m., palyginti su 2005 m. išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu
Belgija	- 15 %
Bulgarija	20 %
Čekija	9 %
Danija	- 20 %
Vokietija	- 14 %
Estija	11 %
Airija	- 20 %
Graikija	- 4 %
Ispanija	- 10 %
Prancūzija	- 14 %
Italija	- 13 %
Kipras	- 5 %
Latvija	17 %
Lietuva	15 %
Liuksemburgas	- 20 %
Vengrija	10 %
Malta	5 %
Nyderlandai	- 16 %
Austrija	- 16 %
Lenkija	14 %
Portugalija	1 %
Rumunija	19 %
Slovėnija	4 %
Slovakija	13 %
Suomija	- 16 %
Švedija	- 17 %
Jungtinė Karalystė	- 16 %

III PRIEDAS

5 STRAIPSNIO 5 DALYJE NURODYTOS VALSTYBĖS NARĖS

Belgija

Danija

Airija

Ispanija

Italija

Kipras

Liuksemburgas

Austrija

Portugalija

Slovėnija

Suomija

Švedija

2009 m. prenumeratos kainos (be PVM, įskaitant paprastosios siuntos išlaidas)

ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 000 EUR per metus (*)
ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	100 EUR per mėnesį (*)
ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, spausdintinė versija ir metinis kompaktinis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 200 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, L serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	700 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, L serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	70 EUR per mėnesį
ES oficialusis leidinys, C serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	400 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, C serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	40 EUR per mėnesį
ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, mėnesinis kaupiamasis kompaktinis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	500 EUR per metus
Oficialiojo leidinio priedas, S serija (Konkursai ir viešieji pirkimai), kompaktinis diskas, leidžiamas du kartus per savaitę	daugiakalbis: 23 oficialiosiomis ES kalbomis	360 EUR per metus (30 EUR per mėnesį)
ES oficialusis leidinys, C serija. Konkursai	konkursų kalbomis	50 EUR per metus

(*) Egzempliorių kainos: iki 32 puslapių: 6 EUR,
33–64 puslapiai: 12 EUR,
daugiau nei 64 puslapiai: kaina nustatoma kiekvienu atveju.

Europos Sąjungos oficialųjį leidinį, leidžiamą oficialiosiomis Europos Sąjungos kalbomis, galima prenumeruoti bet kuria iš 22 kalbų. Jį sudaro L (teisės aktai) ir C (informacija ir pranešimai) serijos.

Kiekviena kalba leidžiamas leidinys prenumeruojamas atskirai.

Oficialieji leidiniai airių kalba parduodami atskirai, remiantis 2005 m. birželio 18 d. Oficialiajame leidinyje L 156 paskelbtu Tarybos reglamentu (EB) Nr. 920/2005, nurodančiu, kad Europos Sąjungos institucijos laikinai neįpareigojamos rengti ir skelbti visų aktų airių kalba.

Oficialiojo leidinio priedas (S serija. Konkursai ir viešieji pirkimai) skelbiamas viename daugiakalbiame kompaktiniame diske visomis 23 oficialiosiomis kalbomis.

Pateikę paprastą prašymą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* prenumeratoriai gali gauti įvairius Oficialiojo leidinio priedus. Apie priedų išleidimą prenumeratoriai informuojami pranešime skaitytojui, kuris skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Pardavimas ir prenumerata

Oficialiųjų leidinių biuro leidžiamų mokamų leidinių galima įsigyti mūsų pardavimo biuruose. Pardavimo biurų sąrašą galima rasti internete adresu

http://publications.europa.eu/others/agents/index_lt.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) – tai tiesioginė ir nemokama prieiga prie Europos Sąjungos teisės aktų. Šiame tinklalapyje galima skaityti *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, susipažinti su sutartimis, teisės aktais, precedentine teise bei parengiamaisiais teisės aktais.

Išsamesnės informacijos apie Europos Sąjungą rasite <http://europa.eu>